

ÚÈÑ æÈÒÇÆÑ ááàÇÌ ÝÌ ÇÁÚÒÑ ÇÁÍÇÒÑ
ÇÁÍÈÆÑ ÚÈÌ ÇÁÁÁ ÚÒÇǎ

ÇáÁáÇǎ
Ááì ÇáÁíÆÉ ÇáĐíǎ ÒÑÝáì Çááá ÈǎÚÑÝÈǎǎ Úáì ÌØ ÇǎàÇÌ ÇáǎĐíǎ æÇáĐíǎ ÇÌÈÇÑǎǎ Çááá Ýì
.àÒÇÑÈ ÇáÚǎÑ æÒǎÑÈ ÇáÒÈÇÈ
Ááì ÇáĐíǎ Úáǎǎì ÌĐÇ Ýì æÇĐÚ ÇáÍÇÉ Áǎ ÇǎǎÈÇìǎ ÁÚáì ǎǎ ÇáǎÑæÇÌ; æÇáĐíǎ ÁÚÚǎ ǎǎ
.ÇáÁÌÒÇÌ; æÁǎ Çǎǎ ÒÌÑÈ ðĐÇ Çǎǎ Çǎǎǎ
Ááì ÇáĐíǎ ßǎÈ ÁÓÈÒÚÑ ǎÝÓì æÁǎÇ ÁÓÈǎÚ ĐÒÒ ßÝÇÌǎǎ ǎǎ ÁÝæÇǎǎǎ; æÁÒÌÑíǎÇ æÁǎÇ
.ÁÑÇǎǎ Ýì ÇáĐǎÈ ǎǎ ðĐÇ Çǎǎǎ; æÁǎÇ ÒÇÚÌ Úáì ÁÈÑǎǎ ÁÓìÑ æǎǎ Èíáì æÈíǎǎ Èǎǎ ßÈÌÑ
Ááì ÇáĐíǎ ÁÒÑÚ Ááì Çááá Áǎ ìǎÚáì Èǎǎ Ýì ÇáÝÑíæÒ ÇáÁÚáì ǎÚ ÇǎǎÈíǎ æÇáÒÌĐíǎ
.æÇáÒáÇǎ æÇáÒÇǎǎ æÍÒǎ ÁǎǎÆß ÑÝÌĐÇ
Ááì ÇáÁíÆÉ ÇáĐíǎ ĐÒæÇ ǎÌÈǎǎ; æǎǎ ÌÇæǎǎ ÑÝÚ ÇáÑÇÍÈ Ýì ǎǎǎ ÝáÒØíǎ Áæ ĐÑì
Çááǎǎǎ; Áæ ǎĐæÇ ÌÈÝǎǎ æǎǎ ÌÇæǎǎ ÁÚÇÍÈ ÇáÍÇÉ Ýì ÚÑæĐ ÇáÁǎÈ ÇááÒǎǎÈ ÈÚÌ Áǎ ßÇÍÈ
.ÈÌÝ; æÈĐǎæÇ ÁĐÒì ǎÇ ÌÈǎǎǎ ÇáÈÒÑ; æǎǎ ÌÈÚǎǎ ðÒ ÇáÁǎÈ æÁÌĐÇÚǎÇ ǎǎ ÑĐÇÌǎÇ
Ááì ÇáÁíÆÉ ÇáĐíǎ ÒÈĐǎì Úáì ðĐÇ ÇáØÑìĐ; ÝßÇǎÈ ÌíÇÈǎǎ ǎǎÑÇ æǎÇ ÒÇǎÈ ĐÈǎÑǎǎ ÈÒÚ
.æǎÑÇ
Ááì ÁÑæÇÌ ÇáÁíÆÉ: ǎÑæÇǎ Ììì; æÒǎÇÌ ÌÓǎ; æÓÚǎì ÇáÈÌÑì (ÓÚÌ ÇáÑÒǎì); æÚÈÌ ÇáǎǎÇÈ
ÇáÚÇǎì æÁÈæ ÌǎÒÈ (ǎÇǎÑ ÌǎÈÈ ÁÈæ ÒǎÈß); æÚÈÌ Çááá ÇáÝíǎßÇǎì; æÁÌÑǎǎ ǎÇ ÁÍÒíǎǎ Ýì
.ǎĐǎ ÇáÚÌÇǎÈ ÙÌÇ ; ÁĐíǎ ÈæÇÈ Úááì ÇáǎÈæÇÒÚ æǎÑíǎ Çááá Áǎ ìǎÚǎÇ Ýì ÇáÒÇǎǎ

:ÇáÝĐìÑ Ááíǎ ÈÚÇǎì
ÚÈÌ Çááá ÚÒÇǎ

Đí ÇáÍÈ (1406ǎÚ)-(11/8/1986ǎ) (6)
ÇǎǎÇÌ áÚÈ æÇÒØǎÇÍÇ

:ÇǎǎÇÌ áÚÈ

ǎǎǎǎǎ ǎǎ ìǎì -ìǎì- ìǎìÇ ; ÝÇááÒìÑ: Çǎǎǎ ÈÇǎǎǎ Áæ ÇáÝÈÌ æǎǎ ÇǎæÓÚ Áæ ÇáØÇĐÈ; æĐíǎ:
.Çǎǎǎ (ÈÇǎǎǎ) ǎǎ ÇǎæÓÚ æÇáØÇĐÈ; æÇǎǎǎ (ÈÇǎÝÈÌ) ǎǎ ÇǎǎÒĐÈ
æíÒÈÚǎǎ Çǎì ǎì (ÈÇǎÝÈÌ) ÈǎÚáì ÇáÚÇÍÈ; (æÁĐÒǎæÇ ÈÇǎǎǎ Ì ǎì ÁíǎÇǎǎǎ) Áì ÚÇÍÈ æǎǎÇÍÈ
ĐÒǎǎǎ; ÝÇǎǎǎ æÇǎǎǎ Ýì ÇááÚÈ: ÈĐǎ ÁĐÒì ǎÇ ÌÓÈØíÚǎ ÇáÁǎÒÇǎ ǎǎ ØÇĐÈ ǎǎǎ ǎìÈæÈ Áæ
.ǎìÝÚ ǎǎÑǎǎ (ÁǎÚÑ áÒÇǎ ÇáÚÑÈ æÇǎĐÇǎæÒ Çáǎǎǎ)

: ÇǎǎÇÌ ÒÑÚÇ æÇÒØǎÇÍÇ

.ÇÈÝĐ ÇáÝĐǎÇǎ ÇáǎÑÈÚÈ Áǎ ÇǎǎÇÌ ǎǎ ÇǎĐÈÇǎ æÇáÚǎǎ Ýíǎ
:æÁáìß ÈÚÑíÝÇÈ ÇáÝĐǎÇǎ ÇáǎÑÈÚÈ

Çǎǎǎǎǎ: ÌÇǎ Ýì ÝÈÌ ÇǎĐìÑ ǎÇÈǎ ÇááǎÇǎ (5/187): ÇǎǎÇÌ: ÌÚǎÈ ÇǎßÝÇÑ Ááì Çǎǎǎ Çǎǎ -1
.æĐÈÇǎǎ Áǎ ǎǎ ÌÈÈǎæÇ
æĐÇǎ ÇǎßÇÒÇǎì Ýì ÇáÈÌÇÆÚ (9/4299): ÈĐǎ ÇǎæÓÚ æÇáØÇĐÈ ÈÇǎĐÈÇǎ Ýì ÒÈíǎ Çááá ÚÒǎǎǎ
.ÈÇǎǎÝÒ æÇááÇǎ æÇááÒÇǎ æÚìÑ Đǎß
ÇáǎÇǎǎǎ: ĐÈÇǎ ÇááÒǎǎ ßÇÝÑÇ ÚìÑ Đí Úáì áÁÚǎÇǎ ßǎǎÈ Çááá ; Áæ ÌÓÈÑǎ ǎǎ; Áæ ÌÈǎǎ -2
.ÁÑÒǎ ǎǎ(1) [ÌÇÒìÈ ÇáÚÌǎì/ÇáÒÚìì (2/2); æÇáÒÑì ÇáÒÚìÑ/ÁĐÑÈ ÇááÒÇǎß ǎǎÑìÑ 2/267]
ÇáÒÇÝÚìÈ: ĐÇǎ ÇáÈÇìǎÑì: ÇǎǎÇÌ Áì ÇǎĐÈÇǎ Ýì ÒÈíǎ Çááá (ÇáÈÇìǎÑì/ ÇÈǎ ÇǎĐÇÒǎ -3
(2/261)
.æĐÇǎ ÇÈǎ ÌìÑ (ÇáÝÈÌ (6/3): æÒÑÚÇ ÈĐǎ Çǎǎǎ Ýì ĐÈÇǎ ÇǎßÝÇÑ

Çǎǎǎǎǎ: ĐÈÇǎ ÇǎßÝÇÑ(2) [ÁǎÚÑ ǎØÇǎÈ Áǎǎì Çáááì (2/479). : ÇǎǎÇÌ: ÇǎĐÈÇǎ æÈĐǎ -4
.ÇǎæÓÚ ǎǎǎ áÁÚǎÇǎ ßǎǎÈ Çááá ÈÚÇǎì(3) [ÁǎÚÑ ÚáìÈ ÇáÝĐǎ Ò166 æǎǎÈǎì ÇáǎÑÇÌÈ 1/302]
;ǎǎÇĐÇ ǎìÇǎì

ÌìÈǎì Áìì ÇáÒÈÇÈ ÇááÒǎǎ ÇáĐì ÒÇÑ ÈìÒÇæÑ ĐÇÆǎÇ : ǎĐì æìÚÈ Áìì ÁÒìĐÇÆì ÇáØìÈíǎ ĐÇÆǎÇ
ǎǎ: ÁÓÈæìÚßǎ Çááá ; ÝÁǎì ǎíǎǎ ÒØÑ ÈìÒÇæÑ; ÝÑì Úáì Áìì ǎÈǎ ǎǎÇ ǎÈÁÓÝÇ ĐÇÆǎÇ : ǎÇ Ìǎǎ
æǎÇ ĐǎÈ ÁǎÇ ÈÇǎǎǎ; ǎìÇß Çááǎ!! æßǎǎ ÇáÁì ÇáĐì Ììì Áǎ ìÒæÑ ÁìǎÇǎǎ Çǎǎǎǎǎ ðì ÇÑÈßÈ
ǎìÇǎÝÈ ÒÑÚìÈ Áæ ÁÒÇÈÈǎ ǎÒìÈÈ Áæ ÈǎßÈ ÌÇÍÈ Çǎǎǎ; ÝÇÒÈÌĐ Çǎǎǎǎ æÇǎÑ ÈÇǎ
æÇáìÚÇǎ áØǎÈ ǎìÇìÈǎ æÇáÚǎìÈ Ááì ÒÑìĐ ÇáÒæÇÈ; -æǎǎ Úìǎ ÇáÒǎÇǎ Úǎ Çǎǎǎǎǎ æǎÇ
ÒìÇÑÈǎǎ- æĐÇǎ áì ÁìÑ: ĐǎÈ áÒììĐì ÇáÒÇǎì: ÁǎÇ ĐÇǎÈ Ááì ÁÝÚÇǎÒÈÇǎ ÝĐÇǎ: ǎÒÈǎÒÆÇ
.Òßǎß áíÒ Òßǎ Çǎǎǎǎǎ

.æǎǎǎ ǎĐǎǎ: ǎÇ Èì Áǎ ǎÈìÈ ÇǎĐÒìÈ ÒÑÚìÇ ; æǎÑìÚ Ááì ÇááÒæÒ ǎìÈßǎ Ááíǎǎ

ÝÁǎ ÈǎÇÒÚÈǎ Ýì Òíǎ ÝÑíǎǎ Ááì Çááá æÇǎÑÒǎǎ Áǎ ßǎÈǎ Èǎǎǎǎ ÈÇ Çááá æÇǎǎǎ ÇáÁìÑ
:ÝǎĐǎǎ Úǎ ÇǎǎÇÌ (ÇááÒÇǎ: 59)(Đǎß ÌìÑ æÁÍÒǎ Èǎǎǎǎ
.ÁǎǎÇ : Áǎǎ ǎÇ ìÚìǎ ÇǎǎÇÌ Òíǎ ǎǎ ÇáÁÚǎÇǎ ÇáÒÇǎìÈ

Áǎ ÁìÑ Çǎǎǎǎ ǎÇ ìÚìǎǎ Òíǎ ǎǎ ÇáÁÚǎÇǎ ÈǎÒ ÇǎßÈÇÈ æÇáÒǎÈ; ÝÝì Çǎǎǎǎ: Úǎ ÇááÚǎÇǎ Èǎ
ÈÒìÑ ÑÒì Çááá ÚǎǎǎÇ ĐÇǎ: ßǎÈ Úáì ǎǎÈÑ ÑÓǎǎ Çááá Ò; ÝĐÇǎ Ñìǎ: ǎÇ ÁÈÇǎì Áǎ ǎÇ ÁÚǎǎ
ÚǎǎÇ ÈÚÌ ÇáÁÓǎÇǎ; ÁǎÇ Áǎ ÁÒĐì Çǎǎǎ; æĐÇǎ ÁìÑ: ÁǎÇ Áǎ ÁÚǎÑ ÇááÒìì Çǎǎǎǎ; æĐÇǎ
ÁìÑ: ÇǎǎÇÌ Ýì ÒÈíǎ Çááá ÁÝÒǎ ǎǎÇ ĐǎÈǎ; ÝÒìÑǎǎ ÚǎÑ ÑÒì Çááá Úǎǎ æĐÇǎ: ǎÇ ÈÑÝÚæÇ

ÀŌæÇÊßà Úaí ààÈÑ ÑÓæá Çááá Ò; æàæ íæà ÇàláÚà; æáßà ÀÐÇ ÒáíàÇ ÇàláÚÉ ÌáàÇ Úaí ÇááÈí Ò
:ÝŌÁáàÇá; ÝàŌáÈ
ÀìÚáÈà ÒÐÇÍÉ ÇáíÇì æÚaÇÑÈ ÇáàŌì ÇáíÑÇà ßàà Áàà ÈÇááá æÇáíæà ÇáÁíÑ æìÇáì Ýí ÒÈíá
(Çááá áÇ íŌÈææà Úaí Çááá
(ÇáÈæÈÈ: 19)

ÝÇáÁíÉ àŌáÈ ßàÇ Ñæì àŌáà áÈÈíá ááŌíÇÈÈ ÑŌæÇà Çááá Úaíáà Áà ÇàláÇì ÁÝŌá àà ÌæÇÑ
.ÇáàŌì ÇáíÑÇà æàà ÒÐÇÍÉ ÇáíÇì
æÝí ÇáŌíí ðÇá Ò: áÁà ÁÑÇÈØ áíáÉ Ýí ÒÈíá Çááá ÁíÈ Ááí àà Áà Áðæà áíáÉ ÇáíÑ Úaí ÇáíÑ
.ÇáÁŌæì (1) [Ōíí ÇÈà ÌÈÇà 381; æÇáÈÑÚíÈ æÇáÈÑáíÈ 2/246]
æÁàÇ ÁÈæ àÑíÑÈ ÑŌí Çááá Úaà Ýíðæá: áÁà ÁÑÇÈØ áíáÉ Ýí ÒÈíá Çááá ÁíÈ Ááí àà Áà ÁæÇÝð
áíáÉ ÇáíÑ Úaí ÇáíÑ ÇáÁŌæì. (Áí àà ÇáÁŌÈíÇÈÈ áíÚÇÆí æÁàÇ Úaí ÇáíÑ ÇáÁŌæì) æÁÈíÇÈ
ÚÈÌ Çááá Èà ÇáàÈÇÑß ááÝŌíá Èà ÚíÇŌ -æÇáÁÈàÇà àà ÌíÇÑ ÚaàÇÁ ÇáŌáÝ ÇáŌÇáí- ÇáÈí
:ÁÑŌááÇ ÚÈÌ Çááá Èà ÇáàÈÇÑß -æßÇà àÑÇÈØÇ Ýí ÑŌŌæŌ- ÈÁßí àÐÇ Çáíßà
íÇ ÚÇÈÌ ÇáíÑáíá áæ ÁÈŌÑÈaÇ áÚááÈ Áàß ÈÇáÚÈÇÍÉ ÈáÚÈ
àà ßÇà íŌÈÈ Ìà ÈÌæÚà ÝáÌæÑaÇ ÈÌaÇÆaÇ ÈÈíŌÈ
Áæ ßÇà íÈÚÚÈÈ Ìíáá Ýí ÈÇŌá ÝíáæáÇ íæà ÇáŌÈíÚÚÈÈ ÈÈÚÈ
Ñíí ÇáÚÈíÑ áßà æáíá ÚÈíÑaÚÚÚÇ Ñáì ÇáŌáÇÈÚß æÇáÚÈÇÑ ÇáÁŌíÈ
ÝáàÇ ðÑÁàÇ ÇáÝŌíá ðÑÝÈ ÚíàÇà æðÇá: Òìð ÁÈæ ÚÈÌ ÇáÑíáà æàŌí.(2) [ÇàláÇì áÇÈà
.ÇáàÈÇÑß28]

ðÇá ÇáÝŌíá Èà ÒíÇì: ŌáÚÈ ÁÈÇ ÚÈÌ Çááá -Áíáì Èà ÌáÈá- æðßÑ áà ÁàÑ ÇáÚíæ ÝíÚá íÈßí
æíðæá: áÇ àà ÁÚaÇà ÇáÈÑ ÁÝŌá ààà. æðÇá Úaà ÚíÑá: áíŌ íÚíá áðÇá ÇáÚíæ ŌíÁ; æàÈÇŌÑÈ
ÇáðÈÇá ÈàÝŌá ÁÝŌá ÇáÁÚaÇá; æÇáðíá íðÇÈáæà ÇáÚíæ àà Çáðíá íÝÚæà Úà ÇáÁŌáÇà æÚá
.ÌÑíá; ÝÁí Úáá ÁÝŌá ààà;(3) [ÇááÚaí àÚ ÇáŌÑí ÇáßÈíÑ Ò10/368]

.ÈÇáíÇ : ÇáàìÇáì ÁÝŌá ÇááÇŌ
Ýí ÇáííÈ: Úà ÁÈí ŌÚíí ÇáííÑí ÑŌí Çááá Úaà; Áà ÑíáÇ ÁÈì ÇááÈí Ò; ÝðÇá: Áí ÇááÇŌ
ÁÝŌá; ðÇá: Ñíá ÌÇáì Ýí ÒÈíá Çááá ÈàÇáá æáÝŌá; ðÇá: Èà àÁàá Ýí ŌÚÈ àà ÇáŌÚÇÈ íÚÈÌ ÑÈà
.æíÚ ÇááÇŌ àà ŌÑá (4) [ÁíÑíá ÇáÈíÇÑí æàŌáá áÈŌÑ àŌáá 1072]

æðí ÑÈØ Ò Èíá ÇáàìÇáì æÈíá ÇáàÈÚÈÌ ÇááÚÈŌá; áÁààÇ ðí ÌáÚÈàÇ ÇáÚÑÈÈ; ÝáàÇ ÚÑÈÇá Ýí
áðá ÇáíáíÇ; æŌðŌÈ ÇáíáíÇ àà ÁaÚÇÑá; æáà ÈÚí ŌíÇÑÝáÇ ÈÚŌí ÁÈŌÇÑá; ÝáðÇà ßàÇ ðÇá
ÇÈà Çáðíá Úà ßá àààÇ: ŌíÈ Çááá ÈáÇ Íáð; æŌíÈ ÇááÇŌ ÈáÇ áÝŌ; ÝæÇáÇ áà áÇ ÁÚÑÈà Èíá
ÇááÇŌ! æàÇ ÁŌí æíŌÈà ààà! æàÇ ÁÚÚà ÁàŌá ÈÇááááá æÝÑíá Èà æŌáÁáíáÈà æŌßíáÈà Ááíá!!
(5) [ÈáðíÈ áíÇÑí ÇáŌÇáßíá 73]

ÝÁàÇ ÇáàìÇáì Ýðí ÁŌÈí ÇáíáÇì ÈíÑá æáæ ßÇáŌáß Ýáí; æÁŌÈí ÇáðÈÇá Ñæíá æÑííÇáá; ÝáðÇ
ÑÝíÚ Çááá -Áíí ðÇíÈ ÇáÁÝÚÇà- ÇŌÈŌáì ÁÈàÇÁà ÇáÈáÇÈÈ æÁíæÇá æÝí íŌíá ÈàÇà
ÁŌÇÈÈÈ; æáÚ ðáß áà íŌð ÇáíáæŌ Ýí ÈíŌÇæÑ ÁßÈÑ àà íæáíá; ÝÇáàìÇáì íÈíÈ Úà ÇáŌáÇíÈ Ýí
ŌÈíá Çááá ðí æŌÚ Ñæíá Úaí ÑÇíÈá; íÑíí Áà íáÑð Ìáà àà Áíá ÇáíáÈ ÁæaÇ æíáÇíÈ ááÁÚÑÇŌ
.æÇááŌÇá æÇáááíÇà ÈÇáíÇ

æàÇ áßà áÇ ÈðÇÈáæà Ýí ÒÈíá Çááá æÇááŌÈŌÚÝíá àà ÇáÑíÇá æÇááŌÇá æÇáááíÇà Çáðíá)
íðææà ÑÈàÇ ÁíÑíáÇ àà áðá ÇáðÑíÈ ÇáÚÇáá ÁáááÇ æÇíÚá áàÇ àà áíáß æáíÇ æÇíÚá áàÇ àà áíáß

(ÇááŌÇá: 75) (æŌíÑÇ

æßàÇ íŌÝá ÑŌæá Çááá Ò: Úà ÁÈí àÑíÑÈ ÑŌí Çááá Úaà; Úà ÑŌæá Çááá Ò ðÇá: àà ÌíÑ áÚÇŌ
ÇááÇŌ Ñíá ààŌß ÈÚaÇà ÝÑŌá Ýí ÒÈíá Çááá ; íŌíÑ Úaí àÈáà ßáàÇ ŌáÚ áíÚÈ Áæ ÝŌÚÈ ŌÇÑ
Úaíá; íÈÈÚí ÇáðÈÇá æÇááæÈ àÚÇáá; æÑíá Ýí ÚaíáÈ Ýí ÑÁŌ ŌÚÝÈ àà ÇáŌÚÝ Áæ ÈŌá æÇí àà
áðá ÇáÁæíÈ; íðíá ÇáŌáÇÈ æíÁÈí ÇáŌßÇÈ æíÚÈÌ Çááá ÌÈí íÁÈíá Çáíðíá; áíŌ àà ÇááÇŌ ÁaÇ Ýí
ÌíÑ (6) [ÁíÑíá àŌáá (Ōíí íÇáÚ ÇáŌÚíÑ5791) àÈà ÇáÝÑŌ: ÚáÑá; ÇááíÚÈ: ÇáŌæÈ
.ÇááííÝ; ÇáŌÚÝÈ: ÑÁŌ ÇáíÈá]

ÁÑáíÈ ÑíáÇ íÈíÈ Úà ÇááæÈ; -íÈÈÚí ÇáðÈÇá æÇááæÈ àÚÇáá- Áàá Áíð ÈÚaÇà ÝÑŌá; áŌÈÚí
.ááðÈÇá Ýí ßá áíÚÈ; ßáàÇ ŌáÚ áíÚÈ Áæ ÝŌÚÈ -ŌíÈ Áæ ÌæÝÇ àà Úíæ- àÑÚ Ááíá
æßàÇ ðÇá ÍÇáì Èà Çáááí ÑŌí Çááá Úaà ÚaíáÇ ÍŌÑÈà ÇáæÝÇÈ: áðí ŌáÈÈ ÇáðÈá àÚÇáá Ýáá í ðí
Ñ áí ÁaÇ Áà ÁáæÈ Úaí ÝÑÇŌí; æàÇ àà Úáá ŌíÁ Úaíí ÈÚí áÇ Ááá ÁaÇ Çááá àà áíáÈ ÈÈaÇ æÁaÇ
áÈÈÑŌ ÈÝÑŌí æÇáŌáÇá Èáááí ààÈÚÑ ÇáŌÈí ÌÈí áÚíÑ Úaí ÇáßÝÇÑ(7) [ÇàláÇì áÇÈà ÇáàÈÇÑß
.88]

æßÈíÑÇ. áÇ ßÇà íðæá áí ÁŌÈÇðáÇ Ýí áðÇ ÇááííÇà (ÚÈÌ ÇáÚŌíŌ Úaí): íÇ ÚÈÌ Çááá Áà ÁÑíá
.ÈÁáááí; æÁaÇ ÁÑíí Áà ÁæÝÑáÇ ÌÈí áííá ÈaÇ ÈÚŌ ÇááÚÇÑß áÚá Çááá íÑŌðáí ÇáŌáÇíÈ
æáðí ßÇà ÇáŌáÝ ÑŌæÇà Çááá Úaíáà ààÇðí ÑÝíÚÈ ßÁàÈáÈ ááðÇ ÇáŌÑÈ àà ÇáÑíÇá; ÝáðÇ
(àìŌÁÈ Èà ÈæÑ ÇáŌíæŌí) ÇáŌíÇÈí ÑŌí Çááá Úaà ðÈá aÇÆÈ àà ÇáßÝÇÑ àÈÇÑŌÈ; ÚíÇ àà
.ðÈááá Ýí ÁÑŌ ÇááÚÑßÈ

æáðÇ ÇáÈÑÇá Èà áÇáß ÑŌí Çááá Úaà ðÈá ÈŌÚÇ æÈŌÚíá àà ÑÁŌÇá ÇááŌÑßíá; ÚíÇ àà ŌÇÑß
Ýí ðÈááá; æÈÇÑŌ àÑŌÈÇà ÇáðÇÑÈ æðÈáá æÁíð ŌáÈá ÝÈáÚ ÈáÇÈíá ÁáÝÇ(1) [ÇááÚaí àÚ
.ÇáŌÑí ÇáßÈíÑ 10/394]

æáðÇ ÚÈÌ ÇáŌÈæÑ -ŌÇÈ ÁÝÚÇáí Ýí ÇáÚŌÑíáÇÈ- ðÇá áí: áðí ðÈíÈ ÈÇáŌßíá (29) áÝÑÇ àà
.ÇáŌíæÚíá Ýí æŌŌ ßÇÈá; ÚíÇ àà ŌÇÑßÈ Ýí ðÈááá ÈÇáŌáÇí

ÈÇÁÈÇ : ÇááÑÇÈØ ÌÑÇÈØ ÝÍ ÒÈÁ ÇÁÁÁ ÁÁÍÇÝÈ ÇÁÁÚÍÇÁ; æÍÀÇÍÈ ÇÁÍÇÑ; æÒÍÇÁÈ ÇÁÈÚÆÑ; æÍÈÍÁÁ ÚÁÌ ÁÝÒÁ; æÍÝÓÚ ÁÍÁÇ æÁÀÇÑÇ ÆÁ ÁÍÁ ÁÁ ÌÆÝÑ ÇÁÁÁÁ ÁÁÁÇ Ò ÆÁ ÆÁÑÇÈ ÌÈÌÑÚÁÇ ÁÍÐÆÐ ÆÁ æÑÇÁÁ ÆÁ ÇÁÁÓÁÁÍÁ ÍÁÇÆÈ ÇÁÁÆÁ æÇÁØÚÇÁ; ÁÁÁ ÈÑΒ ÁÁÁÁ æÚÍÇÁÁ; æÐÍ ÁÇ ÌΒÆÁ ÁÍÁÁ ØÚÇÁ æÁÇ ÁÈÇÓ; æÍΒÝÍ ÌÑÇÁÁÁ ÁÁÓÁ; æÝÐÍÇÁÁ ΝÚÇÍÈÁ æÈÑÈÍÈÁ ÆÁ ÁÍÁ ÁÁ ÌÍÁÍ ÁÁÇÝÇ æÁÇÍÁ ÆÁ ÇÁÁÓN ÆÈÁ ÁÓNÈÁ.. ÁÁÁ ÌÑÌ ÇÁÁÆÈ ΒÁ ÌÆÁ ÆÑÇÈ; ÁÍÆÝÑ

ÇÁÍÇÈ ÇÁÍΒÍΒÍÈ æÇÁÓÚÇÍÈ æÇÁÚÓÈ ÁÁÁÆÈ ÇÁÁÓÁÁÈ ÌÓÁÑ ΒÁ ÁÍÁÁ ÁÍÁÇÁ ÇÁÁÇÓ; æÍÓÁ ÁÍÁÁ ÇÁÁÓÁÁÆÁ ÆÁ æÑÇÆÁ; ÁΠÍ ÁÓÈÍ ÓÁÍÁ ÇÁÓÁÇÍ ÁÚÁÇ ÇÁÍÈÍÈ; æÓÆÈ (ÇÁÁÁ ÁΒÈÑ) ÆÓÍÁ ÇÁÁΝÚÈ; æÁÇ ÁÍÁÁÇ ÆÁ ÁÍÇÁ ÈÐÓÍÁÇ ÈÍÁ ÇÁÁÍÇÁÍÁ; ΒÁ æÇÍÍ ÇΝÈÐÍ ÐÁÈ ÌÈÁ ÆÑÇÈØÇ æÑÇÁ ÓÁÇÍÁ (ÇÁÍÆÓΒÇ ÁÆ ÇÁÓÍΒÆÍΒ ÇÁÁÓÁÍÈ ÇÁÁÓÇÍÈ ÁÁØÇÆΝÇÈ)

ÌÈÌ ÁÐÇ Ì Á ÇÁÁÍÁ ÁÇ ÈÓÁÚ ÁÁÁÁ ÁÁÇ ÒÆÈ ÇÁÈΒÈÌÑ ÌÐÓÚ ÒÆÈ ÇÁÚÁÇÁ ÇÁÓÇÍÍ ΒÁÈ ÐÇÈ ÁÍÁÈ ÝÆÐ ÌÈÇÁ ÓÁÍÁÇÁ ÐÑÍÈÇ ÆÁ ÌÈÁ ÓÝÍÍ ΒÆÁ -ÇÁÍÈÁ ÇÁÁÈÍÓ- æÁÐÇ ÈÓÆÈ ÇÁÍÆÓΒÇ ÈÌÇÁÈÍ ÌÁÚÁÚ ÝÍ æÁÁ ÆÁ ÇÁÁÍÁ; ÝÇÁÈÝÓÈ ÝÓÚÇ ÆÁ æÆÁÍ; æÈÍÈÈ ÚÁ ÓÁÇÍÍ; æΒÇÁ ÈÌÇÁÈÍ ÓÍÁÇ ÁÈÆ ÇÁÍÓÁ; æÁÐÇ ÈÇÁÓÇÈ ÇÁÁÝÚÇÁÍ ÌÁÍÁ ΝÆÚÁÇ æÍÓΒÁ ÐÆÈÆÇ ÐÇÆÁÇ : ÁÁ ÈΝÇÚÆÇ. ÁÚΝÈ ÁÁÍ ÁÐÇ ÇÁÓÇÈ æÁÐÇ ÈÁ ÌÁÈÓ ÈÆÈÇ. ÁÁØÐÇ; ÐÇÁ ÁÈÆ ÇÁÍÓÁ æÇÁÍÆÁÚ ÈÝÍÓ ÆÁ ÚÍÁÍÁ:

ÁÓÆÍ ÌÇÆÚÈ.. ÇÁÚÇÁÁ ÇÁÁÓÁÇÁÍ ΒÁÁ ÁÍÇÓÈ ÚÁ ÆÁÇÁ ÁÐÇ ÇÁÓÇÈ æÁÆÈÇÁÁ ÆÓÌ ÚÁÍÁÁ ÈÆÇÁÍ ÓÁÆÇÈ -ÝÍ ÆÈÁ ÁÐÁ ÇÁÚΝÆÝ- ÆÁ ÌÁÍÐ ÆÁ ÐÇÆÍÁ ÌÑÁÇ æÇÍÍ; æÁÆ ÒÇÈΝ ÁÍÈÓÈ ÌÍÐΝ ÇÁÁÍΝÈ æÍΝÆ ΝÍÁÈ ΝÈÁ; æÍØÁÚ ÝÍ ÈÆÇÈ ÇÁΝÈÇØ; ΒΑÇ ÌÇÁ ÝÍ ÇÁÍÍÈ: ÚÁ ÓÁÁ ÈÁ ÓÚÍ ÇÁÓÇÚÍÍ ΝÓÍ ÇÁÁÁ ÚÁÁ ÁÁ ΝÓÆÁ ÇÁÁÁ Ò ÐÇÁ: ΝÈÇØ ÌÆÁ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ÌΝ ÆÁ ÇÁÍÁÇ æÇ ÚÁÍÁÇ; æÆÆÓÚ ÓÆØ ÁÍÍΒÁ ÆÁ ÇÁÍÁÈ ÌÍΝ ÆÁ ÇÁÍÁÇ æÁÚÓÇ ÚÓÚÁÍÁÇ; æÇÁÚΝÆÍÚÓÈ ÌÚΝÆÍÚÓÁÇ ÁÍÍΒÁ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ÁÆ ÇÁÚÍÆÈ ÌÍΝ ÆÁ ÇÁÍÁÇ æÇ ÚÁÍÁÇ (3) [ÁÍΝÌÁ ÇÁÈÌÇΝÍ; ÇÁÚÍÆÈ: ÇÁÍΝÆÍ ÁÁÍ ÇÁÍÁÇÍ ÝÍ ÁÆÁ ÇÁÁÇÑ; æÇÁΝÆÍÈ: ÇÁÍΝÆÍ

ÁÁÍÁÇÍ ÝÍ ÁÍΝÁÁ ÁÍ ÌΝÆÌÇ æÇÍÍÇ ÝÍ ÁÍ æÐÈ ÆÁ ÇÁÁÇÑ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ÌÍΝ ÆÁ ÇÁÍÁÇ] ÚÁ ÝÓÇÁÈ ÈÁ ÚÈÍÍ ΝÓÍ ÇÁÁÁ ÚÁÁ ÐÇÁ: ÐÇÁ ΝÓÆÁ ÇÁÁÁ Ò: ÁÇ ÆÁ ÁÍÈ ÌÆÈ ÁÁÇ ÌÈÁ ÚÁÍ ÚÁÁÁ; ÁÁÇ ÆÁ ÁÇÈ ÆÑÇÈØÇ ÝÁÁÁ ÌÆÁ ÆÁ ÚÁÁÁ ÁÁÍ ÌÆÁ ÇÁÍÇÁÈ; æÁÁÁ ÆÁ ÝÈÁÈ ÇÁÐÈΝ (4) [ΝÆÇÁ ÇÈÆ ÌÇÆÍ æÇÁÈΝÁÐÍ ÈÁÚÁÇÁ æÐÇÁ: ÌÍÈ ÓÓÁ]. æΠÍ ÚÁÁ ΝÓÆÁ ÇÁÁÁ Ò ÁÁÁ ÇÁÁÑÇÈØ ÆÁ ÝÈÁÈ ÇÁÐÈΝ ÈÐÆÁÁ: ΒÝÌ ÈÈÇΝÐÈ ÇÁÓÍÆÝ ÝÆÐ ΝÁÓÁ ÝÈÁÈ (5) [ÌÍÈ ÓÓÁ ΝÆÇÁ ÇÁÁÓÇÆÍ] æÚÁ ÚÈÆÇÁ ÈÁ ÚÝÇÁ ΝÓÍ ÇÁÁÁ ÚÁÁ ÐÇÁ: ÓÁÚÈ ΝÓÆÁ ÇÁÁÁ Ò ÌÆÁ: ÆÁ ΝÇÈØ ÁÍÁÈ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ΒÇÁÈ ÁÁ ΒÁÁÝ ÁÍÁÈ ÓÍÇÁÇ æΠÍÇÁÇ.(6) [ÁÍΝÌÁ ÇÈÁ ÁÇÌÁ ÝÍ ÓÁÁÁ æÓÍÍÁ ÇÁÍÇΒÁ æÇÝΠÐÁ

ÇÁÐÁÈÍ] æΠÍ ÌÓÈÚΝÈ ÇÁÁΝÁ ÁÐÇ ÇÁÈÆÇÈ ÇÁÚÓÍÁ ÇÁÐÍ ΝÈÈÁ ÇÁÁÁ ÁÌΝÇ ÁÁÁÑÇÈØ; ÇÁÍÆÁ ÈÁÁÝ ÌÆÁ; æÁΒÁÍ ÁÐÆÁ: ÁÁ ÇÁÁÑÇÈØ æÇÁÁÍÇÁÍ ÐÍ ÌÁÇΠÍ ÝÍ ÈÚÓ ÇÁÁÍÇÁÍ ÆÓÐÈ æÚÁÈÇ ÈÝÆÐ ÓÍÈÁÇ

ÚÁ ÁÁÝ ÁÍÁÈ ÝÍ ÈÍÈÁ ΒÁÈ ÐÇÈ ÁÍÁÈ ÚÇÆÍÇ ÆÁ ÒÇÈÁ ÝÍ ÒΝÍΒÍ ÁÁÍ ΒÆÍÈÇ; æΠÍ ÇÓÈÍ ÇÁÈΝÍ ΒÈΙΝÇ ÌÈÌ ÈÁÍÈÈ ÁÁ ÁÁÓÁ ÆÁ ÇÁÓÍÇÈ ÁÁÓÁÍ ÇÁÝÍΝ ÌÇΝÌÁÇ; æÈÍÇÁÁÈ ÚÁÍ ÁÝÓÍ æÓÁÍÈ ÓÁÇÈ ÆÁ ÁΠÓN ÇÁÓÆÇÈ ÝÍ ÌÍÇÈÍ; æΒÇÁÈ ÁÐÁ ÇÁÓÁÇÈ ÁÈÐÁ ÚÁÍ ÝÚÁÇ ÆÁ ÁÁÝ ÓÁÇÈ ÝÍ ÈÍÈÍ.. ÝÇÁÈΝÍ ÌΒÇÍ ÌÐÓÚ ÇÁÁÆÓÇÁ; ÁÚ ÁÇ ÁÓÇÈÁÍ ÈÓÈÈÁ ÆÁ ÓÍÍÍ ÇÁÁÓÁÇÁ

æΒÁÈ ÐÇÈ ÌÆÁ ÝÍ ÈΒÈÍÇ (ÌÇÍ) ÝÍ ÌÍÓÁÈΝ; æÁÁÆÁ ÆΝÈ ÁΝÌ ÇÁÁÇÁ ÇÁÓÇÍÁ ÇÁÐÍ ÌÓÈÚÁÁ ÁÁÆÓÆÁ ÌÈÍÁÍ ÆÈÇÓΝÈ ÚÁÍ ÇÁÆÍÁ; æΝÁÍÈ ÇÁÁÇÁ ÇÁÓÇÍÁ ÚÁÍ æÍÁ ÇÁÓÍÍ ÓÍÇÝ ÌÆÁ ÓÚΝ ÁÍÍÈÁ ÁÁÍ ÁÚÁÍÈ ÌΒÍÐÈ ÆÁ ÇÁÍÁÍ; æÚÁÍÁÇ ÁÍΝΒÈ ÓΝ ÇÁÈÆÇÈ ÇÁÚÓÍÁ ÁÁÁÇÁÍ ÇÁÁÑÇÈØ æÇÁÁÑÇÈØ ÌÁÁÁ ÁÁÁÓÁÁÍÁ ÓÍÇÁÁÁ æΠÍÇÁÁ; æÍÝÚ ÚÁÍÁÁ -ÈÁÐÁ ÇÁÁÁ - ÌÍÁÁ æÁÍÁÇÁÁ

(æÐÇÈÁÆÁÁ ÌÈÌ ÁÇ ÈΒÆÁ ÝÈÁÈ æÍΒÆÁ ÇÁÍÍÁ ΒÁÁ ÁÁÁ) æÇÁÝÈÁÈ ÁÍ ÇÁΒÝΝ; ÝÇÁÁÑÇÈØ æÇÁÁÍÇÁÍ ÌÍÆÁ ÇÁÓÚÇÆΝ ÇÁÁÓÁÇÁÍÈ æÍÆΝ ÇÁÚÈÇÍÈ ÆÁ ÇÁÁÍÁ æÇÁÁÍÈÇΝ

æÁÆÁÇ ÌÝÚ ÇÁÁÁ ÇÁÁÇÓ ÈÚÓÁÁ ÈÈÚÓ ÁÁÍÁÈ ÒÆÇÁÚ æÈÍÚ æÓÁÆÈ æÁÓÇÍÍ ÌΒΒΝ ÝÍÁÇ ÇÓÁ) (ÇÁÍ:40) (ÇÁÁÁ ΒÈΙΝÇ æÁÐÇ ÝΠÍ ÌÇÁ ÝÍ ÇÁÍÍÈ ÇÁÓÍÍ ÁÁ ÁÁÁÑÇÈØ ÆÈÁ ÁÌΝ ÓÁÇÈ æÓÍÇÁ ÆÁ ÌÍÁÍÁ; ÝΠÍ ΝÆÍ ÇÁØÈΝÇÁÍ ÈÁÓÁÇÍ ÌÍÍ ÚÁ ÁÁÓ ΝÓÍ ÇÁÁÁ ÚÁÁ ÐÇÁ: ÓÆÁ ΝÓÆÁ ÇÁÁÁ Ò ÚÁ ÁÌΝ ÇÁΝÈÇØ ÝΠÇÁ: ÆÁ ΝÇÈØ ÁÍÁÈ ÌÇΝÓÇ ÆÁ æÑÇÁ ÇÁÁÓÁÁÍÁ ΒÇÁ ÁÁ ÁÌΝ ÆÁ ÌÁÝÁ ÆÁ ÓÇÁ æÓÁÍ (1) [ÇÁÈΝÚÍÈ æÇÁÈΝÁÍÈ 2/245]

ÑÇÈÚÇ : ÁÁ ÇÁÁÍÇÁÍ ÌØÁÚ ÝÍ ÇÁÈÆÇÈ ÇÁÚÓÍÁ ÚÁÍ ÇÁÁÁ æÁÌΝ ÇÁÍÁÇÍ ÁÚÚÁ ÆÁ ÁÌΝ ÇÁΝÈÇØ; ÁÐ ÁÁ ÇÁÁÓÐÈ ÈÓÍÇÍ ÝÍ ÇÁÍÁÇÍ ÚÁÁ ÝÍ ÇÁΝÈÇØ; æÝÆÁÈ ÓÁÇÍÁ ÇÁÁΝÝÆÚÈ ÁÍ ÇÁÈÍ ÈÈΠÍ ΝÁÆÓ ÇÁÁÓÁÁÍÁ ÆΝÝÆÚÈ; æÁÝÆÓÁÁ ÚÓÍÓÈ; æÁÓÇÁ ÇÁÈΝÐ ÇÁÁÁÈÍ ÝÍ ÁÁÆÇÈ ÇÁÁÍÁ ÆÁ ΝÓÇÓÁ ÌÍÁ æÍÓÈ ÇÁÁÍÁ ÁÁÓÇ ; æΝÌÚÈ ÇÁÚÁÇÁ ÁÁÇ æØÁÁÁÍÁÈ; æÁÇÈÈ ÇÁÁÚÍÇÁ ÆÁ Ç ÁÇ ÁÇ ÈΒÆÁ ÁÁÇ ÈÇÁΠÈÇÁ ÝΠÇÈÁ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ÁÇ ÈΒÁÝ ÁÁÇ ÁÝÓΒ æÍΝÓ ÇÁÁÁÁÍÁ ÚÓÌ ÇÁÁÁ ÁÁ ÌΒÝ ÈÁÓ ÇÁÐÍÁ)

(ÇÁÁÓÇÁ: 84) (ΒÝΝÆÇ æÇÁÁÁ ÁÓÍ ÈÁÓÇ æÁÓÍ ÈÁΒÍÁÇ æÁÁ ÇÁÈÆÇÈ ÇÁÐÍ ÌØÁÚ ÈÁ ÇÁÁÍÇÁÍ ÆÁ ÌÁÇÍÁ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ÁÇ ÓÁÚÁ ÆÁ ÇÁÁÍÇÍÈ; ÁÁÇ: ÚÁ ÁÈÍ ÚÈÓ ÚÈÍ ÇÁΝÍÁÁ ÈÁ ÌÈΝ ΝÓÍ ÇÁÁÁ ÚÁÁ; ÁÁ ÇÁÁÈÍ Ò ÐÇÁ: ÆÁ ÁÚÈΝÈ ÐÍÇÁ ÝÍ ÓÈÍÁ ÇÁÁÁ ÌΝ

ÁÁÇ ÇÁÁÁ ÚÓ æÍÁ ÚÁÍ ÇÁÁÇÑ (2) [ΝÆÇÁ ÇÁÈÌÇΝÍ] æÁÍ ÓÍÁ ÌÈÈÚÁ ÇÁÁÍÇÁÍ ÓÆÍ ÇÁÁÍÇÈ ÆÁ ÇÁÁÇÑ; æÁÐÇ ÝÆÆ ÌΝÓ ÚÁÍ ÇÁÓÁÇÍÈ; æÁÍÓÇÁ ÇÁÈÝÇÓÁ ÝÍ (ÇÁÁÍÈÁÚ ÇÁÁÍÇÁÍ) æÇ ÇÁÍÁÇÍ æÇÁÓÍÇÚÈ æÇÁÁÈÁÇÁ ÝÍ ÁÍÍÇÁ ÇÁΠÈÇÁ.. æÁÐÇ ÝÇÁΠÈÇÆÁ ÇÁÁÝÚÇÁÍÈ ÇÁÈÍ ÁÇ ÈΠÍÁ ÓÁÍÇÁ ÈÓÈÍÍ ÆÁ ÁÝÓÁÇ æÈΠÍÁ ÆÍÆÆÚÈ ÆÁ ÁÈÆÇÆÁÇ

ÁΒΕΝ áíβææç ÕáíÇÁ; æÇáíáÇí íÈíä æÞÇííÑ ÇáÑíÇá ÇáíβíβíÉ; æÇáííÑíÇÉ ÈβíÑ ÇáÈáÇÁ
.æÇáÕíÇÚÉ æÇáÕÈÑ
áβí ΝÁíÈ áíáí Õíβ ÕβÑí íáÒá æØíÚ Çááá ää ÇáÕíÇÑÈ ÈÚí Áä βÑÑ Áä íÐàÈ Ááí ÇááÚÑΒÈ
æÁÐÇ Èä íÈβí; ÝÚíÈÈ ää áìÇáí äÕí Úáíá ÕÈÚ ÕææÇÈ Ýí ÇááÚÇÑΒ íÈβí áÁáá Á Í Ñ Úá ÚááíÈ
.íáÇíÈ

ÍÇáÓÇ : ÍÓæÇÈ ÇáÚÈÇíÇÈ Ýí ÁÑÕ ÇáíáÇí ÈÈÕÇÚÝ
ÝÝí ÇáííÈ Úá ÆÈí ÕÚíí áÑÝæÚÇ : ää ÕÇá íææÇ Ýí ÕÈíá Çááá ÈÇÚí Çááá æíáá Úá ÇááÇÑ
ÕÈÚíá ÍÑíÝÇ (3) [æÈÝβ Úáíá]. æÐáβ áÁä ÇáÕæá Ýí ÁÑÕ ÇááÚÑΒÈ ÕÇβ Úáí ÇááÝæÕ; æÁÐÇ
ÝÁΒÑä ÇáÁΒÑáíá íÕÇÚÝ ÇáÁíÑ æíÒá ÇáÈæÇÈ; æÇáÕíÇá íáÐÈ ÇááÝÕ; æÇáíáÇí
íÕβááÇ; æβááÇ ÕÇí ÇáÐβÑ æÇáÚÈÇíÇÈ Ýí ÁÑÕ ÇáÑÈÇØ βááÇ ÕÇíÈ ÇáÕÝÇÝíÈ æÇáÕÝÇÁ
áááÝÕ ÇáÈÕÑíÈ; æáβí ΝÁíÈ ÈÚÕ ÇáÕÈÇÈ Ýí ÁÑÕ ÇááÚÑΒÈ íáÕæá ÈÇáÈβÇÁ æÑÇÆí Ýí
ÇáÈÑÇæíí; æáÇ βáÈ ÁÚááá íÐÑÝæá ÍáÚÈ æÇííÈ Ýí ÇáÕáÇÈ. Ðáβ áÁáí ÁÑÇáá íÕíβæá æíáÕíæá
βÈíÑÇ ; æáβá ΝáÈÈ ÇááæβÝ ÍÇÕÈ ÁÈæÇÁ ÇáÁÕÈÚíÇí ááÁáÈβÇá Ááí ÁÑÕ ÇááÚÑΒÈ ÇáÕÇíáÈ
ÈáÕ ÇááÕÇÚÑ æÈæβÚ ÇáæíÇá; ÈÇáÁÕÇÝÈ Ááí ÇáÕÝÇÁ ÇáÐí íáá Çááá Èä Úáí ÇááíÇáíá Ýí
.áÐá ÇáÁíæÇÁ

æβáÇ ÐááÇ Áä ÁβíÇÑ ÇáÑíÇá áÈÈÑÕ ÍáíÈ Ýí ÁíæÇÁ ÇáÚáá; Ýβá ää ÇáÕÕÇÑ íÑÈÝÚæá Ýí
ÇáÁáÚÇÑ! æβá ää ÇáβÈÇÑ í ÍÓ æá ÈβÕÇáÈ βíÑáá æÕÁáÈ Ííááá æáá íÑæá ÇáÚØÇÁ ÇáíÒá ÇáÐí
.íβíáá áÁáÇÁ ÇáÕÙÈ ÇáÚÈÑ

æβáÇ Áä ÇáÕíÇá íÈÕÇÚÝ ÝÇáÕáÇÈ ÈÈÕÇÚÝ; ÝÝí ÇáííÈ Úá ÆÈí áÑíÑÈ βÇá: áÑ Νíá ää
ÁÕíÇÈ ΝÕæá Çááá Õ ÈÕÙÈ Ýíá ÚííáÈ ää áÇÁ ÚÐÈÈ ÝÁÚíÈÈä áØíÈäÇ; ÝβÇá: áæ ÇÚÈÕáÈ
ÇááÇÕ ÝÁβáÈ Ýí áÐÇ ÇáÕÙÈ æáá ÁÝÚá ÍÈí ÁÕÈÁÐá ΝÕæá Çááá Õ; ÝÐβÑ Ðáβ áÑÕæá Çááá
Õ; ÝβÇá: áÇ ÈÝÚá; ÝÁá æβÇá Áííβá Ýí ÕÈíá Çááá ÁÝÕá ää ÕáÇÈá Ýí ÈíÈá ÕÈÚíá ÚÇáÇ ; ÁáÇ
ÈíÈæá Áä íÚÝÑ Çááá áβá Ýíííáβá ÇáíáÈ; ÁÚÕæÇ Ýí ÕÈíá Çááá .. ää βÇÈá Ýí ÕÈíá Çááá ÝæÇβ
.áÇÐÈ æíÈÈ áá ÇáíáÈ (1) [ÑæÇá ÇáÈÑáÐí æβÇá ÍíÈÈ ÍÓá; (ÝæÇβ áÇÐÈ: áβíÇÑ áÇ Èíá ÇáíáÈÈíá)]
ÁááÇ äáÈ ÚÚáí Áä íáá ÈáÇ Çááá Úáí ää íÕÇÁ ää ÚÈÇíá; æíÈ ÇáíáÇí æÇáÚÈÇíÈ áÚáÈ βÈíÑÈ
.íÕÈÚáÇ Çááá Úáí ÇáβáæÈ; ÝÇáβáæÈ ÇááÁááÈ íÈÈÈ Çááá ÁáíáÇ ÇáÁíáÇá æíÕíáá ÝíáÇ
æÇÚááæÇ Áä Ýíβá ΝÕæá Çááá ææ íØíÚβá Ýí βÈíÑ ää ÇáÁáÑ áÚáÈá æáβá Çááá ÍÈÈ Ááíβá)
) (ÇáÁíáÇá æÕíáá Ýí βáæÈβá æβÑá Ááíβá ÇáβÝÑ æÇáÝÕæβ æÇáÚÕíÇá ÁæáÆβ ää ÇáÑÇÕíæá
(ÇáííÑÇÈ: 6

ÝáíÕ ÍÈ ÇáíáÇí ÈÁäÇáí ÇáÁáÕÇá æáÇ ÈÇíÈáÇíá æáÇ ÈíÑÇÕÈä æÚááá; æÁááÇ ÇáÝÕá ÝíáÇ ááá
ÁæáÇ æÁíÑÇ

íÇ ÁíáÇ ÇáÐíá ÁááæÇ ää íÑÈí äáβá Úá Ííáá ÝÕæÝ íÁÈí Çááá Èβæá íÈäá æíÈæáá ÁÐáÈ Úáí)
ÇááÁááíá ÁÚÕÈ Úáí ÇáβÇÝÑíá íÇáíæá Ýí ÕÈíá Çááá æáÇ íÇÝæá áæáÈ áÇÆá Ðáβ ÝÕá Çááá
(ÇááÇÆíÈ: 54) (íÁÈíá ää íÕÇÁ æÇááá æÇÕÚ Úáíá

æβí βÇá ÇÈá ÈíáíÈ Νíáá Çááá íÑíí: áíÕ äáí ÕíÁ æáíÕ áí ÕíÁ. æÇÈá ÈíáíÈ ΝÝÚ βíÑá ÇáíáÇí Ýí
ÕÈíá Çááá ; æβí æβÝ ÁáÇá βÇÕÇá -íÇβá ÇáÈÈÇÑ- ææÇβÝ ÍáíáÈ áÕÑÝÈ ΝÈÇáíÈ; æÚáíáÇ æÕá
ÇáÈÈÇÑ Ááí áÕÇÑÝ ÍáÕβ ÍÈ ÇááÇÕ Úáí ááÇβÇÈ ÇáÈÈÇÑ; æÈβÇÚÕ ÇáÁáÑÇÁ; æβÇí áÚÑΒÈ
.ÕβíÈ ÕáÈ (702áÚ) Ýí ΝáÕÇá; æβÇá íÐáá áááÈÕÑá.. æáÕÑáá Çááá
ÕÇíÕÇ : æááÇ ííæ ÇááíÇáíá áÈβÈí áÕÇÚÈ ÇáØÑíβ æÈíáá ÁáæÇá ÇááÚÑΒÈ ÍÈ ÇáÕáÇíÈ
.æÈæÇÈáÇ

ÝÝí ÇáííÈ: Úá ÇááβíÇí Èä áÚí íβÑÈ ΝÕí Çááá Úáá Úá ΝÕæá Çááá Õ βÇá: ááÕáíí Úáí Çááá
ÕÈÈ: íÚÝÑ Çááá áá Ýí Áæá ÍÝÚÈ ää Íáá; æíÑí æβÚíá ää ÇáíáÈ; æííÇÑ ää ÚÐÇÈ ÇáβÈÑ; æíÁáá
ÇáÝÕÚ ÇáÁβÈÑ; æíæÕÚ Úáí ΝÁÕá ÈÇí ÇáæβÇÑ ÇáíÇÐæÈÈ äááÇ ÍíÑ ää ÇáíáíÇ æáÇ ÝíáÇ; æÝí
ΝæÇíÈ Áíáí íÕæí ÇÈáÈíá æÕÈÚíá ÕæíÈ ää ÇáíáÈ ÇáÚíá; æíÕÝÚ Ýí ÕÈÚíá ää ÁβÇÑÈá (2)
.[ÑæÇá ÇáÈÑáÐí æáæ ÍíÈÈ ÍÓá]

æáÇÐÇ íáÈÚÑ ÇááΝÁ ÈÚí áÐÇ ÇáÈæÇÈ ÇáÚÚíá; ÁíáÈÚÑ ÇááæÈ ÈíÈ ÚíáÇÈ ÇáÕíÇÑÇÈ; Áä
íáÈÚÑ ÇááæÈ ÇáÈÈÕíÁ ÈÝÈÑÕ ÍÈÈá ÇáÁáÑÇÕ æÈβÈÇÈ βæÈá ÇáÁáÇá æÇáÁæíÇÚ; áÇ Èíá Õ
;βÑí æíáØÈ æÈÕáÈ ÕÑÇííá æÇáÕáÇβ ÇáÚÕÇÑíÝ
ÝÁÐÇ áá íβá ää ÇááæÈ Èí Ýáá ÇáÚíÑ Áä ÈáæÈ ÍÈÇáÇ
ÁááÇ áíÈÈ æÇííÈ; ÝÇííÑ Æá Èβæá Ýí ÕÈíá Çááá ; ÝÁá βáÈ ÈÕÈíβ ÇáÕáÇíÈ ÝÁá Çááá íÈÇÑβ
.ááÇ (æíÈíÐ äáβá ÕáíÇÁ)

æáÐá ääÕáÈ áÇ íáÇááÇ βá ÇáÐíá íííáæá ÇááÚÇÑβ; æÁááÇ ÇáÕáÇíÈ ÇÕØÝÇÁ æÇíÈíÇÑ ää Çááá
ÇáæÇíí ÇáβáÇÑ

ÚÕ ÚÕíÕÇ Áæ æÈ æÁáÈ βÑíá Èíá ØÚá ÇáβáÇ æíÝβ ÇáÈæáí
æáá Íβá Çááá ÚÕ æíá Áä áÇ íβÈá ÍÇáí Ýí ÁÑÕ ÇááÚÑΒÈ áíæβá ÇáíÈáÇÁ Áä ÇáíÑÈ áÇ ÈβÑÈ
ÁíáÇ ; æβí βÇá ΝÕí Çááá Úáá: áβí ÕáíÈ ÕáÇÁ áÇÆÈ ÕíÝ; æáÇ Ýí ÍÕí ÕÈÑ ÁáÇ æÝíá ÕÑÈÈ
ÈÕíÝ Áæ ØÚáÈ ÈΝáí Áæ ΝáíÈ ÈÕáá; æáÇ ÁáÇ ÁáæÈ Úáí ÝÑÇÕí βáÇ íææÈ ÇáÈÚíÑ; ÝáÇ áÇáÈ
!!ÁÚíá ÇáíÈáÇÁ

æÇáíáÈ æÈÈÚí ÇááÝÕ æááÇáÇ; æÚÇíÈ ÕÚíáÇ æÑÕÇáÇ; æáí βáÇ ÍÇÁ Ýí ÇáííÈ: Úá ÆÈí ææÕí
ΝÕí Çááá Úáá; βÇá: βÇá ΝÕæá Çááá Õ: Áä ÁÈæÇÈ ÇáíáÈ ÈíÈ ÚáÇá ÇáÕíæÝ (3) [ÁííÑá
.áÕáá; Õííí áíÈÕÑ áÕáá Νβá 1069]

æÎÊÇǻÇ : ÝÇǻǻÝæÓ ÇǻÊÍ ÊÚÍ áÈǻÇǻ Çǻǻǻ ÇǻǻÓǻǻÉ æǻÎÊǻÚÇÊǻÇ; æǻßÍÇÍÉ ÇǻÈÕÑÍÉ æÈæÍǻǻǻÇ áÇ ÊÍ Āǻ ÈÈǻì Úǻì ǻÍß ÇǻÓÍÇǻÊÍ; æÈÏǻ ÝÍ ĀÈæǻ Çǻǻǻ; æÈǻÓÍ Úǻì ÍÑÇÑÉ ÇǻÝÈǻÈ

æǻǻǻÇǻ ÇǻǻÑÍß ÝÇǻĐǻ ÿÝßÑǻǻ ÝÍ ÈÑÈÍÉ ÇǻǻÍÇǻ æÝÍ ðÍÇÍÈǻÇ Úǻìǻǻ Āǻ ÿÑǻÇ ǻÇǻæÓ Çǻǻǻ ÝÍ ÇǻÍÚǻÇÊÍ; æßÇǻǻǻ ÝÍ ÇǻÈÏÇÑ ÇǻǻÈÇÍÆ

ðÇǻǻǻ: Āǻ ĀÓÍÇÈ ÇǻǻÈÇÍÆ áÇ ÊÍ ǻǻǻ ǻǻ Çǻǻǻ æÇǻÝÈǻ Çǻǻ ĀÍÓÈ ÇǻǻÇÓ Āǻ ÿÈÑßǻÇ Āǻ ÿðǻǻÇ Āǻǻǻ æǻǻ áÇ ÿÝÈǻǻ æǻßÍ ÝÈǻÇ ÇǻĐǻ ǻǻ ðÈǻǻǻ

(ÇǻÚǻßÈǻÈ: 2) (ÝǻÍÚǻǻǻ Çǻǻǻ ÇǻĐǻ ĐÍðǻÇ æǻÍÚǻǻǻ ÇǻßÇĐÈǻǻ ǻÍÚǻǻǻÇ Āǻ ÇǻÈÑÝ æÇǻÈðǻÈ Èǻǻ ĀÚÏÇÝ ÇǻǻÚǻǻ ÿǻÍÑ ÝÍ ðÍÇǻ ÇǻǻÝÏ; ðǻÇ ÿǻÍÑ ÇǻÓǻÓ ÝÍ ÇǻÍÓÈ; æßǻǻÇ ðÇǻÈ ÇǻǻÝÓ ÊÚÍÓ Úǻì ÇǻÈðÏÝ æÇǻĐǻǻ; ÝǻǻǻÇ ÈÓÈÏÚǻ æÇÍǻÈ ÇǻǻÍÇÈ æÇÍÈǻÇǻ ÇǻÈǻÇǻ ĀĐÇ ĀǻÇÍ ÚǻìǻÇ ÇǻĐǻÇǻ Èßǻßǻǻ.. æÿÝÍß ǻÈÇǻÇ ÇǻÓÚÈ ÇǻǻÝÚÇǻí ÇǻĐǻ æÇÍǻ ĀÍÍÇÈÇ æǻÏÇǻÈ ǻÇ Ñǻì ÇǻÓǻÇǻ ÝÍ ĀÍðÇÈǻ ÇǻǻÈÏÇǻǻǻ ǻǻÇ ǻÚǻíÑÇ ; æǻÚ Đǻß Ýǻǻ

ÏÇÈÑ ǻÍÈÓÈ ǻÓǻǻ Úǻì ǻæÇÓǻÈ ÇǻǻÓÍÑÈ ÿÍÈǻí ÏǻÇÍ ÇǻÍǻ ÈÇðÈ -ĀÍÍ ðÇÍÈ ÇǻǻǻÇÍ ÝÍ ðÇÈǻ- Āǻǻ ÇÓÈÏǻǻ ǻǻ ĀÓÑÈǻ ÏÈÚÈ ÚÓÑ ÏÍÏÇ ; æǻǻ ÿÈð ǻǻ ǻǻ ÇǻǻǻÇ ĀÍ ÏÍ; æÚÇǻǻÈǻ áÇ Èǻǻß ǻǻ ÿÏÇǻ ÇǻǻǻÇ ÏÍÆÇ ; ÝǻǻÑÈ Úǻìǻ Āǻ ÿÑÇÍÚ ÈÚÓ Çǻǻǻǻǻǻǻ ǻǻ ÇǻǻÝÚÇǻ ÝðÇǻ: ĀǻÇ áÇ ĀÑÇÍÚ ĀÍÍÇ ; ÝðǻÈ ǻǻ -ÈÚÍ Āǻ ÿǻÓ ÿǻÈÏÝ

-Çǻǻǻ- ĀǻǻǻÈ ÈÇǻÓÍÇÑÈ Āǻì ÈÍÈß ÝðÇǻ: Āǻ ÏÍÇÑÈÍ áÇ ÈÝÇÑðǻí-æǻÏÇÑ Āǻì ÑÍǻǻ ǻĐÇ ÇǻÓÇÈ ÇǻĐǻ ǻÓ ĀÑÍÇǻ ðÇÈǻ; æǻǻ ÏÍ Úǻìǻ ÚÓÑ ÏǻǻÈÈ ÝÍ ÇǻǻÚÑßÈ; æÚÓ ǻ ÇǻÝðÑ ÈǻÇÈǻ; æǻÚ Đǻß Ýǻǻ ÚÓÈǻǻ áÇ ÏÇǻÈ ÈÈǻǻ ǻÇǻÈǻ ÇǻÈÍ ĀÈÈ Āǻ Èǻǻǻ ǻǻÚǻÇÓÝ; æǻÇ ÏÇǻÈ

ðǻÇÈǻ ÏǻÈÈ; æǻǻ Èǻǻ ǻÚÑǻÝ ÇǻǻÍÇÈ ÇǻÈÍ ÈÓǻÓǻ ÇǻÍÈÇǻ Āǻ)(Āǻ ÿÓÈÈǻ Āǻ ÈÍǻǻÇ ÇǻǻǻÈ æǻǻÇ ÿÚǻǻ Çǻǻǻ ÇǻĐǻ ÿÇǻǻÇ ǻǻßǻ æÿÚǻǻ ÇǻÓÇÈÑǻ)

(ÚǻÑÇǻ:142 æßǻÇ ðÇǻ Ï ǻÈÏÍÑ Èǻ ÇǻÍÏÇÏÍÉ; æßÍ ÿÇǻ ÿÈÇÍÚǻ Úǻì ĀǻǻÑ ÇǻǻǻǻÇǻ ÝðÇǻ: ĀÈÇÍÚß ÚǻìǻÇ ðǻǻÇ ĀǻÇ ÇǻǻǻÇÍ æÇǻǻÍðÈ; ÝðÇǻ Ï: (ÿÇ ÈÏÍÑ.. áÇ ÿǻÇÍ æǻÇ ÏÍðÈ ÝÈǻ ÈÍǻ ÇǻǻǻÈÇ)(1) [æǻǻ

ÍÍÈ ÿÓǻ] ÝÇǻðÏÍÉ ǻÍÓÈ ÈßÈÑÈ Çǻǻǻǻǻ æǻÇ æÝÑÈ ÇǻǻǻÇÈ æÇǻǻÍÇÍÈ; æǻǻǻÇ ÇǻǻǻÑ ÈǻÝÍð ǻǻ Çǻǻǻ ÇǻĐǻ ÿÝÈÍ ÇǻÈÏÇǻÈÑ ÝÈÍÑß ÇǻǻÍßÇǻ

Ýǻǻ Çǻǻǻ ÇǻĐǻ ĀǻǻǻÇ ǻǻÇ ÇÍÈǻÝǻÇ Ýǻǻ ǻǻ ÇǻÍð ÈǻĐǻǻ æÇǻǻǻ ÿǻǻ ǻǻ ÿÏÇǻ Āǻì ÏÑÇÏ) (ÇǻÈðÑÈ: 212) (ǻÓÈðÍǻ ÝðÍ ÈǻÈßÓ ÇǻðǻǻÈ; æÈÑÈßÓ ÇǻÝÏÑ; ÝǻÇ ÈÚǻÑ ÝǻǻÇ ÏǻÑ ÇǻǻǻǻÇǻ ÿǻǻÈ Úǻì ÿÍðÈǻǻÇ; æßÍ ÈÑì ÇǻǻÝǻÈ ÇǻǻÚÑǻÝ ǻǻßÑÇ æÇǻǻǻßÑ ǻÚÑǻÝÇ ; æßÍ ÈǻÑÓ ÇǻðǻǻÈ ÈÏǻǻÇÈǻÇ; æÈÓǻ

ÇǻǻÝǻÈ ÈǻǻǻǻÇ

:ðÍ ÈǻßÑ ÇǻÚǻǻ Ïǻǻ Çǻǻǻǻ ǻǻ Ñǻǻ; æǻǻßÑ ÇǻÝǻ ÏÚǻ ÇǻǻÇǻ ǻǻ Ïðǻ; ðÇǻ ÈÚÇǻì) (ðÍ ÿÇǻßǻ ÈÏÇǻÈÑ ǻǻ ÑÈßǻ Ýǻǻ ĀÈÏÑ ÝǻǻÝÓǻ æǻǻ Úǻì ÝÚǻìǻÇ æǻÇ ĀǻÇ Úǻìßǻ ÈÍÝÍÚ) (ÇǻǻǻÚÇǻ: 104

ÝǻǻÚǻ Çǻǻǻ ÚÓ æǻǻ Āǻ ÿǻÈǻÇ Úǻǻ ÇǻÈÏÍÑÈ ǻÈÈÏÑ ÇǻÈÏÇǻÈÑ ÇǻÈÍ Āǻǻǻǻ ÇǻǻǻÇ; æǻĐǻ ÇǻÈÏÍÑÈ ÈÝÍÑ ÝÍ ÇǻðǻÈ ÿǻÇÈÍÚ ÇǻǻÚÑÝÈ æÇǻǻÍÑÇß; æǻĐǻ áÇ ÈǻÇǻ ÈßÓÈ æǻÇ ÿÑÇÓÈ; Āǻ ǻǻ ĀǻÇ Ýǻǻ ÿǻÈǻǻ Çǻǻǻ ÚÈÍÇ ÝÍ ðÈÇÈǻ æǻǻǻ Úǻì ðÍÑ ÈÏÍÑÈ ðǻÈǻ; æǻĐǻ ÇǻÈÏÍÑÈ ÈǻÈÈ ÝÍ ĀÑÓ ÇǻðǻÈ ÇǻÝÑÇÓÈ ÇǻÏÇÍðÈ; æǻǻ ǻǻÑ ÿðÝǻ Çǻǻǻ ÝÍ ÇǻðǻÈ ÿÝÑð Èǻ Èǻǻ ÇǻÍð

:æÇǻÈÇÏǻ; æÇǻÏÇÍð æÇǻßÇÈÈ; æßÇǻ ÈÚÇǻì (ÇǻÍÑ: 75) (Āǻ ÝÍ Đǻß ǻǻÍÇÈ ǻǻǻÈǻǻǻ)

ðÇǻǻ ǻǻÇǻǻ; æÝÍ ÇǻÈÑǻĐǻ ǻǻ ÿÍÈ ÀÈÍ ÏÚÍ ÇǻÍÑÍ Ñǻǻ Çǻǻǻ Úǻǻ Úǻ ÇǻǻÈÍ Ï Āǻǻ ðÇǻ: ÇÈðǻÇ ÝÑÇÓÈ Çǻǻǻǻ; Ýǻǻǻ ÿǻÚÑ ÈǻǻÑ Çǻǻǻ ÚÓÈǻǻ Èǻ ðÑǻ ðǻǻ Çǻǻǻ ÚÓÈǻǻ: (Āǻ ÝÍ Đǻß ǻǻÍÇÈ ǻǻǻÈǻǻǻ)

:ǻǻ ĀÍÇÍÈ ÝÏÇǻǻ ÇǻÑÈÇÏ ÝÍ ÏÈÍǻ Çǻǻǻ Úǻǻ ÓǻǻÇǻ Ñǻǻ Çǻǻǻ Úǻǻ ðÇǻ: ÓǻÚÈ Ñǻǻǻ Çǻǻǻ Ï ÿðǻǻ: ÑÈÇÏ ÿǻǻ æǻǻǻÈ ÿÍÑ ǻǻ ÏÍÇǻ ÏǻÑ -1 æßÍÇǻǻ; æǻǻ ǻÇÈ ÿÍÑ Úǻìǻ Úǻǻǻ ÇǻĐǻ ðÇǻ ÿÚǻǻǻ æǻÍÑÍ Úǻìǻ Ñǻǻǻ æǻǻǻ ÇǻÝÈÇǻ (2) [ǻÈÏÑ ÏÍÍ ǻÓǻǻ Ñðǻ 1075 ÇǻÝÈÇǻ: ÿǻÚ ÝÇÈǻ æǻǻǻǻßÑ æǻßÍÑ -ÇǻǻǻßÇǻ ÇǻǻǻÇǻ ÿǻǻǻ Úǻì ÇǻǻǻÈ ǻǻǻǻÇǻ-

Āǻ ÇǻǻÍÏÇǻ] Ýǻǻ ǻÚǻÈ ĀßÈÑ ǻǻ Āǻ ÿÈðÍ ÇǻÚǻǻ ÿÇÑÍÇ Āǻì ÿǻǻ ÇǻðÍÇǻÈ æǻÇ ÿÍÈǻ Úǻì ÿǻǻÇǻ Úǻǻ ÇǻǻÑÇÈÏ ;ĀĐÇ ǻÇÈ

ÝÍ ÇǻǻÍÈ ÇǻǻÍÍ: ÑÈÇÏ ÏǻÑ ÿÍÑ ǻǻ ÏÍÇǻ ÿǻÑ; æǻǻ ǻÇÈ ǻÑÇÈÏÇ ÝÍ ÏÈÍǻ Çǻǻǻ Āǻǻ ǻǻ -2 ÇǻÝÓÚ ÇǻǻßÈÑ; æÚÍ Úǻìǻ ÈÑÏðǻ; æÑÍ ǻǻ ÇǻǻǻÈ; æÍÑÍ Úǻìǻ ĀÍÑ ÇǻǻÑÇÈÏ ÿÈÍ ÿÈÚÈǻ Çǻǻǻ

(3) [ÍÍÈ ÏÍÍ ÑǻÇǻ ÇǻÈÈÇǻí ÏÍÍ ÇǻǻÇǻÚ 3473] ǻÇ ĀÚÚǻ ðÑǻ ÑÈǻÇ! ÑÈÇÏ ÏǻÑ ÿÍÑ ǻǻ ÏÍÇǻ Çǻǻǻ ðǻǻ; Ýǻǻǻ ÿĐǻÈ ÇǻÈÈÈÈ ǻǻ ǻĐÇ ÇǻÈǻÇÈ ÇǻÚÚǻǻ; æßÍÝ ÿðǻǻ ĀÍÇÏÇÈǻǻ ÝÍ ǻÑÍ æÝÑÍ; ÏÍÇÓÈǻǻ Úǻìǻ ÿǻǻ ÇǻðÍÇǻÈ; Ýǻǻ áÇ Èßǻǻ ÇǻǻÍÇÓÈ; -Èǻ ÇǻǻÍÇÈ ðǻǻÇ-; ÝÍ ĀÑÓ ÇǻÑÈÇÏ ÚÓÈ ÝÍ ÇǻǻǻÇ æÑÝÚÈ ÝÍ ÇǻǻÍÑÈ; æĐßÑ ÿÓǻ; æÈÈǻÇǻ ÿǻǻǻ ÝÍ ÿǻǻÇ ÇǻǻÇÓ æÝÍ Çǻǻǻǻ ÇǻǻÚǻì

:ĀÍÑ ÇǻðÈÇǻ ðÍÇǻ ÏÇÚÈ ÝÍ ÇǻǻÝ ǻǻðÈÇǻ ÝÍ ÏÈÍǻ Çǻǻǻ ÿÍÑ ǻǻ ðÍÇǻ ÏÈÍǻ ÓǻÈ (1) [ÍÍÈ ÏÍÍ ÑǻÇǻ ĀÍǻǻ æÇǻÈÑǻĐǻ æÇǻǻÍÇßǻ Úǻ ĀÈÍ ĀǻÇǻÈǻ ÏÍÍ ÇǻǻÇǻÚ 4350 æÓǻÓǻÈ ÇǻǻÍÇÍÈ ÇǻǻÍÍÈ 902] :Çǻǻǻ ĀÍÑ ÝÍ ÇǻÚÓǻ

ÌÇÁ Ýí Òííí ÇáìÇáÚ Ñpā (4050): ÇáÙÒæ ÙÒæÇä; ÝĀāÇ ää ÙÒÇ ÇÈÈÙÇÁ ælá Çááá ÈÚÇáì; æĀØÇÚ ÇáĀāÇä; æĀāÝp ÇáßÑíāÉ; æíÇÓN ÇáÓNíß; æÇÌĒāÈ ÇáÝÓÇÌ Ýí ÇáĀÑŎ; ÝĀā äæää æĒĒā ĀĪÑ Ñāā.. æĀāÇ ää ÙÒÇ ÝĪÑÇ æÑíÇÁ æŌāÚÉ; æÚŌì ÇáĀāÇä; æĀÝŎí Ýí ÇáĀÑŎ; .ÝĀāā ää òŪŪ ÈÇáßÝÇÝ (2) [ÍĪĒ ÍŌā ÑæÇá ĀĪāĪ æĀĒæ ĪÇæĪ æÇááŌÇÆí æÇáíÇĒā Úā āÚÇÐ] :ÝĒāĐā ÇáŌÑæØ ÇáĪāŌÉ òĒĒ Çáāæā æÇáíÇá äāā Ñāā ĀĪÑ; æāí

.ĀĪāÇŌ ÇáāíĒ áĒĒæā ÑāāÈ Çáāā āí ÇáÚáíÇ .1
ØÇÚÉ ÇáĀāĪÑ; áĀā ØÇÚÉ ÇáĀāĪÑ Ýí ÇáĒĒĒÇá æÇÌĒĒ ÑāÇ òĒæá ÇáŌÑŌí ÑØÇÚÉ ÇáāÑĀĒ .2
.áŌæĪāÇ æØÇÚÉ ÇáÚĒĒí áŌíĪā
. ĀāÝÇp ÇáßÑíā ää ĀāæÇáá ŌæÇÁ ĪíāÇ Āæ ĐāĒÇ Āæ ÈŌÉÇāÇ .3
.íÇÓN ÇáÓNíß: ÑÇā ÍŌā ÇáĪāp āÚ ĀŌíÇĒā Ýí ÇáĒĒĒÇá æāÚ pÇÆĪā .4
.ÇÌĒāÇÈ ÇáÝÓÇÌ: ÚĪā ÇáÚĪĒĒ æÇáāāĪāĒ æÇáÚāæá (ÇáŌÑĒĒ ää ÇáÚāÇÆā) .5
æĀāÇ ĀĐÇ ĪÑĪ ÑíÇÁ æÚŌì ÇáĀāĪÑ æĀÝŎí Ýí ÇáĀÑŎ ÝĀāā òŪŪ āĀŌæÑÇ ÚíÑ .āĀĪæÑ; æāÚāì ÇáßÝÇÝ: áÇ āā æáÇ Úáíā

:ĪÑĪÇÈ ÇáĪāĒ āāāÇáĪā
Ýí ÇáĒĒĒÇí (6/9) ÇáĪĪĒ: Āā Ýí ÇáĪāĒ æÇÆĒ ĪÑĪĒ ĀÚĪāÇ Çáāā āāāÇáĪā Ýí ŌĒĪā Çáāā āÇ ÈĪā
. Ñā ĪÑĪĒĪā ÑāÇ ÈĪā ÇáŌāÇÁ æÇáĀÑŎ

:ÇáŌāĪ ÇáŌÇĪp ĪÑĪĒā ÈÚĪ ĪÑĪĒ ÇáāĒæĒĒ
ÌÇÁ Ýí ÇáāŌāĪ (4/185) Úā ÚĒĒĒ Èā ÚĒĒ ÇáŌāāĪ āÑÝæÚÇ : ÇáĒĒĒĒ ÈáÇĒĒ: ÑĪā āĀā ĪÇĀĪ ÈāÝŌā æāÇáā Ýí ŌĒĪā Çáāā ĪĒĪ ĀĐÇ āĒĪ ÇáÚĪā pÇĒāāā ĪĒĪ òĒĒā; ÝĐÇß ÇáŌāĪ ÇáāāĪā Ýí ĪĪĒĒ Çáāā ĒĒĒ ŪŌā; áÇ ĪÝŌāā ÇáāĒĒā ĀāÇ ĒĪÑĒĒ ÇáāĒæĒĒ; æÑĪā āĀā ÝŪp Úāì āÝŌā ää ÇáĐāæĒ æÇáĪŌÇíÇ; ĪÇĀĪ ÈāÝŌā æāÇáā Ýí ŌĒĪā Çáāā ĪĒĪ ĀĐÇ āĒĪ ÇáÚĪā pÇĒā ĪĒĪ òĒĒā; ÝĒĒā āŌāŌĒ āĪĒ ĐāæĒā æĪŌÇíÇā; Āā ÇáŌíÝ āĪÇÁ ÇáĪŌÇíÇ; æĀĪĪā äā ĀĪ ĀĒæÇĒ ÇáĪāĒ ŌÇĀ; ÝĀā āāÇ ÈāÇāĪĒ ĀĒæÇĒ; æāĪāāā ŌĒĒĒ ĀĒæÇĒ; æĒÚŌāÇ ĀÝŌā āā ÈÚŌ; æÑĪā āāÇÝp ĪÇĀĪ ÈāÝŌā æāÇáā; ĪĒĪ ĀĐÇ āĒĪ ÇáÚĪā pÇĒā Ýí ŌĒĪā Çáāā ĪĒĪ òĒĒā; ÝĀā Đāß Ýí ÇáāÇÑ; Āā ÇáŌíÝ áÇ ĪĪāæ .ÇáāÝÇp (3) [ĀĪÑĪā ÇáĪÇÑāĪ æāæ ĪĪĒĒ ÍŌā]

:ÚĒæĒĒ äā āā òÇÑß ÈÇáÙÒæ ÈāÝŌā Āæ āÇáā
ÑæĪ ĀĒæ ĪÇæĪ ÈĀŌāÇĪ pæĪ Úā ĀĒĪ ĀāÇāĒ ÑŌĪ Çáāā Úāā ÇáĪĪĒ ÇáāÑÝæÚ: äā āā òŪŪ Āæ ĪĪŌ ŪÇŌÇ Āæ ĪĪāÝ ŪÇŌÇ Ýí Āāāā ĒĪÑ; ĀŌÇĒā Çáāā ĒpÇÑÚĒĒ pĒā Īāā ÇáĒĒĒĒ (4) [ÑæÇá .ĀĒā āÇĪā æÇáĪÇÑāĪ (ŌÇĪ ÇáāÚÇĪ Īß) ÇáĀÑāÇĀæØ]

:Úæā Çáāā āāāÇáĪ
pÇá Ō: ÈáÇĒĒ Īp Úāì Çáāā Úæāā: ÇáāāÇáĪ Ýí ŌĒĪā Çáāā ; æÇáāßÇĒĒ ÇáĐĪ òŪŪ ÇáĀĪÇÁ; æÇáāÇĒĪ ÇáĐĪ òŪŪ ÇáÚÝÇÝ (5) [ÑæÇá ĀĪāĪ æÇáĒĒāĐĪ æÇáāŌÇÆí æŌĪĪā ÇáĪÇĒā Úā .āÚÇÐ]

:ĀĪÑ ÇáŌāĒĒ ÑÚĒĒ ÑpĒĒ
æÝí ÇáŌĪĪ ÚāĪ ÇáāŌÇÆí: äā ÈāŪ ÈŌāā Ýí ŌĒĪā Çáāā Ýāā ĪÑĒĒ Ýí ÇáĪāĒ ; æpÇá Ō: äā ÑāĪ ÈŌāā Ýí ŌĒĪā Çáāā Ýāæ ÚĪā āĪÑĪ; æāā ŌÇĒ ŌĪĒĒ Ýí ŌĒĪā Çáāā ÑÇāĒ āā ææÑÇ Īāā ÇáĒĒĒĒ æÚāĪ .ÇáāŌÇÆí ĒÝŌĪÑ ÇáĪÑĒĒ ÈāÇÆĒ ŪÇā(6) [ÑæÇá ÇĪāĪ æÇáāŌÇÆí æÇáĒĒāĐĪ æĀŌāÇĪā ŌĪĪ]

:ÇáĪæÝ Ýí ÇáĒĒĒÇá ĪĀāā äā ÇáāÇÑ
ÑæĪ ĀĪāĪ Ýí ÇáāŌāĪ (6/85) ÈŌāĪ ŌĪĪ Úā ŪÇÆŌĒ: āÇ ĪÇáŌ pĒĒ ÇāÑĒĒ ĪāĪ Ýí ŌĒĪā Çáāā ĀāÇ .ĪÑā Çáāā ÚāĪā ÇáāÇÑ (1) [ÇáÑāĪ: ÇáĪæÝ æÇáĪŌŪ (ĀāŪŪ ŌÇĪ ÇáāÚÇĪ 3/81)]

:ÇáāĪĒ Ýí ÇáĪāÇĪ
áÇ ĒĪ āāāĪĒ Āā ĒĒæā ĪÇáŌĒ āāā æáÇ ĪÇáŌāÇ ÑíÇÁ æáÇ ŌāÚĒ; æāĐāß ÝpĪ ÈĪā ÑŌæá Çáāā Ō Āā ÇáāĪÇáĪ ÇáāĀĪæÑ āæ äā ÑÇāĒ āĪĒā ŌÇĪĒĒ āāā ŪŌæĪā áÇ òŌæĒāÇ ĪĒ ÇŌáÇŪ ÇáĒŌÑ; ÝÝĪ ÇáĪĪĒĒ Ýí āĪĒŌÑ ŌĪĪ āŌāā (1088): Úā ĀĒĪ āæŌì ÇáĀŌŪŪÑĪ ÑŌĪ Çáāā Úāā Āā ÑĪāÇ ĀŪŪŪĪÇ ĀĒĪ ÇáāĒĪ Ō ÝpÇá: ĪÇ ÑŌæá Çáāā : ÇáÑĪā ĪpÇĒā āāāŪāā; æÇáÑĪā ĪpÇĒā āĪĐßÑ; æÇáÑĪā ĪpÇĒā āĪÑĪ āßÇāā; Ýāā Ýí ŌĒĪā Çáāā ; ÝpÇá Ō äā pÇĒā āĒĒæā ÑāāÈ Çáāā ĀÚāĪ Ýāæ Ýí ŌĒĪā Çáāā (ā .6/46)

æÝí ÇáĪĪĒĒ (1089): Úā ŌāāÇā Èā òÇÑ ÑŌĪ Çáāā Úāā pÇá: ĒÝŪp ÇáāÇŌ Úā ĀĒĪ āÑĪĒĒĒ ÝpÇá āā āÇpā Āāā ÇáŌÇā: ĀĪāÇ ÇáŌĪĪ ĪĪĒĒ ĪĪĒĒ ŌāŪĒā Úā ÑŌæá Çáāā Ō; pÇá: āŪā. ŌāŪĒĒ ÑŌæá Çáāā Ō òĒæá: Āā Āæá ÇáāÇŌ òĒĪ Īāā ÇáĒĒĒĒ ÚāĪā ÑĪā ÇŌĒĒāĪ ÝĀĒĪ Èā ÝŪŪŪ āŪāā ÝŪŪŪāÇ; pÇá ÝāÇ ÚāāĒĒ ÝĪāÇ; pÇá pÇĒāĒĒ ÝĪß ĪĒĪ ĀŌĒĒāĪĒ; pÇá pÇĒāĒĒ āĀā ĲÇā ĪÑĪā ÝpĪ ĒĪā; Èā ĀāÑ Èā ÝŌĪĒ ÚāĪ āĪāā ĪĒĪ ĀāĒĪ Ýí ÇáāÇÑ; æÑĪā ÈŪāā ÇáŪāā æŪāāā; æpÑĀ ÇáĒĒĒĒ; ÝĀĒĪ Èā ÝŪŪŪā āŪāā ÝŪŪŪāÇ; pÇá ÝāÇ ÝŪāĒĒ ÝĪāÇ; pÇá ÈŪāāĒ ÇáŪāā æŪāāĒĒ æpÑĀĒĒ ÇáĒĒĒĒ; pÇá ÑĒĒĒ æāßāß ÈŪāāĒĒ ÇáŪāā āĲÇá ŪÇāā; æpÑĀĒĒ ÇáĒĒĒĒ āĲÇá āæ pÇÑĒĒ; ÝpĪ ĒĪā; Èā ĀāÑ Èā ÝŌĪĒ ÚāĪ āĪāā ĪĒĪ ĀāĒĪ Ýí ÇáāÇÑ; æÑĪā æŌŪ Çáāā ÚāĪā æĀŪŌÇā äā ĀŌāÇÝ ÇáāÇá Ñāā; ÝĀĒĪ Èā ÝŪŪŪā āŪāā ÝŪŪŪāÇ; pÇá ÝāÇ ÚāāĒĒ ÝĪāÇ; pÇá āÇ ĒĒĒĒ äā ŌĒĪā ĒĪĒĒ Āā ĪāÝp ÝĪāÇ ĀāÇ ÇāÝpĒĒ ÝĪāÇ āß; pÇá ÑĒĒĒ æāßāß ÝŪāĒĒ āĲÇá āæ ĪæÇĪ; ÝpĪ ĒĪā; Èā

ÅāÑ Èà ÝÓÍÈ Úàì ælàā Èā ÅāÞí Ýí ÇáāÇÑ . æÞí Ñæí Åā ÅÈÇ āÑíÑÈ ÚàìāÇ Ñæí ÇáííÈ ÅāÇā ÓííāÇ āÚÇæíÈ ÈÞì āÚÇæíÈ ÍÈì ÇÍÓÁÈ áííÈā æÅÚāí Úáíá; æÚāìāÇ ÅÝÇÞ ÞÇá āÚÇæíÈ ÑÓí Çááā :Úāā: ÕÍÞ ÑÓæá Çááā Õ. íÞæá Çááā ÚÓæìá āā ÞÇā íÑíí ÇÁÍÇÈ ÇÁìáÇ æÒíāÈāÇ ææÝ Ááíāā ÅÚāÇáāā ÝíāÇ æāā ÝíāÇ áÇ íÈÍÓæä; ÅæáÆÞ) āæí:) (ÇáÐíā áíÓ āāā Ýí ÇáÅÍÑÈ ÁáÇ ÇáāÇÑ æíÈØ āÇ ÕāÚæÇ ÝíāÇ æÈÇØá āÇ ÞÇæÇ íÚāāæā (15-16

:ÇáāæÈ Ýí ØÑíÞ ÇáìāÇÍ ÌÒÇÅā ÇáìáÈ Úā ÚÈÌ Çááā Èā ÚÈÍÞ āÑÝæÚÇ : āā ÍÑÌ āā ÈíÈā àìÇáìÇ Ýí ÕÈíá Çááā ÚÓ ælà -Èā ÞÇá ÈÅÒÇÈÚā ÇáÈáÇÈ (ÇáæÓØì æÇáÓÈÇÈÈ æÇáÅÈāÇā) ÝìāÚāā ÝÞÇá: æÅíā ÇáāìÇáìæäç- ÝÍÑ Úā ÍÇÈÈā æāÇÈ ÝÞí æÞÚ ÅÌÑā Úàì Çááā ; Åæ áíÚÈā ÍÇÈÈ ÝÞí æÞÚ ÅÌÑā Úàì Çááā ; Åæ āÇÈ ÍÈÝ ÅāÝā ÝÞí æÞÚ ÅÌÑā Úàì Çááā ; æāā āÇÈ ÞÚÒÇ ÝÞí ÇÓÈæìÈ ÇáāÅÈ (2) [Õííā ÇáíÇÞā æÇÝÞā ÇáÐāÈí æÑæÇā Áíáì (ÇáÝÈÍ ÇáÑÈÇáí 14/19) ÇáÞÚÓ: ÇáāæÈ ÇáÓÑíÚ -ÇÓÈæìÈ ÇáāÅÈ: ÇáìáÈ; ÍÓā ÇáāÑíÚ -ÝÇÓáÇ: āÝÇÑÞÇ āāÓāā æÈáíā -æÞÓÈā ÍÇÈÈā: ÑāÈā ÝÇáìÞ ÚāÞā- ÇáíÈÝ: .ÇáāæÈ; āÇÈ ÍÈÝ ÅāÝā: āÇÈ Úàì ÝÑÇÒā]. æāÐÇ ÇáííÈ ÇáÓÑíÝ íÝÒÑ ÇáÁÍÈ ÇáÞÑíāÈ æāā íÑÌ āā ÈíÈā āÇÌÑÇ Ááí Çááā æÑÓæāā Èā íÑÞā ÇáāæÈ ÝÞí æÞÚ ÅÌÑā Úàì Çááā æÞÇā) (ÇáāÓÇÁ: 100) (Çááā ÚÝæÑÇ ÑííāÇ

:ÇáāæÈ Ýí ÇáāíÑÈ ÞÇáÓāÇÍÈ Ñæí ÇáØÈÑí Úā ÚÈÌ Çááā Èā Ííā ÇáìæáÇáí Åāā ÍÒÑ ÝÓÇáÈ Èā ÚÈÍÍ Ýí ÇáÈÍÑ āÚ ìāÇÓÈíā; ÁííāāÇ ÅÓíÈ ÈāìáìÞ æÇáÅÍÑ ÈæÝí; ÝìāÓ ÝÓÇáÈ Úàì ÞÈÑ ÇáāÈæÝí; ÝÞíá āā: ÈÑÞÈ :ÇáÓāíí Ýāā ÈíáÓ Úāìā! ÝÞÇá: āÇ ÅÈÇáí āā Áí ÍÝÑÈíāāÇ ÈÚÈÈ; Åā Çááā ÈÈÇÑÞ æÈÚÇáì íÞæá æÇáÐíā āÇÌÑæÇ Ýí ÕÈíá Çááā Èā ÞÈæÇ Åæ āÇÈæÇ áíÑÒÞāāā Çááā ÑÒÞÇ ÍÓäÇ æÅā Çááā) (Çáíí: 58-59) (āæ ÍíÑ ÇáÑÇÓÞíā; áíííāāā áííáÇ íÑÒæāā æÅā Çááā áÚáíā íáíā ÝāÇ ÈÈÚí ÁíāÇ ÇáÚÈÍ ÅÐÇ ÍíáÈ áííáÇ ÈÑÒÇá æÑÒÞÈ ÑÒÞÇ ÍÓäÇ ç æÇááā āÇ ÅÈÇáí āā Áí .!!ÍÝÑÈíāāÇ ÈÚÈÈ ÍÇÁ Ýí Õííí ÇáìÇáÚ (6289) Úā ÅÈí āÇáÞ ÇáÅÓÚÑí ÞÇá: ÞÇá Õ: āā ÝÓá Ýí ÕÈíá Çááā ÝāÇÈ; Åæ ÞÈá; Åæ æÞÓÈā ÝÑÓā Åæ ÈÚíÑā; Åæ áíÚÈā āÇáÈ; Åæ āÇÈ Úàì ÝÑÇÒā ÈÅí ÍÈÝ ÕÇÁ Çááā .ÝÅā Óāíí æÅā āā ÇáìáÈ (3) [ÑæÇá ÅÈæ ÍÇæí æÇáíÇÞā æāæ ÍíÈ ÍÓā]

:ÇáāÇÓ ÞÓāÇā: ÚÈíí ÇáìáíÇ æØáÇÈ ÇáÅÍÑÈ Ñæí ÇáÈÍÇÑí (4/41) Úā ÅÈí āÑíÑÈ ÑÓí Çááā Úāā ÞÇá: ÞÇá ÑÓæá Çááā Õ ÈÚÓ ÚÈÌ ÇáííÇÑ æÚÈÍ ÇáííÑā æÚÈÍ ÇáííÓÈ; Åā ÅÚØí ÑÓí æÅā āā íÚØ ÓÍØ; ÈÚÓ æÇáÈÞÓ æÅÐÇ ÓíÞ ÝáÇ . ÇáÈÞÓ ØæÈì áÚÈÍ ÁíÐ ÈÚāÇā ÝÑÓā Ýí ÕÈíá Çááā ; ÅÓÚÈ ÑÅÓā; āÚÈÑÈ ÐíāÇā; Åā ÞÇā Ýí ÇáíÑÇÓÈ. ÞÇā Ýí ÇáíÑÇÓÈ; æÅā ÞÇā Ýí ÇáÓÇÞÈ ÞÇā Ýí ÇáÓÇÞÈ; Åā ÇÓÈÅÐā āā íÅÐā āā; æÅā ÕÝÚ āā íÓÝÚ (1) [ÅÐÇ ÓíÞ ÝáÇ ÇáÈÞÓ: ÅÐÇ æÍÓÈā ÕæÞÈ áÇ ÅÍÑíāÇ Çááā; Åā ÞÇā Ýí ÇáíÑÇÓÈ: áÇ .íāāā Ýí Áí āÞÇā æÓÚā ÇáÅííÑ ÓæÇÁ Ýí ÇáāÞíáÈ Åæ Ýí ÇáāÅÍÑÈ]

æÈÑÑÇÈ ÇáÐÈÇá æíæÇÝÚā Úā ÅÈì ææÒì ÑÓí Çááā Úāā ÞÇá: ÓÆá ÑÓæá Çááā Õ Úā ÇáÑíā íÞÇÈā ÕìÇÚÈ æíÞÇÈá íáíÈ æíÞÇÈá ÑíÇÁ; Áí ÐáÞ Ýí ÕÈíá Çááā ; ÞÇá: āā ÞÇÈá áÈææá ÞāáÈ Çááā áí ÇáÚáíÇ Ýāæ Ýí ÕÈíá .Çááā)(2) [ÅÍÑíā ÇáìáÓÈ] æÚā ÅÈí āÑíÑÈ ÑÓí Çááā Úāā ÞÇá: Åā ÑíáÇ ÞÇá íÇ ÑÓæá Çááā : Ñíá íÑíí ÇáìāÇÍ Ýí ÕÈíá Çááā æāæ íÈÈÚí ÚÑÒÇ āā ÇáìáíÇ; ÝÞÇá: áÇ ÅÍÑ āā ÝÅÚÇíāÇ ÈáÇÈÇ Þá ÐáÞ íÞæá áÇ ÅÍÑ āā (3) .[ÑæÇá ÅÈæ ÍÇæí]

:ÇáÁíÇÈ (ÇáÈÞÑÈ: 193)(æÞÇÈææāā ÍÈì áÇ ÈÞæä ÝÈäÈ æíÞæä Çáííā ááā) .1 (ÇáÓÝ: 9) (āæ ÇáÐí ÅÑÓá ÑÓæāā ÈÇáāìì æííā ÇáíÞ áíÚāÑā Úàì Çáííā Þáā æææÞÑā ÇáāÓÑÞæä) .2) (íÑííæä áíØÝÆæÇ ææÑ Çááā ÈÅÝæÇáāā æíÅÈì Çááā ÁáÇ Åā íÈā ææÑā ææá ÞÑā ÇáÞÇÝÑæä) .3 (ÇáÓÝ: 8 .(æāÇ ÅÑÓāāÇÞ ÁáÇ ÞÇÝÈ ááāÇÓ ÈÓíÑÇ æāÐíÑÇ) .4 .(æāÇ ÅÑÓāāÇÞ ÁáÇ ÑííāÈ ááÚÇááíā) .5

Åā āÐÇ Çáííā ÍÇÁ ÅÚáÇāÇ ÚÇāÇ ááÈÒÑíÈ ÞÇÝÈ íÅÐā Åā áìÇá Úāāā ææ ÇáÅÓÇā -Þá ÅÓÇā- Ýí ÇáÅÑÓ -Þá ÇáÅÑÓ-; æāā Èā ÝÅā ÇáìāÇÍ ÕÑæÑÈ ÍÈáíÈ ÈáÇÓāā ÞāāÇ ÅÑíāÇ Åā æÈáÚā ááāÇÓ Åæ āāÒÑā Ýí ÑÈæÚ ÇáÚÇááíā; áÅāá ÓíÞÝ Ýí ælàā ÇáÚÞÈÇÈ ÇáÞÈÑí ÇáÈí íÞæā ÚáíāÇ .ÞíÇā ÇáíÇááíÈ ÓíÞÝ Ýí ælàā ÚÞÈÇÈ ÞÁÍÇÁ: ÓíÇÓíÈ æÇíÈæÇÚíÈ æÇÞÈØÇíÈ æÚÑÞíÈ æìÚÑÇÝíÈ; æáÇ íāÞā áííā íÇÁ áíáÞÐ ÇáÈÒÑíÈ Åā íÞÝ áÈÈæÝ Çáííā íÈáÚ ÈÇááÓÇā æíÚ ááíÇááíÈ ÇáÓáÇÍ æÇáÓāÇā; áÅā ÇáíÇááíÈ áÝÓáÇ ÓÈÈÍÑÞ áÈíáí ÞíÇāāÇ æÈíÈÈ ÇáÅÓáÇā āā ÇáíÐæÑ.. (íÑííæä .áíØÝÁÇ ææÑ Çááā ÈÅÝæÇáāā...)

æÓæÇÁ ÊÍÑÊ ÇÁÇÁÁÍÊ Āā āā ÊÊÍÑÊ ÝáÇ ÈĪ ááÁÓáÇā Āā ĩāØáÐ ÈÍÑÊĒā ÇáÐÇÊÍÊ ÇáÊĪ áÇ ÈĪ
āāāÇ áÐÇāæā ÇáÊÍÇÝÚ (æææáÇ ÍÝÚ Çááā ÇāāÇÓ ÈÚÓāā ÈÈÚÓ áÝÓÍÊ ÇáĀÑŎ æáĒā Çááā Ðæ
.ÝŎá ÚáĪ ÇáÚÇāāĪ)

Āā ÞÇāæā ÇáÊÍÇÝÚ ÈĪā ÇáĪÞ æÇáÈÇØá āæ ÇáÐĪ íÝÚ ÇáÍÇÊ ŎÇáÍÊ; æĀáÇ ĀŎáÊ ÇáÍÇÊ
æÈÚÝāÊ; æÚāÑ ÇáÝŎÇĪ ÝĪ ÇáÈÑ æÇáÈÍÑ ÈāÇ ÞŎÊÊ ĀĪĪ ÇáāÇŎ (ĀáÇ ÈÝÚāæā ÊĒā ÝÊāÊ ÝĪ
ÇáĀÑŎ æÝŎÇĪ ÞÊĪÑ); ĪÚáĪ Āā āā ÊĪŎá ÇāāæÇáÇÊ ÈĪā ÇāāĀāĪā; æÇáĪáÇĪ; æÇáāĪÑÊ ÝĪ ŎÊĪā
.Çááā ĪŬā ÇáŎÑÞ ÇáĀÑŎ

æÞÇāæā ÇáÊÍÇÝÚ: āæ ÇáÈÝŎÍÑ ÇáĀŎáÇāĪ āáÈÇÑĪĪ æÇáĀĪÇÊ; Āā ÇáĀŎáÇā āā ĪĀÊ áĪæā ĪĪā
ÇáĪŎĪÑÊ ÇáŬÑÊÍÊ ÝÍŎÊ; Āæ áĪæā ĪĪā ÇáŬÑÊ ÝÞŎ; Èā ÈŬĪ ÐáÞ ĩÞÈŬ ÝĪ ĀÑĪÇÁ ÇáĪÑĪŎÊ
.ĪÇÝÚ Úā ĪĪæĪÇ æĪĪāĪ ĀŎÑÇÝáÇ; Āā ÑŎæá Çááā Ŏ ÈŬÊ ááĀĪĀÑ æÇáĀŎáĪ
Āā ÇáĪáÇĪ ŎÑæÑÊ áĪáÇÍÊ ÇáŎŬÇÆÑ æĪÝÚ ÇáÝÑÇÆŎ ÇáÈŬÈĪÍÊ æĀāÇÞā ĀĪÇÆáÇ (æææáÇ
ÍÝÚ Çááā ÇááÇŎ ÈÚÓāā ÈÈÚÓ áĪĪĀÊ ŎæÇáŬ æÈĪŬ æŎáæÇÊ æāŎÇĪĪ ĩÞÑŬ ÝĪáÇ ÇŎā Çááā
.ÞÊĪÑÇ æáĪāŎÑā Çááā āā ĩāŎÑā...)

ÝÇáÊāĒĪā ÝĪ ÇáĀÑŎ ŎÑæÑÊ ÍÊāÍÊ æÝÑŎ áÇŎā áĪáÇÍÊ ÇáŬÈÇĪÊ (ÇáÐĪā Āā áĒāÇāā ÝĪ ÇáĀÑŎ
.ĀÞÇāæÇ ÇáŎáÇÊ..)

áÞĪ ÈāŬÊ ÇáĪÑĀÊ ÈĀŬĪÇÁ Çááā Āā ĪŬāā ĀÈÇÊæÑÑÊ ÈĪæĪā āŎĪĪ ĀĪÇŎæÝĪÇ ĀāĪ áĒĪÝ; æĪāŬ
ÇáĀÐÇā ÈÇáŬÑÊÍÊ; æĪāŬ ÇáŎáÇÊ ĀāÇā ÇāāÇŎ; æĪÝÑŎ ÇáŎÝæÑ ŬāĪ Þā ÇāÑĀÊ ÈÈŬÇāā áŬ
!!ÇáĪæáÊ Āæ ÈĪŎŎ ÝĪ āĪÇÑŎáÇ

æáÞĪ æŎá ÇáŎáÝ ÈŬÈĪ ÇáĪÞĪá ŬÇāÑ Āā ĩæŎŬ ŬāĪ ĪŎÈÇÁ ÇāāŎÇĪĪ Āā ĩāÈāŬæÇ Ŭā ÇáĒáÇā ŬāĪ
!!ÝÑŬæā ŎĪĪÇ āæŎĪ

!!æÈāŬ ÇáŬÑæÑ ÈÇáāŎĪÑĪ Āā ĪŬāā ĪÞā ÇáĀŬĪÇā ŬÞæÈÈ ŬāĪ āā ÈÈÈ Āāā āā ÇáĀĪæÇā ÇāāŎāĪā
ææŎá ÇáĀŎÊāÈÇÑ æÇáŎĪÑĪÈÈ ÈÇáÞĪā ŬāĪ ĀĪĪāā Āā ĪĀŎŎ ææÇĪĪ ááŬÑÇÊ ĪŎĪāĪÇ (ŎÝÑ ÝĪ
!!ÇáĀĪáÇÞĪ)

æĪŬāā ĪāÇá ŎÇāā áŎŎā ÈÇáÞÑĀā ÇáÞÑĪā; ÝĪŎáÈ āā ÇáĀŎÈÇÐ ÇáāŎĪÈĪ Āā ĩÞÑĀ ÇáÝÇÊÍÊ
.āŬæŎÈÈ

æĪŎŎĪ ĪāŎÈ ÇáÈŎĪæĪ ÞÇÆáÇ áāā ÇŎÈŬÇÆæÇ ÈÇáááááā ĀÈāÇÁ ÇáÈŬÐĪÈ (áæ ĪÇÁ Çááā
!!áæŎŬÈĀ ÝĪ ÇáŎáŎÇáÈ)

ĀāāÇ āāŎáÈ āŎĪÈÈ ÞÇÈáÊ Āā ĩÞæá ÞÇÆá: Āā æŬĪÝÊ ÇáĀŎáÇā Āā ĩÞÝ æÇŬŬÇ áĀĀÈÇā áĀĀÇÁ
!!ĪāŎĪāā ÈÇááŎÇā æáÇ ŎĀā āā ÈÇáŎáÇā; áĀāā áÇ ĀÞÑÇā ÝĪ ÇáĪĪā

.áÇ ÈĪ ááĀŎáÇā āā ÇáÈĪÇā ÈÇááŎÇā æĀŎÇáÈ ÇáĪæÇĪŎ ĀāÇā ĪŬæÈā ÈÇáŎáÇā
āŬā áÇ ĀÞÑÇā ÝĪ ÇáĪĪā ÈŬĪ ÈĪŎĪā ÇáŬÐÈÇÊ ÇáÈĪ ÈĪæá Īæā æŎæá ÇáĀŎáÇā ĀāĪ ÇáāÇŎ; æÈēāŬ
Īæá ÇáāÇŎ ÝĪ áÐÇ ÇáĪĪā; æÈŬÈĪāā áŬĪÑ ÑÈ ÇáŬāĪā; Āā ÇáĪÞ ĪĀÈĪ ÇáĪĪæĪ ÇáĪŬÑÇÝĪÈ æáÇ
ĪÑŎĪ Āā ĪāĪŎŎ ÝĪ ĪĪæĪ ÇĪÈÑŬáÇ ŬāāÇÁ ÇáĪŬÑÇÝĪÇ; ÝÇáĪÞ ĪÈĪĪ ÇáŬÞæá ÇáÈŎĪÈÈ
ÇáāŎĪāÈ æĪÞæá ááÇ: áÇ ÈÇáÞā ÈÞæáæā Āā ÇáÞŎĪÈ ÇáÝáÇáĪÈ ĪÞ ÝĪ áÐÇ ÇáĪÇāÈ āā ÇáĪÈā Āæ
.ÇáāāÑ; æáĪ ÈÇŎá ĀÐÇ ÈŬĪÈ áÐÇ ÇáŎÇŎÆ ĀāĪ ÇáŎÇŎÆ ÇáĀĪÑ

:Āā æŬĪÝÊ ÇáĪáÇĪ ÇáĀŎáÇāĪ ÈÈāĪŎ ÝĪ ÈáÇÈ áÞÇŎ
.-āŎŎ ÇáĪŬæÈ ÇáĀŎáÇáĪÈ -æáÐā ĀāāáÇ æĀŎÇŎáÇ .1

.ĪāÇÍÊ ĪÇÑ ÇáĀŎáÇā ÇáÈĪ ĩÞĪāáÇ áÈĒæā āāŎáÞÇ áĪŬæÈā æāĪŎáÇ ĀāāÇ áÝÞÑÊā .2
.ĀáÞÇÐ ÇāāŎÈŎŬÝĪā ÝĪ ÇáĀÑŎ .3

æāÇ áĒā áÇ ÈÞÇÈæā ÝĪ ŎÈĪā Çááā æÇáāŎÈŎŬÝĪā āā ÇáÑĪÇá æÇáāŎÇÁ æÇáæĪÇā ÇáÐĪā)
ĪÞæāæā ÑÈáÇ ĀĪÑĪáÇ āā áÐā ÇáÞÑĪÈ ÇáŬÇāā ĀāāáÇ æÇĪŬá ááÇ āā áĪĪá æáĪÇ æÇĪŬá ááÇ āā áĪĪá
(ÇāāŎÇÁ: 75) (āŎĪÑÇ

Āā ÞĪāÈ ÇáĀÑŎ ÐÇÈáÇ áĪŎ ááÇ ÞĪāÈ æáÇ æŎā ÝĪ āŬÑ ÇáĀŎáÇā ĀáÇ ĀÐÇ ŎÇĪ ÝĪáÇ āāĪ Çááā
.Ī; æĪáĒæáÇ ŎŎĪŬÈā; æáĪāā ŬāĪáÇ ĪĪā

ĪÞæá ÇáŎāĪĪ ŎĪĪ: Āā ÇáĀÑŎ ÈŬÈÈÑ ÐÇÈ ÞĪāÈ ÝĪ ÇāāāĪ ÇáĀŎáÇāĪ ŬāĪáÇ ÈĒæā áĪŎáÇ ááŬÞĪÈ
æĪáÞÇ áāāāĪ æĪÇÑÇ ááĀŎáÇā æāāŎáÞÇ áÈĪÑĪÑ ÇáĀŎáÇā; æĪáÞÈ Āā ĪáÇÍÊ ĪÇÑ ÇáĀŎáÇā
ĪáÇÍÊ ááŬÞĪÈ æÇáāāĪ æÇáāĪÈāŬ ÇáÐĪ ĪŎæĪ ÝĪá ÇāāāĪ; æáááÇ áĪŎÈ ÇáāĪÝ ÇáāáÇÆĪ; æáĪŎÈ
ĪáÇÍÈáÇ áĪ ÇáŬÇÍÊ ÇáĀĪÑÊ áĪÑÊÈ ÇáĪáÇĪ ÇáĀŎáÇāĪ; ĀāāÇ ĪáÇÍÈáÇ áĪ ÇáæŎĪáÈ áÞĪÇā āāáÈÈ
Çááā ÝĪáÇ; Èā áÇÈĪÇÐáÇ ÞÇŬĪÈ ÇáŎáÇÞ ĀāĪ ÇáĀÑŎ ÞāáÇ; æĀāĪ ÇáāæŬ ÇáĀŎáÇāĪ
.ÈĪāÈā; ÝÇáāæŬ ÇáĀŎáÇāĪ āæ āæŎæŬ áÐÇ ÇáĪĪā; æÇáĀÑŎ áĪ áĪÇāá ÇáÞÊĪÑ

Āā áĒÈ -æáĪ ÇáÈĪ ÈŎā ÇáÈĪÈ ÇáŬÈĪÞ æĪáĒ ĪÈáÇ ÝĪ ÞáÈā Ŏ- ÈÈÑÞ ĀÐÇ ĀÞÝÑÊ āā Āā ÈāÈÈ
ĪŎÑÊ Āæ ÈŬŎĪ ÈāÑÊ; Āā ÇáĪáÇĪ ÝĪ ÇáĀŎáÇā áÇ ĪááĒ Āā ĪááĒ ĪÝÇŬĪÇ -Ŭā ÈÞŬÈ ĀÑŎ Āæ Ŭā
ŬÑÞ Āæ ÞæĪĪÈ- Āāā ĪÝÇŬ Ŭā ÇáĪŬæÈ æÇáŬÞĪÈ ÇáÈĪ ĪÈ Āā ÈŬā ÇáĀÑŎ ÞāáÇ; æŬā ÇáĪĪā
ÇáÐĪ ĪÑĪĪ Çááā Āā ĪŬāÑā ŬāĪ ÇáĪĪā Þāá; (Āā āā ĪÞ ÇáĀŎáÇā Āā ĪÈÍÑÞ ÇÈÈĪÇÁ; ÝÇáĀŎáÇā áĪŎ
áĪáÈ Þæā æáÇ āŬÇā æŎā; æááāā āāĪ Āāā æāŬÇā ŬÇāā; æāā ĪÞā Āā ĪÈÍÑÞ áÈĪŎĪā ÇáĪæÇĪŎ ÈĪā
.ÇáĀŬāÈ æÇáĀæŎÇŎ ÇáÈĪ ÈŬā āā ĪÑĪÈ ÇáĀŎáÇā ÝĪ ÇáĀĪÈĪÇÑ

Āā ÇáĀŎáÇā ĪĪā æÇÞŬĪ ĪæÇĪā ÝŎÇĪ ÇáÈŎæÑ æÇáāŬÈÞĪÇÈ ÈÇáĀĪÇÈ ÇáÈĪáÇÈ; æÞÇÈá ÞæÈ
.ÇáĪÇáĪÈ æÇáŎáŎÇā ÈÇáÞæÈ æÇáĪÑÊ æÇáŎáÇā
:áÇ ÈĪ āā ÇáĀāÈÈÇā ĀāĪ ÈŬŎ ÇáááÇÈ ŬāĪ ŎŎĪÞ ÇáĪáÇĪ

:ÇáŎŎĪÞ ĀāĪ ÇáĪáÇĪ

Āā ÇáŎŎĪÞ ĀāĪ ÇáĪáÇĪ áāŎŎ ĪĪā Çááā ÝĪ ÑÈæŬ ÇáŬÇáĪā áÇ ÈĪ Āā ĪÈĪĀ ÈĪŬæÈ ŎŎĪÈÈ -1
ááÈæĪĪ ÇáĪÇáŎ; æáÈæŎĪĪ áÇ Āāā ĀáÇ Çááā ÝĪ ÇáāÝæŎ; æÈæĪĪ ÇáÑÈæÈĪÈ (ÇáāŬÑÝÈ

æÇáÁÈÈÇÈ); æÆæíí Çááá ÈĀÝÚÇáá ÈĀá æÈÈÈ áá ÇáæííÇáíÉ Ýí ÇáÑÒÐ æÇáĀíá æÇáĀííÇÁ æÇáĀæÇÈÈ æÇáÐíÑÈ

Ææííí ÇáĀÓÇÁ æÇáŌÝÇÈ; ÝáÈÈÈ ááá ÇáĀÓÇÁ ÇáíŌáÉ æÇáŌÝÇÈ ÇáÚáíÇ; Íæá ÈĀæíá -2 æáÇ ÈÚŌíá æáÇ ÈŌÈíá æáÇ ÈæÈíá; ßáÇ æÑíí Ýí ÇáßÈÇÈ æÇáŌáÉ Íæá ÇŌÈÞÇÞ ÁŌÇÁ ÍííÉ ááá ÚŌ ælá; ÝáÇ æÞæá Āá Çááá ÍÇÈÑ áÚ Āá ÇŌáá ÇáíÈÇÑ; ÝáÇ áŌáí ÚÈí ÇáíÇÈÑ; æáÇ æÞæá íÇ ŌÇÈÑ áĀá ŌÝÈá ÇáæÇÑíÉ Ýí ÇáŌáÉ ÇáŌÈíÑ

æáÐá ÇáíÚæÉ áí ÍáÇÚ ÍÚæÉ ÇáÑŌá ŌáæÇÈ Çááá æŌáÇáá Úáíáá (ÇáĀæííÇÁ: 25) (æáÇ ĀÑŌááÇ áá ÞÈáß áá ÑŌæá ÁáÇ ææíí Ááíá Āáá áÇ Ááá ÁáÇ ĀáÇ ÝÇÚÈÍæá) æÈÈÈĀ áÐá ÇáíÚæÉ Āáí ÇáÈæííí ááÐ ÇááíÚÈ ÇáĀæáí ÈÈíáíÚ ÇááÇŌ ÚáíáÇ; æÚáíáÇ íÈíáÚ ÍæááÇ áíæáÚÈ áá ÇááÇŌ; íŌíæá áá ÁíááÇ æíŌíŌæá Ýí ŌÈíá ÁÚáÇÆáÇ; ÈÈíÑß ÇáíÇááíÉ áá Íæááá áŌíÞáÇ æŌíÞáá; ÝÈÞæá ÇááÚÑßÈ Èíá ÇáíÞ æÇáÈÇŌá; ÝíŌÞŌ Úáí ÇáŌÑíÞ ĀáÇŌ; æíÝÈá ĀáÇŌ æíŌÈŌáí ĀáÇŌ æíŌÈÑ ĀáÇŌ ííááæá ÇááæÇÁ æÇááÈÑÇŌ; æáĀáÇÁ íáŌÑáá Çááá æíáßá ááá Ýí ÇáĀÑŌ æíŌÚááá ŌÈÇÑÇ æĀíÇÈ ááŌÑÈ ŌÑíÚÈá ÍÈí ÁÐÇ ÇŌÈíÁŌ ÇáÑŌá æÚææÇ Āááá Þí ßÈÈæÇ ÍÇÁáá áŌÑáÇ Ýáíí áá áŌÇÁ æáÇ íÑí ÈĀŌáÇ) (íæŌÝ: 110) (Úá ÇáÞæá ÇááíÑáíá

áÇ Èí áá ÇáÈíÉ Úá ÞŌÚÈ ĀÑŌ ááÇŌÈÈ íÞÇá ÚáíáÇ Ííá Çááá ; æÚáí ÇáíÚÇÈ Āá íÑßŌæÇ Íæáíáá æíáÇáá ÚáíáÇ ÍÈí íĀÐá Çááá ááá ÈÇááŌÑ; æíÝÈí Úáíáá ÈÇáÚáÈÈ; áÐá ÇáĀÑŌ Èßæá ÍÇÑÇ ááĀŌáÇá; æááŌáÐÇ áíÚæÈá; æáíŌáÇ áÝßÑÈá; æááÇíÇ ŌÇáíÇ ááÈÈÈá; æáÐÇ áÇ Èí áá æŌÚ :ÇááÞÇŌ Úáí ÇáíÑæÝ Ýí áÐá ÇáÞŌíÉ

Āá ŌßæÈ ÇáíÇááíÉ Úá ÇáíÞ æááÇíáÈá áá ĀáÑ ÍáÇÝ ŌáÉ Çááá Ýí ÇáííÇÈ; æÚßŌ ÞÇáæáá Ýí .1 ÇáÈíÇÝÚ; ÝĀá ßÇá ááÇáß ŌßæÈ Ýáæ ĀáÑ ÚÇÑŌ æáæÞÈ áííæí æáá ÈÑŌí Úáß Çáíáæí æáÇ ÇááŌÇÑí ÍÈí ÈÈÈÚ ááÈáá Þá Āá áíí Çááá áæ Çááíí æáÆá ÇÈÈÚÈ) (ÇáÈÞÑÈ: 120) (ĀáæÇÁáá ÈÚí ÇáÐí ÍÇÁß áá ÇáÚáá áÇáß áá Çááá áá æáí æáÇ áŌíÑ

.Āáá íŌÈíá Úáí ÇááÝŌ Āá ÈÚíŌ ŌæíáÇ Ýí áíÈáÚ ÝÇŌí Íæá Āá ÈÈíÑß áĀŌÇáÈá æÈÚíÑá .Āá áŌÑ Çááá áÇ íÈáŌá ÁáÇ ÈÚí Ōæá ÇáÈáÇÁ æŌíÈ ÇááíáÉ .2 Āá íŌÈÈá Āá ÈííææÇ ÇáíáÉ æááÇ íĀÈßá æÈá ÇáÐíá ÍáæÇ áá ÞÈáßá áŌÈáá ÇáÈĀŌÇÁ æÇáŌÑÇÁ)) (æŌáŌáæÇ ÍÈí íÞæá ÇáÑŌæá æÇáÐíá ĀáææÇ áÚá áÈí áŌÑ Çááá ÁáÇ Āá áŌÑ Çááá ÞÑíÈ (ÇáÈÞÑÈ: 215

ÝÇáÐíá íáÈÚÑæá Āá íÈáŌá ÇááŌÑ Úáíáá æÑÇÁ áßÇÈÈáá æáá ÍÇáŌæá Úáí æÞÇÚíáá; áĀáÇÁ áÇ .ííÑßæá ŌáÈ Çááá Ýí ÇááíÈáÚÇÈ æáÇ ÞÇáæáá Ýí ÇáíÚæÇÈ Āá ÇáĀÝÚÇáííá Þí ÞíææÇ ÍÈí ÇáĀá Èíá ááíæá Āáí ÁßÈÑ áá ááíæá æáÇÆÈí ÁáÝ Ōáíí; æáá íŌáæÇ

.Āáí áŌÑÈ Ííá Çááá ÈÚí; æáá íÈáßææÇ áá ÁÞÇáÈ ŌÑÚá Ýí ÇáííÇÈ Āá ÇáŌÈÑ ÇáŌæíá Úáí Úáá ÇáíÇááíÉ; æßÈÈ ÇáĀáÝÇŌ ÇáíÇÑÈ áá Āá ÈíÑí áá .3 ÇáĀÚáÇÞ; æÇáŌÝÑÇÈ áá Āá ÈÝÑí Úá ÇáŌíæÑ; ĀÞæá Āá ÇáŌÈÑ ÇáŌæíá Þí íÚáá ÇáÈÚŌ áÝííÇ ááíÚæÇÈ; æáÇ íÚááæá Āáá ÞÇÈá áááÝæŌ; ÍÇŌÈ ÁÐÇ ŌÇíÈá ááÚ Ōííí; æíÐÑ ÈÇáÚ íŌá Āáí Íí

.ÇááæŌ; æíÈá ÍÇáÚ íĀíí Āáí ÇááæÈ ÇáÈŌíá ÇáÈíÑíí Āá ÇáÚíÑÈ Þí ÈßÈÈ ÁæáÇ; Èá ÈÐæí; Èá ÈŌáíá; Èá ÈææÈ; ÝĀÐÇ áÇÈÈ Èíæá ÇáĀáŌÇá Āáí ÍÈÈ áÇáíÉ áÇ ÈáßÑ ááßÑÇ æáÇ ÈÚÑÝ áÚÑæÝÇ; Āæ ßáÇ ÍÇÁ Ýí ÇáííÈ Āáá áá íÈáÚÑ -Āí íáÑ-

æíáá íæá ŌŌÈÇ ááá íÑí ÇáíÈáÇÁ Āá ÇáíÈá íŌá æÈáß ÍííÚÈ ÇáŌÈÚ ÇááÆíá Āá ÇáŌÈÑ ÇáŌæíá Úáí ÇáááßÑÇÈ æĀáÈ ŌÇÑÞ Ýí Ō Ñ íÈß ÇáÞÇÈáÉ íĀíí Āáí ÇáĀŌÈÆáÇŌ íæáíÇ ÈÇáíÇááíÉ ÇáŌÇÚíÉ; æĀííÑÇ íĀíí Āáí ÇáĀáÝÈ ÇáÈí ÈáŌí ÇáÝŌÑÈ æÈÚßŌ ÇááÚÑÈ

ßíÝ Èßá ÁÐÇ ÑĀíÈá ÇááÚÑæÝ ááßÑÇ æÇáááßÑ áÚÑæÝÇ ; Āá ÇáĀáÝÈ ÇáÈí ÈÞÈá ÇáíŌ ÇáĀŌáÇáí Ýí ÇáÞáÈ áæ ÇáíÇÁ ÇáÐí íŌíÈ ßÈíÑÇ áá ÇáíÚÇÈ ÇáŌÇáÈíá; Èá ÁßÈÑ áá Ðáß íĀíí Āáí ÇíÈáÇÝ ÇáíÚÇÈ æÈáŌÞ ÇáÚÇááíá Úáí áÐÇ Çáááí ááÇ æÞÚÈ ÈææÇ ÁŌÑÇÆíá Ýí ÇááÚÇŌí ááÈáá ÚááÇÁáá Ýáá íáÈáæÇ; ÝæÇßáæáá æŌÇÑÈæáá; ÝŌÑÈ Çááá ÞáæÈ ÈÚŌáá ÈÈÚŌ; æáÚááá

Úáí áŌÇá ÍÇæí æÚíŌí ÇÈá áÑíá ; Èá Èáí Ō ÇáĀíÉ(1) [ÇáĀíÉ áí Þæáá ÈÚÇáí (áÚá ÇáÐíá ÞÝÑæÇ áá Èáí ÁŌÑÇÆíá Úáí áŌÇá ÍÇææí æÚíŌí ÇÈá áÑíá Ðáß ÈáÇ ÚŌæÇ æßÇææÇ íÚÈíæá ßÇææÇ áÇ íÈáÇáæá Úá ááßÑ ÝÚáæá áÈÆŌ áÇ ßÇææÇ íÝÚáæá) ÇááÇÆíÉ: 78]. æÞÇá: ÞáÇ æÇááá áÈĀáÑá ÈÇááÚÑæÝ æáÈááæá Úá ÇáááßÑ æáÈĀíÐá Úáí ííí ÇáÚÇáá æáÈĀŌÑáá Úáí ÇáíÞ ÁŌÑÇ æáÈÞŌÑáá Úáí ÇáíÞ ÞŌÑÇ Āæ áíŌÑÈá Çááá ÞáæÈ ÈÚŌßá ÈÈÚŌ æíáÚáßá ßáÇ áÚááá ; Èá ÁßÈÑ áá Ðáß: íæŌá ÇáÐí íÚÇÑ Úáí ÇáíÑáÇÈ æíŌíÚ ÈÇáíÞ ÈÇáÈáæÑ æÇáĀáíÝÇÚ; æíæŌÝ ÇáŌÇßÈ

!!ÈÇáĀáÈŌÇá æÇáĀÈŌÇá ÞÇá áí Āíí ÇáíÚÇÈ: áÞí áßÈÈ Ýí áßÈÈ ŌáÈíá áÚ ææÚÝ ĀíÑ áá íÚÑÝ ÇÈíÇáí ÍáÇááÇ; ÝÞáÈ: ÁÐÇ !!áá ÈÈßáá ÍáÇá ÇáŌáÈíá ÞááÈ æÇííÈ Úá ÇáíÞ ÇáÐí Èíááá Èíá ÍæÇáíß

ÈÑí áæ ÝÚá ÇáŌíÇÈÈ ßáÇ íÝÚá ßÈíÑ áá ÇáíÚÇÈ ÇáŌÑíá Çáíæá; áá ÈÚáæá Āá ÇáĀŌáÇá ÍÑí áá !;Ííæí áßÈ áæ ŌßÈ ÈáÇá æÑÇæÚ íÇŌÑ æŌáíÈ æÇŌÈŌáá ÚÇáÑÇ ÚÈáÇá Èá áÚÚæá; æÞÈá ÁÈæ ÈßÑ ÈŌÑŌ ÇÈá ÇáíÚáÈ ÇáÐí ÁíÇÑ ÁÈÇ ÈßÑ -ĀáÇ íÑÝÚ ŌæÈá Ýí ÇáÞÑĀá áĀá ŌæÈá áĀÈÑ ÈĀÈáÇÁ Çáíí áá ÞÑíŌ- ÁÞæá: áæ ŌßÈ áĀáÇÁ ĀáÇá ŌÚíÇá ÇáíÇááíÉ æíÈÑæÈáÇ; ÝĀá ÇáĀŌáÇá áÇ íáßá Āá

.ííÑí áá ÈŌíÇÁ áÚßŌÚŌÚŌÚŌÚÉ æáÇ íÈíÇæŌ ÇáíÑæÑÇÁ Āá ÁŌÈÚ ÈáÇá ÇáÈí ÈŌíÑ Āáí ÇáŌáÇÁ æáæ ÈíÈ ÇáÚÐÇÈ ÇáŌííí áÑííÇ : Āíí.. Āíí.. ááæ ŌáŌáÉ .ááßÝÑ áá ÁÚáÇÞá; æáŌ áŌíÑÈ ÇáíÇááíÉ áá íÐæÑáÇ

Αά ΓαίΥαϞΕ άϞ ΕάΕΘΝ Ύί αΝϞίαάϞ ΓάΑααι ΑάϞ (ΕΘαΕ ΓάΝαί) άϞ ΕΘαΕ ΓάΥπά ΒαϞ ίβραά
αϞαβ Εά αΕί

.Αά αΝίαΕ ΓάΥπά άί αΝίαΕ ΕϞαίΕ άαΝίαΕ (ΘαΕ ΓάΝαί) ΓαίΕ ΕίΎΥ άάΕΔά αΕΙΝΒ άάΕΟίΕ
Αά ΘαΕ ΓάΥπά ίβραά άΕάϞ: ΑίΎ ΑαίΕ Εά ίάΎ αβά άά ΑαϞ Υαί ία ΓάαϞΕ αϞάΥΟί; αΎί Γάαίά
ΕΥϞά Ααι αίαι Θ βϞΑίβ Γαίβίβί ααϞαίβ αΝϞΑίβ αβά άα: αβί ΟίΒΕ Υαί ΑαίΕ αΎΎΕά ΎΙΟΕαι αΥά
αΕΝΒαι αΟΑαι. ααβá ΓαίΥαϞΕ άϞ ΕάΕΘΝ ΕάΔá ΓάβίϞΟΕ αϞάΟίϞΟΕ; ΑαάϞ ΕάβΟ αΕΕίΘά ΑΔϞ
.ά ΕίΎ άά ίΥΔίαϞ ΕϞάλαϞά αειΕαιαϞ ΕϞάλαϞά αϞάΑΟάϞά
αβί ΑΟΕί ΓαίΥϞΕ ίΝΎαά Υαί ΑάΟάΕά: άΔϞ ΥϞΥί αάΔϞ ΘίΕ αάΔϞ ααΎΥ; αβΑά άΔá
ΓαΟΎϞΕ ΓαίΕ ίβραά ΥαίάϞ ΓάλαϞί Γαίβίβί ΑΟΕίΕ αΥΝ Ε ααáϞΕ Ύί ΑάΥϞΝ ΓάΔία άϞ ίΥάαα
Οάá ΓαίΥαϞΕ.. άϞ ΕίΎ άá ΓάΟΝίΕ Ύί ΕίϞίΕ ΓάΑαΝ; αάϞ ΕίΎ άá ΓαίΔΝ ΑΕάϞά ΓάΘΝίβ; αάϞ ΕίΎ άá
.ΘΕΘ ΓάáΎαΟ ΑΕάϞά ΓάáΟίΝΕ
ααβá ΓάΟΝίΕ Ύί ίΥαΕ ΝΟαá Γάάá Θ βϞά άáϞ αβΕ βΟίΝ ΟΝΥϞά άϞ ΕίϞαΟΕά Ααι ΓάΑΥαϞά.
αϞάΔΝ άϞ ΕίΎ αάá αΥ ΓάáΎΝ (ίβραϞ ίβΝβá ΎϞáΎναϞ); αίΟ ΓαίΔΝ ΓάΔί ίΑί Ααι ΓάΟάá
αϞάΎΟΥ αϞάαΕ

αΟΕΘ ΓάáΎΟ ΑΕάϞά ΓάáΟίΝΕ αίΟ Υά ΑΥαϞά ΓάΥβίΕ αΕαΟί ΓάáΕίΑ; ΎάΔϞ ΟίΑ άá ίΟΕΘ
ΑίΎ άá ΓάΟίϞΕ άΎΟά Υάá; Αά ΥΝΟ ΓαίΥαΕ αΑΟάϞΝ Γαίά βϞά ίίά βά áΟάά ΕΥί Αά áΟά βραάá
.ΕΥαί: (βá ΎΑάΔΝ); Αά ΓάΟΕΝ άá ίΑί; αϞάΟαΕ άá αίΎ αΑάϞ αΟί ΓάΎΘΝΕ αβΕά ΓάΥίΝΕ
Αά ΓάáΥΝΒΕ αΥ αίϞάαί ΕϞάΟάϞί αϞάΟάϞά άϞ ίαβá ΑάϞ ΑΔϞ ΟΕβΕάϞ αΥΝΒΕ ΓάΕίϞά .4
αϞάáΟϞά; αΑά ΓάΕΟίΕ ΕϞάáΎΟ αϞάαί ΕϞάΝαί Ύί ΑΝΟ ΓάβΕϞά άϞ ίβραά ΑάϞ ΕΥί ΕΔά
αϞάβΕ αϞάáϞά

.Αά ΓάΔία ίΥΟαά Αά ίΟίναϞ ΑάΕϞϞ Οίάáβραά ΑΔϞ ίϞααϞ βΟΥ ΓάΑαιϞά
Αά ΓάΔία ίάΕΥΝαά άá ίΎαΕ άá ΓάΟΕϞΘ Αά ίβίραϞ άáά ίίá Γάάá Ύί ΓάΑΝΟ αάá ίΟίΝαά
ΓάΑαϞάΝ άáά ΑΕάϞά αΥϞΎΟΕ ΓάΑααϞί αϞάáΟϞά αϞάΑάΟΥϞά ΕΥί ΓάΑααϞά αΕΟίά
ΓάΥβϞϞΕ; áΑάϞά ίΥααά Αά ΑβϞάΕ ΓάáίΕαΥϞΕ αΕΥίΎΝ ΓάáΎαΟ αϞάΑΟίϞΟ αϞάβραΕ
!!αΕάϞά ΓάΑΝαϞί αΟβááϞ ίΕά ΕάΔá ΓάΟααΕ αΕάΔϞ ΓάΝίΟ άá ΓάΕΟίΕ
Αά ΓάáΥΝΒΕ αϞάλαϞί Ύί ΟΕία Γάάá αί ΓαίΕ ΎΎΝΟ ΓάβίϞίΕ αΕΕΝΟ ΓάΝίϞά áá ίáϞά .5
ΓάΕΟίϞΕ; Αά βίΝ ΑΕί ΕβΝ Εία ΓάáΟάαί ΕίΕ βϞά ΓάΕίϞΕά ΕΟΕά ΑλαϞΥ άá ίΑΕ αΟϞίΎΕ αáϞ
ϞΥΕΕϞΘϞ; ΑαáϞ ΑΕΝΟΕ ΑΕϞ ΕβΝ ΓάΑίϞΕ; ααιΟΕά ΓάΕΟίϞΕ; αΝΎΥΕά ΓάααϞΎ αϞάάίá
αϞάááϞΕ; αάΔϞ βϞά ΥαίΎ ίαá ΕΕαβ ΕΥί Αά ίϞά ΕαΟΎ áϞάά αΝΑί Αά ΑΕϞ ΕβΝ ίϞά ΕάϞάá
.βáá; αβϞά άΝΟαá Γάάá Θ ΥαίáϞ Οάá áϞΔϞ ΕΝΒΕ áΑάáβ βϞά (ΕΝΒΕ ááá Γάάá αΝΟαáá)

.αΥαίáϞ βϞά ΥαίΝ: áϞ ΕΟϞΕβΕ ΑάϞ αΑΕα ΕβΝ Ύί áΟΑάΕ ΑάϞ ΟΕβáί ΑΕα ΕβΝ
αάá ίβá ΑΕα ΕβΝ ΕίϞΕ Ααι ίΥϞίΕ ΓάΕίϞΕίΕ; αáϞ ááΑΟΕΝϞβ Ύί βϞΑΕΑΕ αΝΟίá; áΑά βίΝά βί
ΕΝΟ ΑΕάϞά ΓάáΟίΝΕ; αΥαί Θαá ΓάΘΝίβ; Ύάά ίΥί ΕίϞίΕ Ααι ΟΝϞά ΓάΟαϞΕΝ
ΕϞάΑααϞά; αáϞ Ααι ΕΟάία ΓάáΎαΟ ΕΕΝίβ ΓάΑΥαϞά αΕααιΎ ΓάΑΥαϞά; Αά ΓάáίΕαΥϞΕ
ΓάΝϞβίΕ βϞάáϞά ΓάΝϞβί άϞ ίΘΎα Υαίá ΑάϞ ΓάΥΎα αϞάΟίϞάΕ αϞάΑΟάϞΕ; ΎβίϞίΕ
ΓάáίΕαΥϞΕ ΓάΝϞβίΕ ΓάΕί άϞ ΕΕίΝβ áαβΕϞά ΕΘΎα αΕΥΎαΕ ΎϞΟίΕ; αΑαϞ ΓάáίΕαΥ ΓάáίϞά
ΎΑάá βϞάáϞά ΓάáΕίΝβ αϞάááΝ αίϞίΎί ίΑΕί Αά ίίáá ΓάΥΎα Αα ίΘΎα Υαί αέλαá ΓάίΕΕ
βίΎ ίαβááί Αά ΑΟαί Εία ΑάΟϞά ΥϞί ΕϞίΝ Αα ΟϞίΕ áϞά ίΑΕί áá ΓάΟΥαίΕ Αα ίαá ΓάΕΕΝαá
άίβίá áϞάά Είίá αίβίá ΘβϞΕά ΕάΎΟά Ααι ΓάáίϞάίá αίΘάΥ Υαί ΑίαϞάá; βίΎ ΑΟαί Είαá αΕία
ίϞΥίΕ ίΎΟΝ Ααι ΕϞβΟΕϞά áΑίϞά ΓάΕίϞά Ύί ίϞάΥΕ áá ίϞάΥϞΕάϞ αίáβΕ ΘάΝϞ Αα ΘάΝία
ΓάΕΥϞϞϞ ááαΥί ááϞβΟΕ ΓάáϞίΟΕίΝ Αα ΓάáΥΝ Ύί ΑáΝ ΕΟίáá Ύί αίϞάΥΕ ίαá Αά ίΎΟ

!!ΑΟΕαΥϞ áááίϞάίá
ΑάϞ Αβραά Ύί áΎΟί: Αά áΔϞ αίϞΥίΕ áá ίΥί Ύί áΎΟά ΑίΕ ίΝβΕ Υαί áΔϞ αίίá; αΑίΕ ΥίΝΕ
ΕίΎΥά ááΑάΕαϞά ΕΑáΝ ΓάáΟάáίá; αáϞ ίαβá αβáΕί Αά ίΟίβ Αά áΔϞ áá ΓαίΥϞΕ.. Εά Αά Δάβ
ΓάΑάΟϞά ΓάΥϞί ΥαίΎ ΑΎΟά ΕβΕίΝ áá áΔϞ αίϞΥίΕ ΓάΔί ΘϞά Υαίá ΓάΑαί ΎβΟί βáΕá; αΑΝία
.ΑάϞ ίβραά áá ΓάΎϞΟβίá (áá áá ίάΕά ΕΑáΝ ΓάáΟάáίá ΎίΟ áááá)

βΟίΕ ΑΎΥϞάΟΕϞά(1) [βίá áΔϞ αέββίΝ Ααι áΑΕáΝ ΓάáΟϞίΓάΥϞάáί ΓάááΥβί Ύί áϞάίΎ Εία
.30 áαΎΕáΝ Γάί 2 ίίΟáΕΝ 1985á]

.ΑΥαΕ ΕϞάáá áá ΓάΟίϞά ΓάΝίá; βϞά ΕΥϞάί
ΎαίβϞΕά Ύί ΟΕία Γάάá ΓάΔία ίΟΝαά αίϞίϞΕ αίίáϞ ΕϞάΑίΝΕ ááά ίβϞΕά Ύί ΟΕία Γάάá ΎίβΕá)
Αα ίΥάΕ ΎΟαΎ áΑΕία ΑίΝϞ ΥΥίáϞ; αáϞ áβá áϞ ΕβϞΕάαá Ύί ΟΕία Γάάá αϞάáΟΕΘΥίá áá
ΓάΝίϞά αϞάáΟϞά αϞάαίϞά ΓάΔία ίβραάά ΝΕáϞ ΑίΝίáϞ áá áΔá ϞάβΝίΕ ΓάΥϞάά ΑάááϞ αϞίΥá
ááϞ áá áίáβ αáiϞ αϞίΥá ááϞ áá áίáβ áΟίΝϞ; ΓάΔία ΑάáαϞ ίβϞΕάαá Ύί ΟΕία Γάάá αϞάΔία
) (βΎΝαϞ ίβϞΕάαá Ύί ΟΕία ΓάΘϞΥαΕ ΎβϞΕάαϞ ΑαáiϞά ΓάΟίϞά Αά βίί ΓάΟίϞά βϞά ΟΥίΎϞ
(ΓάáΟϞά: 74-76

Αά αίáϞί Ύί ΟΕία Γάάá βáΕ ΟάϞά ΓάΑΟάϞá; αáα ΕϞΕΎϞϞ ΓάΥááϞά ΑΎΟά ΓάΑΥαϞά ΕΥί
ΓάΑίáϞά ΕϞάáá αΝΟαáá; αáα ΑΎΟά áá ίαϞΝ ΓάáΟίΓάΝϞά αΥαϞΝΕά ΕáΘ ϞάβΝάá
ΑίΥáΕά ΘβϞίΕ αίϞί αΥαϞΝΕ ΓάáΟίΓάΝϞά βáá Αάá ΕϞάáááá αϞάίαá ΓάΑίΝ αέϞάί Ύί ΟΕία)
Γάάá áϞ ίΟΕααá ΥαίΎ Γάάá αϞάáá áϞ ίáί Ϟάβραά ΓάΥϞάáίá; ΓάΔία ΑάáαϞ αϞίΝαϞ αέϞάίϞ Ύί
(ΟΕία Γάάá ΕΑάαϞάá αΑáΎΟάá ΑΥΥά ίΝίΕ ΥαίΎ Γάάá αΑαάΕβ áá ΓάΎϞΕΟαá
(ΓάΕαΕΕ: 19-20)

æÇáíàÇÍ ææ ÇáÓÈíá Çáæííí ÇáÐí ííÝÙ ÚÒÈ ðÐà ÇáÃæÉ æííí áíÈÈà æáíáÒÙà Çááá ää ÐæÈ
ÁÚÍÇÆßà ÇáááÇÈÈ ääßà æáíÐÝà Çááá Ýí ÐæÈÈßà Çáæää; ÐÇáæÇ: æàÇ Çáæää íÇ ÑÓæá Çááá
; ÐÇá: ÍÈ ÇáíííÇ æßÑÇáíÈ ÇáæÈÈ
æÇáíàÇÍ ææ ÇáíÇÍÈ ÇáæíííÈ æÇáíæÇÁ ÇáäÇÍÙ áßÝ ÆÐí ÇáßÝÇÑ æääÙ ÓíÇÍÈ ÇáÒÑß æÙæää
.ÇáÝÈæÈ

Ýáá ÈÐæä áííá Çááá ÓíÙÇÍÈ ÚÙÙÙÚáÙÙÙ; (æÐÇÈææää ÍÈì áÇ Èßæä ÝÈæÈ æíßæä Çáííá ßáá ááá)
ÁÑÒ äääÇ ßÇæÈ ÒÙíÑÈ; æää íÒÇÍ ÈæíÇà Áí àíÈáÙ äÓáá Èíæää (ÍÈì áÇ Èßæä ÝÈæÈ æíßæä Çáííá
.ßáá ááá)

ÝÐÇÈá Ýí ÒÈíá Çááá áÇ ÈßáÝ ÁáÇ áÝÓß æíÑÒ ÇááÃæíá ÚÒí Çááá Áä íÝ ÈÀÓ ÇáÐíá)
(ÇááÓÇÁ: 84)(ßÝÑæÇ æÇááá ÁÓí ÈÀÓÇ æÁÓí ÈáßíáÇ
æáÐÇ ÝÞí ÈÙÈ ÑÓæá Çááá Ò ÈÇáÓíÝ Èíá ííí ÇáÓÇÚÈ; ÝÐÇá Ýí ÇáíííÈ ÇáÓííí: ÈÙÈÈ Èíá ííí
ÇáÓÇÚÈ ÈÇáÓíÝ ÍÈì íÙÈí Çááá æííá áÇ ÒÑíß áá; æíÚá ÑÒÞí ÈÍÈ Úá Ñáíí; æíÚá ÇáÐá
æÇáÓÙÇÑ Úáí ää ÍÇáÝ ÁáÑí; æää ÈÒÈä ÈÐæä Ýææ äääá (1) [ÍíÈ Òííí ÑæÇá Áíáí (Òííí
ÇáÈíÇíí)]

Èá ðÞí ÁÐÇá Çááá ÚÒ æíá ÒáÇÍ ÇáÈÒÑíÈ Úáí áÐÇ ÇáÐÇææ: ÐÇææá ÇáíÝÙ -ÐÇææá ÇáÒÑÇÙ Èíá
.-ÇáíÞ æÇáÈÇØá
) (æáæáÇ ÍÝÙ Çááá ÇááÇÓ ÈÙÒää ÈÈÚÓ áÝÓíÈ ÇáÁÑÒ æáßà Çááá Ðæ ÝÓá Úáí ÇáÚÇáíá)
(ÇáÈÞÑÈ: 251

.Èá ÇáÓÙÇÆÑ ßááÇ áíííÈ ÈáÐÇ ÇáÐÇææ
æáæáÇ ÍÝÙ Çááá ÇááÇÓ ÈÙÒää ÈÈÚÓ ááíáÈ ÒæÇáÙ æÈíÚ æÓáæÇÈ æáÓÇíí íÐßÑ ÝíáÇ ÇÓá)
(Çáíí: 40) (Çááá ÈÈíÑÇ æáíáÒÑá Çááá ää íáÒÑá Áä Çááá áÞæí ÚÓíÓ
æáíá áÇ áÓÈØíÙ Ýí ðÐà ÇáÚíÇáÈ Áä áÓÈØÑí Ýí ÝæÇÆí ÇáíáÇí æÁÈÇÑá Úáí ÇááÝÓ
ÇáÁáÓÇáíÈ æÚáí æÇÞÚ ÇáÈÒÑíÈ ßßá; æää ÁÑÇÍ ÇááÓíí ÝÚáíá ÈÇáÑíæÚ Ááí ÈÈÈ ÇáÁíÇíÈÈ
ÇáÓíííÈ; æáíØÇáÚ ÈáÝÓá ÝÖÇÆá ÇáíáÇí; æáíáÙÑ ÁÞæÇá ÇáÝÞáÇÁ æÇááííÈíá æÇááÝÓÑíá Ýí
.áÐÇ ÇáÈÇÈ

æÞí ÇÈÝÞ ÇáÝÞáÇÁ æÇááííÈæä æÇááÝÓÑæä Ýí ÍáíÙ ÇáÞÑæä ää ÁÈäÇÁ ÇáÃæÉ ÇááÓááÈ; Áäá
Ýí æÈá ÍÇáÈæÇ: ÁÐÇ ÇÙÈí ÇáßÝÇÑ Úáí ÒÈÑ ää ÁÑÇÓí ÇááÓáíá ÁÓÈí ÇáíáÇí ÝÑÓ Úíá Úáí ßá
æÇíí ÍÈì ÈíÑí ÇááÑÁÈ Íæä ÁÐá ÒæíáÇ; æÇáÚÈí Íæä ÁÐá Óííá; æÇáæáí Íæä ÁÐá æÇáíá; æÇááííá
.Íæä ÁÐá ÍÇÆää

íÞæá Óíí ÇáÁÓáÇá ÇÈä ÈíííÈ -ÈÈÇÈ ÇáÁíÈíÇÑÇÈ ÇáÚááíÈ ÇáááíÞ ÈÇáÝÈÇæí ÇáßÈÑí- (4/608):
æÁáÇ ÞÈÇá ÇáíÝÙ Ýææ ÁÓí ÁææÇÙ ÍÝÙ ÇáÓÇÆá Úá ÇáííáÈ æÇáííá æÇÍÈ ÁíáÇÚÇ; ÝÇáÚíæ
.ÇáÓÇÆá ÇáÐí íÝÓí Çáííá æÇáííÇ áÇ Óíá ÁæíÈ ÈÚí ÇáÁíáÇá ää ÍÝÙá
æíÞæá Ýí àíææÚ ÇáÝÈÇæí (82/358): ÝÁáÇ ÁÐÇ ÁÑÇÍ ÇáÚíæ Çáííæä Úáí ÇááÓáíá ÝÁáá ÓííÑ
ÍÝÙá æÇÍÈÇ Úáí ÇááÞÓæííá æÚáí ÚíÑ ÇááÞÓæííá; æáÐÇ íÈÈ ÈÍÓÈ ÇáÁáßÇá Úáí ßá Áíí ÈáÝÓá
æäÇáá áÙ ÇáÞáÈ æÇááÈÈÈ æÇááÓí æÇáÑíßæÈ; ßáÇ ßÇá ÇááÓááæä äáÇ ÞÓííá ÇáÚíæ Ýí ÚÇá
.ÇáííáÞ ää ÍÁÐá Çááá Ýí ÈÑßá áÁíí

ÞÇá ÇáÞÑØÈí (2/253): ßá ää Úáá ÈÓÚÝ ÇááÓáíá Úá Úíæää æÚáá Áäá ííÑßáá æíßáá ÚíÇÈää áÓáá
.ÁíÒÇ Çáííæí Ááíáá

áÐÇ äæ Çáííá ÇáÒÑÚí Çáíáí ÇáæÇÓí Ýí ßá ÁÑÒ æØÆáÇ ÇáßÝÇÑ; æáßà ÇááÓáíá ÁÓÈÇÈ
æÈáÇÓÚÈ; æÝÑÞ æÈáÇíÑÈ; æÇáÓÇáíæä äääá íÝßÑæä ÈÝßíÑÇ ÁÓáÇáíÇ áÇ ÈÈÚíí àÙÑÈää
ÑÁÓ ÍÈá æáÇ ÈÈíÇæ ÁáÇááá ÞÚÑ æÇí; æÈÞíÈ ÇááÓáíá ÍÓí áííÑ íÞÓÙ ÁÚÍÇÁá ÁÓáÇÁá ÓáæÇ
ÓáæÇ; æíáÒÞææä ÚÓæÇ ÚÓæÇ Íæä Áä ííÓ ÈáÈÈÚ Áæ íáÈÝÓ áÞÓÙ Óßíá; æÈÈíÑ äääá ÑÓí
.ÇááÚíÓÈÈ ÈÇááæÇá; æÞÈá ÇáÐá ääÒæíÇ ÈÇáÓÚÇá

æáÇ íÞá Úáí Óíá íÑÇÍ Èá ÁáÇ ÇáÁÐáÇá ÚíÑ Çáíí æÇáæÈí
áÐÇ Úáí ÇáíÓÝ áÑÈæØ ÈÑæÈä æÐÇ íÓí ÝáÇ íÑÈí áá Áíí
æáÞí ÇÈÈáÚÈ ÇáÁÑÇÓí ÇáÁÓáÇáíÈ ÞÓÚÈ ÞÓÚÈ Ýí ÈØæä ÇáßÝÇÑ; æßá ÞÓÚÈ ÈáÈÚÑ áÓííáÇ
æáí ÈÁáá Áä Èáíæ äáÇ ÁÓÇÈ ÍÇÑÈáÇ; æáßááÇ (ÁßáÈ íæä Áßá ÇáÈæÑ ÇáÁÈíÓ); ÝáÇ ÁÓÇÈ
ÇáÁáíáÓ ÁÓÇÈ ÝáÓØíá; æáÇ Íáí ÓíáÇÁ ææ ÇáÐí Íáí ÇáíæáÇá; æáÇ Úá ÈÓÇÍ ææ ÇáÐí Òá Úáí
.áÈäÇá; æáÇ ÓáÓá ÁÑÈÑíÇ ææ ÇáÐí áÓ ÁÝÚÇáÓÈÇá æÈÑßÓÈÇá
áÓÇÆÈ æÈÈÇáíÈ; æÁÑÒÇÁ æÈæÇáíÈ; æÇááÓááæä ÁÓíÚ ää ÇáÁíÈÇá Úáí áÁíÈÈ ÇááÆÇá; ÝáÇ
ÇáÐí ÍæÈ áá ÁÑíÇÁ ÇáááíææØ æÐÑí ÍÈÇá ÓáíáÇá; ÁíÞÇ Áä ÇáÓíæÚíÈ ÇáíáÑÇÁ ÍÇÓÈ
!;ÈÁÞíÇááÇ ÁÑÒ ÇáÝíÑ ÇáÑÇÓí æÈáÇÍ ÇáÈíáÞí æÇÈä ÍÈÇá
(Ò: 67-68) (Þá äæ æÈÄ ÚÚíá ÁáÈä Úáá áÚÑÒæä)

.ÞÓÈ ÁÝÚÇáÓÈÇá
ÁááÇ áÑÈÇÈ ÍÓíáÈ; æáíáÈ ÁÓíÝÈ áÇ ÓáíÈ ÇáÈÒÑíÈ Ýí ÇáÚÓÑ ÇáííÈ ÁííÇ ÁÓíá äääÇ æáÇ
ÁÑÓÇÁ ÁÝíí. äääÇ; ááíÓ ÞÓÈáÇ Ááá Ýí ÈíÇÍÈ ÇáíáÓíáÇÈ Áæí ÇáÁÚíÇÁ Ááí Çáááß ÚÇáÑ
ÓÇá Áä ííÈÈ ÈæÑÈ ÈÞÇÝíÈ ááíæ ÇáÓÙÇÆÑ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÚÑíÞÈ Ýí ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí; ÝÈíÁ
ÈÇááíæä Úáí ÍÇÈ ÇááÑÁÈ (æíÇÓ ÍÇÈ ÇáÑÁÈ áÓááÈ) Ýí áÁÈáÑ ÓÚÈí ÚÇá; æÁÚáá (ÇáÈáÇÁ
ÇáÚáÇá Ááí ÇáÁÈí..!); æÚáíáÇ ÑÝÓ Ááá ÞáíáÇÑ áÓÙ ÇáííÇÈ ÓíÑ ááá ÍíÒÇ ÈÞíÇÍÈ (ÍÇá áíáí)
æÞÈá ÇááÆÇÈ ää Ááá ÞáíáÇÑ; æíÇÁ ÈÇÈä Úáá æÓæí ÁíÈä (áíáí ÍÇæí ÍÇá) ÑÆíÓÇ
ááæÒÑÇÁ; æáÐÇ Ñíá ÚááÇáí áÞÑÈ ááÓíæÚííá; æÈÞí Ýí ÑÆÇÓÈ ÇáæÒÑÇÁ ÚÓÑ ÓáæÇÈ ÈÑÈí
.Úáí ÈáÇØá ÝíáÇ ææÑ áíáí ÈÑÇÞí; æÈÇÈÑß ßÇÑáá; æíÝíÙ Çááá Ááíá ää ÓÚáÇÁ ÇáÓíæÚííá

æÑIÇ Úái àÐÇ ÇáÉiÇÑ ÇáÝÇÓI ÇáÚááÇái ÇáÓiæÚi ÞÇä ÇáÈÑæÝÓæÑ ÚáÇä áíáí áíÇÓi ÈÈßæiá
ÍÑßÉ ÁÓáÇáiÉ ááæÞæÝ Ýi ælá ÇáÓiæÚiÉ; æßæä ÒÈÇÈ ÇáíÇáÚÉ ÍÑßÉ ÓáæáÇ (ÍæÇäÇä äÓááÇä)
ÈÓÚááÇ áíææÚÉ ää ÇáÓÈÇÈ Úái ÑÁÓäá ÚÈI ÇáÑíiá áíÇÓi
æßÇä Ói ÇÝ æÑÈÇái ää ÇáÁÓÇÈÐÉ ÇááÒÑÝiá Úái àÐä ÇáíÑßÉ; æÝi ÓáÉ (1972ä) ÇßÉÓI
ÇáÉiÇÑ ÇáÁÓáÇái ÇáíÇáÚÉ; ÝÞÇäÈ ÑæÓiÇ ÈÇáÞáÇÈ ÁØÇIÉ ÈÇáááß ÚÇáÑ ÓÇä æíÇÁÈ ÈÇÈä
Úáá áíáí ÍÇæI ÑÆiÓÇ áíááæÑiÉ ÁÝÚÇäÓÈÇä; æÐáß áÓÑÈ ÇáíÑßÉ ÇáÁÓáÇáiÉ; ÝÝÑ ÍßáÉiÇÑ
æÑÈÇái áÚ ÈÚÓ ÇáÓÈÇÈ ääÇIÑiá Áái ÈiÓÇæÑ; æÓlá ÓiÇÝ æÚáÇä áíáí áíÇÓi; æÞÑÑ ÇáÓÈÇÈ
Ýi ÈiÓÇæÑ æÞÇæäÈ ÍÇæI; æÈIÁæÇ iáÓáæä äáá ííááæä ÈÚÓ ÇáÞáÇÈá ÇáíæiÉ æÇááÓIÓÇÈ ÇáÉi
iÓÈÑæäáÇ ää ÍíæI ÈÇßÓÈÇä æiáÞæä ÈáÇ Úái áÑßÓ Íßæi Áæ æÞÑ ááÒÑØÉ; ÝÁáÞÈ ÇáíßæäÈ
ÇáÞÈØ Úái áÚÚááä; æÁÚíáÈ I. áíáí ÚáÑ; æíæÇIÇ áíÝæÚ; æÇáíáíÑ ÍÈiÈ ÇáÑíiá; æäæææi ÍÈiÈ
ÇáÑíiá; æÞÇä (ÚiÈ Íá) Ýi ÞáíØ ÈIÑÞ áÑßÓ ÇáÓiæÚiá
æÇÓÈäÑÈ ÇááÞÇæäÈ àÐä ÓÚiÝÉ ÓÇÐiÈ ÍÈi ÇáÞáÇÈ ÈÑÇÞi ÇáÓiæÚi ÇáÁíáÑ Ýi ÇáÓÇÈÚ ää
ÈæÑ ÇááæÇÝÞ (27) áíÓÇä (1978ä); æäáÇ äÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇái ÈßÇááá; ÝÈIÁ ÇáíáÇi äæææi ÚÈI
ÇáÚái Ýi ÍÑÇi Óíiá Ýi (17) ÈæÑ Èä ÈÈÚÈä ÞÓáíÑ
ÈIÁ ÓÚÈ äæÑÓÈÇä ÇááÓáæÑ ÈÑiæáÈä æÝÑæÓiÈä Ýi (29) Ði ÇáííÈ (1398äÚ); Èä æáÓæÇái ÍÑÇi
iæÓÝ ää áíÇÝÚÈ ÓááÚÇä ÈÚiáÇ ÈÚÚ (38) iæáÇ Ýi ÁæÇÆá ÓÝÑ ÓáÉ (1398äÚ); Èä Ýi áÑÇÈ Ýi
íáÇi ÇáÁíÑÈ ÓáÉ (1398äÚ); æßÇäÈ àÐÈiÈ áÑÇÈ ÇááÓáæÑÈ (24) ÍæÈ ÇááæÇÝÞ (15) äÇÑÓ ÓáÉ
(1979ä) ÇáÉi ÐÈá ÝiáÇ ÍæÇái ÚÓÑæä ÁáÝÇ ää ÇááÓáíiá; Èä ÈííÓÇä Ýi ÑiÈ (1398äÚ) Èä
ÈäiÓiÑ; æíÐ ÇááÓááæä ÇäÈÓÇÑÇÈ ÈÇáÑÈ; æáÓáÈ ÇáíÈÇÈÇÈ; æáá íÁÈæÇ
ÈáÇØÇÆÑÇÈ; æáÓáæÇ äÓÇÑÝ ßÇÈá; Èä ÞÇä ÇáíáÇÝ Èiá ÍÝiÚ Çááá Ááiá æÈiá ÈÑÇÞi; æÞÈá
ÍÝiÚ Çááá ÈÑÇÞi æÇÓÈäá Çáíßä Ýi Áiáæä ÓÈÈäÈÑ (1979ä); Èä ÍíáÈ ÑæÓiÇ ÈÁÓÇØiááÇ Ýi (27)
ßÇäæä ÇáÁæä ÍiÓáÈÑ (1979ä); æäáÇ ää ÈÈÐ ÞÑiÈ ÁáÇ ÁÚááÈ ÇáíáÇi; æäáÐ Ðáß Çáíiá ÍÈi ÇáÁá
æäÇÑ ÇáíÑÈ ÈáÈäá ÇáÈÒÑ; áÇ ÈÈÞi æáÇ ÈÐÑ

¿ÝäÇ äæ ÇááæÞÝ ÇáÁä
¿ÁæáÇ : áÇ äæ æÓÚ ÇáíáÇi ÇáÁä
¿ÈÇáiÇ : áÇ áí ÇááÓÇá ÇáíÇíiÉ æÇáíÇÑiÉ ÇáÉi ÈÚÈÑÓ ÇáíáÇi
¿ÈÇáÈÇ : áÇ áí ÇááÓÇá ÇáÉi iÚÇái áááÇ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇái Ýi ÇáíÇiá
¿ÑÇÈÚÇ : áÇ áí ÇááÓÇá ÇáÉi ÈÁíÐ ÈiáÇÞ ÇáááÇiÑiá Ýi ÈÇßÓÈÇä æÁiÑÇä
¿ÍÇäÓÇ : áÇ äæ ÇáæÓÚ ÇáÓi æÇáÈÇÝi æÇáÁiÈäÇÚi ÇáÁä ááÓÚÈ ÇáÁÝÚÇái

:ÇáæÓÚ ÇáÓÚßÑi ááíáÇi ÇáÁä
áÇ Óß Áä ÇááíÇáíiá ÇáÁÝÚÇä Þi ÍÞæÇ ÇáÈÓÇÑÇÈ ÍiÑÈ ÇáÚá ÇáÈÓÑi Ýi ÈÝÓiÑáÇ; æáá áí
ááÐä ÇáÇäÈÓÇÑÇÈ iæÇÈÇ æÞáÚÇ Óái Áä Çááá ÚÓæíá ÓÈiÇäá äæ ÇáÐi ííÑ ÇááÚÑßÈ
Èiíá; æiÑÚÇäÇ ÈÚiá; æàÐÇ ÇáÐi ÍÝÚ ÈÚÓ ÇáÓiÝiá æÇáÁØÈÇÁ ÇáÚÑÈiá Áä iÚááæÇ
ÁÓáÇááá ßÇáÓiÝi ÇáÁiØÇái; æÇáØÈiÈ ÇáÝÑáÓi (ááÓæä); æÇáØÈiÈÈ ÇáÝÑáÓiÈ (ÁiÝáíá ÚæÈi)
ÇáÉi ÁÚááÈ ÁÓáÇááÇ ÈiÓæÑi; æÞi ÓáÚÈ ÞÓÓÇ ÚiÈÈ ää ÇáÈÁií ÇáÁááí ááÐÇ ÇáíáÇi ÍáÚÈ
ØÑÝÇ ääá Ýi ßÈÇÈ (ÁiÇÈ ÇáÑiáá Ýi íáÇi ÇáÁÝÚÇä) ää ÑÁiÈ ÇáÓiæÑ ÈiÈ ÇáØÇÆÑÇÈ
ÈiÇÝÚ Úá ÇááíÇáíiá; æÞÓÓ ÇáÓáíÇá ÇáÚiÈÈ; æÑÁiÈ ÇáÚÑÈÇÁ iÓÇÑßæä Ýi ÇááÚÑßÈ Èä
ÇiÈÝÇÆäá ÈÚi ÇááÚÑßÈ; æÓÞæØ ÈÚÓ ÇáØÇÆÑÇÈ æÈiØä ÈÚÓ ÇáíÈÇÈÇÈ ÈÇáíÚÇÁ.. æáiÓ
ááÞi ÍÑÑ ÇááíÇáíæä ÍæÇái (90%) ää ÁÑÇÓi ÁÝÚÇäÓÈÇä; æáá íáÞæä ÐiÇÆÑáä ää ÇáííæI
ÇáíáæÈiÈ ÍÈi iÓáæÇ ÍíæI ÑæÓiÇ Úái ÇáÈÚÇá æÇáíáíÑ Ýi ÑiáÈ ÓÈÈÚÑÞ ÓáÑÇ Áæ ÓáÑÇ
æáÓÝ; ááÇ ííáß Áä ÇáÓÑiÞ äÝÈáÉ ää æÞÓi ÇáíáæÈ Áái æÞÓi ÇáÓáÇä; æáÞi ÈiØi ÇááíÇáíæä
ÇáííæI ÇáÓáÇáiÉ áÁÝÚÇäÓÈÇä æííææÇ ÍÇiá ÇáæáÇiÇÈ ÇáíáæÈiÈ ÇáÁÓáÇáiÉ Ýi ÇáÁÈiÇi
ÇáÓæÝiÈi; æÞÇææÇ ÈÚááíÇÈ ßÈiÑÈ; æáÞi ÍÈæi Áíí ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáíiá ÇáÐiá ííÑÓæä Ýi ØÓÞáí
Ýi ÇáÁÈiÇi ÇáÓæÝiÈi Ááá Óáí ÈäÝÓá áÚÑßÈ ÍiÈ ÞÑÈ áíØÈ ÇáÞØÇÑ Ýi ØÓÞáí
æáÞi ÒÑÈ ÇááíÇáíæä ÈiÑ ÇáíÒÑ (ÞÓæiá); æÓÑÈæÇ äØÇÑ ÈÑáÐ; æíííæä ÚÇÈÇÈ ÇáÝÓÈÞ Ýi
ÇáÁÈiÇi ÇáÓæÝiÈi ää ÈÇiÚiÓ; æÞi Ííá äæææi ÚÈI ÇáíÈÇÑ ÁæÒÈßÓÈÇä ÚiÈ äÑÇÈ; æÞi ÍáÈ
áíiÑiÈ ÁÞiáÇ æßÈÇÞÓáÇÞ ää ÓßÇááÇ; æÞi ÁÚÇÑ ÇááíÇáíæä Úái äØÇÑ ÞáÚi Íá æíáÑæÇ
ØÇÆÑÈ áíáíßæÈÈÑ æÈáÇÈ ØÇÆÑÇÈ æÞá; æÁiÑÞæÇ áíØÈ ÈäÓiá; æííá áíÑ ÍáÓÈ Ýi ÓáÑ áÓÇä
ÓáÈ (1986ä) æÁÓÑ ÍáÓÈ æÚÓÑiá ÑiáÇ ; æÚáá ÞØiÚÇ ää ÇáÁÚáÇä; ÞÐáß íííá ÇáíáíÑ ÈÓiÑ
ÈÇÓÈáÑÇÑ ää ÈiÇÑ Áái ÇáÁÈiÇi ÇáÓæÝiÇÈi æiÚáá ÚááíÇÈ
æáÞi ÈßÈi ÇáÑæÓ iÓÇÆÑ ßÈiÑÈ Ýi ÇáÁÑæÇi æÇááÚiÇÈ; æÞi ÓÞØ ááá Ýi ÓáÑ ÁÚÓØÓ
(1985ä) ÍæÇái (48) ØÇÆÑÈ Ýi Þá ÁÝÚÇäÓÈÇä; æÓÞØ ááá Ýi ÓáÑ ÓÈÈäÈÑ ÍæÇái ÓÈiá
ØÇÆÑÈ; æiÞÇÈá Þá ØÇÆÑÈ ÈÓÞØ ÚÇiÈ (äá 5 Áái 10) ÁáiÇÈ äíáÑÈ
áÞi ÞÈá Ýi áÑÇÈ iÓÈ ÇáÈÞÑiÑ ÇáÐi æÓááÈ Ýi ÇááíÈ Èiá (20 /10-6/11/1985ä) (Ái ÍæÇái (17)
iæäÇ) ÍæÇái ÈÓÚáÇÆÈ ÑæÓi ÓiæÚi; æíáÑ ááá ÍæÇái ÍáÓiá iÈÇÈÈ æáÓÝiÈ; æÞÈá ááÑæÓ
æÇáÓiæÚiá Ýi àÐÇÑ ÓÑiÝ (Èáí) Ýi áÚÑßÈ æÇiíÈ Ýi ÁæÓØ ÓáÑ (11/1985ä) ÍáÓáÇÆÈ (iÓÈ áÇ
äÓÑÈä ÇáÈÇßÓÈÇä ÈÇiáÓ); æÝi ÈäiÓiÑ iÓÇÆÑ ÇáÑæÓ ßÈiÑÈ; ÝÞi ÇiÈææÇ -ÇááíÇáíæä-
ÈÓÚÈ áÑÇßÓ æÁÓÑæÇ ÈáÇÈiá ÓÇÈØÇ ; æáÞi ÈßÈiÈ ÑæÓiÇ iÓÇÆÑ ßÈiÑÈ Úái ÇáííæI; æái
ÈiÇæá Áä ÈÓi ÇáááÇÝÐ æÈÚáÞ ÇááÚÇÈÑ ÇáÉi ííá áááÇ ÇááíÇáíæä ÈÁÓáíÈäá æÐiÇÆÑáá
ÝÝÓáÈ ÝÓáÇ ÐÑiÚÇ Áä ÈÓi ááÝÐÇ æÇiíÇ ; ÝÝi ÁÐÇÑ æáiÓÇä (1986ä) Óä È ÑæÓiÇ áíæäÇ

æÇÓÓÇ Úái äÇÒiÇä (äälNäÇÑ) ÇÓÉäÑ (42) íæäÇ ÇäÊäi ÈäÒiäÊäÇ; æÝi ÓäÑ ÁiÇÑ ÓäÉ (1986ä) ÓäÉ äíæäÇ æÇÓÓÇ Úái (íæÑ) ÇäÊäi ÈäÒiäÊäÇ ÈÚÍ Ää ÇÓÉäÑ ÓäÑÇ ; æÝi ÍÓiÑÇä (1986ä) ÓäÉ äíæäÇ Úái iÇli ÇäÊäi ÈäÒiäÊäÇ

æáßä.. äÇÐÇ Úä ÍÓÇÆÑ ÇäälÇäliä
äpÇÉä äÐÇ íÈ ÇáÁÚÈÑÇÝ Ää ÇäälÇäliä Ði ÈÈÈæÇ ÍÓÇÆÑ ÈÇáÚÉ äÇ ÐíææÇ ääÇ äUiÑÇ ää -1

.ÐÉä
æilÈ ÇáÁÚÈÑÇÝ Ää ÇäälÇäliä Ði ÍÓÑæÇ äÐÇ ÇáÚÇä ÓäÉ (1985-1986ä) ÓäÑÈ ÄÈäÇÆää -2
æliÑÈ pÇiÈää; ÝÇÓÉÓäi ÐÈíÇ Çáää Ýi Èäl; æäæææi ÓÝiÚ Çáää Ýi BÇÉä; æÚæÈ Çäliä Ýi äÑÇÈ;
æi.ÚÈi Çäææi Ýi ÇááæliÑ; æÚÈi ÇäæÇii Ýi ÈÚäÇä; æäæææi Áliä íä; æÝÈi Çáää Ýi íæÓÈ; æliÇØ
.Ýi äæliÑ; ælá ÁÚÇ Ýi iÇli; æUiÑäá BÈÑ
æÇÓÉÓäÇi ÇäpÇÆi íäÒ ÇäliäÇi æÓäÇÈÈä Ýi ÇáääØÐÈ äÒÇ ÚäiÝÇ ; æÁliÇäÇ ÈÈÝß ÇäliÈäÉ
.ÆÈÑ ÇÓÉÓäÇi ÇäpÇÆi

íÈ ÇáÁÚÈÑÇÝ Ää ÇäÑæÓ Ði ÇäÈÐäæÇ ää ææpÝ ÇáliÝÇÚ Ääi ææpÝ Çäälæä äiÇæáÈ äää -3
áÑÝÚ ÇäÑæi ÇäáÚææiÈ ÇääääÇÑÈ äli íæäliä; æäÐÇ ÇäæpÝ æÄä BÇä íßáÝ ÇäÑæÓ ÍÓÇÆÑ
ÓiäÈ ÄäÇ Ää ää äÇliÈ ÄliÑi íUií äáliäli ÇäÑæÓi äÚææiÇÈä; æiÚÓiä ÇáÝÑÓÈ áÇäÈpÇØ ÄäÝÇÓä
.ÇäáÈÐÓÚÈ

.æáÇ Èi ää ÇáÁÚÈÑÇÝ Ää ÇäáliÑÈ Ði ÓÇiÈ ää iÇliä ÁÝÚÇäÓÈÇä -4
æáÇ Èi ää ÇáÁÚÈÑÇÝ Ää Çäáää Ði ÈiÄ iÈÓÑÈ Ääi äÝæÓ ÈÚÓ ÇäälÇäliä; ääÇ iÚäää íÝßÑæä -5
.ÈÈÑß ææÇpÚää áÄæá ÝÑÓÈ Èæli äää ää ÈæÇÑp ÇäliäÇ æliäÈäÇ ÇäiÇiÚ
æßÐáß ÚáiäÇ Ää äpæä: Ää BÈiÑÇ ää ÇáÚääÇÄ Ði äliÑæÇ íäÇiÐäá æÈÑßæÇ ÄäÇBää ÇäpÇiÈi -6
ÇäÑÇÆiÈ Ýi æÓØ ÇäliÈäÉ; æÇÓÈÐÑæÇ Ýi ÈiÓÇæÑ ØáÈÇ äábäÈ ÇáUiÓ ÇäÈi áÇ íliæäÇ äÚ
.ÄäÇáíäá Ýi ÇäliÇiä

íääÇÐÇ ÇäáliÑÈ
Ää ÇäáliÑÈ ÇáÄä ÈÚÈÈÑ ÁÚÚä ÍØÑ íäli ÇäliäÇi ÇäÁÝÚÇäi æiÄÈÑ Úái äÓiÑÈä æÇÓÉäÑÇÑiÈä
æliæiÈä; æäæ ÈÐÓiäÇ ÇäÁÓÈÇÈ ÇäliÐiÈi äáaliÑÈ äæliäÇ Ää æÑÇÄäÇ íæÇÝÚ ÐæiÈ; æäÈÑÇÈ
:BÈiÑÈ; äääÇ

:Ä- ÇäáÐÇÈi ÇäliäÇÚiÈ ÇäÈi ípæä ÈäÇ ÇäÑæÓ
äpí äliä ÇäÑæÓ Ääi ÇäáÐÇÈi ÇäliäÇÚiÈ äáÄäÇáí ÈäÝiÓÇ Úä ÄiÐÇiä; æÈÚæiÓÇ Úä äÒÇÆäää
:Ýi ÇäáliÇä ÇáÚÓßÑi; æäá Èäli æáÇiÈ æÇiÈÈ ää ÇäáÐÇÈi; æÚái ÓÈiä ÇäáÈÇä
äÐÈiÈ äliÑiÈ Ä íä (äälNäÇÑ); íÈ ÐÈiæÇ (52) ØÝáÇ æÓiÇ æÇäÑÄÈ; Ýpí íäÚæää ÄæáÇ Èä .1
.ÄØáÐæÇ Úáiäá ÇáÚÇÓ ÇäáÓiÈ íÈi äÇææÇ; Èä ÑÓæÇ Úáiäá ÇäÈÈæá æÁiÑÐæää
.äÐÈiÈ ÐÓÇÈ Bái æUiÓi íiä (BäiÓ) ÐÈä ÇäÑæÓ ÄÑÈÚäÇÆÈ ää ÇäpÑiÈiä .2
.äÐÈiÈ iÇä ÄÈÇi: ÐÈä ÇäÑæÓ äÇÆÈ æÈäÇäiä ÓiÓÇ .3
.Ýi ÐÑiÈ Óäälä æáÓæÇáí ÐÑÚäi (áÚäÇä); ÐÈä ÇäÑæÓ íäiÚ Ääá ÇäpÑiÈ .4
.äÐÈiÈ ÓÑÚä ÓäÑ (áæliÑ): ÐÈä ÇäÑæÓ äliæÚÈ BÈiÑÈ ää ÇäáÓÈÓÚÝiä .5
.Ýi äÑÇÈ (Óäliä iÇä): ÐÈä ÇäÑæÓ äÇÆÈ ää ÇáÓÚÝÇÄ .6
Ýi äÑÇÈ íäÚ ÇäÑæÓ ÇäáÇÓ Ýi äÓii æpÓÝæä ÈÇäØÇÆÑÇÈ ÝÇÓÉÓäi íæÇáí ÓÈÚiä æliÑi .7
.íæÇáí äÇÆÈ

.äÐä ÈÚÓ ÇäÄäÈäÉ ää ÇäáÐÇÈi ÇäÈi íÝÑ ÇäáÇÓ ÈÓÈÈäÇ ää iÇliä ÁÝÚÇäÓÈÇä
:È- ÇáÁÚÈiÇÄ Úái ÁÚÑÇÓ ÇäáÓÇÄ

äpí ÄiÑß ÇäÑæÓ Ää äpÈä ÇäÁÝÚÇäiä íßäá Ýi ÚÓÈää æiÝÇÚää Úái ÁÚÑÇÓä; ÝÈiÄæÇ
iÚÈiæä Úái ÇáÁÚÑÇÓ; Ýpí pÇä ÇäÑæÓ Ýi ääÇØp ÚliÈÈ ÈiÈä ÇäpÑi ÇáÚÓäÇÄ; Èä ÁiÐæÇ
äliæÚÇÈ ää ÇäÈäÇÈ æÇäáÓÇÄ Ýi iÈÇÈÇÈää ääÇ ÇÓÑß äliæÚÈ ää ÇäáÓÇÄ Ýi ÚáiäBÇÑ
(áÚäÇä) Ää íäpíä ÈÄäÝÓää Ýi ääÑ BäÑ; æÈBÑÑÈ ÇáÚääiÈ äÐä Ýi (ÈæÚæÓ Ðä); ÐÑiÈ Ýi äliÑiÈ
(ÐäÚÈ ÒÇä) íÈÄ ÄiÐæÇ ÇäáÓÇÄ ÇäáÓäáÇÈ Ýi ÇäliÈÇÈÇÈ
ßÐáß ÍÓä Ýi äæliÑ æáÚäÇä Ää ÍØÈ ØÇÆÑÇÈ ÇäááíæBÈÈÑ Ýi æÓØ ÐÑiÈ; æÄiÐæÇ ÇäáÓÇÄ Èä
liÑiæää ää ääÇÈÓää æÄáÐæÇ ÈÇäáäÇÈÓ ää ÇäØÇÆÑÇÈ æÓØ ÇäpÑiÈ; æäÐÇ ÄiØÑ Úäá íäli
ÇÓÈÐÑÇÑ ÇäáÓäiä Ýi iÇliä ÁÝÚÇäÓÈÇä; ääÇ iÚä ÇäBÈiÑiä íäÑÈæä ÈÈäÇÈää æäÓÇÆää Ääi
.ÄÑÓ ÇäáaliÑ

æáÐi ÈÇÑ Äií ÇäæÒÑÇÄ ÇäÓiæÚiä (ÑÝiÚ) ääÐÇ ÇáÚää æØÑi ÇäpÓiÈ Ýi äliáÓ
ÇäæÒÑÇÄ; ÝÇäÈÈÈ æÓiÑÈ iÇÚÑÈ -æái ÓiæÚiÈ ÚÑiÐÈ- ÇÓääÇ (ÄäÇäiÈÇ ÑÇÈÈ ÒÇi) ÈiÇÝÚ
.Úä Úäá ÇäÑæÓ äÐÇ; æÄØáÐÈ ää äÓiäÇ ÇäáÇÑ Úái ÑÝiÚ Ýi äliáÓ ÇäæÒÑÇÄ ÝÄiØÄÈä
æäÐä (ÄäÇäiÈÇ ÑÇÈÈ ÒÇi) äi ÇäÈi ÇÓÈpÈäÈäÇ äÓÑ æÇäÄÓäÑ ÈääÈäáÇ ÇäÓií ÇäÄÓäÑi
!!(ÇäáliÇÑ)

:i-: ÇäliæÚ æÇäpíØ ÇäÐi ÈÚÇäi ääá ÁÝÚÇäÓÈÇä
äpí ÄÓiÈÈ ÇäääÇØp ÇáÚÑÈiÈ -iÇÓÈ äÑÇÈ- ÈÇäliÈÈ Ýi ÇäÓäÈiä ÇäÁiÑÈiä; æáÐi ÄÑÓä äi
ÇäpÇÆi ÇáÚÇä ípæä äi: ÄääÇ Ði ÈÚäÇ äáÇÈÓ ÄÐæÇliäÇ ää Äliä ÓÑÇÄ ÇäliÈÓ äáliÇäliä; æäÑÇÈ
ÈÚÈÈÑ äiÓä Çäpái äáBÈiÑ ää ääÇØp ÁÝÚÇäÓÈÇä; æpáiäÇÑ ÈÚÈÈÑ Ääá äÓiÑ íäi ÇäääÇØp
ÇäliæÈiÈ; æáÐi ÄiÑÐÈ ÑæÓiÇ äÓÇÑÚ äÑÇÈ æpáiäÇÑ; ÝÇäÈpí ÇäÁiÑÇp äÚ ÇäpíØ; áÄä äÑÇÈ
ÄÐÇ ÇäáÇÑÈ ÇäáÇÑ äÚäÇ ÚiÈ æáÇiÇÈ (ÈÇiÚiÓ) æÚæÑ æÝÑÇä æääÑæÓ æäÓÝ
ÝÇÑiÇÈ; æÄÐÇ ÇäáÇÑÈ ÐäliäÇÑ ÇäáÇÑ äÚäÇ ÓÇÈä ääääli æÄÑæÓiÇä; æáÇ Èi äáÚÇäá

ÇáÁÓáÇáí Áä íÉİÇÑß äÑÇÉ áÄääÇ æÇÐÚÉ Èiä Ýbí ÇáßáÇÓÉ (ÇáÝß ÇáÓíÚí Úái ÍlæiäÇ ÇáÚÑÈíÉ æÇáÝß ÇáÑæÓí Úái ÍlæiäÇ ÇáÓäÇáíÉ; ÈÇáÁÖÇÝÉ Áái ÇáÍßææÈ ÇáÓíæÚíÉ .ÇáÄÝÚÇáíÉ ää ÌæÈ ÇáÖÑÐ)

Úái ÇáÚÇáä ÇáÁÓáÇáí Áä íÉİÇÑß äÑÇÉ æÈÇİÚíÓ æÝÑÇä æÞáíäÇÑ ÈÈää ÇáíÈÒ; ÝáÞí ÁÖÇÈ .Äää äÑÇÈ ÇáÞÑí ÇááÚíÉ áÄäää íÄßæä ÇáÄÞØ (ÇááÈä ÇáíÇÝ) Íæä ÍÈÒ æáÞí ÞíäÈ ÑÇÈØÉ ÇáÚÇáä ÇáÁÓáÇáí ÍæÇáí äÖÝ äáíæä ÑíÇá (2) äáíæä ÑæÈíÉ ÁæÓäâÇ ÈÚÒ

!!;ÇáÖÈÇÈ ÇáÚÑÈ Áái äÑÇÈ æÓääæäÇ Áái ÇáÞÇÆİ ÇáÚÇá; æáßä äÇÐÇ íÖÇæí äÐÇ ÇááÈáÚ áÞí ÁÚää Áíáí ÖÇá äÓÚæí Ýí ÈalÓiÑ áíæáíä ÇááíÇáíiä: ää ÖÇÁ äáßä Áä íÈÞí áÚäÇ ÝáíæØä äÝÖä Úái Áßá ÍÈÈ ÈÖÇØÇ íæáíÇ ; æáÞí ÁÑÓá íÖÈáíí íÑíí Áä íÖÈÑí ÈÚÒ ÇáÞáí ÞÈä ÖÞæØ ÇáÈæí .æÁÚáÇÐ ÇáÖÑÞ

.I: ÇÓÈÞÑÇÑ ÑÁÓÇÁ ÇáÁÍÖÇÈ Ýí ÈíÖÇæÑ ææíæí ÇáØÚÇä Ýí ÇáÁÚÇÈÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÉ; æÇááÖÇÚíÉ æÇáÁÚÇÈÈ ää ÈÚÒ ÇáääÚäÇÈ ÇáÚÑÈíÉ æÈä ÇáÓáíÈ ÇáÁíáÑ Çáíæáí æßÇÑÈÇÓ æÖÇÆÑ ÇáÁÓäÇÁ ÇáÚÑÈíÉ; Áæ ÈÚÒ ÇáääÚäÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ßáíæÈ ÇáÁÚÇÈÈ ÇáÓÚæíÉ ÇáÈí Èiä ííäÇ ÁææÇá ÓíäÈ ää ÇáÖßÇÈ æÇáÓİÞÇÈ ÇáÈí íÝÚáÇ ÇááÓääæä; æßÐáß æíæí ÇáááÇá ÇáÁíáÑ ÇáÓÚæíí ææä Úái íÖÇÈ .ÇáääáßÈ; æÁä ßÇáÈ äíÖÇáíÈä ÞáíáÈ áÇ ÈÞÇÑä áÚ ÁææÇá áíæÈ ÇáÁÚÇÈÈ æßÐáß ÇáááÇá ÇáßæíÈí ÇáÐí íÞæä Úái äíÖÇáíÈ ÞíÑâÇ ÓÈÈ äáÇíiä ÍæáÇÑ -áÚ áíæÈ ÇáÁÚÇÈÈ-ÈíÝÚáÇ ÇáíäÇÈ ÇáííÑíÉ æáÇ ÈíÝÚ ÇáíßææÈ äääÇ ÓíÆÇ .. äÐä ÇáääÚäÇÈ ÈÞíä ÇáííÇä .æÇáØÚÇä áääÇİÑíä; æäÐÇ ÚíÑ æÈæÝÑ İÇíá ÁÝÚÇäÖÈÇä

âÜ: æíæí ÈÚÒ ÝÑÒ ÇáÚää äí äÐä ÇáääÚäÇÈ æáíí ÑÁÓÇÁ ÇáÁÍÖÇÈ ÇáíäÇíÉ ääÇ íÖí Èä ÇáääÇİÑ ÑäÞä æíÖÈÑ äÝÖä .æ: Çáááá ÇáÐí ÈíÄ íÈÓÑÈ Áái ÇááÝæÓ æÐáß äÈíÉ äáÁÖÈÇÈ ÇáÖÇÈÞÈ æáßÈÑÈ ÇáÈÖíÇÈ ÇáÈí ÞíäâÇ ÇááíÇáíæä; ÝáÖÇä İÇá ßá äíÇáí :Ýí ÁÝÚÇäÖÈÇä íÞæä

ÖÈÈ Úái äÖÚÚÚÇÆÈ äæ ÄääÇ ÖÈÈ Úái ÇáÁíÇä ÖÑä áíÇáíÇ æÞáâÇ Èííä ÈíÈÇ ää ÇáÈíæÈ Áæ ÍíæÈ ää ÇáííÇä ÁáÇ æÈíí ÁääÇ äíÈä æäÄÈä; ÝäÐÇ ÑÈ ÇáÁÖÑÈ ÝÞí Áííí Ñíáíá Áæ ÐÑÇÚíá; æäÐÇ ØÝá ØÇÑÈ Úíáä; æäÐä ÈäÈ Þí İÑÞ æíäâÇ ÈÇáâÇÈÇáä; æäÐä ÁÑäáÈ Þí ÝÞíÈ ÒæíäÇ; æäÐÇ íÈiä Þí ÝÞí æÇáíá; æÇáä áíÚÒ Úáiß Áä Èíí ÑíäÇ ÁáÇ æäæ íÈÝá .áíææÚÈ ää ÇáÁÑÇáä æÚíİÇ ää ÇáÁíÈÇä ää ÁÑíÇää æÐæí ÞÑÇÈÈä

Ò: äÐÇ ÈÇáÁÖÇÝÉ Áái ÇáíäÇÝÇÈ Èiä ÑÁæÓÇÁ ÇáÁÍÖÇÈ ÇáÈí ÇáÚßÓÈ Úái äÝÖíÇÈ .ÇááíÇáíä æÄÈÑÈ Úái áÚææíÇÈää İ: áÚÇİÑÈ ßÈíÑ ää ÇáÚääÇÁ äæÇÞÚää Èiä İäÇİÞ ÇááíÇáíiä; æÇÓÈÞÑÇÑää Ýí ÈíÖÇæÑ ÝÑÇÇ .ÈÁÚÑÇÓää æÈİÈÇ Úä áÞæÈ ÚíÖää

ıßíÝ ææÞÝ Óíá ÇááİÑÈ áÇ Èí ÁæáÇ ää ÞÝÇáÈ ÇáØÚÇä áääíÇáíiä; æäÐÇ íÈÇİ ÈÞÑíÈÇ İäÖÇ æÄÑÈÚíä äáíæä ÑæÈíÉ -1 ÈÇßÓÈÇáíÉ; ÁÐ Áä ßá äíÇáí íÈÇİ ÈáÇÈ ÑæÈíÇÈ íæáíÇ İÈÖÇ ; Áí íÈÇİ ÈÓÚíä ÑæÈíÉ Ýí ÇáÓáÑ; ÝÄÐÇ ÞáâÇ Áä Úíİ ÇáÐíä ííáæä ÇáÓáÇİ Ýí ÁÝÚÇäÖÈÇä äÖÝ äáíæä ÝäÐÇ íÚái Áäää íÈÇİæä İäÖÇ æÄÑÈÚíä äáíæä ÑæÈíÉ ÓáÑíÇ ; Çí áÇ íÚÇíá ÚÓÑÈ äáÇíiä ää ÇáÑíÇáÇÈ .ÇáÓÚæíÉ (ÈáÇÈÈ äáÇíiä ää ÇáíæáÇÑÇÈ ÇáÄäÑíßİÈ)

áÇ Èí ää áíÇæáÈ İÇİÈ áÁÚÇİÈ ÇáÚääÇÁ İÇíá ÁÝÚÇäÖÈÇä; Ýæ İÝÚáÇ ÍæÇáí áÇÆÈ ÑíÇá -2 Áæ İÑää ÓáÑíÇ ááÚÇáä Áí ÍæÇáí (1200) ÑíÇá ÓææíÇ ÝÁä ßÈİÑÇ ää ÇáÚääÇÁ äÓÈÚíæä ááÑíæÚ; æßá ÚÇáä äæ ÈÈÈ íÈÈÈ áÚä Úái ÇáÄÞá İäÓæä ää ÇááíÇáíä æÇáÄØÝÇá; ææä íÞæä ÈíæÑ .ÇáÈÚáíä æÇáÈÈÈíÉ æÚÑÓ Ñæí ÇáíäÇİ æÇáÁÖÈÖäÇİ æÇáÈÖíÉ Ýí äÝæÓ ÇááíÇáíä æÇáÁæáÇİ æææ ÇÓÈØÚäÇ Áä áÞáÚ ÁáÝ ÚÇáä Áä íÑíÚæÇ Áái İäÇİÞää Ýí ÁÑÓ ÇááÖÇá; áÁíí äÐÇ ÈíæÑä .Áái ÈÈÈíÈ ÍæÇáí İäÓíä ÁáÝÇ Ýí İÇíá ÁÝÚÇäÖÈÇä

áÇ Èí ää İÝÚ ÇáÑæÇÈÈ áÞÇİÈ ÇáíÈäÇÈ İÈí áÇ íÖØÑæÇ Áái ÈÑß İÈäÇÈää ÝÈääÇÑ; Ýæ -3 ÝÑÖäÇ Áä áííäÇ ÁáÝ ÞÇÆİ áÇ Èiä äÓÁæä áíææÚÈ Áái ÞÇÆİ ßÈİÑ áßÈÇÆÈ æÝÑÞ; æİÝÚáÇ áßá æÇİİ ääää äÇ İÝÚáÇ ááÚÇáä (500 ÑæÈíÉ íÖÇæí áÇÆÈ ÑíÇá ÓÚæíí ÓáÑíÇ) Áí äÇ íÚÇíá (ääíæä .æäÇÆÈİ ÁáÝ ÑíÇá ÓææíÇ) ááÞÇİÈ; ÁÞæä áæ ÈßÝääÇ ÈäÐÇ áÞá È ÇááİÑÈ ßÐáß ÇáÓáÇİ ááÖÈÇÈ ÇááÈíáÓ ää ÇáÚÑÈ ÇáÚíæÑíä äää íÖÈÚí ááÈÖíÉ æíØáÚ Ýí ÇáÓáÇİÈ Áä íÓá -4 :Áái ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ; æÇáÖÇÈ ÇáÚÑÈí ÇáááÈÖä äá İæÑ ßÈİÑ Ýí ÁÝÚÇäÖÈÇä; ÁääâÇ .Ä- ÚááíÈ ÇáÈÑÈİÈ æÇáÈÚáíä æÇáÈæííá Ýí ÇáíÈäÇÈ

È- ÚááíÈ ÇáÈÈÈİÈ ÈÑÝÚ ÇáÑæí ÇááÚææíÈ áíí ÇááíÇáíiä; æÚáíäÇ íÖÈİæä Áä íÈÑßæÇ .ÄäÇßää; æÇáÚÑÈí ÇááíáÓ Èíäää İ-- ÚááíÈ ÇáÈæííÈ Èiä ÝÖÇÆá ÇáÁÍÖÇÈ ÇááíÈáÝÉ; Ýíßæä ÇáÚÑÈí ØÈÐÈ ÚÇÓáÈ Èíæä Íæä .ÇíÈßÇß ÇááíÇáíä ÈÈÚÖää

.İ- ÁÚÇİÈ ÚÑÓ Ñæí ÇáíäÇİ æÇáÁÖÈÖäÇİ Ýí ÇááÝæÓ ÇáÈí ÈØÑÞ ÁáíäÇ Çáäää äÜ- ÇáÈÝÇÚá áÚ ÇáíäÇİ ÇáÁÝÚÇáí æäÖÇßáä; ÈíÈí íÚæí ÇáÖÇÈ ÇáÚÑÈí æÈæÞİÇ İäÇÓÇ áíáÚ .ÈÚÒ ÇááÖÇÚİÇÈ æáíÇæáÈ İá ÈÚÒ ÇááÖßáÇÈ .æ- İáä ÈÚÒ ÇááÖÇÚİÇÈ ää ÇááíÓáíä ÇáÚÑÈ Áái ÇáíÈäÇÈ .Ö- áÞá ÈÚÒ İÈÑÇÈ ÇááíÈÖíä Áái ÇááÚÑßÈ

.İ- ÁÚÇİÈ ÚÑÓ Ñæí ÇáíäÇİ æÇáÁÖÈÖäÇİ Ýí ÇááÝæÓ ÇáÈí ÈØÑÞ ÁáíäÇ Çáäää äÜ- ÇáÈÝÇÚá áÚ ÇáíäÇİ ÇáÁÝÚÇáí æäÖÇßáä; ÈíÈí íÚæí ÇáÖÇÈ ÇáÚÑÈí æÈæÞİÇ İäÇÓÇ áíáÚ .ÈÚÒ ÇááÖÇÚİÇÈ æáíÇæáÈ İá ÈÚÒ ÇááÖßáÇÈ .æ- İáä ÈÚÒ ÇááÖÇÚİÇÈ ää ÇááíÓáíä ÇáÚÑÈ Áái ÇáíÈäÇÈ .Ö- áÞá ÈÚÒ İÈÑÇÈ ÇááíÈÖíä Áái ÇááÚÑßÈ

.İ- ÁÚÇİÈ ÚÑÓ Ñæí ÇáíäÇİ æÇáÁÖÈÖäÇİ Ýí ÇááÝæÓ ÇáÈí ÈØÑÞ ÁáíäÇ Çáäää äÜ- ÇáÈÝÇÚá áÚ ÇáíäÇİ ÇáÁÝÚÇáí æäÖÇßáä; ÈíÈí íÚæí ÇáÖÇÈ ÇáÚÑÈí æÈæÞİÇ İäÇÓÇ áíáÚ .ÈÚÒ ÇááÖÇÚİÇÈ æáíÇæáÈ İá ÈÚÒ ÇááÖßáÇÈ .æ- İáä ÈÚÒ ÇááÖÇÚİÇÈ ää ÇááíÓáíä ÇáÚÑÈ Áái ÇáíÈäÇÈ .Ö- áÞá ÈÚÒ İÈÑÇÈ ÇááíÈÖíä Áái ÇááÚÑßÈ

æáðĭ Āĭ ĒŪŌ ÇáŌÈÇÈ ÇáŪÑÈĭ ÇáĐĭä æŌæÇ ÇáĭáÇĭ ĩæÑÇ ÒÈĭÑÇ ; æŌÈÈ ĨæáãĀ ÁŪÇĭÈ ÇáĭĭÇÈ Āáĭ ÇáãÇŌÐ ÇáÈĭ æŌáæÇ; ÝŪÇĭÈ ÇáĭáÇĀ ÈĭÑĭ Ýĭ ÇáŪÑæÐ ÈŪĭ Āä ÒÇĭÈ Āä ÈĭÝ; æááŪÑÈĭ æŌÇáÈ ÒÈĭÑÈ Ýĭ äÝæŌ ÇáĀÝŪÇä; æĭŪĭ ÈÇĭÈÑÇä ÒÈĭÑ äĭ ŌŪĭÑäă .æŌÈĭÑäă; ĭÇáãĀ æŪÇáãĀ; ĭÈĭ ÐÇĀ ÐÇÆäă: ææ ĭÇŌ äáÇ ĐÈĭ ĀÈäÇÆæÇ ÈĭĭÈ äáŪÑÈ äĐÈĭáÇäă áðĭ ÒÇĀ ÇáŌĭ ÇáÒÈĭÑ ĭŌĭÑ ĀĭÇäÇ Ūáĭ ÇáÈĭĭ æĭŪĭ ÈÑĀĭÈ ÇáŪÑÈĭ Āæ ÈäŌÇÝĭÈä; ÈŌÑŌ Āä ĭŌŪÑæÇ Āäă ĭÈÈä æĭÈÈÑäă æĭŪÇáãĀ ÒĀĭæÇäă ÇáãŌáĭä æĭŌæÆæÇ Āäă áÇ ĭÑĭĭ Āä ĭĀĭä .äĐäÈäă æáÇ ĭÈŪĭĭ ĀĭÇáÝÈäă Ýĭ ŌŪÇÆÑäă

æáÇ Èĭ äă ÇáĀŌÇÑÈ Āáĭ Āä ÒÈĭÑÇ äă ĀĭáŌÈ ÇáĀäă -Āä äă ÈÒä ĭĀĭŪáÇ- Ýĭ ÇáŪÇäă ÇáŪÑÈĭ ÈÈæĭŌ ĭĭÝÈ äă ĐäÇÈ ÈŪŌ ÑŪÇĭÇäÇ æĭááÈ ĭæÇŌÇÈäÇ Āáĭ ĀŌŌ ÇáĭáÇĭ; ÝÈŪŌáÇ ĭæÝŌ äáĭÑĭ ÑĀĭÈ ÇáÈĀŌĭÑÈ ÇáÈÇŌÈÇáĭÈ Ūáĭ ÇáĭæÇŌ; ÝÈÈĭĀ ÇáÈĭÐĭÇÈ; æÈŪŌáÇ ĭĭŪ ÇááŪææÇÈ .æĭÈÈŌáÇ Āáĭ ĭĭä

æáÇ Èĭ äă ÇáĀŌÇÑÈ ÒĐáÒ Āáĭ Āä ÈŪŌ ÇáŌÈÇÈ ÇáĭĀŌĭä ÇáŌÇĭÐĭä ÇáĐĭä äă Çááá Ūáĭäă .ÈÇáŪÐĭÈ ÇáæÇŌĭÈ; æáÒä ÈäÐŌäă ÇáÒĭÇŌÈ æÝÐä ÇáĭŪæÈ æŌÈĭŪÈ ÈŪĭĭÑ ÇáĭĭÈäŪÇÈ ĀÐæä äĀáÇĀ ÇáŌÈÇÈ Ðĭ ĀäÈĭæÇ æÈÇÆĭ ŪŌŌĭÈ æŌáÈĭÈ äă ŌĭÇÑÈäă ááĭÇáĭĭä; ÝŪÇĭæÇ ĭŌÒÒæä Ýĭ ÇáĭáÇĭ æÇáĭÇáĭĭä; æĭÈäæäăă ÈÇáŌÑÒ äáĭÑĭ ÑĀĭÈ ÇáÈæÇÆä Āæ ÇáÑÇĭÇÈ Ūáĭ .ÇáÐÈæÑ

.ÑÝŪ ÇáÈŌĭĭÇÈ Ūä ÇáŪÑÈ ĀÈäÇĀ ĨæáãĀ ĀÝŪÇáŌÈÇä -5 ÈÝÑĭŪ ĀÒÈÑ äĭæŪÈ äă ÇáĭŪÇÈ ÇáĭĭÈŌÈĭä -áÇ ÇáãæŪÝĭä ÇáãæÝŪĭä- ááŪáä Èĭä ŌÝæÝ -6 ÇáĀÝŪÇä; æŪáĭ ÇáĭáŪĭÇÈ ÇáĀŌáÇáĭÈ ÇáĭĭÑĭÈ Āä ÈäÈÈä Āáĭ äÐÇ ÇáĀĀÑ -ÇáĭŪÇÈ ÇáŪÑÈ Ýĭ ÇáĭÈäÇÈ æÇááŪŌÒÑÇÈ ÇáĀÝŪÇáĭÈ- ŌæÇĀ Ūáĭ ĭŌÇÈ ÇáĀÝÈÇĀ; Āæ Ūáĭ ĭŌÇÈ ÇáÑÇÈŌÈÈ; Āæ Ūáĭ ĭĀŪĭÇÈ ÇáĀŌáÇĭ Āæ ÇáãÑÇŌ ÇáĀŌáÇáĭÈ; ÈĭÈÈ ĭÈÒÝá ÈÑÇÈÈ ÇáĭÇŪĭÈ .ÈäÇ ĭÒÝá äă ĭĭÇÈ ÇáÒÝÇÝ ĭæä ĀŌÑÇÝ æáÇ ĀĭÇÝ

:ÇáãŌÇÒá ÇáĭÇÑĭÈ ÇáÈĭ ÈæÇĭä ÇáĭáÇĭ áÇ Èĭ Āä ääŪÑ Āáĭ Çáĭæä ÇáĭĭŌÈÈ ÈÇáĭáÇĭ ÇáĀÝŪÇáĭ æÈÇáĭæä ÇáÈĭ ÈŪáä äŪ äĐä Çáĭæä :ÇáĭĭŌÈÈ; æĀÒÈÑ äĐä Çáĭæä ÇĭÈÒÇÒÇ ÈÇáĭáÇĭ äĭ .ĀæáÇ : ÈÇŌÈÇä

ÈŌÒá ĭĭæĭ ÈÇŌÈÇä äŪ ĀÝŪÇáŌÈÇä ĭæÇáĭ (2250) Òä ÇáãæĭÈÈ äŪ ĭŌ (ĭĭæÑÇáĭ) ÇáĐĭ ĭÝŌá ĀÝŪÇáŌÈÇä Ūä ÈÇŌÈÇä Ýĭ ÇáŌÑÐ æÇáĭæÈÈ; æäĐä Çáĭĭæĭ ÈäÈä ŌÑĭŌ ÇáãæŌÐÈ ÇáÐÈáĭÈ (North West Frontier) (NWFP) ; æäăŌÐÈ ÇáÐÈÇÆá æĀä ÒÇäÈ ÈĭŌŪ áĭÒæÈÈ ÈÇŌÈÇä ÑŌáĭÇ ĀáÇ Āä ÐæÇáĭáäÇ ÇáÈĭ ÈÝŌá Ýĭ ÇáĭáÇĀ æÇáĀŪÑÇŌ æÇáĀæÇá áĭŌÈ ÐæÇáĭä ÇáĭæäÈ ÇáÝĭÑÇáĭÈ ÇáÈÇŌÈÇáĭÈ; Èä ÐæÇáĭä ÇáÐÈÇÆá ÇáÈĭ æŌŪÈ Ýĭ Ōäă ÇáĀáĭáŌ; æáÇ ŌÇáÈ ÇáãæŌÐÈ ÒááÇ ÈĭŌŪ ááÇ; æäăŌÐÈ ÇáÐÈÇÆá ÈŌÒá ĭŌÇäÇ ĀäĭĭÇ æÇÐĭÇ ááĭáÇĭ ÇáĀÝŪÇáĭ; æäæ Ýĭ äÝŌ ÇáæÐÈ ĭŌÇä ĭŌÑ; ĀĐ Āä ÑæŌĭÇ ÈĭÇæä ÈÇŌÈÑÇÑ ŌÑÇĀ ÑĭÇá ÇáÐÈÇÆá æĀÈÇÑÈäă Ūáĭ ÇáĭáÇĭ ÇáĀÝŪÇáĭ; äŪ Āä äĐä ÇáÐÈÇÆá äĭ ÇáÈĭÇĭ ááŪÑÐ ÇáÈŌÈæáĭ (ÇáĀÝŪÇáĭ); æäăÇáÒ ÈŪÇŌÝ äă ĭĀÈ Çáĭä ĀáÇ Āä ÇáŌĭæŪĭÈ æŪááÇĀáÇ æŪáŪáŪæä Ýĭ .ÇáãæŌÐÈ

:ĀŌÝ Āáĭ äÐÇ Āä ÈÇŌÈÇä ÇáÝĭÑÇáĭÈ æÒæäÈ äă ĀÑÈŪ äáÇŌÐ .äăŌÐÈ (NWFP): æáĭ äăŌÐÈ ÇáÐÈÇÆá Ýĭ ÈĭŌÇæÑ æáÇ ĭæááÇ .1 .äăŌÐÈ ÇáÈĭÇÈ: áÇáæÑ æĀŌáÇä ĀÈÇĭ .2 .ÇáŌáĭ: ÒÑÇÈŌĭ .3 .ÈäæŌŌÈÇä: ÒæĭÈÇ .4

:äăŌÐÈ ÈĭŌÇæÑ -1 .æĭŪÈÈÑ ŪÈĭ Çáæáĭ ŌŪĭáÇ ÈŌÈæáĭÇ ÈÇÑŌÇ æĭŌÒá ŪÐÈÈ ÒÈĭÑÈ ĀäÇä ÇáĭÇáĭĭä ÇáĀÝŪÇä :äăŌÐÈ ÇáÈĭÇÈ -2

æÝĭáÇ æŌÑÇĀ ÈæÈæ ÇáŌÇÈÐĭä æäăăă ĭáĭÝ ÑÇáĭ ÇáĐĭ ĭŌÇáÈÈ ÈÝÈĭ ÇáŌÑĭÐ ĀäÇä ÑæŌĭÇ .ááæŌæá ááĭÇá ÇáĭÇÝÆÈ; áĀäáÇ æÇŌáÈ áÇ ĀĭÇáÈ ÑŌĭáÇ Āä ĀÈĭáÇ :äăŌÐÈ ÇáŌáĭ -3

æÝĭáÇ ääŪáÈ ÇáŌáĭ(ĭĭ Ōáĭ: äŪá ááŌáĭ) æŌŪĭááÇ (ĭĭ Āä Ōĭĭ) æäæ ĭáÇĭÈ ÈÇáÝŌÇá ÇáŌáĭ .æÇáŌáÇááÇ Āáĭ Çáááĭ

æÝĭ ÇáŌáĭ ŌŪĭä ĭĭáĭ (ÈÑĭáæĭ äæÑÇáĭ) ŌÇá Āĭáĭ äæÑÇáĭ æäæ ĭŌÑĭ ÈĀä ÇáĭáÇĭ ÇáĀÝŪÇáĭ ĭÑÈ áÈĀáĭä ÇáãŌÇáĭ ÇáĀĀÑĭÒĭÈ; æĀä ÈÇŌÈÇä ÈŌÇŪĭ ÇáĭáÇáĭĭä ĭÝÇŪÇ Ūä ÇáãŌÇáĭ .ÇáĀĀÑĭÒĭÈ; æĀä ÇáĭáÇŪÈ ÇáĀŌáÇáĭÈ ÈŌÇŪĭ ÇáĭáÇĭ ŌäŪÇ Ýĭ ĀäæÇá ĀäÑĭÒÇ :äăŌÐÈ ÈäæŌŌÈÇä -4

æáĭ ÈŌÒá ĀÒÈÑ äăŌÐÈ äă äáÇŌÐ ÈÇŌÈÇä ÇáĀÑÈŪ; æÈĭÈá ÇáŌĭÑÇĀ ĭŌÁÇ ÒÈĭÑÇ ääăÇ; æáĭ ĀŌŪÝ äăŌÐÈ Ýĭ ÈÇŌÈÇä äă ĭĭÈ ÇáĭáÇĭ æÇáĀäă; ĀĐ ĀááÇ Ūáĭ ÇÈŌÇŪ ÑÐŪÈáÇ áÇ ĭÐäáÇ ĀáÇ Ūĭĭ Ðáĭä äă ÇáŌÒÇä; æÐĭ ÇáÈÈä ÇáÑæŌ ääĐ ÝÈÑÈ ŌæĭáÈ ĀáĭáÇ ÝÈÐÑæÇ ÝĭáÇ ÈÐæÑ .ÇáŌĭæŪĭÈ; æááÐÇ ÝĀä ÇáĭŌÑ ĭÒäă Ýĭ äăŌÐÈ ÈäæŌŌÈÇä äă äæÇĭ .Āä áÇ ÇáãæŌÐÈ ÇáÝÇŌáÈÈ Èĭä ĀÝŪÇáŌÈÇä æÈĭä ÇáĭáÇá ÇáĭÇÝÆÈ .1

ŌŪæÈÈ ÈĭŌĭä ÇáãæŌÐÈ ĀäÇä ŌĭÝ ĭÇÑĭĭ æÈæÐŪ; ĭÇŌÈ ÇáŌĭÝ ÇáÑæŌĭ äÈÑÇáĭ ĭĭæĭáÇ .2 .æÇÈŌÇŪ ÑÐŪÈáÇ æÐáÈ ŌÒÇááÇ

ælaei ÇáÓiaúíé ÇáÉí aãÉ ÈÐæÑáÇ æÅÖÉÍÉ ÈÓßá ÍØÑÇ Úái ÈÇΒÓÊÇä æÚái Çáíáíí Ýí .3 ÇááÓÊÞÉá; æíΝΑΟ ÇáÞÈÇ.Æá ÇáßÈÑí Ýí ÇáááØÞÉ ΝΙÇá Óiaúíæä ÈäÚiaÇ æÉÝΒíÑÇ ; æÝí æÞíæÉ :áÐá ÇáÞÈÇ.Æá

.Å- ÞÈÇ.Æá ÇááÑí: ÕÚíááÇ (ææÇÈ ÍíÑ ÈÍÓ ãÑí) æáæ Óiaúí æÚáÑá ÍáÓæä ÓáÉ

.È- ÞÈÇ.Æá ááíá: ÕÚíááÇ (ÓÑÍÇÑ ÕØÇÁ Çááá ááíá) æáæ Óiaúí æÚáÑá Èíá ÇáíáÓíá æÇáÓÉíá ÍÛ- ÞÈÇ.Æá ÇáÈßÈí: ÕÚíááÇ ææÇÈ áíáí ÅßÈÑ ÈßÈí; æáæ Óiaúí ÈÝΒíÑÇ áÇ ÈäÚiaÇ æÚáÑá Èíá ÇáÓÉíá æÇáÓÉÚíá

Í- ÞÈÇ.Æá ÈÒáíæ: ÕÚíááÇ ÕæÉ ÈÍÓ ÈÒáíæ; æáæ Óiaúí ÈÝΒíÑÇ æÈäÚiaÇ ; æÚáÑá ÍæÇáí ÓÈÚíá ÓáÉ; æíÚÈÈÑ ÕæÉ ÈÍÓ ÈÒáíæ ää ÅÍØÑ ÇáÓiaúíá Ýí ÈÇΒÓÊÇä ΒááÇ; Ýææ Áæá Óiaúí Ýí ÈáæÓÓÊÇä; æÞí ÇÛÈæÞ ÇáÓiaúíé ÅÈäÇÁ ÍÑÇÓÈä Ýí ÍÇáÚÉ ÚáíßÇÑ (ÚáíßÑá/Çááí/ÓáÉ . (1935á)) ÈÞÑíÈÇ

æßÇä ÕæÉ ÈÍÓ ÈÒáíæ ÍÇΒáÇ áÈáæÓÓÊÇä ÁíÇä Úái ÈæÈæ ááíÉ ÈÓÚÉ ÅÓáÑ; æÝí Ðáß ÇáæÞÉ ΒÇä ÈÒáíæ æÚÈÍ Çáæáí ÍÇä ÇáÓÚíá ÇáÈÓÈæáí Ýí ÈíÓÇæÑ íÑÁÓÇä ääÚáÉ æÇÍÉ ÁÓááÇ (National Awami Party) Èä ÇáØÞÉ ÇáááÚáÉ Ýßæä ÚÈÍ Çáæáí(Party National Democratic) æßæä ÕæÉ ÈÒáíæ (Pakistan National Party) æÅáÇ ÇáÓÇÚÑ Νííá ÈÍÓ ÁÓÇÍ (ÇáÓÇÚÑ ÇáÈáæÓí) ÝÞÍ ÅÐÇá ÍÝÁÉ Ýí íæä (27) áíÓÇä (1985á) Ýí ÐΒÑí ÇáÅáÞáÇÈ ÇáÓiaúí -ÇáÞáÇÈ ÈÑÇÞí (27) áíÓÇä .-(1978á) Ýí æÞÇÈÈ ÇáíÇáíá ÈßÑÇÈÓí

æÈÚÈÈÑ áÐá ÇáááØÞÉ ÅÍØÑ ÇáááÇØÞ Úái ÈÇΒÓÊÇä æÇáíæá ÇáÚÑÈíÉ; ÅÐ Áä Èáí ÕØÇÁ Çááá ááíá (ææÓß) ÇáæÇÐÚÉ Úái Ííæí ÐáíáÇÑ áÇ ÈÈÈÚÍ Úá (ÍæÇÍN) ÇááíáÇÁ ÇáÈÇΒÓÊÇáí Úái ÈÍÑ ÇáÚÑÈ; æíÚÍ ÇáÑæÓ ÇáÚÍÉ ääÐ Úái ÈÚíí áÇÍÈÑÇÞ áÐá ÇáááØÞÉ ÅÐÇ ááíÉ ÇáÝÑÓÉ ÇááæÇÈíÉ; æáÚá ÅÍÓä ÇáÝÑÓ ÇáÈí æÞíÈáÇ ΝæÓíÇ áÐá ÇáÁíÇä ÓíáÇ æÁä Ýí ÈáæÓÓÊÇä ääÚáÉ ØáÇÈíÉ (Bluschstan Student Orientation) (BSO); áÐá ÇáááÚáÉ ÇáÚÇä ÇááÇÓí Ýí (72) ÍíÓáÈÑ (1984á) ÅäÓáÉ ÇáÁÚáÇä ÇáÈÇΒÓÊÇáíÉ Úá ÇáíÇáÚÉ æΝÝÚÉ æßÇááÇ ÇáÁÚáÇä ÇáÓæÝíÇÈíÉ ÇÍÉÝÇáÇ æÇÍÉÝÇÁ ; ÝáíÈäÈä ÕÚáÇÁ ÇáááØÞÉ ÇáÈÈÑæáíÉ Áái áÍØØÇÈ ÇáÑæÓ; æáíÈÇÍNæÇ Áái ÍÚá ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí æÁái ÁÍíÇÁ ääØÞÉ ÈáæÓÓÊÇä ÇáÝÞíÑÈ ÈÁáÓÇÁ ÇááÚÇáí ÇáííáíÉ æÈÚÓ ÇááÓÈÓÝíÇÈ æÇááÓÇÚíÇÈ æÈææíÉ ÇáÓáÇÈ ÇáØíÈÉ áÚáá; ÅæÞÇÐÇ ááá æááááØÞÉ ää ÍØÑ ÇáÓiaúíÉ ÇáíÇáá

æíÈí ΝæÍÓ ÍáÚíÉ ÚááÇÁ ÁÓáÇä Ýí ÈÇΒÓÊÇä (ÓÑÇÍ Çáííá ÈæÑí) íÞÝ áÚ ÇÈáÉ Úái ÈæÈæ (Èí áÚíÑ) æíÓÑí ÈÓÑííÇÈ áÚÇÍÉ ááíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí.. Èá áÓÑÈ ÍÑíÉ Íæß ÇáÈÇΒÓÊÇáíÉ ÈÓÑííÇÈ .ää Áä ÇáÁÓáÇä áÇ íáßá ÈØÈíÞá Ýí ÇáÚÓÑ ÇáíÇÓÑ

áÐá ÇáááÇØÞ ÇáÅÑÈÚ íÈíæ ÈÁÚáÈíÉ ÕÚáÇÆáÇ ÇáÓíÇÓíá ÁááÇ Õí ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí; æßÐáß (ÝÓá ÇáÑíáä Èä äÝÉí áíáæí) äÝÉí ÈÇΒÓÊÇä æÓÚíá áíÆÉ ÚááÇÁ ÁÓáÇá íÞÝ áÚ ÇááÚÇÑÓÈ æíÇáÑ ÈæíæÈ ÇáÓáí áÚ ΒÇÈá æÁΙΝÇÍ ÇááíÇáíá æÇáááÇΝíá; æáíÓ Ýí ÈÇΒÓÊÇä ÍáÇÚÉ æÇÞÝÉ ÕÑÇÍÉ áÚ ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí Óæí ÇáíáÇÚÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÈí íÑÁÓáÇ ØÝíá áíáí ÈÚÍ Çááæíæí; æáÐÇ áÇ Èí ää áí áÐá ÇáíáÇÚÉ ÇáÝÞíÑÈ ÈÇááÓÇÚíÇÈ æÇáíÚá ÇááÇÍí .æÇááÚáæí ää Áíá ÈÞæíÉ ÁÚáÇááÇ æäæÇÓáÉ æÞæÝáÇ ÈíÇáÈ ÇáíÞ ÇáíáÇÍí

:ÅáÇ Úá ææÞÝ ÍßæáÉ ÈÇΒÓÊÇä Ýææ ÞÓáÇä

:ÇáíßæáÉ ÇáÚÓΒÑíÉ -1

.æáí ÇáÈí ÈííáÇ æÞÇáíí ÇáÅáæÑ; æíÈíæ ÁááÇ æÇÞÝÉ áÚ ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí

:ÇáíßæáÉ ÇááíáíÉ -2

æáí ÈØÇáÈ ÈÇáíá ÇáÓááí æÁááÇÁ ÍÇáÉ ÇáÈæÈÑ ÇáÞÇÆä Úái Çáííæí ÇáÈÇΒÓÊÇáíÉ ÇáÁÝÚÇáí; æÇáíßæáÉ ÇáÚÓΒÑíÉ áÚ æÞæÝáÇ ÈíÇáÈ ÇááíÇáíá -áÁááÇ ÈÞÍÑ ÈÍÈÑÈáÇ ÇáÁÈÇÑ ÇáÓíÆÉ æÇáíáÇÑ ÇáÐí íáíÞ ÈÇΒÓÊÇä ÝíáÇ áæ -áÇ Óáí Çááá - ÕÞØ ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí; æÈÍÑß ÇáíßæáÉ ÇáÚÓΒÑíÉ ÅßÈÑ ää ÚíÑáÇ ÅÈÚÇÍ æÞæÝ ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí ÇáÐí íÚÓí ÍßæáÉ ΒÇÈá ÇáÝÑÓÈ áÇáÈÞÇØ ÁáÝÇÓáÇ æÇáÓÚí áÚ ÇáÓiaúíá ÇáÈÇΒÓÊÇáíá ááÁÓÇÍÉ ÈÍßæáÉ ÈÇΒÓÊÇä; æáí ÈÚÍ ÇáÚÍÉ ääÐ Õáá; ÝÇáÓiaúíæä æÇáíÓÇÑíæä æíÓÈ ÈæÈæ Ýí ÈÇΒÓÊÇä íííáæä Áái ΒÇÈá íÈíÑæä æííáæä ÇáÓáÇÍ áÚáá ÕÇÆÍíá Èä Áái ÈÇΒÓÊÇä íÍÓææä áíæä .-ííáæä Èä

:ÅÞæá: áÚ áÐÇ ÇááæÞÝ ÇáÐí ÈÞÝá ÇáíßæáÉ ÇáÚÓΒÑíÉ ÁáÇ ÁááÇ äÅÍÐ ÚáíáÇ ÓíÆíá

ÇáÓíÁ ÇáÁæá: ææÞÝáá ÇáÓáÈí ÁÓÇÁ ÇáÁÈÍÇÍ ÇáÁÓáÇáí ááíÇáíí ÁÝÚÇáÓÈÇä; æáíá áÚáá -1

.Áä ÇáíßæáÉ ÇáÚÓΒÑíÉ áÇ ÈÑíí Áä ÈÞæä ÍæáÉ ÁÝÚÇáíÉ ÍÇíá ÍæáÉ ÈÇΒÓÊÇáíÉ æÇáÓíÁ ÇáÈÇáí: ääÇáß ÇÓÈíÇÈÈ ááÓÚæØ ÇáæÇÐÚÉ Úái ÈÇΒÓÊÇä ää Çáíæá ÇáßÈÑí; ÍÇÓÈ -2 .ÁáÑíΒÇ

Áä ÁáÑíΒÇ ÈÑíí ää ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí Áä íÓÈáÑ æÐáß áÇÓÈäÓÇÝ ØÇÞÉ ΝæÓíÇ ÇáÚÓΒÑíÉ

æÇáÅÞÈÓÇÍÉ æÇááÚáæíÉ; æÅÈÞÇÁ ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí æΝÞÉ ÈÈÇÍN ÈáÇ ÁáÑíΒÇ ΒááÇ

.ΑΝÇÍÉ Áä ÈÓæä ÓæΝÉ ΝæÓíÇ Ýí ÇáÁáá ÇááÈííÉ; æßááÇ æáÉ Áä ÈÈÍN Çáíæá ÇáÚÑÈíÉ ÓíáÇ æÁáÑíΒÇ ÈÑíí ÁÓÚÇá ΝæÓíÇ æÈíÉ ÇáÁáÈÞÇä áÁíÇá ÝíÈáÇä; æßÐáß ÈÑíí ÁáÑíΒÇ ää ÇáÞÓíÉ ÇáÁÝÚÇáíÉ Áä Èßæä æΝÞÉ ÕÇÚØÈ ΝÇÈíÉ áááÓÇæáÉ ÚáíáÇ Ýí ÕÝÞÇÈáÇ ÇáÈíÇÑíÉ .ÇááÈÈÇÍáÉ ÈíááÇ æÈíá ΝæÓíÇ

æáßá ÁáÑíΒÇ ÕÇÆÞÉ ÐÑÚÇ ÈÇáÞíÇÍÇÈ ÇáÈí ÈáÓß ÈÒáÇä ÇáíáÇÍ ÇáÁá; ÇáÈí ÈÓáíáÇ ÇááÈØÑÝÉ æÇáÈí áÇ ÈÞÈá ÇááÓÇæáÉ Úái ÍíáÇ; æáÇ Áä ÈáÈí Ýí æÓØ ÇáØÑíÞ áÚ ÁáÑíΒÇ Úái

ΑΟάCā ĀāNīBī; αάDāB Yái ĒāĒŪN ÇāĒĪá ÇāāNā ÇāDī íBæā ØæÚ ÇāĒāÇā ÇāĀāNīBī æNāā
.ΑΟCÑĒā; αāā ĒŌĒØÚ ÇāĪŌæā ĒŪĪ Úāí āDā ÇāBīCĪĒ
.āBī ŪāŌĒ ŪīÇā āĀāÇĀ ÇāBÇĪĒ YāĪĪĒāÇ ŌāĒĒ ÇāāBŌN æāíŌĒ āíāĒ ÇāāŪŌN
ÍÇæāĒ āBÇĒāĒā ŪĪĒ āNÇĒ YNŸŌ āĀāÇĀ ÇāBÇĪĒ; æĀĪNÇ ĪNĒāā ĪŪĒ ÇāĪŌÇĒ Yí ÇāĀāā
ÇāāĒĪĒ YĒŌŪā ĪBāĒĪÇN -ÇāāÇŌB ÇāNŌāí ÇāāĀĒĒ ĒÇŌā ÇāĀĒĪÇĪ ÇāĀYŪÇāí- æYĪÇ Āāí
ÇāĀāā ÇāāĒĪĒ; æYí ĀāNīBÇ NĒĒĒ āā āŌĪĒ NīŪÇā āāæBæÚ Yí ŌĒÇBā æāBÇĒāĒā āíĒĒā NīŪÇā
Āāā ÇāæŌí ÇāŌNŪí āāĪāÇĪ ÇāĀYŪÇāí; YNŸŌ ĪBāĒĪÇN āBÇĒāĒā Yí (30) ĀBĒæĒN (1985ā) æŪÇĪ
.āā ĀāNīBÇ

æāBī Ō BØ Yí ĪĪ æBÇāĒ ÇāĀŌĒĪĒÇNÇĒ ÇāĀāNīBĪĒ ŪāĪāÇ ĀŪāā ĪBāĒĪÇN āāŌĪY ÇāĀāNīBĪĒ
ĀāāÇ āā āĒĒā ĀĪĒ āŌÇŪĪĒ āā ĀāNīBÇ; æāíŌ ĒĪāāÇ ĀĪĒ ŌāĒ.. āĀā ÇāĀŌĒĪĒÇNÇĒ ÇāĀāNīBĪĒ
āÇ Ēāí ĒŪāā ŌĒÇĪ āŌÇĀ ĀāāÇ BĪāĒ āāĪÇāĪā ÇāĀYŪÇā (250) āāíæā ĪæāÇN Yí ÇāŪÇā
ÇāāÇŌí; æāÇ ĒĒæNŪ Āā ĒĒĒĪĪ ĒāDÇĪ; YBÇā ĒŌNĪĪ ĪBāĒĪÇN BÇŌāĒ ÇāŪāN āāÇ āāÇ ĀæBŪāÇ Yí
æNŌĒ āŪ ÇāBæāĪNŌ ÇāĀāNīBī; æŪāĪāÇ ĀNŌāĒ ĀāNīBÇ āĪāĒ āĒBŌí ÇāĪBÇÆB; æÇāĀā ĀāNīBÇ
.ĒĪÇæā Āā ĒĪBā BĒŌĒāÇ ŪāĪ ÇāĪāÇĪ æĒĒÇĪN Ēā; æāNĪæ Çāāā Āā ĪĪĒ YĀāāÇ

.ÇāĪā ÇāŌNĪŪ ĒĪÇā āNÇĒ æÇāāāBĒĒ ÇāŪNĒĪĒ
ĪŪāāÇ ĒĀāæÇā āĀāBÇDāÇ āā ÇāĪæŪ ÇāāāāB ÇāDī ŪŌāÇ ĒāÇĒā; āĀāāÇ BāÇ BāāÇ ĀŌĪĒĒ -1
ĒÇāBĪØ Yí ÇāŌāĒĪā ÇāĀĪNĒĪā āāÇ ĪŪā ÇāĪĒŌ āÇĪNÇ YĪāÇ; ĪĪĒāí Bæā íÇN (ØĒĪĒ āā āNÇĒ)
BÇā: āBĪ ŌNāÇ ĀāĪN ÇāāĪÇāĪā Yí āNÇĒ YĀNŌā íŌāĒ ÇāĪĒŌ āā ĀNĒŪĒ BŪN YNĪŪæÇ ĒĀNĒŪĒ
..!!ĀNŪYĒ

ĀBÇāĒ ÇāāŌĒŌYĪÇĒ æÇāāíÇĒā (ĪæN ÇāĀĪĒÇā) ĪÇĪā ÇāĪĪāĪ ÇāĀYŪÇāíĒ; æĒāÇĀ ÇāāŌÇĪĪ -2
.ÇāĒŌĪŌĒ Yí āĪĪāÇĒ ÇāāāÇĪNĪā āĀBÇāĒ ÇāĪāŪĒ æÇāĪāÇŪĒ
.YĒĪ ÇāāĪÇNŌ āĀĒāÇĀ ÇāāāÇĪNĪā Yí ÇāĪĪÇā ĪĒā āÇ āĒNĪāā YNĪŌĒ āāĒŌŪ -3
.ĒæŪĪY ĒŪŌ ÇāĪŪÇĒ ÇāāĒYŪNŪā āā ÇāĀYŪÇā āāŪāā Yí ÇāāĪĪāÇĒ -4
.ĀŪŌÇĀ ĒŪŌ ÇāŪāāÇĀ NÇĒĒÇ NāŌíÇ āāŪāā BāĪNŌĪā āĀĒāÇĀ ÇāāāÇĪNĪā -5
Āā ĪŪā ÇāĪāÇĪ ÇāĀYŪÇāí -æĒĪÇŌĒ ÇāāāÇŌB ÇāŪNĒĪĒ- Āæāí ĒĒĒĪN āā ĪŪā ÇāĪYÇY ÇāĀYŪNĪBĪ;
YBĪ ŌĀĒ ÇĒā ĒĪāĪĒ ŌĀÇāÇ : āæ ŌÇB ÇāāÇā Ūā ĀŪŪÇā ĪÇŪ æÇāĪāÇĪ ÇāDī ĪĒŌNĪ ĒĒNĪBā
YBÇā: BĪāāÇ ÇāĪāÇĪ æĀā āÇĒ ÇāĪĪÇŪ; BāÇ Yí āŌĀĒĒ ÇāĒĒNŌ æĀæāí; YĀā āāÇB (Yí ÇāĒĒNŌ)
.āBĒāāā ĒYŪāāÇ; æāāÇ ĪāĒĒāā ĒYŪā Çāāā . (ÇāYĒÇæĪ ÇāBĒĪN (4/607)

.:æBŸ ÇāāāĪ
YÇāāāĪ āĒŪŌŸĒĒ āŪ NæŌíÇ; æBĪ BÇāĒ ĀāĪNÇ ŪÇāĪĪ ĒNĪĪ Āā ĒŌā ĪNĒÇ ŪāĪ ÇāĀĪŌÇĀ
ÇāŌNĪĒĒ āā ĒÇBŌĒÇā; æBÇāĒ ĒŌæY ĒÇāāāÇŌB āĀĪD ÇāĀŌĒYĒÇĀ; æāBā ŪÇĪāĒāÇ ÇāāāĪĒ
YĀNÇĪ Çāāā ÇāāŌāĪā āāāÇ; æĀā ææÇBŸ ÇāāāĪ ÇāŪBÇŌ āāŌāÇĒ ÇāNæŌĪĒ ÇāāāĪĒ
ÇāBæĪĒ; æāāŌYBÇĒ ÇāāÇÆĒĒ āā ÇāŌāÇĪ ÇāĒĪ ĒāāÇā ŪāĪ ÇāāāĪ āā NæŌíÇ; æBĪDāB ÇāŪĪÇĀ
.ÇāĒBāĪĪ æĒĪā ÇāāāĪ æÇāŌĪā ÇāĪÇĒŪĒ ŪāĪ ĪĪāĪāÇ; ĪŪāāÇ ĒāĪā ĀāĪ NæŌíÇ

.:æBŸ ÇāŌĪā
ĒĪÇæā ÇāŌĪā Āā ĒŪNĪ ĀāNīBÇ ĒÇāĪĪæā āŪāÇ Yí ĪāY ĒāÇÆĪ āBÇĒā ĪNæĪ ĀāNīBÇ āā BæNĪÇ
ÇāĪāĒĒĒĒ æĒÇĪæÇā; æĒĪÇæā ÇāŌĪā BĪDāB Āā ĒāĒĪ āNæŌíÇ āŪāā ĪāY ĒāÇÆĪ āĀĪNÇĪ ĀāNīBÇ āā
BæNĪÇ ÇāĪāĒĒĒĒ æĒÇĪæÇā; æĒĒŪÇæā ÇāŌĪā āŪ ÇāĪÇĒÇā āĒBŸ ÇāĪÇĒÇā ŪāĪ ĀBĪÇāāÇ Yí
āBÇĒāĒ ĀāNīBÇ. æYĪ āæÇĪāĒ NæŌíÇ ĀŌĪNĒ ÇāŌĪā ĀæÇāNāÇ ĀāĪ ĀĪŌÇĒāÇ ÇāŌĪæŪĒĒ (ŌŪāĒ
.ĪÇæĪĪ æŌĒĒ) ĒĀā ĒĪā āYŌāÇ æĒĒæĒ Yí ĪÇĪā ÇāŌŪĒ ÇāĀYŪÇāí

.:æBŸ ÇāĪæā ÇāĀæNæĒĪĒ
Āā ĀæNæĒÇ æŪāĪ NĀŌāÇ ĒNĪŌÇāĪÇ æYŪNāŌÇ æĀāāÇāĪÇ ĒĪÇĪĒ ĀāĪ ĀŌæÇB āŌŌæB āāĒĪÇĒāÇ
ÇāŌāÇŪĪĒ; æĀŌæÇB NæŌíÇ ĀYŌā āBÇā āĒŌNĪYāÇ; æāĪ ĒĪÇĪĒ āÇŌĒ āāDā ÇāāāĒĪÇĒ; æBĪ
æÇYBĒ NæŌíÇ ŪāĪ āĪ ĪŌ ĀāÇĒĪĒ ÇāŪÇŌ āā ŌĪĒĪNĪÇ ĀāĪ ĒNĪŌÇāĪÇ æYŪNāŌÇ; æDāB āā ĀĪā
ÇāĪŌæā ŪāĪ ÇāŪāāĒ ÇāŌŪĒĒ āŌNÇĀ ÇāĒBāæāĪÇ ÇāŪNĒĪĒ; æāDÇ YÇāĪæā ÇāŪNĒĪĒ ĪNĪŌĒ
.ŪāĪ Īā āNŌ āNæŌíÇ ŌāŪÇ Yí ĒĪŌĪā ÇāŪāÇBÇĒ ÇāĒĪÇNĪĒ āŪāÇ
āDÇ āæ ææBŸ ÇāĪæā ĒĪÇā ÇāĪāÇĪ ÇāĀYŪÇāí; æÇāĀā ĀæĪ Āā ĀāĒBā ĀāĪ ÇāāŌÇBā ÇāĒĪ ĪŪÇāĪ
.:āāÇ ÇāŌŪĒ ÇāĀYŪÇāí Yí ÇāĪÇĪā æÇāĪÇNĪ; æYĪ āBĪāĒ āDā ÇāāŌÇBā
.ÇāāŌBāĒ ÇāŌĪĪĒ -1
.ÇāāŌBāĒ ÇāĒŪāĪāĪĒ æÇāĒBÇYĪĒ -2
ÇāæŌŪ ÇāŌĪĪ āāĀYŪÇā

ĪŌā ŪĪĪ ÇāāāÇĪNĪā Yí ĒÇBŌĒÇā ĀāĪ ĀNĒŪĒĒ āāÇĪā; ĪĒNĪŌ ĪæÇāĪ ĒāÇĒĒ āāÇĪā Yí ĒĪŌÇæN æāÇ
ĪæāāÇ āā āāÇŌB ÇāĪĪāĪ; æĪæÇāĪ āāíæā Yí āāŌBĒ ĒāæŌŌĒÇā (BæĪĒÇ æāÇ ĪæāāÇ) ÇāāĒÇĪāĒ āāĪĪāĪ
ÇāĪāĒĒĒĒ āĀYŪÇāŌĒÇā; æĒŌĒĒ ŌæĀ ÇāĒŪĪĪĒ æÇāĒNĪ æÇāāĀæĪ ÇāDī BĪ āÇ ĪŌā ĪāĒ; ĀD
Āā Īā ā ā ÇāāāÇĪN Āā ĪŌā ŪāĪ ĪāĒ āā ÇāāāÇā ÇāŌŪæĪ (āĪāĒ ÇāĀŪÇĒĒ) æāĪ ĀBĒĒ āĪĒĒ ĒBæā
.ĒāDÇ ÇāĀāN
:ĀBæā āĒĪĒ ÇāYBŪN æÇāĒĒĪ æÇāŪNĪ ŪāNĒ ĀāNÇŌ ĒĪā ÇāāāÇĪNĪā āāāÇ
.āNŌ ÇāĪNā (ÇāŌā); æāŌĒĒā æŌāĒ ĪæÇāĪ (20%) æāāāÇ (7%) āŪĪĪĒ æĪŌĪNĒ -1
.ĀNĒYÇŪ āŌĒĒ ÇāæYĪÇĒ ĒĪā ÇāĀŌYÇā ĒŌĒĒ ÇāĀŌāÇā æÇāBĪĀ -2

.ãÑŌ ÇáÉíÝæÆíí ÇáĐí ÇáÊŌÑ ÈäŌÈÈ ÒÈíÑÈ æÈŌÑÚÉ -3

.ÇáááÇÑíÇ æÈŌá ÇáÁŌÇÈÈ ÈàÇ Ááí ÌæÇáí (7 %) -4

ÇáÁãÑÇŌ ÇáÚŌÈíÈ æÇááÝŌíÈ æÇáÚáíÈ ÇáÉí ÈÈŌÇíí ÈŌÈÈ ÇááŌÇÆÈ ÇáíæáíÈ ÇáÉí ÈäŌá -5

.Úáí ÇáÈíæÈ

æääÇ íÈÈÇíÑ ŌÁÇá Ýí ÇáÁĐáÇä ää ÇáĐí ÇáÈÑí äæÇíáÈ äĐá ÇáíÇáÈ ÇáíŌíÑÈ; Áää ÇáÈÈŌíÑ (áÁää ÍíÈ íæíí ÇáÝĐÑ æÇáíáá æÇááÑŌ íæíí ÇáÈÈŌíÑ); ÝæÝíÈ Ááí ÈíŌÇæÑ ÌàÇÚÇÈ ÇááÈŌÑíá Èíáá ÁŌáÇÁ áíÈáÝÈ; ÒÇáŌáíÈ ÇáÁíáÑ æÒÇÑÈÇŌ æŌíÑÝ æÚíÑáÇ; ää Áíá ÈĐíá áŌÇÚíÇÈàÇ ää ÇááÇííÈ ÇáŌÈíÈ æÇáÈÚáíáíÈ ÇáÁÒÇíáíÈ æÇáíÑÝíÈ; ææŌáÈ Ááí ÈíŌÇæÑ ÈáÇÈæä äáÚáÈ

.ŌáíÈíÈ ÌæáíÈ æááä ää æÑÇÆáÇ ÌáíÚáÇ ÈĐÑíÈÇ (ÇááíŌÈ ÇáÚÇááíÈ)

:ææŌáÈ Ýí ÇááòÇÈá ÈÚŌ ÇááíÆÇÈ ÇáÁŌáÇáíÈ äÈá

.ÇáááÇá ÇáÁíáÑ ÇáŌÚæíí: æáíŌÇáíÈ (10) äáÇííá ÑíÇá -

.ÇáááÇá ÇááæíÈí: æáíŌÇáíÈá ŌÈÈ äáÇííá ÌæáÇÑ -

áíáÈ ÇáÁÚÇÈÈ ÇáŌÚæííÈ: (ÇáÉí ÈÚáá ää ÍáÇá ÇáááÇá) æáí ää ÁãæÇá ÇááíŌáíá æáíŌÇáíÈáÇ -

.ÌæÇáí (150) äáíæä ÑíÇáÇ ŌÚæííÇ

æÒÇáÈ ÇáÁÚÇÈÈ ÇáÁŌáÇáíÈ ÇáÁÝÑíĐíÈ: æáí ðÇÆáÈ Úáí ÈÈÑÚÇÈ ÈÚŌ ÇááíŌáíá -

.æáíŌÇáíÈáÇ áííæíÈ

áíáÈ ÇáíÚæÈ ÇááæíÈíÈ áÚ áíáÈ ÇáÁÚÇÈÈ ÇáÁáŌÇáíÈ: æáÇáãÇ ÈáíáãÇ ÌáíÚíÈ ÇáÁŌáÇí - ÇááæíÈíÈ; æĐí ðÇáÈ ÈÁáŌÇÁ ÈÚŌ ÇááòÇŌ ÇáŌÈíÈ Úáí Çáííæí áÇáÈòÇŌ ÇáíÑí æÁŌÚÇÝáä Èä ÁÑŌÇááá Ááí ÇááŌÈŌÝíÇÈ ÇááÑÒíÈ; æÈíÇæá äĐá ÇáááÚáÇÈ Áä ÈÚáá Ōáá áíŌÇáíÈáÇ

.ÇááííæíÈ æÁáòÇáíÇÈáÇ ÇááíáíÈ

æÇŌÈŌÇÚÉ (áíáÈ ÇáÁÚÇÈÈ ÇáŌÚæííÈ ÈÇáÈÚÇæä áÚ ÈÚŌ ÇááíŌáíá) Áä ÈáŌíÁ áŌÈŌÝí áÑÒíÇ Ýí ÒæíÈÇ ÇŌáá áŌÈŌÝí (áÒÈ ÇááòÑáÈ); æäæ íÈŌÚ áíæÇáí áÇÆÈ ŌÑíÑ; æäæ íÚÈÈÑ ÈíĐ ää ÁíŌá ÇááŌÈŌÝíÇÈ ÇáÉí ÁŌÑÝÈ ÚáíáÇ ÁíÇíí ÁŌáÇáíÈ ÒáÇ íáæá ÇááíÈŌæä; æíæÇáí (90%) ää ÇááÑŌí Ýíá ÚÇíÈ ää ÌÑí ÇáíÑÈ; æääÇò áŌÈŌÝí (ŌÑáÇá) ðíáÈá æŌÇÑÈ ÇáíÝÇÚ

.ÇáŌÚæííÈ Ýí áíá ŌÑáÇá íÈŌÚ áÆÈáíá æÁÑÈÚíá ŌÑíÑÇ æäæ ÍíÈ áíáŌ

æÁáŌÁ ÇáááÇá ÇááæíÈí áŌÈŌÝí ÌííÇ; æÁáŌÁ ää ðÈá áŌÈŌÝí æÈæÇŌÚÇ (áŌÈŌÝí ÇááŌÇÁ æÇáæáÇíÈ); æÁáŌÇÈ áíáÈ ÇáÁÚÇÈÈ æÇáíÚæÈ ÇáÈÈÚÉ áíáÚíÈ ÇáÁŌáÇí ÇááæíÈíÈ áŌÈŌÝí

.ÈíÑ; æĐí ÈíÁ íÁíĐ ŌÑíĐá ááÚáá Ýí ÈŌÇæÑ

áŌÈŌÝí ÁÝÚÇá ŌíÑíá: ÁäŌÁÈä ÇáíáÇÚÉ ÇáÁŌáÇáíÈ Ýí ÈÇòÈÈÇá; æÈŌÑÝ Úáíá ääĐ ŌáæÇÈ; æĐí Áí ÌíáÇÈ ÌáíáÈ.. Áä Ç ÇááŌÈŌÝíÇÈ ÇáÁíÑí ÇáÉí ŌÈĐ ĐÒÑáÇ ÁáÝÇ ÝÒááÇ ÈíÁÈ

.áĐÇ ÇáÚÇá

æääÇáò ÇááŌÈŌÝíÇÈ ÇáÈÈÚÉ ááááÚáÇÈ ÇáíáÇíÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ æáÇ ÈŌÈŌíÚ Áä ÈÚíáÇ ää ÇááŌÈŌÝíÇÈ áŌíĐ ÇáÁáòÇáíÈ æáÈ ÇáæÇÑíÇÈ; Çáá ää ÁáÇ áŌÈŌÝí ÈÇÈí ÈíÇáÈ íÇáÚÈ ÇáíÚæÈ æÇáíáÇí Ýí ÈíŌÇæÑ Ýáæ ÁíŌá íÇáÇ æÁáÚÝ; ÁáÇ ÇááíáÇÈ ÇáÉí íŌá ÚííáÇ Ýí ÈÇòÈÈÇá ÌæÇáí ÌáŌáÇÆÈ áíá; Ýáí íÇáÈ ŌíÆÈ ÌíÇ ää ÇáÑÚÇíÈ ÇáŌíÈ; Ýí ÈÚŌáÇ æííÈ ŌíÈ äáæäÈ ää ÍíáÈ Áæ ÍíáÈíá áÚ ÈÚŌ ÇáÁíæíÈ Ìæä áíÈÈÑ ŌÚíÑ ááÈíáíá Áæ ÇáÁŌÚÈ æáÇ íÈÈÚ Đáß; æííÑ äĐá ÇááíáÚÇÈ íÚæÇáÚí ÈŌÚÈ ÚŌÑ ÁáÝ ææÚÝ ää ÇáÈÇòÈÈÇá; ÁáÇ áÚŌá ÇáííáÈ ÇáŌíÈ Ýáæ æÇáÚ Úáí ÚÇÈĐ ÇáááÚáÇÈ ÇáŌáíÈíÈ ÇáŌÑÈíÈ ÇáÉí ÈŌá ÒáÇ ááÇ Ááí ÈáÇÈíá äáÚáÈ; Úáí ÑÁŌáÇ äáÚáÈ ÇáŌáíÈ ÇáÁíáÑ ÇáíæáíÈ æäáÚáÈ ÒÇÑÈÇŌ; ÇááŌÈŌÝí ÇáÈÈŌíÑí (ÇáÈÑÇíí áæŌÈíÈÇá); æääÇò æííÇÈ (áÑÇò) ÇáÁŌÚÇÝ ÇáÁæáíÈ; æääÇáò áÑÇò áÈÁíá ÇááŌáæáíá Ýí ÈíŌÇæÑ (ÍíÇÈ ÁÈÇí) ÈÈŌÚ ááÇÆÈ ŌÑíÑ.. ÝÝí ÈíŌÇæÑ æííáÇ íÚáá ÌæÇáí

.ÌáŌáÇÆÈ ææÚÝ ÈáŌÇŌ äáòÚ ÇááÚíÑ

æĐí ðÇá áÑò ÇáŌáíÈ ÇáÁíáÑ Ýí ÈíŌÇæÑ ÈÁíÑÇÁ ÈáÇÈÈ ÁáÇÝ æíáŌáÇÆÈ ÚááíÈ ÌÑÇíÈ ŌáÈ (1982á) áÚŌááÇ ÈÈÑ ÇáÁíÇá; æÚáíáÇ ŌÆáæÇ Úá ŌÑ áĐÇ ÇáÚíí ÇáŌíá ää ÇáòÚ ðÇáæÇ: áíŌ ÚáíáÇ ÁŌÑÈ ÒÈíÑÈ áÑÚÇíÈ ÇááÑíŌ ÝÈÑÈ ŌæíáÈ ää ÇáŌáá; æäá ÇááÚáæä Áá ðŌáÇ ää ÇáŌÑÈíá íÇáÚ Úáí ÚÈÇíÈ ÇáíáÇí; æäæ íÚÇáí ää ÍáÇá ÇááŌÑÈ ÇáÉí ÑŌíÈ Ýí Đááá ää ÈÚÇáíá ÇááÈŌÑíá Áä Çáííá ÇáÁŌáÇáí áíáÚÈ ää ÇááÈæíŌíá ííááæä ŌíáÝáá æíĐæáæä ÇááÇŌ ÈáÇ; æÈÚŌáá áÇ ŌÇá Ýí ÁÚáÇá ÁíÇí ÇáÁáíáŌ ÇáĐíá áŌáæÇ Ýí ÈáÇÈÈ ÌÑæÈ ÒÈÑí Ýí ÁÝÚÇáŌÈÇá; æáÈá äááá ĐÇÈ áÑÈ Òá ÇáííŌ (ÁÈäÇ ÚŌÑ ÁáÝÇ) Ýí ÌæÑí ÒÇÈá; æäá Ìáí äááá Ōæí

.ÇáíÈæÑ ÈÑÇííæä

æíáæä ÇáŌáíÈ ÈÈæŌíÚ ÇáÁáÇíá ÇáÉí ÈÑíáãÇ Ááí ÇáÝÇÑŌíÈ æÇáÈŌÈæ Èíá ÇááÑŌí; æÈĐæä ÇáááŌŌÇÈ ÇáŌÑÈíÇÈ ÈÇáÁŌÑÇÝ Úáí ÈáÑíŌ ÇááíÇáíá; æáĐÇ ÝĐí ÑÁíÈ ĐÇÈ áÑÈ áÚÇáÑÈ ää ÇááÚæáíá; ÝŌÁáÈ ÝÇáæÇ: Áááá íÁÈæä ÈÇáÈáÇÈ ÇáŌÑÈíÇÈ íŌÑÝá Úáí ÚæÑÇÈáÇ æíĐáá

!!ÈÇáÈíáíß Ýí äáÇŌð ÇáÚæÑÈ; ÝíÑíáÇ

æääÇò ÚááíÇÈ ÇáÈÈÈíŌ æÇáÈíĐíá ää áÁáÇÁ ÇáŌÑÈíá áíÑí ÇáíáÇí; íáæáæä ááá: ÁáÈä áíÇáíá!

.ÁááÈä ÈŌÈŌíÚæä ÇáæáæÝ Ýí æíá ÑæŌíÇ;... æáßĐÇ ÌæÇáíÈ

:æáíá áŌÈŌíÚ Áä áíáá

áá íÁÈáÇ ŌÈíÈ æÇíí áŌÈĐÑ áÈáŌŌ Ýí ÇáíÑÇíÈ ää Çáíæá ÇáŌÑÈíÈ; æáÇ ää ÇááŌáíá ÇáŌÑÈ -1

.Áæ ÚíÑ ÇáŌÑÈ ÇáĐíá íÈÑòæä Ýí ÇáŌÑÈ Ýí ÁæÑæÈÇ æÁáÑíßÇ

áá íÁÈáÇ ŌÈíÈ áíÈŌÈ; Èá Òááá íÇáæÇ ÈÑæÇÈÈ ÈŌÈä ÑæÇÈÈ ÈáÇíáá Áæ ÈŌíí; æáÇ ÈŌÈŌíÚ -2

.Áä ÈŌÈÈáí ää äĐá ÇáòÇÚíÈ Ōæí æÇííÇ Áæ ÇÈáíá

NŪā ÇáÈØÇÁÉ ÇáÈí íæÇláâÇ ÇáÅØÈÇÁ ÚíN ÇááíÈÖíā Yí ÈÚÖ Çáíæá ÇáÚNÈíÉ; YÝí ÇáĀNíā -3
āÈáÇ āāÇB ÁáÇY āā ÇáÅØÈÇÁ ÇáUāæííā ÈNÝÖ ÇáíæáÉ Āā ÈÖÚāāā Yí aÓÈÖYíÇÈÇ ãlÇaÇ

..āU ÍNŌāā Úāí ãÐÇ áĀÍÐ ŌāÇíÈ ÇáíÈNÈ- ĀáÇ Āāā āā íĀÈaÇ Āíí āáÚāā
ÍÈí ÇáĀā āā íĀÈ āáÚāā Yí ÇáāÓÈÖYíÇÈ ÇáÈí Èííā ÇáíāÇí ØÈíÈ ÈíííN æÇíí; æáÇ ØÈíÈ ÚÚÇā -4
æÇíí áíÈÖ..Çáāāā ĀáÇ ŌíÇNÇÈ àÈÚŌāā; æBí ØÇNāÇ ØÈíÈ āŌNí áíÈÖ -ÍŌā ÚÇáí- íUāā āāÐ (14)
ÚÇaÇ Yí áāíā; YĀáííāÇ Úāíā ÈÇáÈÐÇÁ Yí aÓÈÖYí (āBÈ ÇáāBŊāÈ-BæíÈÇ) YPÈā ÈÖNØ Āā
íUÈÐN āā āā aÓÈÖYí ÚNÝÇā Yí ííÈ; æØáÈ Āā æEæŌā Āāí ÚNÝÇā ÈÈÚŌ āUÇNÝā ÍÈí íUÐNā
æíŌāí āā æææ āāíÈ ÚÇā āáÚāā Yí aÓÈÖYí āBÈ ÇáāBŊāÈ; æíÈí ÇáĀā YŌāāÇ Yí ÇáÚÈæN Úāí āā

!!íPāÚ ÚNÝÇā
:áæ æíí ÇáĀYÚÇā ÚāāÇ ØíÈÇ ÁŌáÇáíÇ áÇ íāBā Āā íÐāÈæÇ Āāí ÇáŌáíÈ; æíŌÈB æÈÇáÇā -5
aÓÈÖYí āBÈ ÇáāBŊāÈ: ÈíĀ ãÐÇ ÇáÚÇā ÞÈā ÚíÈ ÁŌāN Yí BæíÈÇ; æBÇā ÇáŌáíÈ aŌíŊNÇ Úāí
ÇáÚāā ÇáØÈí; æĀāÇ ÇáĀā YíBÇí aÓÈÖYí ÇáŌáíÈ íBæā ÍÇáíÇ āā ÇáíNíí; áĀāā áÇ íāBā áĀYÚÇáí
Āā íŌāÚ ÈĀŌā aÓÈÖYí āBÈ ÇáāBŊāÈ Èā íÐāÈ Āāí aÓÈÖYí ÇáŌáíÈ ÇáāŊNÇáí.. Éā áPí ÈNŊ
ÇáāæÚYæā ÇáÐíā BÇææÇ íUāāæā āU ÇáŌáíÈ æÚÇÆYāā æÇáÈBææÇ Āāí aÓÈÖYí āBÈ ÈNæÇÈÈ
..ĀÞā æÚāā ĀBÈN

aÓÈÖYí ÇáÚáÇí ÇáØÈí ÇáØÈíÚí ÇáÐí ÁŌŌÈā áíāÉ ÇáĀÚÇÈÈ ÇáŌÚæííÈ āā Āíā ÇáāÚæÞíā Yí
ÈíŌÇæN; íĀÈíā íæáíÇ íæÇáí ÈáÇÈæÇÆÈ āNíŌ æÈNŊ ÇáāÇŌ ÇáŌáíÈ; æÈNŊ ÇáāæÚYæā ÇáŌáíÈ
..æíÇĀæÇ ÈāŌY ÇáNÇÈÈ ÇáŌÇÈB ÈPŊíÈÇ íUāāāā āU ÇáĀÚÇÈÈ ÇáŌÚæííÈ

:ÇáæŌÚ ÇáŌí íÇíā ÇáíÈáÇÈ Yí ĀYÚÇáŌÈÇā YííÈ Úāā æáÇ íNí
:ĀāÇ ÇáæŌÚ ÇáŌí íÇíā ÇáíÈáÇÈ Yí ĀYÚÇáŌÈÇā YííÈ Úāā æáÇ íNí
āā íN ÇáāíÇáíæā Ōæí ØÈíÈÇ æÇííÇ ÚNÈíÇ aŌāāÇ ÚÇŌ Èíāāā; æÇáĀā Íā ØÈíÈ ÁíN; æÞí Íā
ØÈíÈ ÈÇáÈ ááíÈ ŌāNíā ãÐÇ ÇáÚÇā; YÇáāāÚāÇÈ ÇáŌáíÈíÈ ÈÐNÚ ĀYÚÇáŌÈÇā ŌNÞÇ æŪNÈÇ
; æáíŌ āā āāÇYŌ: YÝí Èáí (aŌÇN ŌNíY) ÈUÈÈ ØÈíÈ YŊāŌíÈ āāÐ ĀNÈÚ ŌææÇÈ; æĀāŌĀæÇ
aÓÈÖYí; æÞí ÇŌÈØÇÚ ÇáŌÈÇÈ ÇáÚNÈ Āā íÈíāŌæÇ āāāā ÈUí áíÇæáÇÈ íáííÈ; Èā æííæÇ Āā
..ÇáÅØÈÇÁ ÇáÚNÈííā BÇææÇ íæŌÚÚæā íÈæÈ āāÚ Çáíāā áāāŌÇÁ BĀíæíÈ

æYí ÈāíŌíN: ĀāŌĀ ÇáYŊāŌíæā ÈāÇáí æííÇÈ ŌííÈ; æíāBæā ÇáĀíæíÈ āā ŌÈNÇā Úāí ÇáÈÚÇā Āāí
ÈāíŌíN; YÇáYŊāŌíæā íUāā āUāā (116) ØÈíÈÇ ; æÇáŌæííæā áāā ÈŌÚæā ÚíÇíÈ íÇíā
ĀYÚÇáŌÈÇā; æíUāā āUāā (110) āā ÇáÅØÈÇÁ; æBÇā āā ÇáāÈæÞÚ Āā íŌā Yí ÇáŌíY ÇáāÇŌí
..ŌÈæā ØÈíÈÇ YŊāŌíÇ æāÇÆÈ æUŌNæā Āāí aÇÆÈíā āā ÇáÅØÈÇÁ ÇáĀāNíBÇā
æÈÈÚíÈ āā ŌÈN āĀáÇÁ ÇáBÝÇN; æÈŌÈí æĀāÈ ÈNí ÇáYÈÇÈ ÇáYŊāŌíÈ Yí ÇáÚŌNíāÇÈ æáí
ÈāÈŌí ŌāæÈ íÈÇā ÇáāāíBæŌ aÇŌíÈ ĀNÈÚíā íæāÇ YæÞ ÇáÈāæí áÈĀí NŌÇáÈ ÇáŌáíÈ; ãÐā

!!ÇáYÈÇÈ aÇÐÇ ŌÈŌāÚ ÈÇáāíÇáíā æBā ŌÈYŌí āāāā
íPæā áí ÚÈí Çáāā ĀāŌ (ŌÇÈ ÚNÈí) áPí æííāÇ ÇáØÈíÈ ÇáYŊāŌíÈ Yí ÈÇáíÇā ÈŌÈí Yí ÇáāāN
!ÇáāÇā ÇáāíÇáíā íáíÚÇ ; YáÇÐÇ íŌāÚ ÇáāíÇáí ÇáÈÚíí Úā ðæíÈā āāÐ ŌáÈ Āæ ŌāæÇÈ
ííÈāí ÇáŌíí íáÇā Çáíā íPÇáí ÞÇá: íÇÁ ØÈíÈ YŊāŌí æāÚā ØÈíÈÈ æÇŌÈĀÐāÇáí Āā íUíŌÇ Yí
ÇáíÈāÈ YĀÐāÈ áāāÇ ÈUí Āā ŌĀáÈā āā áÐā; ÞÇá: áÐā ŌæíÈí; Èā ÇBÈŌY ĀāāÇ áíŌÈ ŌæíÈā
YŊNÝÈ ÈíāāāÇ; YæííÈ ĀāāāÇ íÐāÈÇā Yí Çááíā Úāí ÈUŌāāÇ; YæŌÚÈ íNÇŌÉ Úāí
ÇáĀÈáíā; YŌÇNÈ ÇáØÈíÈÈ ÈUŊí ÇáŌÈÇÈ ÈáY ÇáíæÇÁ ÈÇáŌæN ÇáÚÇNíÈ; Èā ŌÇNÈ ÈNÇæí
ÇáāíÇáíā Úā ĀāYŌāā; YŌíāÈāāÇ æŌNíÈāāÇ; æáÇ ŌÇáÇ íNÇŌáÇāí āā YŊāŌÇ íÈŌNÚÇā Āā í
ÈÇáŌáÇí áāāÇ ÈÇáÚæíÈ Úāí Āí ŌNØ ĀNíí

!ÇŌÈíÇā Çáāā !! aÇ ãÐÇ ÇáÈYÇáí Yí ííāÈ ÇáāÈÇííÁ ÇáÈÇŌáÈ
ĀāÇ ÇáāíÇáíæā Yāā áíNæææā āā NĀíÈ ÇáāŌáíā æāā aŌÇáíÈ ÇáāāÇÐí ÇáāŌííÈ; æáÐāB YĀāāā
..íPŌÚæā ÇáĀNíā ÈæŌ ÇáíāÇÞÈ; æííāæā ÇáíNíí ÚŌNÈ ÁíÇā Úāí ÇáÈÚā āā ÈNæÇā Āāí ÈíŌÇæN

!ÇŌÈíÇā Çáāā !! aÇ ãÐÇ ÇáÈYÇáí Yí ííāÈ ÇáāÈÇííÁ ÇáÈÇŌáÈ
ĀāÇ ÇáāíÇáíæā Yāā áíNæææā āā NĀíÈ ÇáāŌáíā æāā aŌÇáíÈ ÇáāāÇÐí ÇáāŌííÈ; æáÐāB YĀāāā
..íPŌÚæā ÇáĀNíā ÈæŌ ÇáíāÇÞÈ; æííāæā ÇáíNíí ÚŌNÈ ÁíÇā Úāí ÇáÈÚā āā ÈNæÇā Āāí ÈíŌÇæN
;ãÇÐÇ íNíí ÇáÚāā ÇáŌíí
āNíí ÇáÅØÈÇÁ ÇáíÚÇÈ ÇááíÈŌÈíā ÇáÐíā íāÐNæā áāā ŌāÈ æÇííÈ áííāÈ ÇáāíÇáíā Yí -1
ÇáíÇíā; æāĀáÇÁ ŌíPæææā ÈÚāíÈ ÚÚíāÈ ãŌæíÈ: ÈÚāíā ÇáāíÇáíā æÈÈÈíÈāā æĀÚÇíÈ ÇáNæí
áāā; āU ÈÚāíāāā ÇáÞNĀā æÇáYÞā æÇáÚNÈíÈ; æYí äYŌ ÇáæÞÈ íPæā ÇáØÈíÈ ÈÚáÇí ÇáĀÈíÇā
..ÈUí Āā ÚÇáí ÇáĀNæÇí
æāNíí āā ÇáĀÚáíÇÁ Āā íÈBÝā Bā æÇíí āāāā ÈØÈíÈ æÇíí Āæ áíāæÚÉ íYÚ NæÇÈÈēā ÚāíāÇ -2
..ííāæā

āNíí āā Çáíæā Āā ÈNŌá ááíāÇí ÈÚŌ ÇáÅØÈÇÁ ÇááíÈÖíā; íÇŌÉ ÇáíNÇíÈ ÇáÚÇáÈ æíNÇíÈ -3
..ÇáÚÚÇā æææ ÈŌBā íæNí Bā ÈáÇÈÈ ÁŌāN æÇíí
āNíí āā ÇáÅØÈÇÁ ÇáāBíŌíā Yí ĀāNíBÇ æÇáÚNÈ; YÝí ĀāNíBÇ æÈáÇ ÇáíāÚíÈ ÇáØÈíÈ -4
ÇáĀŌáÇáíÈ YíāÇ ÚŌNæā ĀáY ØÈíÈ āŌāā; āā āN āāāā ØÈíÈÇ -Ōæí ØÈíÈ æÇíí YáŌŌíāí íÇÁ æāā
íāBÈ ŌāNÇ æāā Çáāā Úāíā ÈÇáŌáÇíÈ- Āā íĀÈæÇ ÈĀāYŌāā áÇ Āā íNŌāæÇ ÈÚŌ YŌáÇÈ
!!ĀāæÇáāā
..æāNíí āā ÇááíŌáíā Āā íNŌāæÇ ÇáĀíāŌÈÈ ÇáØÈíÈ ÇáāÇŌāÈ áāāŌÈÖYíÇÈ -5

:ÇáāÇííÈ ÇáÈBÇYíÈ æÇáÈÚáíáíÈ ááíāÇí ÇáĀYÚÇáí
BÇāÈ ĀYÚÇáŌÈÇā íÈí Úāí ĀāÇā Çáāā ÍÇā ÈáÇíÇ āUŌæáÉ Úā ÇáÚÇāā æUā ÇáÈBÇYÉ
ÇáĀæNæÈíÈ ÇáāÇííÈ ÇáíÇYÉ; æáÐÇ YPí BÇā ÇáÈÚáíā āāíŊNÇ Yí ÇáÈÚáíā Çáííāí; æáÐÇ aÇ
íYÚ ááŌÚÈ ÇáĀYÚÇáí ÁŌÇáÈā æÇáÈYÇYā íæā ÚāāÇÆā; æĀÈÞí ááŌÚÈ ÚíNÈā æŌáÇÈÈā

ææáÇÁá áááÓááíá; æÈÑÇÁÈá ää ÇáßÇÝÑíá; Èä ÍÇæá ÄáÇá Çááá ÁíÇá ÇáÝÓÇí ÇáÚÑÈí ÝÁØÇí ÇáÓÙÈ Èá; æÝí ÁíÇá ÛÇáÑ ÕÇá Óáí ááíæá ÇáÚÑÈíÈ Áä Èííá æÈÕÑÝ ÈáÝÓáÇ Ùáí ÇááÁÓÓÇÈ .ÇáÈÚáíáíÈ ÇáÈí ÈäÒÈáÇ ÈÁæÇááÇ ÄäÒÁÈ ÄáÑíßÇ ÇááíÑÓÈ (ÇáíÈíÈíÈ) ÇáÈÇæáíÈ; æáíÑÓÈ (ÇáÈßáíß) ÇáÈÇæáíÈ; æÄäÒÁÈ ÈÑíØÇáíÇ áíÑÓÈíá ÈÇæáíÈíá (ÇáÙÇÓíÈ) æ(ÇááÇíÑíÈ); æÄäÒÁÈ ÝÑáÓÇ áíÑÓÈ (ÇáÁÓÈÞáÇá) æ(áÚáí ÇáÈæáÈßáíß); æÄäÒÁÈ ÑæÓíÇ áÚáí ÇáÈæáÈßáíß (ÍÇáÚÈ ÇáááíÓá) æÇááÙÇáí ÇáÓÑÇÚíÈ; æÈíÁÈ ÇáÓíæÚíÈ ÈäÒØ ää ÍáÇá áÐá ÇáÁÝßÇÑ æÇááÙÇáí; æíÈí ÇáÁá ÝÇáÁáíÈ ÈÞÑíÈÇ ÈÓá Ááí (58%) ää áíæÚ ÇáÓÙÈ; æáÇ íÓíí ÇááÈÞÝæä Ùá (15%); æßÇáÈ ääÇáß (6-7) .áíÇÑÓ ÈÇæáíÈ ÕÑÚíÈ áÈá (ÝíÑ ÇááíÇÑÓ- áÑÇÈ); (ÁÈæ ÍáíÝÈ-ßÇÈá); (ÇáÁÓíÈ-áØÇÑ ÕÑíÝ) æáÐá ÁíÈ ÍæÑÇ ÒÈíÑÇ ; æßÇáÈ ÈÒÈ Ýí ÍÇáÚÈ ÒÇÈá -ßáíÈ ÇáÕÑíÚÈ-; æÄá ÒÇá Ùíí ÇáØáÇÈ .ÝíáÇ áÇ íÓíí Ùá ÈáÇÈáÇÆÈ

:ÇáÈÚáíá ÈÚí ÇáíáÇí æÇááíÑÈ
:Èæáí ÙááíÈ ÇáÈÚáíá áÄÈáÇÁ ÇááíÇáíá æÇáááÇíÑíá ÙíÈ ÍáÇÈ
ÇáíßæáÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ: æÞí ÒÇáÈ ÈÕÑÝ Ùáí ÍæÇáí ÍáÓáÇÆÈ æÍáÓíá áíÑÓÈ áÚááÇ -1
.ÇÈÈíÇÆí æáááÇíáÇ ÁßÇíáí ÈíÈ áíÓ Ýíá Ñæí ÇáÁÓáÇá Äæ ÇáíáÇí æßÇáÈ ÇáíßæáÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ ÈÈáÞí ÙÚáÇ ää ÈÚÓ ÇáááÚáÇÈ ÇáíæáíÈ áÈá (ÇáááíæÈíÈ ÇáÓÇáíÈ áÑÚÇíÈ ÇááÇíÆíá ÇáíæáíÈ Ýí ÇáÁáá ÇááÈííÈ); æÞí ÒÇáÈ ÈíÚá Òá áíÑÓÈ ÈíæÇáí ÕÈÈ .ÁáÇÝ ÑæÈíÈ ÕáÑíÇ ; æÇáÁá ÒÝÈ ííáÇ æÈæÞÝÈ ÇáÁÈíÇí ÇáÁÓáÇáí ááíÇáí ÁÝÚÇáÓÈÇá: æßÇá íÕÑÝ Ùáí ÍæÇáí ÍáÓáÇÆÈ áíÑÓÈ ÝíáÇ ÈæÇáí -2 ÍáÓæá ÁáÝ ØÇáÈ áÚááÇ áíÇÑÓ ÇÈÈíÇÆíÈ; æÞáíá áááÇ ÈÇæáí; æÞí ÞÇá ÇáÁÈíÇí Èúáá äáÇáí áááÑíáÈ ÇáÁÈÈíÇÆíÈ; æØÈÚ ÇáßÈÈ ááÐá ÇááÑíáÈ; æáæ áááÇí ÁÓáÇáí ÍáÇí; æÞÇá ÇáÁÈíÇí ÈÝÈí (ÍÇáÚÈ ÇáíÚæÈ æÇáíáÇí); æáí ää ÁíÓá ÇáíØæÇÈ ÇáÈí ÞÇá ÈáÇ ÇáÁÈíÇí; æÈÓá ÇáíÇáÚÈ ÒáíÈí ÇáÕÑíÚÈ æÇáíÚæÈ æÁÓæá Çáíá; æÝíáÇ ÍæÇáí áÇÆÈí ØÇáÈ æÝíáÇ ÇáÓáÈ ÇáÁæáí .æÇáÈÇáíÈ ÇáíáÇÚÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ÈÇßÓÈÇá æÞí ÄäÒÁÈ ÙíÈ áíÇÑÓ; æáááÇ ÓááÈáÇ Ááí ÇáÁÈíÇí -3 .Úáí ÞíÇáá ÓáÈ (1982á)

:ÇáááÚáÇÈ ÇáÓáíÈíÈ
ÚÞíÈ ÍÇáÚÈ ÇßÓÝæÑí Ýí ÍíÓáÈÑ ÓáÈ (1984á) ÈíÈ ÑÚÇíÈ (ÍáÚíÈ ÇáíÑÇÓÇÈ áæÓØ ÁÓíÇ) áÄÈáÑÇ áÈíÈ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí; æáÞí ÁíáÚ ÇáíÈÑÇÁ Ùáí Áä ÇáíØÑ ÇáíÇÆá Ùáí ÇááÞÇæáÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ áÇ íßáá Ýí ÞæÈ ÇáÓáÇí ÇáÓæÝíÇÈí; æáÇ Ýí ÁÓÈÑÇÈííÈáá ÇáÈæÓÚíÈ ááÓí ÁÝÚÇáÓÈÇá; æáÇ ÍÈí Ýí ÇáÈáíÑ ÇáíáÇÚí.. Èá Áä ÇáíØÑ ÇáíÞíÞí ÇáÐí íáÐÑ ÈÇáÓæÁ æáæ ÁÓí ÓæÁ Ýí ÁÈÇÑá ää ÞáÇÈá ÇááÇÈÇáá æÇáØÇæÑÇÈ ÇáÓÇáÈ áæ: ÇáÓíÇÓÈ ÇáÑæÓíÈ ÇááÈáÈáÈ Ýí ÇáÚÓæ ÇáÝßÑí ÇáÁíÈáÇÚí ÇáÈíÑííí ÇáÐí íÞÝ Ýí æíá ÇááÞÇæáÈ ááÐ áÓÁÈáÇ; æáÞí áÈá áÇíáÇá -Áíí ÇááÁáÝíá ÇáááÈáíá ÈÇáÞÓíÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ- Ááí (Áä ÇáÈÝÇÁá ÇáÓæÝíÇÈí ÙÇáÈÇ áÇ ÍÈáí Ùáí ÇÚÈÞÇíáá ÇáÓÇÆí ÈÁáá ää Çáááßá ÈíÑíÈ ÒæÇíÑ ää Çáíá Çáííí áááæÇØáíá ÇáÁÝÚÇá ÁáÝÓáá ÇáÐíá Þí íÞíæáá Çáíáíá ää ÇáííáÇÈ ááÓæÝíÇÈ; ÒáÇ æÓí Áä ÇáÑæÓ Þí ÁÓÓæÇ ÈÑÇáí ÈíÑíÈíÈ æÁÚáÇáíÈ áßÈÝÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá æÑæÓíÇ áááæÇØáíá ÇáÁÝÚÇá) æíííÑ ÈÇáÐßÑ Áä ÇáÑæÓ íÑÓáæá ÍæÇáí (25-30) ÁáÝ ØÝá ÁÝÚÇáí ÓáæíÇ Ááí ÑæÓíÇ áÈÑÈíÈáá Ùáí ÇáÈÞÇÝÈ ÇáÓíæÚíÈ; ÒáÇ íÞæá ÇáÑæÓ ÈíáÚ íÈÇáí ÇáíÑÈ æÁÑÓÇááá Ááí ÈíæÈ .ÍÇÓÈ Ýí áÚÓßÑÇÈ ÓíæÚíÈ áÈÑÈíÈáá æÞí ÇÓÈÝÇí ÇáÑæÓ ää ÈíÑÈÈáá áÚ ÇáÓíí ÕÇáá; æßíÝ Áä ÇáÞíÇÓÑÈ áá íÓÈØíÚæÇ Áä íÐÓæÇ Ùáí ÈæÑÈ ÇáÓíí ÕÇáá ÇáÈí áÓÈ ÑæÓíÇ; Óæí Ùá ØÑíÞ ÁÈáÇÆá; ÝÞí ÁíÑí ÇáÓíí ÕÇáá áÚÇáíÇÈ Óáí áÚ ÇáÞíÇÓÑÈ; ÝßÇá íØáÈ ÑáÇÆá ää ÇáÑæÓ æíÁíÐ ÒÈÇÑ ÇáíáÑÇáÇÈ; ÁáÇ ÇáÞíÇÓÑÈ ÝíØáÈæá ÁØÝÇáá ÇáÓÙÇÑ; ÝÁíÐæÇ ÁÈáÇÁá ÙÈí ÇáßÑíá æáÑÇí æÁííáæáá ÒáíÈ ÇáÁáÑÇÁ; æÈÑÈæÇ Ýí ÁíÓÇááá; æÚÇí ÍáÇá Çáíá Èä ÕÇáá æÇíÈá ááØÞÈ ÞÝÞÇÓíÇ æÓáááÇ .ááÑæÓ; æßÐáß ÒÇá ÇÈá áÓÇÚí ÇáÓíí ÕÇáá (Ííí áÑÇí) Áíí ÞÇíÈ ÇáÑæÓ ;áÇÐÇ íÝÚá ÇáÑæÓ Ýí ÁÚíÇí Íá ÇááÓÈÞÈá ÇáÁÝÚÇáí Áä ááÑæÓ ÈíÑÈÈ ÕÇÈÞÈ Ýí ÞÈÇá ÞÓÞÓÈÇá ÇáÈí ÇÓÈáÑ ÍáÇíáÇ ÓÈíá ÓáÈ; æÇáÈÞí ÇááÇÓ Ùáí ÞíÇíÈ ÇáÁáÇá ÕÇáá; æßÇá ááÇáß ÈÝÇæÈ Ýí ÇáÁÓáíÈ ÁáÇ Áä ÇáÑæÓ æÇíáæÇ áÞÇæáÈ ÙáíÝÈ ÍÇ ää ÞÈÇÆá áÐá ÇáááØÞÈ ÇáÈí íÞæíáÇ ÇáÁáÇá ÕÇáá; æÁíÑß ÇáÑæÓ Áä ÒÓÈ ÇáíÑÈ Ýí .æÇíáÈ Ðáß Çáíá ÁáÑ áÓÈíá; ÝæÓÚæÇ ÍØØÇ áíá ÇááÓÈÞÈá (ááíá ÇáÈÇáí) æÞí ÍÑÈ ÝÈÑÇÈ ää ÇáÓáí Èíá ÇááíÇáíá æÇáÑæÓ; ÝßÇá ÇááíÇáíæá íØáÈæá ÇáÑáÇÆá áÓáÇá Ùíá ÇáÈáÇß ÇáÓáí; æßÇá ÇááíÇáíæá íÁíÐæá ÒÈÇÑ ÇáÞÇíÈ ÇáÑæÓ ÒÑáÇÆá Ùáíáá.. ÁáÇ ÇáÑæÓ ÝßÇáÈÇá íÁíÐæá ÁÈáÇÁ ÇááíÇáíá ÇáÓÙÇÑ æíÑÓáæáá Ááí ÇáÚÇÓáÈ ÕÇá ÈÓÑÓ ÈíÑÚ; æÁííáæáá áíÇÑÓ ÁÈáÇÁ ÇááÈáÇá æÇáØÞÈ ÇáÁÑÓÈÞÑÇÓíÈ ÇáÑæÓíÈ; Èä .ÇáÁßÇíáíÈ ÇáÚÓßÑíÈ; æáÁáÇÁ ÇáÁØÝÇá ÙÇíæÇ Ááí ÁæØÇááá ÕÈÇØÇ Ýí ÇáíÓ ÇáÑæÓí æÝí ÇáíááÈ ÇáÁííÑÈ Ùáí ÞÓÞÓÈÇá ÒÇá ÍáÇá Çáíá Èä ÇáÁáÇá ÕÇáá ÕÇÈØÇ Ýí ÇáíÓ ÇáÑæÓí; æßÐáß ÇÈá áÇÆÈ ÇáÁáÇá (Ííí áÑÇí) ÒÇá ÁíÓÇ ÕÇÈØÇ Ýí ÇáíÓ ÇáÑæÓí ÇááÞÇÈá Óí ÁÈíá .æÞæáá

áÁáÇÁ ÇáÖÈÇØ ßÇæÇ ÓÈÈÇ Ýí ÇááíÇÑ ãÚæíÇÈ ÇááíÇáíá áÁááá ÆÈáÇÁ ÞÇÍÈáá; æßÇæÇ ÁíÓÇ ÍßÇá ÇáÁÞÇáíá ÇáÈí ÇÓÈæáí ÚáíáÇ ÇáÑæÓ; ÝÍÓÚ ÇááÇÓ áíßááá ÈÇÚÈÈÇÑ Áááá ää .Þæááá æÄÈáÇÁ ÞÇÍÈáá

:æÝí ÆÝÚÇáÓÈÇä ÇáÁä ÚáíáÇ æÓá ÇáÓíæÚíæä Ááí Çáíßá ßÇä Úííáá ÍäÓÈ ÁáÇÝ ÓíÒ; æÇáÁä Úíí ÇáíÓÈ ÇáÓíæÚí .ÄÑÈÚæä ÁáÝ ÓíÒ

.áÞí ÒÇí áÐÇ ÇáÚíí ää ÍáÇá ÇáÈÑÇáí ÇáÈÚáíáíÈ ááÓÈÈÇÈ Ýí ÆÝÚÇáÓÈÇä Èä ææÓßæ æØÓÞáí áÞí ÈíÑÈ ÍáÇá ÇáÓææÇÈ ÇáÄÑÈÚ ÇááÇÓíÈ æÇÆÈ ÁáÝ ÓÇÈ ÍÇíá ÇáÄÈÍÇí ÇáÓæÝíÈí áßí ÈÈßæä ääáá ÇáßæÇíÑ ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÇáíÓ æÁíÇÑÇÈ Çáíßá; æáÁáÇÁ ää ÇáÞæÈ ÇáíÞíÞíÈ Ýí íí .ÇáÓíæÚíÈ æÇáÐíá ÓíÞÇÈáæä ÆÈáÇÁ Þæááá Ýí ÇááÓÈÞÈá ÝÝí (9) ææÝäÈÑ (1984á) Èæíá (860) ØÝáÇ Ááí ææÓßæ ÁÚáÇÑáá ÈÈÑÇæí Èíá (7) Ááí (8) ÓææÇÈ áÈáÞí ÍæÑÇÈ ÈÚáíáíÈ ááíÈ ÚÓÑ ÓææÇÈ; æáÐá áí ÇááÑÈ ÇáÁæáí ÇáÈí íÐáÈ ÝíáÇ ÆØÝÇá ÓÚÇÑ .ááÐá ÇáÝÈÑÈ ÇáØæíáÈ

:ÇáááÚáÇÈ ÇáÓíæÚíÈ ÇáÚÇááÈ Ýí æØØ ÇáÓÈÈÇÈ ÇáÁÝÚÇáí ÓÇÓäÇä ÓááÇä ÍáÞ: æáí ääÚáÈ ááÓÈÈíÈÈ ÇáÓíæÚíÈ; æÁÚáÇÑ ÇáááÈÓÈíá ÁáíáÇ ÈÈíÄ ää ÓÈÈ -1 .ÚÓÑ ÚÇáÇ; æÚíí ÁÚÓÇÆáÇ æÇÆÈÇ ÁáÝ ÚÓæ ÈíÓä ÇáÇáí: æáí ääÚáÈ ááØÝæáÈ ÁÚáÇÑ ÇáááÈÓÈíá ÁáíáÇ ÈÈÑæÇí Èíá (12) Ááí (16) ÚÇáÇ -2 .; æÚíí ÁÚÓÇÆáÇ æÇÆÈ ÁáÝ ÚÓæ

.æäá áÐá ÇáááÚáÇÈ ÈíÑí ÍíáÇ ää ÇáÓÈÈÇÈ áÇ íÚÑÝæä ÁáÇ ÇáÓíæÚíÈ íÞæá áæíÓ ÍæÈÑíÈ -Áíí ÇááÓÈÈÑíá Ýí äÄÈáÑ ÁRÓÝæÑí æÓÇÍÈ ÇáíÈÑÈ ÇáØæíáÈ Ýí ÆÝÚÇáÓÈÇä ÁÐ Ááá ÁÞÇá ÚÓÑ ÓææÇÈ ÝíáÇ:- Áä ÇáÈÚáíá ææ ÇáÓáÇí Çáæíí Ðæ ÇáÝÚÇáíÈ .áÓí ÇáÚíæÇä ÇáÓæÝíÈí .Èä ÍÑí ÇááÄÈáÑ ÈÈæÓíÇÈ

ÇáíÚá ÇááÇí: ÁáÓÇÁ ÞáíÇÈ ÓÚíÑÈ; ÁÚØÇÁ ááí; ÁáÓÇÁ áÚÇáí áÚááí; ÍÚá áÇí áÁÓíÇÈ - ÇáááÇÑÇÈ ää ÇáÁÝÚÇá; ÍÚá áíÇá ÇáÈÚáíá; ÁáÓÇÁ ÍÇáÚÈ ÁÝÚÇáíÈ ÍæííÈ; æáÞí ÍÇæáÈ ÈÚÓ ÇáááÚáÇÈ ÇáÚÑÈíÈ Áä ÈÓá Ááí ÇáÈæííÈ Ýí ÈÚáíá ÇáÁÝÚÇá; ääÇ Áíí Ááí ÇÓØíÇááá ÈÇáÇÈÍÇí æÈÇááÚááí; ßáÇ Áä ÈÚÓ ÇááÚááíá ÇáÁÝÚÇá ÑÝÓæÇ ÇÓÈáÇä ÇááÑÈÈÇÈ ÈÚí áÚÑÝÈäá ÍíÞÈ áÐá ÇáááÚáÇÈ; æááÇáß ÇáÁá ÍæÇáí æÇÆÈí áÚáá áÇ íÁíÐæä ÇáÑæÇÈÈ æÁÚáÞÈ .ÇááíÇÑÓ ÇáÈí íÚáááá ÝíáÇ æáÞí ÈÑÓ Úáí ÇáÓÇÍÈ ÇáÈÚáíáíÈ Èíá ÇáááÇíÑíá ÇáÁÝÚÇá áÐÇ ÇáÚÇá æÈÓÑ Ííí ææ (Í. ÞíáÑ) ääÈá ÇáßáíÓÈ ÇáßÇÈæáíßíÈ; æáæ áÇÓØ Ýí æÓÚ ÇáááÇáí; æÞí áÑ Úáíá ÚíÈ ÁÓáÑ áÇ ÍÑí ää .áßÈÈá íáÇá æíÁßá æíÓÑÈÈ Ýíá .ÁáÇ ÇáíáÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÝÞí ÁäÓÄÈ

áíáÈ ÇáíÚæÈ ÇáßæíÈíÈ: ÇááÚáí ÇáÓÑÚí ÇáÚÇáí ÓæÈÇä ÍÑÇÓíÈÇä ÈÚí ÇáÈÇæáíÈ -1 .ÇáÚÇáÈ; æÝíá ÍæÇáí (75) ØÇáÈÇ; æáí áíÇæáÈ ÍÇÍÈ æäáÈíÈ .áÚáí ÇááÚÈ ÇáÚÑÈíÈ: ÁáÓÁá ÇÈÍÇí ÇááíÇÑÓ ÇáÚÇááí; æíÞæä ÈÚÞí ÍæÑÇÈ ááÚÈ ÇáÚÑÈíÈ -2 ÇáíÇáÚÈ ÇáÄÈÑíÈ: æáí áíÑÓÈ íÓÑÝ ÚáíáÇ ÚÈí ÇáÚÓíÓ ÇááæÑÓÈÇáí ÁáÓÁáÇ ÇáááÇá -3 .ÇáßæíÈí

.áÚáí ÆÈí ÍáíÝÈ áÁÚíÇí ÇáíÚÇÈ: æíÞæä Úáí ÈÈÑÚÇÈ ÈÚÓ ÇááíÓáíá -4 äÁÓÓÈ ÇááíáÈ ÇáááæÑÈ: æÞí ÈäÇáÇ ÁÈÑÇáíá ÇáíáíÇä ää ÇááíáÈ ÇáááæÑÈ; æáí ÍÇÑ -5 ááÁíÈÇá; æÈÚÈÈÑ ÁÍÓä áÑßÓ ÈÚáíáí; áÚ ÞÓá ÍÇíáí íÈßÝá ÇáÁíÈÇá ÈÇáØÚÇá æÇáÓÑÇÈ .æÇááæä æÇááÈÇÓ

:ÇáÈÚáíá Ýí ÇáíÇíá áÞí ÍáÑÈ ÇááíÇÑÓ; æáíáÈ ÇááÓÇíí; æáÇíÑ ÇááíÑÓæä; æÇíÈÝí ÇáÚááÇÁ; ÝáÇ Èí ää ÇáÁáÈÈÇá Ááí ÇáíÇíá; æááÇáß áíÇÑÓ ÞáíáÈ áÇ ÓÇáÈ ÞÇÆáÈ æÈÞíá ÇááÓÁæáæá ÝíáÇ ÈØáÈÇÈ ááíÚá .ÇááÇíí

:æáÇíÈ ÈííÓÇä æÝíáÇ -1 áííÑíÈ ÞÓá: ÝíáÇ (32) áíÑÓÈ ÇÈÈíÇÆíÈ ää ÇáÁæá Ááí ÇáÑÇÈÚ; æÚíí ÇááíÑÓíá (78); æÚíí .ÇáØáÇÈ (1957); æÝíáÇ (22) áíÑÓÈ ÍáíÈ; Úíí ÇááíÑÓíá (108) æÚíí ÇáØáÇÈ (1844) :æáÇíÈ ÞáíÒ -2

. æÝíáÇ ÆÑÈÚ áíÇÑÓ ÍáíÈ Úíí ÇááíÑÓíá (17) æÚíí ÇáØáÇÈ (180) ØÇáÈÇ :æáÇíÈ áÑÇÈ æÝíáÇ -3 .Á- áííÑíÈ ÚæÑíÇá: Úíí ÇááíÇÑÓ ÇáíáíÈ ÝíáÇ (61) æÇááíÑÓæä (61) æÇáØáÇÈ (2066) .È- áííÑíÈ Óáíá ÍÇá: Úíí ÇááíÇÑÓ (12) ÇááíÑÓæä (12) ÇáØáÇÈ (491) .ÍÚ - áííÑíÈ ÞæáÓÈÇá: Úíí ÇááíÇÑÓ (4) ÇááíÑÓæä (18) ÇáØáÇÈ (324) :æáÇíÈ ÚÓáí -4

.Úíí ÇááíÇÑÓ (4) ÇááíÑÓæä (28) ÇáØáÇÈ (1900) :æáÇíÈ ÈßÈíÇ -5 .Úíí ÇááíÇÑÓ (4) ÇááíÑÓæä (22) ÇáØáÇÈ (1500)

:ÉÚáíà ÇáãÑÁÉ

ááÁÝÚÇà ÈÌÑÈÉ àÑ É áÚ ÈÚáíà ÇáãÑÁÉ ÁíÇà ÙÇàÑ ÒÇà; ÁÐ Áááá ÑÁæÇ Áà ÇáãÚááÇÈ ÈÍááá
ää Bá ÇáÞíà ÇáÍíáíÈ æÇáÁÍáÇÐ ÇáÁÓáÇáíÈ; æÁÒÈÍá ÚáÒÑ ÝÓÇÍ æÈÁÑÈ ÚÝáÈ; æÈÍÆÈ
ááÁÍáÇÐ ÇáÚÑÈíÈ; æáÐÇ Ýáá íÇæáæá ááÚ ÇáãÑÁÉ áá ÇáÈÚáíà; æÞÍ ÞÇà ÇáÈáÚíà ÇááÓÇÆí Ýí
ÇáÍÒÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÈÝÈÍ ÈÚÒ ÇááíÇÑÓ; æÞÇáÈ ÇáÍáÚíÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÈÝÈÍ áíÇÑÓ ÁááÇÈ
ÇááÁááíà; æÈÍÈÇÍ áÐá ÇááíÇÑÓ ÍæÇáí æÇÆÈí ÁáÝ ÑæÈíÈ ÒáÑíÇ íÈÞÝá ÈÈÚÒáÇ ÈÚÒ
.ÇááÍÓáíà; æáá íÓÈØíÚæÇ Áà íÁáææÇ Bá ÇááÈáÚ

:ÇáÈæÕíÇÈ ÈÒÁà ÇáÈÚáíà

ÇáÁáÈáÇà ÈÌÇáÚÈ ÇáÍÚæÈ æÇáÍáÇÍ æÍÚááÇ ÈÇáÁÓÇÈÐÈ æÇáÁÚÈÑÇÝ ÈáÇ; æÞÍ ÈáÚáÇ Áà -1
ÇáíÇáÚÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ÇááÍíáÈ ÇááæÑÈ ÞÍ ÞÑÑÈ ÁÚÇÑÈ ÍáÓÈ ÁÓÇÈÐÈ; æáÞá áá íÓá áááá
.æÇÍÈ ÈÚÍ

æáÇ ÈÍ áá ÈæÓíÚ ÇáíÇáÚÈ æÝÈÍ ÞáíÈ ÈÇáÈÈ ááÁÍÇÈ ÇáÚÑÈíÈ; æáÇ ÈÍ áá ÇáÁÚÈáÇÁ ÈááÒááÇ
ÇáíÇáÚÈ æÈÈÈáÇ æááÇáíáÇ; æÇáÁÚÈÑÇÝ ÈáÇ; æÈÍÓíÓ ÈÚÒ ÇááÞÇÚÍ Ýí ÇáíÇáÚÇÈ ÇáÚÑÈíÈ
.áááÈÝæÞíá ÝíáÇ

ÇáÁáÈáÇà ÈÇáÈÚáíà Ýí ÍÇÍá ÁÝÚÇáÓÈÇà æÁÚØÇÁ ÇááíÑÓíà ÑæÇÈÈ Úáí ÍÓÇÈ -2

.ÇááÍÓáíà; ÈÍÈÈ áÇ íÓÍÍ Úá æÇÆÈÍ ÑíÇá ÓÚæíí Ýí ÇáÓáÑ

ÇáÈæÕíÈ ÈÚÍà ÇáÈØÍÍ Úáí ÇáÚÑÈ ÁÈáÇÁ Íæááá æÍÑæíáá áá ÁÝÚÇáÓÈÇà; ÍÈí íÁÍæÇ ÍæÑáá -3

.ÇááØáæÈ ÇáÐí áÇ íÓÈØíÚ Áà íÞæá Èá ÚíÑáá Ýí ÇáÈÑÈíÈ æÇáÈáÇÁ æÇáÈæíá

ÇáÁÚÈáÇÁ ÈæÒÚ ÇáááÇáí ÇáÁÓáÇáíÈ áááíÇÑÓ Ýí ÇáíÇá æÇáíÇÑÍ; æÇáÁÝÚÇáíæá íÑííæá -4

.ááÇ Áà áÓÚ ááá ááÇáí ÁÓáÇáíÈ ÍÇáÓÈ

.ÁíÝÇÍ ÈÚÒ ÇááíÇÑÓíà ÇáÚÑÈ ÇáÓÇÍÞíá ááÚáá Ýí æÓØ ÇáÁÝÚÇá -5

ÒíÇÍÈ ÝÈÍ ÇááÚÇáí ÇáÓÑÚíÈ Úáí ÍÓÇÈ ÇáÑÇÈØÈ; æÇáÁÝÈÇÁ; æÇááÁÓÓÇÈ -6

.ÇáííÑíÈ; æÍáÚíÇÈ ÇáÁÓáÇÍ; æÇáíÑÞÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ

.ÝÈÍ áÚáí áÈÍÑíÈ ÇááÚáíá ÇáÁÝÚÇá -7

Úíà ÇáÓáÇÍ áááÁÓÓÇÈ ÇáÈÈÒíÑíÈ Áà ÈÒÑÝ Úáí ÇááíÇÑÓ ÒæÇÁ ÈÇáááÇáí Áæ ÇááÚáíá -8

.Áæ ÇáÈÈÈ

.ÈæÓíÚ ÈÚáíà ÇáÈáÇÈ ÇáááÇÍÑÇÈ æÈÐáß ÇááæÇÈí íÚÒá Ýí ÇáíÇÍá -9

:áá íÓÈØíÚ ÇáÑæÓ ÍÓá ÇáÞÓíÈ

íÑí ÈÚÒ ÇáÓÐÌ Áà ÇáÑæÓ áá íáÞæÇ ÈÈÞááá Ýí áÚÑÈÈ ÁÝÚÇáÓÈÇà.. Èá íÈÈÍ ÞÇÆáÇ : Áà
ÑæÓíÇ áá ÈÍá ÇááÚÑÈÈ ÈÚÍ æÁááÇ ÇááÚÑÈÈ; Èíá ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí æÈíá ÍÞæáÈá
ÇáÓíæÚíÈ; æÁáÇ ÝÁá ÑæÓíÇ ÈÁáÇááÇ Áà ÈÍá áÓÝ ááíæá Íáí æÈÍÓá ÇáÞÓíÈ Ýí ÒáÑ
æÇÍÍ; æááíæÇÈ Úáí áÐÇ ÇáÓÁÇá áÞæá: áÞÍ ÝÓáÈ ÑæÓíÇ Áà ÈÍÈá ææÞÚÇ æÇÍÇ áá ÇááæÇÞÚ
ÇáííæíÈ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÈí ÒáÈ ÚáíáÇ áíæáÇ ÒíáÇ ÍáÇá ÁÓáÑ ÑíÈ; ÓÚÈÇá; æÑáÓÇá ÓáÈ
(1406áÚ); ÝÞÍ ÝÓáÈ ÑæÓíÇ Áà ÈÍá áÑÈÒ áÇÓíÇá/ááíÑáÇÑ ÈÚÍ áíæá ÇÓÈáÑ (42) íæáÇ ; æÞÇáÈ
ÇááÈíÈ áÓíáÈ ÇáÑæÓ; æÚáá ÇááíÇáíæá ÚáÇÆá ÞÈíÑÈ; æÝÓáÈ Áà ÈÈÈÈ ÞíááÇ Ýí ÍæÑ (ÈÈÈíÇ)
ÁÈÈÑ áá íæáíá ÈÚÍ áíæá ÇÓÈáÑ ÒáÑÇ ÞÇááÇ ÇÓÈÑÈÈ Ýíá ÇáÁÓÇØíá ÇáíæíÈ æÇáÈÑíÈ ÈÓÈí
ÁáíÇÈáÇ; æÝÓáÈ Áà ÈÍá áÑÈÒ ÍÇÍÍ Ýí ÑáÓÇá ÓáÈ (1406áÚ) ÈÚÍ áíæá ÒÑÓ áá ÈÚáí áá Çáííæí
áÈíáÇ ; æÇáÈáí ÈáÓíáÈ ÇáÑæÓ; æáÞÍ Úá Þ ÁÍÍ ÇáÓÈÇØ ÇáÑæÓ ÞÇÆáÇ ÈÚÍ áÐÇ Çááíæá: æáæ
ÞááÇ Èáíæá Úáí ÍáÝ ÇáÁÓáÓí (ÇááÇÈæ) áÇ ÇÓÈÚáááÇ ÚíÈ æáÇ ÑÓááÇ áíØØÇÈ ÚíÑ áÐá; æáÚ
.áÐÇ áá áÓÈØÚ Áà áíÑÓ ÓíÆÇ áá áíæááÇ áÐÇ

æÈÐáß ááÁÍÇÈÈ Úáí áÐÇ ÇáÓÁÇá; áÇ ÈÍ áá ÇááÚÑ Ýí ÇáÞæÈ ÇáÚÓÈÑíÈ áÑæÓíÇ ÝáÞæá: Áà

:ááÁÈÍÇÍ ÇáÓæÝíÈí ÈáÇÈáÇÆÈ æÓÈæá ÝÑÞÈ ÚÓÈÑíÈ ææÓíÇ ææÓíÇ ÇááÈÇáí

ÓÈæá ÝÑÞÈ Úáí Çáííæí Ýí ÇáÓíá; æÇÆÈí ÝÑÞÈ Ýí ÁæÑÈÇ ááæÇÍáÈ ÍáÝ ÇááÇÈæ; ÁÑÈÚ ÓÑÈÈ

.ÝÑÞÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇà; æíÞæá ÇáÈÇÞí ÓÈÈ æÓÈÚæá ÝÑÞÈ ÁÍÈíÇØ

:ÁáÇ ÈæÓíÚ ÞæÇÈ ÑæÓíÇ Ýí ÁÓíÇ

ÝÑÞÈ Úáí Ííæí ÑæÓíÇ; (10) ÝÑÞ ÞæÇÈ ÁÍÈíÇØíÈ ááÚáá áÚ Ííæí ÇáÓíá; (10) ÝÑÞ ÞæÇÈ (06)

Çáííæí áÚ ÁíÑÇá; (14) ÝÑÞÈ ÞæÇÈ ÚÇááÈ ÁÝÚÇáÓÈÇà; (6) ÝÑÞ ÞæÇÈ ÇÍÈíÇØíÈ

.áÁÝÚÇáÓÈÇà; (23) ÝÑÞÈ ÞæÇÈ ÇÍÈíÇØíÈ Ýí ÁÓíÇ ÇáæÓØí

ÝÁÐÇ ÇÓÈÍíáÈ ÑæÓíÇ áÓÝ ááíæá Íáí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇà; æáæ áÝÓ ÇáÑÞá ÇáÐí ÇÓÈÍíáá
ÇáÁáÑíÞÇá Ýí ÝíÈáÇá; ÝáÐÇ íÚáí Áááá ÓíÓÈÍíááá Þá ÞæÇÈ ÇáÁÍÈíÇØ ÇááÈæÝÑÈ áííáá Ýí
ÁæÇÓØ ÁÓíÇ; æÈáÐÇ ÈÓÈÍ ÈÈÇáíÝ ÇáíÑÈ Úáíáá æÇÆÈíá æÍáÓíá ááíæá ÍæáÇÑ íæáíÇ .jáØÇÑíÝ
áÞæÇÈáÇ ÇááÓáíÈ; (100) ááíæá ÍæáÇÑ ááÚÇá ÞÇÈæá; ÝÇááíæáÚ (350) ááíæá ÍæáÇÑ; æáÐÇ
ÇáÑÞá áÇ íÈíááá ÇáÁÈÍÇÍ ÇáÓæÝíÈí ØæíáÇ ; æáíÓ áá ÇááÈæÞÚ Áà ÈÑÈÈÈ ÑæÓíÇ áÐÇ
ÇáíØÁ; æáÞááÇ íÈ Áà áíØØ ÚááíÇÈáÇ ÇáÚÓÈÑíÈ ÈÍÈÈ ÈÓØÑ ÑæÓíÇ ááÓÇÚÝÈ ÞæÇÈáÇ
áÈÈÈíáÇ ÍÓÇÆÑ ÁÈÈÑ; æáÁÓÚÇÝ ÁÑÇÍÈáÇ ÇáÞÈÇáíÈ; æÁáÇÚ ÇáááÇÍÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ
.ÈÓÚÝ ÑæÓíÇ ÁáÇá ÍÑÈ ÇáÚÓÇÈÇÈ ÇáØæíáÈ

:áíÝ ÑæÓíÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇà

ÈÑíí ÑæÓíÇ ÍÞæáÈ ææÇáíÈ ááÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇà -áÈá ÍæáÈ ááÚæáíÇ- ÈÇÈÚÈ ááá ÓíÇÓíÇ

æÇÞÈØÇÍÇ ÈÍæá ÇÍÈáÇá ÚÓÈÑí æÈÇÒÑ; æáí ÚÇÓáÈ Èíá ÇáÁÑÇÓí ÇáÑæÓíÈ æÇáÓíá; æáÐá

ÇáíβæäÉ Êβæä ææÇáíÉ áÑæÓíÇ áÉíáí ÇáæáÇíÇÉ ÇáíææÉíÉ ää ÇáÉáíí ÇáÁÓáÇáí; æáβä áÚ
:ÇáÇíÉÝÇÚ ÈääÑ æÇíÇä áÁÓÈÇÈ ÁääÇ
Éáíí ÇáääÑ Çáæíí ÇáæÈÈβí ááÓíä ææ ØÑíβ βÇÑÇ βæÑä ÇáĐí íÑÈØ ÇáÓíä ÈÈíÑ ÇáÚÑÈ ää -1
ÍáÇá ÈÇΒÓÈÇä; ÝĐí ÁβááÉ ÑæÓíÇ ÍÓÇÑáÇ ááÓíä ää íáíÚ ÇáíáÇÈ Ýí βæÈæííÇ æáÇæÓ
æÝíÈäÇä; æÁÓØæáää βÇíÑ Úái βØÚ Áí ÁáíÇí ÈíÑí ááÓíä
.íÚá Ííæíä äÓÈÑβÉ áÚ ÈÇΒÓÈÇä ÝÈβÚ ÈíÉ ÇáÉáíí ÇáÑæÓí ÁĐÇ ÍÇæáÉ ÇáÉííá Ýí βÇÈæä -2

:æÇĐÇ íÓÑ ÇáÑæÓ ÁĐÇ ÝβíæÇ ÁÝÚÇäÓÈÇä
Áä ÇáÚβííÉ ÇáÓíæÚíÉ áí ÇáÑÈÇØ Çáæíí ááÁæÑÇØæÑíÉ ÇáÑæÓíÉ; æÇááíÇÑ Áí ÍβæÉ Ýí -1
ÇáÚÇáä βÇÆä Úái ÇááÈíÁ ÇáÓíæÚí íÚái ÁÓÇÈÈ ÇáÁæÑÇØæÑíÉ Ýí æβÈááÇ; æáÇ ÓíáÇ ÁĐÇ
βÇæÈ Úái Ííæí ÑæÓíÇ βÁÝÚÇäÓÈÇä; ÝÇááíÇÑ ÇáÓíæÚíÉ Ýí ÁÝÚÇäÓÈÇä æÈæááíÇ íÚái
.ÇááíÇÑ ÇáÓíæÚíÉ βááÇ
ÁĐÇ ÍÓÑ ÇáÁÈíÇí ÇáÓæÝíÇÈí áÚÑβÉ ÁÝÚÇäÓÈÇä; ÝÓæÝ ÈääÇÑ ÓáÚÈä -2
ÇááÚæíÉ; æÈÈæáí ÇáÓíä βíÇíÉ ÇááÚÓβÑ
ÇááíÇÑ Çáíβä ÇáÓíæÚí Ýí ÁÝÚÇäÓÈÇä íÚái ÇáÈÓÇÑ Çááí ÇáÁÓáÇáí Ýí ÇáæáÇíÇÈ -3
.ÇáíææÉíÉ; æÇ íÁíí Ááí ÇááíÇÑ ÇáÓíæÚíÉ Ýí ÚβÑ ÍÇÑáÇ

:æÇĐÇ íÓÚí ÇáÑæÓ Ááí Íá ÓíÇÓ ÓÑíÚ Ýí ÁÝÚÇäÓÈÇä
ĐááÇ Áä ÇáÑæÓ íÑííæä ÍβæäÉ ææÇáíÉ áááÚÇä ÇáÓíæÚí; Áæ ĐæáíÉ áÇ ÓáÉ ááÇ ÈÇáÁÓáÇä; æáÇ
æÇáÚ ÚáiíáÇ ää βíÇá ÍæáÉ íÑÁÓáÇ Ñíá βÚÇáÑ ÓÇä; æáβä áá ÈĐÈá ÈβíÇä Íβä ÁÓáÇáí áááÇ βÇæÈ
.ÇáÚÑæÝ.. ÁáÇ áÑÚáÈ ÈβíÑ ää Çááá ; Èä ÈÓÚØ ÇááíÇáííä
:æÁÓÈÇÈ ÇáÑÚÈÈ ÇáááíÉ áÑæÓíÇ Ýí Çáíá ÇáÓíÇÓí áí
.ÇáíÓÇÆÑ ÇáÚÓβÑíÉ æÇáÁĐÈÓÇíÉ -1

Áä Çáííæí ÇááÝÈæíÉ ÇáÁä Èíä ÑæÓíÇ æÁÝÚÇäÓÈÇä ÈÁíí Ááí ÇáÈβÇá ÇáÝβÑ ÇáÁÓáÇáí -2
Ááí ÇáæáÇíÇÈ ÇáíææÉíÉ
ÁäÈÓÇÑ ÇáÑÓÇæí Èíä βÈÇÑ ÇááÓÁæáíä ÇáÓæÝíÇÈ Ýí ÁÝÚÇäÓÈÇä; æÓíÇíÉ ÇáÈÓáÚ -3
ÇáÁÓÈááÇβí ÇááÈÑÝ áííá; æíÈáĐí ÇááÓÁæä áíÇíÇ βÈíÑÈ áíí áÚÇíÑÈää áÁÝÚÇäÓÈÇä ää
.ÇáæÒÑÇÁ ÇáÁÝÚÇä áÓäÇä ÁÈβÇÆää Ýí ääÇÓÈää
ÝáÈáÇ áÓÈÓÇÑ βÇÑáá (ÓæææáÝ) Đí ÈáĐí áííÉ ää ÚÈí ÇáβÇíÑ -æÓíÑ ÇáíÝÇÚ- ĐíæÈáÇ
ÓÈáÇÆÈ ÁáÝ ÑæÈíÉ; æää ÍβÈæÑ áííÈ (ÑÆíÓ ÇááíÇÈÑÇÈ ÍÇí) æÇÆÈí ÁáÝ; æää æÇÆÈ áííÈ
.ÓÈÑíæ áÓíæí

.áÓÇÚÑ ÇáÚíÇÁ ÇááÈäÇáíÉ Ýí ÇáÓÑβ ÇáÁæÓØ Óí ÑæÓíÇ; ÈíááÇ βÇæÈ ää ĐÈá Óí ÁáÑíβÇ -4
ÍÓÑ ÇáÓæÝíÇÈ ÓíØÑÈää Úái Íæá Úíä ÇáÁáíÇÓ ÇáÈí βÇæÈ ĐÈá ÇáÚÓæ (77) ÍæáÉ æÇáÁä (94)
.ÍæáÉ
ÇáíÓÇÑÈ Ýí ÇáÁää ÇááÈííÉ Ýáá íÈβ áÑæÓíÇ Óæí (18) ÍæáÉ.(1) [ÍĐÝ ää äáÇ æĐÇáÇ ÈÚáæÇä -6
(.ÁáÑíβÇ æÈíÇÑÈ ÇáíáÇÁ) áÚÑÇ áÈβÑÇÑä Ýí βÈÇÈ (Ýí ÍÓä ÇááÚÑβÈ) áĐÇ æíÈ ÇáÈäÈíá]

βÓØ áÇ ÈäÓí

:ÑÓÇÓÈ ÈΒÓN ÚÚä äÓØ ÇáÑííä Íæä Áää
ííÈäÇ áíáí íÇÓíä (áæβÑ-βæáÇáíÇÑ-ÍæÓí) βÇá: ÁÓÇÈÈáí ÑÓÇÓÈ Ýí áæβÑ; æβÓN ÚÚä Ñíáí æää
ÁÍÓ ÈÁÁä; æäÓíÈ ÚáiáÇ ää ÍæÈáíí Ááí ÈÑááíä íæáíä æää ÁÓÚÑ ÈÁÁä
:βÍÓ ää Çááíá Ýæβ ÇáÈáí
æííÈäÇ ÁíÓÇ βÇá: äÓááÇ æÇíí ÍæÈáíí æáíÓ Ýíá Áíí; Èä äÓááÇ (ÍÈíÇí) æÓáÈáÇ ØÚÇáÇ Ýáá
íØÚááÇ Áíí; æÚáæÇ ÁääÇ ááíÓíÇ; æβáÇ ÍÇÆÚíá; æβÇä ÈÁæβÇááÇ Áä áÁíĐ ÇáÓÚÇä ÈÇáβæÈ
ÁĐ βáÇ ÈáÇÈÈ ÚÓÑ áíÇáíÇ ; æáβáÇ ÈíÑíáÇ Áä áÁíĐ ØÚÇáÇ ää ÈíÈ áÓáá Úä ÚíÑ ØíÈ
áÝÓ; æÓÑáÇ ÁÑÈÚ ÓÇÚÇÈ æáÓÝ æáíá ÍÇÆÚæä ÍíÈ áÓí ÚáiáÇ áíáÈÇä æíæä Íæä ØÚÇä; æÈíááÇ
βáÇ áÓíÑ Ýæβ ÇáÈáæí ÑÁíáÇ βíÓÇ ÁíÓÑ áááæÁ ÈÇááíá -áÚ Áää áíÓ Ýí ÇáááØĐÈ ÁÈÑ ÁĐíÇä
áÈÓÑ Áæ ÍæÇä- ÝØÈíáÇä æβÇä ÍæÇáí (1) βÚä ÝÁβááÇ äää íáíÚÇ ; Èä ÇÓÈÓáá ááÇ ÓÈÚÉ ää
ÇáííÓ ÝÁØÚááÇää äää; æÓÑáÇ Ááí ÈÇÑ áÇÑ; æβááÇ áÑÑáÇ ÈæÇíí ÁØÚááÇä; ææÓáÈ Ááí ÈíÈí
.ÍíÈ ÈβØä ÁÓÑÈí æÚííáÇ (14) ÓÍÓÇ æÈβíáÇ ÈáÇÈÈ ÁíÇä áÁβá äää
æβí ÁØÚááÇ Ýí ÇáØÑíβ ÍæÇáí ÈáÇÈíä áÝÑÇ ; æβÇä áĐÇ ÇáíÇíÉ Ýí βÇææä ÇáÈÇáí (íáÇíÑ) ÓáÈ
(.1985ä)

: ÁáÝ ÚÑÈÇÁ íβÇÈáæä áÚ ÚÓÑíä áíÇáíÇ
ííÈáí áíáí ÓÝÑ -ÓÇÆĐ Ýí ÍÇíí- βÇá: βÇÈááÇ ÇáÚíæ æβáÇ ÍæÇáí ÚÓÑíä áíÇáíÇ ; æβÇä ÇáÚíæ
βÈíÑ ÇáÚíí; æÈíááÇ βáÇ æβÇÈá ÑÁíáÇ ÚííÇ βÈíÑÇ ää ÇááÇÓ ÍæÇáí ÇáÁáÝ íβÇÈáæä
áÚáÇ; æÈÚí ÇáÈáÇÁ ÇááÚÑβÈ ÝβíáÇää Ýáá áííáä

:ÇáÚβííÉ Ýæβ ÇááÓÈ
ííÈäÇ ÇáÓÇÈØ ÍÓáÈ Çááá ää βÇÈá (æβáÇ Ýí ÍÇíí) íæä (15) ÑäÓÇä (1405áÚ) ÈíÓÑÈ Óíβ βÑí
-ÁáíÑ ÇááÑβÓ- βÇá: βÇä Ýí βÇÈá -Óíáæ- ÓÇÈØ ÓÑíÑ ÇÓáá ÚÝÑ ÓÇä; ÝĐäÈáÇ áÇÚÈíÇáá Ýáá
áÚÈÑ Úáiá; ÝĐäÈáÇ Ááí áÓíí Çáíí æÓáÈáÇ ÇááÓÇÚíÉ; Èä ĐááÇ áááÇÓ ÈÚíáÇ ÁÚØæáÇ æÈáÚÇ

Åä åÐÇ ÇáãÈáÚ áÇ íßÝí; ÝÐãÈãÇ æØÑÐ ÇáÈíæÈ ÍÈì ÌÆãÇ Ááì ÈíÈã; ÝæìÌãÇã äÇÆãÇ ; ÝÒÑÈãÇã ÈíÌã ÈÇããÓÍÓ æÅãÑãÇã æÌÆãÇ Èã Ááì ÇããÓÌì; ÝÐããÇ áããÇÓ: áã íÓãì ÁÌì áã ÈÇãÁÓãÇã; Ýáã íÓãì áã ÁÌì; Èã ÌÆãÇ ÈÁÌíã ÝÓÁããÇã ÝÐÇã: Åã ÆÈÞíÈããã ÍÇ ÝáÓÈã ÈãÓããì; ÝÐÈããÇã æÁÚããÇ Åã äã ÑÝÚ ÌÈÈã ÐÈã ÓÈÚÈ ÁíÇã ÝÓíãÞì ãÒíÑã; æÈÞíÈ ÌÈÈã ÓÈÚÈ ÁíÇã Ýí .ÓæÇÑÚ ÒÇÈã

:ÅÓÍÇÈ ÇáÈíÇÈ ÇáÈíÇÇÁ

ÇãÐÇÆÌ áíãì ÚãÑ -ÒÇÈã- æãæ ÇÈã Úã áíãì ÓÌíÐ ÒÑí -ÅãíÑ ãÑßÓ ÌÇÌí ÑÌã ÓÇãì æíÈíæ Úáíã ÓãÇÈ ÇãÓãÇÌ- ÍÈãÇ ÐÇÆãÇ : ÒãÇ Èíã (50-60) àÌÇãÌÇ æãìããÇ Úãì áÚÓÒÑ áÞæÈ æÈÌÑßÈ ááÚíæ; ÝÐÈããÇ ÞÓãÇ áããã; æÈÚÌ Åã ÚíãÇ ÌÇÁãÇ ÌãæÌ ÇãÌßæãÈ ãÓÈÓããíã æÞÇãæÇ: Áíã ÇãÐíã ÒÇãæÇ áÚßã íãÈÓãã ÇáÈíÇÈ ÇáÈíÇÇÁ! ÌÆãÇ áãÓãã ÅãÝÓãÇ Ááíãã; ÝÐããÇ áãã: áã íßã ÈíããÇ .ÁÌì íãÈÓ ÈíÇÈÇ ÈíÇÇÁ

:ÌãÓãÇÆÈ ÐÈíã ÑæÓí Ìæã Åã æØãÞ Úáíãã

ÇãÐÇÆÌ áíãì ÚãÑ ííÈÈ Úã ÚãáíÈ Ýí ÈÈÍÇß (ÈáíÈ ÇãÁÓãÇã ÇããìØãÈ); ÞÇã: áÇÌããÇ ÇãÌßæãÈ äã ÈãÇÈ ÌãÇÈ ÝÐÇãããÇ ÇÈãÈíã æãã áíãì Ýí áÚÑßÈ áÚ ÇãÌãÈ ÇáÈÇáÈÈ; æßÇãÈ áÐã ÇãÌãÈ .ÁÞæÇãÇ; ÝÐÈã áããã ÌãÓãÇÆÈ ÑæÓí áÚ ÁããÇ äã æØãÞ Úáíã ÑÒÇÓÈ æÇÌÈÈ

:æãÇ ÒÇã áãÝÓ Åã ÈãæÈ ÁãÇ ÈÅÐã Çããã

ÍÈãÇ ÚãÈÈ Çããã -ØÞíÞ áíãì ÓÌíÐ ÒÑí ÅãíÑ ãÑßÓ ÌÇÌí-: ÍÈãÇ Åã ÇãÌßæãÈ ÁãÞÈ ÇãÐÈÓ Úãì ÈãÇÈÈ àÌÇãÌíã; æØÚãÈãã ÈÇãÓÒÇßíã (ÇãÓãìÈ) ÇáÈí Ýí ÑãÓ ÇãÈãìÞíÈ ÌæÇãí æÇÆÈ ØÚãÈ; Èã ÞíÈãã æÁãÞæãã äã ÑãÓ ÇãìÈã; æÈÌíÑíæÇ Ááì ÐÚÑ ÇãæÇÌí; æÈÚÌ íæãíã ÌÇã ÇããìÇãÌæã Ááì ÇããßÇã; ÝæìÌæãã æÁíÒÑæãã Ááì ÈíÇÇæÑ æÚÇãìæãã; æãã ÇãÁã Ýí ØÑíÞãã Ááì ÇãìãÇÌ ãÑÈ .ÁÌì

:ØÝá Íí ÈíÈ ÇãÈãì ÈãÇãíÈ ÁíÇã

ÍÈãí ÓÍÑíã äã ÒÇÈã ÁÌì ÁÞÇÑÈ ÓßÑí ÞÇã: ÒÇãÈ ÚÇÆãÈ äãÇÌÑÈ ÈíããÇ áÑÈÇ äã ÇãÑæÓ ÈÓÞ ØÑíÞãÇ Ýí ÐÑì (ÓÝíí Òæã: ÇãìÈã ÇãÁÈíÓ) äãÇÌÑÈ äã äãìÑãÇÑ; æÇãÈãì íÓã äã æÈÑ Ááì ÚíÈ ÅãÈÇÑ; ÇÓØÑÈ ÇãÚÇÆãÈ Åã ÈãÓã ÁÌì ÅØÝÇããÇ ÚãÑã ÈãÇãíÈ ÁÚæÇã Ýí ÇãÈãì; Èã ÌÇÆÈ Ááì áìæÚÈ äã ÇããìÇãÌíã æÞÇãæÇ áãã: áÞì ÈÑßãÇ ÇÈããÇ íãæÈ Ýí ÇãÈãì Ýí áßÇã ÒÐÇ ÝÁíÒÑæã .áãÇ áãÝãã; ÞÇã ÓÍÑíã: ÐãÈãÇ ÈÚÌ ÈãÇãíÈ ÁíÇã ÝæìÌãÇã ÍíÇ æãæ ÈíÈ ÇãÈãì

:ÇãÐÈíã ÇãæìÌì ææ ÇãìÇÓæÓ

ÍÈãÇ ÌÚÝÑ -ÞÇÆÌ Ýí ÈÚãÇã Úãìã ÌãÓãÇÆÈ àÌÇãì- ÞÇã æÅ ÞÓã ÈÚÌ Åã ØãÈãÇ áãã: ÒãÈ áÚ ÌãÓÈ àÌÇãÌíã; ÝãÑÓ ÈãÇÈÈ æÈÞíãÇ ÇÈãíã; ÝííããÇ ÞÑíÈ (ãæããì) æÇãÓã ÁáíãÇ ÈãÇãæã; æííããÇ Ýí áÚÑßÈ áÚ ÇãÌßæãÈ æÞÈã äãÇ ÐÈíã æÇÌì; æÚãìãÇ ÅÑíãÇ ÌÝãã ÝÈÓãÇ ÌæÈã ÝæìÌãÇ Ýí ÌíÈã áãÈÈ ÌÇÓæÓ ááìßæãÈ; æÝí Çãíæã ÇáÈÇãí ÁÓÑãÇ ÈÚÓ ÌãæÌ ÇãìæãÈ ÝÐÇãæÇ: áÞì ÒÇã ÇããÞÈæã .ÌÇÓæÓÇ æãæ ÇãÐí ÁíÈÑãÇ ÈÞíæãßã

:ãÇÆÈÇ ÐÈíã äã ÇãÓíæÚííã æãã íÐÈã äãÇ ÁÌì

ÍÈãÇ ÌÚÝÑ ÞÇã (æÅ ÞÓã Úãì ãÇ íÞæã): áÞì ÒãÈ áÚ ÌãÓíã äã ÇããìÇãÌíã; ÐãÈãÇ äã ÌÑí ÒÇÈã Ááì ÈÚãÇã;æÞããÇ ÈÚÍÈ ÚãáíÇÈ Èã ÐãÈãÇ Ááì ÒÇÈã æÞããÇ ÈÈãÇÈ ÚãáíÇÈ; Èã ÇãÓíÈãÇ; æÈíããÇ ÒãÇ äãÓíÈ ÌÇÑíã äã ÒÇÈã áÞíãÇ ÈÇÆÚ ÍÓÇÑ Úãì ÌãÇÑã; æÁíÈÑãÇ ÈÞíæã ÇãÞæÈ Ýãã äãÈã; áÁããÇ ÒãÇ æÈÚÈíã; æãããÇ; ÝãìãÈ ÚãíãÇ ÞæÈ áßæãÈ äã (300) ÌÈÇÈÈ æÁáíÈ æ (30) ØÇÆÑÈ (22) ááíæßÈÈÑ æ (8) áìì; æÌÇÑÈ ÈíããÇ æÈíããã áÚÑßÈ Ýí ÅÑÓ áíÓ ÝíãÇ Áí ÌãÇíÈ ØÈíÚíÈ; æßãÇ Úãì ÈãÈ áÒÓæÝÈ; æÈÞíÈ ÇãØÇÆÑÇÈ ÈÓãíãÇ ÈÐÇÇÆÝãÇ; æßÇãÈ ÇãìÇÑÈ ÁãÇããÇ ÈÈÝÈÈ; æãßããÇ áã áÝÞì Áí àÌÇãì; æßãÇ æÈÑÇÌÚ ÍÈì ÌÑíÈ; ÝÁãÑÈãã ÈÇãÁãÓíÇÈ; æßÇãÈ .ÇããÈÇÆÌ ÐÈã ãÇÆÈíã äã ÇãÓíæÚííã æãã ìÑí ÁãÇ ÁãÇ

:ÇããØÑ íãÓã áÁÒÇãÈ ÅÈÇÑ ÇãÚÇÒÇÈ ÇãÓÇãÈ

ÍÈãÇ ÝíÇã áíãì Èã ÌÇæì ÓÇã ÌÇÑÓ ÇãÓíí Óí ÇÝ (ÍÞ ÈÑÓÈ: ÚÇÈÌ ÇãìÞ) ÈÚãÇã ÞÇã: ÒãÇ ÅÑÈÚÈ àÌÇãÌíã; æãìãÈ ÚãíãÇ ÌæÇãí æÇÆÈÇ ÌÈÇÈÈ æÓÈ ØÇÆÑÇÈ -ÒÇãÈ ÇãÌßæãÈ ÈÞæã Áã Ýí .ÈÚãÇã ÈãÇÈíã ÁãÝ àÌÇãì- æãã íßã Ýí æãÇíÈ ÈÚãÇã ÅßÈÑ äã ÓÈíã àÌÇãì æãÓãÈ ÚãíãÇ ØÇÆÑÈ æÚããÇ ÁããÇ ÌÇÆÈ áÈÓÈÓãã áãÇ; ÝÅÐÇ ÈãÇ ÌÇÆÈ áÈÞÓÝãÇ; æíØããÇ ÌÈÇÈÈíã; æÁãÞÈ ÚãíãÇ ÇãØÇÆÑÇÈ ÚÇÒÇÈ ÓÇãÈ ÝãããÇ; ÝíÇã ÇããØÑ -áÚ Åã ÇãÓãÇÁ ØÇÝíÈ- ÝÅÒÇã ÇããØÑ æÇãÑíí ÅÈÑ ÇãÚÇÒÇÈ ÇãÓÇãÈ ÝÇÓÈíÞÚãÇ; æÐãÈÈ ÇãìÈÇÈÇÈ ÝÈæÞÝ ÇããØÑ; æÇÓÈÓãì áãÇ æãã ÇãÁíæÈ ÇããìÇãÌíã ÇãÐíã ÓÇÚíæãÇ (12) àÌÇãìÇ æÞÈã ÓÈæã . ÓíæÚíÇ

:Úíí ÇããìÇãÌíã íÓíÇÌ

ÍÈãí ÇãÓíí ÚÈÌ ÇãÞíÑ -ÚãÑã ÓÈÚæã ÓãÈ- äã ÈÚãÇã ÞÇã: ÒãÇ (17) àÌÇãìÇ ; æÚãìãÇ ÍíããÇ ÇããÚÑßÈ æííãÇ Åã ÚííãÇ æÓã Ááì ÈãÇãíã; ÝíÓí ÇÈãì áíÈ Çããã -æãæ ÞÇÆÌ- Åã íßæã ÇãããíÓíÇ ÍíããÇ ÈíÈãÇ; ÝÐãÈ áã Èæßã Úãì Çããã ; æßÇã áÚ ÇãÚíæ ÌæÇãí ÅÑÈÚãÇÆÈ ÌÈÇÈÈ æãÇÞãÈ; æÚÍÍ

ÇáßÝÇÑ ÌæÇáí ÈäÇáíÉ ÁáÇÝ; æÇÓÈÑß ãÚäÇ ää ÇáìÈàÇÈ ÇáÁìÑì; æÇäÈÕÑäÇ Úáì ÇáÚíæ; æÈÚí ÇááÚÑßÈ ÑíÚ ÚíìäÇ Ááí (17) ÓíÒÇ ; æÞí ÍÒÑ ÇáÚíæ ÌæÇáí (1200) ÞÈíá æÇÓÈÒáí .ää ÇááìÇáííá ÓÈÉ ÝÞÒ

:ßÇÚä íÈÑ Úä ÇÓÈÒàÇíá Ýí äÝÓ Çáíæä ÌíÈäÇ ÇáÓíí ÚÈì ÇáÞííÑ ÞÇá: ÈÞíä ßÇÚä æÈäÇæä ÈäÑÇÈ Úä ÇáÒìÑÈ æÞÇá: áÐä ÁìÑ ÇáÈäÇÑ .ÇáÈì ÁßáäÇ Ýí ÇáííÇÈ áÁáí ÁÓÈÒáí áÐÇ Çáíæä; æÇÓÈÒáí ÈÚí Þáíá

: ää ØáÇÈ ÇáßáíÉ íÞÈäæä ÌáíÚÇ (2600)
àìä ÇáÓíæÚíæä æäÚää Þá ÁÈäÇÁ ÇáßáíÉ ÇáíÑÈíÉ (ÁáÝÇä æÓÈäÇÆÈ) ÝÞÈá ÇááìÇáíæä ÞÓäÇ .æÁÒÑæÇ ÇáÞÓä ÇáÁìÑ æÞÈäæää æßÇä áÚ ÇáÚíæ ÌæÇáí ÁáÝ ÌÈÇÈÈ æäÇÞáÉ; æÚíìää ÌæÇáí ÚÒÑÈ ÁáÇÝ; æÇÓÈÒáí ää ÇááìÇáííá . (32) àìÇáíÇ :äØíÚ Çááá

ÒÇÈ Ýí ÇáÓÇÈÚÉ æÇáÚÒÑíä -æäæ ÞÇÆí ÈìÁÉ (1)- ÈìÁ ÇáìäÇí æÚäÑä ÚÒÑæä ÓäÈ ÁíÇä . ÈÑÇÞí; æíÑÞ (3) ÌÈÇÈÇÈ; æÞÈá ÈäÇáíá ÓíæÚíÇ

:ÓÚÑÈ ää áííÈ Óáíí ÈØæä ÑÁíÈ áÚ äØíÚ Çááá ÓÚÑÈ ÁíÐäÇ ää áííÈ Óáíí æßÇäÈ ÓæíÇÁ; æÇíÉÝÚ ÈäÇ; æÈíæáÈ ää . ÇáÁÓæí Ááí ÇáÁÈíÒ; æÇáÁÚÑÈ ÁäâÇ ØÇáÈ; æáí àíÝæÚÈ Ýí ÌíÈ äØíÚ Çááá

:ØÝáÉ ÈÞæä ääÇ íÝä Áíí ÌíÈáí äØíÚ Çááá Úä ØÝá ÚäÑä (9) ÓäæÇÈ æíÝä ÈíÈ ÇáÁÑÒ ÈÓÈÈ ÞÐÇÆÝ ÇáØÇÆÑÇÈ; æÈÚí ÓÈÚÈ ÁíÇä ßÇäÈ ÁíÈä ÈáÚÈ ÞÑÈ ÇááßÇä æÚäÑäÇ (7) ÓäæÇÈ; ÝÞÇáÈ: ÈíÈ áÐä ÇáÁÑÒ ìæíí Áíí; ÁäÇ ÁíÓ Èæìæìä ääÇ; ÝìÆäÇ æíÝÑäÇ Ýí ÇááäØÞÈ ÝæììäÇä; áÚ Áä ÁíÈä áÇ Èííí ää ÞÈá .Áíá ÁíæäÇ

:ØÝá íÓÚ áÚäÇ áìÈÇÈÈ ÌíÈáí ææÑ Çááá ÚäÇí ÞÇá: ÌíÈäÇ ÈäÇÈÈ ää ÇáÈÞÇÈ Áä ØÝáÇ Ýí ÇáÈÇÓÚÈ Áæ ÇáÚÇÒÑÈ æÓÚ áÚäÇ áìÈÇÈÈ; ÝÝÇíÁÈä ÇáìÈÇÈÈ æäæ Ýí ÇáááÒÇÈ ÇáÁìÑÈ; ÝÓÁáä Çáìæí áÇÐÇ ÈÚäá ääÇ; ÞÇá ÁäÇ ÑÇÚ; ÝÞÇáæÇ: æÁíá ÇáÚäá ÇáÈí ÈÑÚÇäÇ; ÝÇÑÈÈß; ÝÓß æÇ Ýí ÁäÑä æÁíÐæä áÚäá Ýí ÇáìÈÇÈÈ; ÝÚáìäÇ ÇÞÈÑÈÈ ÇáìÈÇÈÈ ää æßÇä ÇááÚä ÓÇí: (Çááá ÁßÈÑ) ÝÇäÝìÑ ÇááÚä .æØÇÑÈ ÇáìÈÇÈÈ Ááí ÁÚáí æÞÝÈ ÈÇáØÝá ÈÚííÇ ÓÇáäÇ æÇíÈÑÞÈ Èäá ÝíäÇ

:ÐÈíÉ ááá ÈÒáí ÇáÓíßæíß ÌíÈäÇ ÞØÈ Çáííá ÇáÈäÓííí ÞÇá: ÈæÞÝ ÇáÓíßæíß áÑÈ ÚáìäÇ Ýí ÈáìÓíÑ æáÐÇ ÁäÑ ÍØíÑ .ÚáíäÇ; áÁä ÇáØíÑÇä ÌÇÆä; ÝÞäáÇ æÐÈìäÇ ááá ÐÈíÉ ÝÓáí ÇáÓíßæíß

:ÞÐíÝÈ ÌÑÞÈ Çáííæ æää íÒÈ ÇááìÇáíæä ÌíÈáí ÒÇÈØ ÚäÑ ÍÇä (ÌæÑ-ÈßÈíÇ) ÞÇá: äÓäÈ ÞÐíÝÈ ÒÇÑæí Úáí ÌíáÈ Ýí (ÌæÑ) æÇíÈÑÞ Þá áÇ .ÝíäÇ; æáßáäÇ ää ÈÒÈ ÇááìÇáííá ÈÄÐì; ßÇä áÐÇ Ýí (23) ÓæÇá (1405áÚ)

:ÌÑíí ßÇáÈíæÑ ÌíÈáí ÒÇÈØ ÚäÑ ÍÇä ÝÞÇá: æÞí ÌÑí (26) àìÇáíÇ ääÇ ìæä ÇáíáíÓ (11/7/1985á) ÇáäæÇÝÞ (24) ÓæÇá ÓäÈ (1405áÚ) Ýí ÌæÓÈ ÈÚÒää ÈÇáÑÒÇÒ æÈÚÒää ÈÇáÞÐÇÆÝ; íÞÓä ÚäÑ ÍÇä Ááí äÚÑÈ .Ááíää ÝÑÁíÈää àìäÇááá ßÇáÈíæÑ (ÇáÁÞäÇÑ); æäÇ ÓßÇ äääá Áíí ää Ááá ÁÈäÇÁ ÇáØÑíÞ

:ÞÐíÝÈ ÚäÞæíÉ ÈäÝìÑ Ýí Çáìæ ÌíÈáí ÚäÑ ÍÇä ÞÇá: ÇäÝìÑÈ ÞÐíÝÈ ÚäÞæíÉ Ýí Çáìæ æÓÞØÈ ÞäÇÈäáÇ ÇáìáÓæä Úáí .ÇáÓíßæíß; æää ÈäÝìÑ ääâÇ Áí æÇíÈÈ

:ÇáÈÇÈ íÝÈí æííä ÌíÈáí áíáí ÓÚíÈ ÞÇá: ÞäÇ Ýí áæßÑ æÐäÈäÇ Ýí ÚääíÉ; æÈÚí Áä äÝÐäÇ ÇáÚäáíÈ ÚíäÇ ááíÈÈÆ Ýí ÈíÈ Áíí ÇáÁÓíÞÇÁ; ÝÞÑÚäÇ ÇáÈÇÈ ßÈíÑÇ Ýáá íÝÈí; æíÇæääÇ ÝÈíá; æÚÈÈÇ .ÌÇæääÇ; ÝíÚæäÇ Çááá ÚÒèìä Èä ÞÑÚäÇ ÇáÈÇÈ ÝÇäÝÈí ÇáÈÇÈ æííä

:ÇáäÇÁ íÈíæá Ááí ÓÇí Ìæä ÁÓÇÝÈ ÇáÓÇí ÌíÈáí ÒíÇÑÈ -Áíí ÇááìÇáííä- ÞÇá: Ýí Áíí ÁíÇä ÑäÒÇä Úáí ÇáÝØæÑ; ÁÑíäÇ Úáá ÇáÓÇí ÝæÓÚäÇ ÇáäÇÁ ÇáÓÇÝí Úáí ÇááÇÑ; æÈíÈäÇ ØæíäÇ Úä ÇáÓÇí Ýáá àìíä; Èä ÁäÓäáÇ ÇáäÇÁ æÁÐÇ ÈÇáäÇÁ ØÚää ØÚä ÇáÓÇí æäæä áæä ÇáÓÇí; æßÇä ÌáÇá Çáííá ÍÞÇáí ÍÇÒÑÇ. (1) 1- Áí ÍÇÒÑÇ .ÁÈäÇÁ ÑæÇíÉ ÇáÞÓÈ. ÝÞÇá: áÐä ÈÑßÈ ÇáìäÇí

:ÑÁíÈ äæÑ ÇáÓáíí æäÒÑÈ æìää

ÑÁÍÊ ÔÁÍÇ -æßÁÊ ÆÑßÊ áÚ ÍÁÇÁ ÇÁÍÁ ÍÐÇÁÍ ÝÍ ÈßÊÍÇ ÍÍÆÍ ÌÆÑ; æßÇÄ áÚÍ àÌÆÚÊ ÄÄ ÇÁÔÈÇÈ-
ÝÑÁÍÊ áÒÑÊ æÌÄÄ (æÌÆÄ ÌÆÄÆÐ äÇÒÑÊ); æÈÚÍ ÄÄ ÕÑÄÇ ÈÍÄ ÇÁÔÈÇÈ ÌÈÒÇÁÄÆÄ ÄÄ ÔÄÄÊÄ
ÑÇÆÍÊÄ ÇÁØÍÊÊ; ÄÄÄÇ ÑÇÆÍÊ ÒßÍÊ ÌÇ ! æÑÁÍÊ ÐÐÍÝÊ ÄÍÑÍÊ ÇÄÄÈÚ ÄÄ ÇÄÄÑÕ ÝÍ ÁÍÇ-
ÈßÊÍÇ; ÐÁÊ ÁÚÊÍ ÇÁÚÓÍÕ -ÄÓÄÆÄ ÇÄÄÍÇÈÑÊ ÝÍ ÁÍÇ- ÍÍÆÄÇ ÚÄ ßÑÇÄÊ ÑÁÍÊÄÇ; ÝÐÇÄ ÁÍ: ÄÄ
. ÑÁÍÊ ÄÐÄ ÇÁÍÝÑ ÄÄ ÇÄÐÇÆÝ; ÄÄ ÌÍÍ ÄÄÇ æÇÍÍ ÕÆÍ ÕÍÝÍ ÝÑÄÓÍ ßÇÄ æÆÌÆÇ

:ßÑÊ ÄÄ ÇÄÄÇÑ ÈÓÐØ ÚÄÍ ÇÁÔÍÆÚÍÁ
ÍÍÆÄÍ ÇÁÔÍÍ ÁÍÆÆÍ ÈÄ ÄÆÄÆÍ ÕÑÇÌ ÇÁÍÁ ÝÍ æÑÍß ÐÇÄ: ßÇÄ ÇÄÄÍÇÄÆÄ ÄÈÌÄÚÍÁ ÝÍ ÇÄÄÍÁ ÝÍ ÄßÇÄ
æÇÄÍÈÇÈÇÈ ÈÐÇÈÄÄÄ ÝÍ ÈÌÄÚ ßÈÍÑ; æßÇÄÊ ÇÄÄÚÑßÈ ÐÍ ÈÍÄÊ ÐÈÄ ÈÄÇÁÍÊ ÁÍÇÄ; æÝÍ ÄÐÄ
ÇÄÄÍÁÊ ÄÒÄÊ ßÑÊ ÄÄ ÇÄÄÇÑ ÄÄ ÌÄÊ ÇÄÄÝÐ; ÝÆÐÚÊ ÚÄÍ ÇÄÍÈÇÈÇÈ æÇÄÈÒÑÊ ÇÄÈÒÇÑÇ ßÈÍÑÇ
; ÝÍ ÄÐÄ ÇÄÄÍÁÊ ÇÁÔÍÊÊ ÇÄÍÈÇÈÇÈ ÈÚÍ ÄÄ ÌÄÝÊ æÑÇÄÄÇ ÄÌÆÚÊ ßÈÍÑÊ ÄÄ ÇÄÄÍÍ ÇÄÄÐØÚÊ
.æÇÄÄÑÍÄ ÇÄÄÈÄÇÈÑÊ æÇÄÍÄÇÄ ÇÄÈÍ ÈßÇÍ ÈÚØÍ ÇÄÄÑÕ
.ÐÁÊ ÄÄÓÍÍ (ÄÆÄÆÍ ÁÍÆÆÍ): ÄÇÐÇ ÈÚÄ ÄÐÇ; ÐÇÄ: ßÇÄØÍÑ ÇÄÄÈÇÈÍÁ ÝÍ ÕÆÑÊ ÇÄÝÍÁ
æÄÐßÑ ÝÍ ÄÐÄ ÇÄÄÄÇÓÈÊ ÇÁÍÒÍ ÇÄÈÍ ÑÄÇÄÇ ÑÕÆÄ ÇÄÄÄ Õ ÌÆÄ ÈÍÑ æÍÁÍÁ; ÝÄÄ ÌÈÐ æÇÍÍ ÄÄ
.ÇÄÄÒÑßÍÄ ÄÄÇ æÄÓÇÈ ÚÍÁÍÄ ÕÍ ÄÄÄÇ

:ÇÁÔÁÍÍ ÚÈÍ ÇÄÈÇÐÍ ÌÈÈÓÄ æÍÝÊÍ ÚÍÁÍÄ
ÍÍÆÄÇ ÄÆÄÆÍ ÁÍÆÆÍ (æÑÍß) ÐÇÄ: ÇÓÈÒÄÍ ÇÈÄ ÚÄÍ æÄÍÐÆÄ ÄÁÍÝÄ ÝÍ ÐÑÍÈÄÇ -ÄÆÑÇ-; æÚÄÍÄÇ ÚÄÄÊ
ÈÇÓÈÒÄÇÍÄ ÐÄÈÈ ÄÁÍÁ; ÝÚÄÍÄÇ æÓÄÊ ÐÇÄ ÇÄÄÇÓ æÓÄ ÄÆÄÆÍ ÁÍÆÆÍ; ÝÇÈÈÒÄ ÚÈÍ ÇÄÈÇÐÍ
.æÝÊÍ ÚÍÁÍÄ

:ßÈÍÑÆÄ ÄÌÈÑÆÇ ÚÄ ÌÆÄ ÇÓÈÒÄÇÍÄÄ
ÍÍÆÄÍ ÇÁÔÍÍ ÁÍÆÆÍ ÐÇÄ ÁÍ: ßÈÍÑÆÄ ÄÄ ÇÄÐÍÄ æÍÚÆÄÍ ÐÇÆÄÍÄ: ÇÄÍÆÄ ÌÆÄ ÇÄÝÑÇÐ; æÍØÍ ÇÄÄÄ
ÚÄÄÄ; ÄÄÄÄ ÚÈÍ ÇÄÄÑÓÍ -ØÇÄÈ ÚÄÄ- ÐÇÄ ÁÍ ÄÆÍÚÇ : ÇÄÍÆÄ ÄÆ ÄÍÑ ÁÍÇÄÄÇ; æÈÚÍ ÈÄÇÈ ÕÇÚÇÈ
ÇÓÈÒÄÍ. æÈÇÄÄÄÇÓÈÊ ØÄÈÈ ÇÄÚÄÄ ÄÄÄ ÌÆÑ ßÈÍÑ ÝÍ ÇÄÍÄÇÍ æØÝÇÆÄ æÈÆÍÄ ÇÄÍÄÇÍ
.æÇÄÄÍÇÄÍÄ

:ÇÄÒÇÑÆÍ ÍÄÍÐ ÚÄÇÄÊ ÍÇÑÍÇÄ ÄÄÄ ÌÍÑÍÄ
ÑÁÍÊ ÌÆÄ (15/7/1985Ä) ÇÄÄÆÇÝÐ (28) ÕÆÇÄ (1405ÄÚ) ÍÇÑÍÇÄ -ØÇÈ ÝÍ ÇÄÚÒÑÍÄÇÈ- ÄÓÇÈÄ
ØÇÑÆÍ ÝÄÍÐ ÚÄÇÄÈÄ -æÑÁÍÊ ÇÄÈÐÆÈ ÇÄßÈÍÑÊ ÝÍÄÇ- ÈÄ ÇÄÝÍÑ ÇÄÒÇÑÆÍ ÚÄÍ ÈÚÍ ÄÈÑÍÄ ÄÄÄ
. -ÐÑÈ ÌÄÓÈ ÚÒÑ ÄÌÇÄÍÇ - ÄÄÄ ÌÍÑÍ ÄÄÄÄ æÇÍÍ.. ßÇÄ ÄÐÇ ÝÍ ÈßÊÍÇ-ÌÆÓÈ-ÁÍÇ

:ÝÈÇÈ ÈÍÑÍ ÄÄ ÇÄÑßÇÄ ÈÚÍ ÌÆÄÍÄ ÍÍÊ
ÍÍÆÄÇ ÁÍÁÍ ßÓÄÍÑ -ÄÄÍÆÈ ÌÈÄÇÈ ÇÁÔÁÍÍ ÝÓÄ ÁÍÁÍ ÝÍ ÄÑÇÈ- ÄÄ ÇÄØÇÆÑÇÈ ÄÚÇÑÈ ÚÄÍ ÄÄØÐÈ
(ÌÆÒÑÇ) æÐÓÝÈ ÇÄÄÄØÐÈ; æÈÚÍ ÌÆÄÍÄ ÄÍÑÍ ÇÄÄÍÇÄÍÆÄ ÝÈÇÈ ÍÍÊ ÄÄ ÈÍÊ ÇÄÑßÇÄ

: ÐÇÆÍ ÍÐÈÄ (25) ÕÍÆÚÍÇ
ÍÍÆÄÇ ÇÄÐÇÆÍ ÁÍÁÍ ÕÄÇÄ ÄÍÍ ÐÇÍÈ ÕÄßÁÍ; ÄÄÄ ÍÍÈÈ áÚÑßÈ ÈÍÄ ÇÄÄÍÇÄÍÄ æÈÍÄ ÇÄÄÝÚÇÄ
ÇÁÔÍÆÚÍÁ; ÍÁÇÁ ÕÄÑ ÑÄÒÇÄ ÇÄÄÇÓÍ (1405ÄÚ) æÄÄÄ ßÇÄ ÍÓÚÍ ÇÄÍÈÄ ÈÄÝÓÄ ÄÄ ÄÍÍ ÇÄÍÄÇÈ
ÍÇÄÄÇ ÑÕÇÓ ÇÄßÄÇÓÍÄßÆÝ; ÝÆÍÍ ÄÄÇÄÄ ÄÑÈÚÊ æÚÒÑÍÄ ÕÍÆÚÍÇ ÐÈÄÄÄ ÌÄÍÚÇ ÈÄÝÑÍÄ; æÈÚÍ
ÐÄß ÌÑÍ ÐÇÆÍÄÄ ÄÆÄ ÕÇÈØ ÕÍÆÚÍ ÝÆÍÄ ÇÄÐÇÆÍ ÁÍÁÍ ÕÄÇÄ ÑÕÇÓÄ ÄÁÍÄ æÄØÄÐ ÇÄÄÇÑ; æÄßÄ
ÇÄÐÍÑÈ ßÇÄÈ ÐÍ äÝÐÈ ÝÐÇÄ ÄÄ ÈÓÑÚÈ: ÌÑÍÓ (ÁÍ ÐÝ æÚÑÝ ÈÄÝÓß); æÄÄÇ ÇÓÈÒÄÄ ÄÄ
ÇÄÐÇÆÍ ÇÁÔÍÆÚÍ æÄÄÐÍ ÈÑÓÇÓÄ ÁÍÓÇ ; ÝÄÍÐÄ ÁÍÁÍ ÕÄÇÄ ÈÓÑÚÊ æÆÍÄÄ ÁÍÆÄ æØÄÈ ÄÄÄ
ÇÄÐÄÇÈ ÄÄÍ ÄÑßÓ ÇÄÄÍÇÄÍÄ; ÝÑÝØ ÇÄÐÇÆÍ; ÝÄÇ ßÇÄ ÄÄ ÁÍÁÍ ÕÄÇÄ ÄÄÇ ÄÄ ÄØÄÐ ÚÄÍÄ ÇÄÄÇÑ
. ÁÍßÄÄ ÈÄ (25) ÐÈÍÄÇ

:ÇÄÈÚÈÇÄ ÌÄÇÄ ÝÍ ÄÍÓÇÄ äÇÆÑÆÒ
ÍÍÆÄÇ ÇÄÄÍÇÄÍ äÇÆÑÆÒ ÄÍÍ ÄÌÇÄÍ ÕÄßÁÍ ÄÄÄ ßÇÄ ÝÍ ÄÆÈÈ ÌÑÇÓÈ ÈÇÄÍÁ ÐÈÄ ÚÍÈ ÕÄÆÑ ÄÄÍÈ
ÓÇÚÈÍÄ; ÈÄ ÑÍÚ ÁÍÄÇÄ ÝÍ ÝÑÇÓÄ ÇÄ- (Sleeping Bag) æÌÆÄ ÄÄ ÍÓÚÑ ÈÇÄÈÚÈÇÄ ÇÄÐÍ ÈÓÄÄ ÄÄÍ
ÝÑÇÓÄ ÇÄÍÇÝÆ ÁÍÄÇÄ ÝÍÄ; æÈÚÍ ÕÇÚÈÍÄ ÇÓÈÍÐÚ ÚÄÍ ÕÆÈ ÇÄÐÇÆÝ ÍØÄÐÇ ÇÄÄÚÍÇÄ ÚÄÍ
ÇÄÄÍÇÄÍÄ; ÝÄÍÓ ÈÓÍÄ ÈÍÄ ÑÍÁÍÄ; ÝÍÑÍ ÄÄ ÝÑÇÓÄ ÈÓÑÚÊ æÄÐÇ ÈÈÚÈÇÄ ÄÓÆÍ ßÈÍÑ ÌÍÑÍ ÄÄ
ÇÄÝÑÇÓ áÚÇÍÑÇ ÇÄÍÄÊ ÌÆÄ ÄÄ ÌÄÓÄ ÈÄÐÍ; æÄÄ ÄÍÍ ÇÄÄÍÇÄÍÄ ÈÄØÄÇÐ ÇÄÄÇÑ ÚÄÍÄ ÄÄÇ ÄÄ
. äÇÆÑÆÒ ÄÄÚÄ ÐÇÆÄÇ : ÇÈÑßÄ ÄÄÄ ÌÈÈ ÇÄÄÍÇÄÍÄ

:ÇÄÐÇÆÍ ÚÈÍ ÇÄÆÄÇÈ ÌÄÓ ÄÓÑÈÄ
ÍÍÆÄÇ ÝÓÄ ÇÄÄÇÍÈ ÈÆßÁÍ ÐÇÄ: ÁÌÄ ÇÄÑÆÓ ÚÄÍ ÄÄØÐÈ (ÍÑÆÇÓ ßÆÝ-ÈÍÍÓÇÄ) æÈÑß ÇÄÄÍÇÄÍÆÄ
ÇÄÈÁÍÈ æÈÐÍÈ ÇÄÄÓÇÄ æÇÄÆÄÍÇÄ; ÝÍÍÄ ÇÄÑÆÓ æÄÍÐÆÇ ÕÆÍÈ ÇÄÄÆÄÆÍ ÚÈÍ ÇÄÆÄÇÈ (ÇÄÐÇÆÍ)
æÈÄÇÈÈ ÄÄ ÄÈÄÇÆÄ æÓÆÍÈ ÁÍÁÍ; æßÇÄ ÚÍÍ ÇÄÑÆÓ ÌÄÓÈ ÄÄÇÝ; æÄÚÄÄ ÈÄÇÈÆÄ ÄÄÍ ÄÑÈÚÍÄ
ØÇÆÑÈ; æÁÍÓ áÚÄÄ ÌÈÇÈÇÈ ÄÄÄ ÇÄÄÄØÐÈ ÌÈÁÍÈ; ÝÄÍÐ ÇÄÑÆÓ ÄÓÑÈ ÚÈÍ ÇÄÆÄÇÈ æÐÄÈÆÇ
.ÈÄÄ ÄÄÍ ÇÄÄØÇÑ (ÄØÇÑ ÍÇÄÇÄ)
æÄÐÇ ÇÄÄØÇÑ ÌÄÍ ÈÇÄßÄÑÈÇÄ ÄÄ ÑÆÓÍÇ æÁÍÄÄ ÍÇÍÄ ÇÄÄØÇÑ ÓÍÄÄÇ; æßÄÄÄ ÑÆÓÍÆÄ; æÈÐÍÈ
ÒÆÍÈÄ æÄÈÄÇÄÄ ÕÄÑÇ ßÇÄÄÇ ÝÍ ÇÄÄØÇÑ; ÈÄ ÁÍÄ ÚÈÍ ÇÄÆÄÇÈ áÚ äÇÆÈ ÄÄ ÇÄÄÍÇÄÍÄ ÚÄÍ
ÇÄÄØÇÑ; ßÇÄ ÄÐÇ ÐÈÄ ÓÄÈÍÄ -ÒÄÄ ßÇÑÄÄ- ÓÄÈ (1983Ä); ÝÍÇÒÑÆÇ ÇÄÄØÇÑ; ÈÄ ÍÍÄ ÇÄÄÆÄÆÍ

ÍÇÍá ÇáÈíæÉ æÍÇÒÉ ÈíÈ ÞÇÆÍ ÇáÑæÓ æÐÉá ÈáÇÈÉ ää ÇáÍÑÇÓ ÍÇÍá ÇáÈíÈ; æÈáÇÈÉ ää ÇáááíÓíÇ æÁÍÐ ÓæÍÈá æÄÈäÇÁá æÓæÍÈíá ää ÁÓæÇÍ ÇáÞÇÍÉ ÇáÓíæÚííá ÇáÁÝÚÇá; æÈÚÍ Áä ÓÇÑ Ýí ÇáØÑíÞ ÈÓÝÚÈ ÓæÍÈ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ ááÁÓíÑÈíá áÁááÇ æÞÝÈÇ ææÞÝÇ ØíÈÇ äááÇ :ÝÁÍáí ÓÑÇÍááÇ; æßÇá ÚÈÍ ÇáæáÇÈ ÞÍ ÁÑÓá ÑìÇáá àÑÈíá Ááí ÍÇÍá ÑæÓíÇ ÇáÁæáí: ÈìÇæÒ ÈáÇÈÉ ää ÇááíÇáííá äáÑ Íííæá ææÓÚæÇ ÇáÁáÚÇá ÍÇÍá ÁÑÇÓí ÇáÓæÝíÇÈ . ÝÇáÝíÑÈ ÈÓíÇÑÈ æÞÈáÈ (18) ÓÍÓÇ ÇáÈÇáíÉ: ÞÇá ÝÓá ÇááÇÍí: ÞáÈ áÚáá ÝíÇÁÈ ÓíÇÑÈÇá ÈÈÑÓíÇá ÇáááØÞÉ Ýí ÇáíÇæÈ . ÇáÓæÝíÇÈí; ÝÇÓÈÈßáÇ áÚáá æÞÈááÇáá ÍáíÚÇ .. ÞÇá ÚÍíáá (14) ÓÍÓÇ

:ÓíÑ Òáíá íláÓ ÈÚÍ ÓáÇÍÈá

ÁÐÓá áí ÍÚÝÑ -ää ÁæÇÆá ää ÌÇáí Ýí ÞáÑ- Áä ÓíÑ Òáíá ÇÓÈÓáí Ýí ÇáÓÇÚÉ ÇáÚÇÓÑÈ ÒÈÇÍÇ ; æÝí ÇáÓÇÚÉ ÇáíÇáÓÉ ÁÑÍÈ Áä Áíááá ÝÚáíáÇ áááÈ Èíááá Úá ÇáÁÑÓ -æßÇá áÓÉáÞíÇ ÝíáÓ- .ÝíááÈá ÝæíÈÈá ÍÝíÝÇ ÌÇ æÓÚÍÈ Èá ÇáíÈá æßÇá áÐÇ Ýí ÑáÓÇá ÓáÈ (1405áÚ)

:ÇáÚíæ áÇ íÑí

:ÍíÈáí áíáí ÍÇáí ÝÇÑæÞí (ÁÑÚæä) ÞÇá

Á- Ýí ÁíÇá ÍÇæí ÍÑÍÈ ää ÍÇÑí æÞÈ ÇáÚáÑ; æáíÓ ää ÚÇÍÈí Áä ÁÍÑÍ æÞÈ ÇáÚáÑ; æÈÚÍ ÍÑæÍ ÈÚÓÑ ÍÞÇÆÞ ÍæÓÑ ÇáÈíÈ; Èä ÚÍÈ æÍíáÈ ää Èíá Çáíáæí æÁÍÐÈ ÇáÁÐá ää æÇáíí Èä ÍÑÍÈ æáá .íÑæáí

È- ÞÐáß ÞÇá ÇáÈæáíÓ íÈÍÈ Úá ÇááááíÓ ÍáÈíÇÑ æáÚá ÇáÓæÑ æÝÈÓ ÇáÈÇÓ ÈáÇÈíá àÑÈ æáá .íÐÈÓæÇ Úáíá æßáÈ áÚá

ÍÚ- ÞÇá ääÇáß áßÇá áÇÌÈáÇÚ ÇáÁíæÈ Ýí ÁíÇá ÍÇæí; æÌÆÈ Ááí ÇááßÇá æÇááíÇÈÑÇÈ Íæá ÇáíÇÑ . æÍÑÍÈ æáá íÐÈÓæÇ Úáí

:ÇáÑÁíÇ ÇáíÞÈ

.ÍíÈáí áíáí ÍÇáí ÝÇÑæÞí ÞÇá: áÚÚá ÇáíÇáÇÈ ÁÑí ÑÁíÇ ÐÈá áíæä ÇáÓíæÚííá

:ÇáÁáíÇíÇÈ ÈáÓá Úáí ÇááíÇáííá

ÍíÈáí ÓÇÈ ÚÑÈí ÞÇá: ÍÇÓÑ ÇááíÇáíæä Ýí àÐÇÑ ÓÑíÝ ÇáÓíæÚííá æßÇá áÚáá ÇáÓÇÈ ÁÓí Çááá (ÁÈæ ÁÓíí); æÈÞí ÇáÓíæÚííá áíÇÓÑíá ÍÈí áÝí ØÚÇááá; æÇÓÈáííæÇ ÈÇááÑßÓ ÇáÓíæÚííá ÇáÚÇá; ÝíÇÁÈ ÇáØÇÆÑÇÈ Èíáá ÇáÁØáÚÈ æÇáÁíæíÈ Ýí ÁßíÇÓ æÁáÓáÈáÇ Ýí ÇááÚáÇÈ; ÝáÓá ÈäÇá .æÈäÇáæä ÞíÓÇ Úáí àÑßÓ ÇááíÇáííá æÄÈäÇ ÚÓÑ ÞíÓÇ Úáí àÑßÓ ÇáÓíæÚííá

:áÚÑßÈ ÓíÑæß

ÍíÈáí áíáí ÍÓá -ÞÇÆÍ ÌíÑÇá- (ÁæÑÚæä) ÞÇá: áÝíÈ ÐííÑÈáÇ ÈÚÍ ÓÈÚÉ ÁíÇá; ÝíÇÁÈ ÇáíßæáÈ áÈáí ÇáÓíæÚííá ÝÁáÓáÈ Úáíáá ÇáÐííÑÈ ÈÇááÚáÇÈ; ÝáÈÈ ÇáÑíÇí ÝæÞÚÈ Úáí ÇááíÇáííá; ÞÇá .ÍÞÇáí: ÑÁíÈ áÐÇ ÈÚíáí

:ÇáÑæÇÆÍ ÇáØíÈÈ áßá áÇ íÈÓá ÈÇáÓáíí

áÞí ÞÇá áÚí ÁäÇ (ÚÈÍ Çááá ÚÓÇá) æÑÞÈ ÁíÐáÇáÇ ää áíÇáí ÁíÐáÇ ää ÍíÈ ÇáÓáíí ÚÈÍ ÇáæÇÍ (ÞÇÆÍ ÈÚáÇá) ÇáÞí ÇÓÈÓáí ÈÚÍ Úíí ÇáÁÓíí ÓáÈ (1405áÚ); æßÇáÈ ÑÇÆÍÈ ÇáØíÈ ÚÇáÑÈ .ÝíáÇ áÁá Íá ÇáÓáíí ÁÓÇÈáÇ; æÈÞíÈ áÚí ÞÑÇÈÈ ÓáÑíá ÈÚÍ ÇÓÈÓáÇíá æÑÇÆÍÈáÇ ØíÈÈ æÞí ÞÇá ÇáßÈÇÈ ÇáÞí ÁÓÇÈá Íá ÇáÓáíí ÇáÚÑÈí (ííÑ ÓáíæÑ) áÚ ÁÈí ÇáíÓá Çááíáí áíÈ ÁÈÈÑ ää .ÓáÑíá æÑÇÆÍÈá ØíÈÈ; æÁÍÐ ÈÚÓá Ááí Ááá ÇáÓáíí áíÓæÇ ÑÇÆÍÈá ÈÄáÝÓáá ÍíÈáí áíáí ÍÓá ÞÇá: ÇÓÈÓáí ÍáÚÈ ÍÇá æáíáí ÚÇáÑ æíÇÓÑ ÓÇá; æßÇá ÇáÑÓÇÓ ÑÇÆÍÈá .ßÇááÓß; æáÞáá ÓíÑíá Íá Ááí ÈíÓÇæÑ æáÇ ÓÇáÈ ÑÇÆÍÈ ÇáÑÓÇÓ ÞÇááÓß

:ÚØÑ ÇáÓáíÇÁ æáÈä ÇáßÝÇÑ

ÍíÈáí ÚáÇá áíí Çáííá -ää æÑíß- Ááá ÇÓÈÓáí ÚÓÑÈ ää ÇáÓáíÇÁ Ýí ÑáÓÇá ÓáÈ (1401áÚ) æßÇá ÇáæÞÈ ÓíÝÇ ; æÈÞí áÁáÇÁ ááíÈ ÈáÇÈÈ ÁÓáÑ áÚÑÓíá ááÓáÓ æÇááæÇÁ; æáá áíí Áí ÈÚííÑ Ýí .Áí æÇÍí ááá; Èá ÞÇáÈ ÑÇÆÍÈ ÈÚÓáá ÚÓÑÈ

:áÈä ÇáÓíæÚííá

.ÍíÈáí ÚáÇá áíí Çáííá ÞÇá: ÞÈáÈ ÓíæÚíÇ ÝíÑíÈ ÑÇÆÍÈá àÈÇÓÑÈ

:ÐÓÈ ÞáÚÈ äæÈÑÍÈ Áæ ÞÑá Úáí

ääÇß Ýí æÑíß ÈÞÚ ÞáÚÈ äæÈÑÍÈ ÐÇÈ ÇáÄÈÑÇí ÇáÈÓÓÚÉ; æÝíáÇ ÚÓÑæä ÁÓÑÈ; æÞÓÝÈáÇ ÇáØÇÆÑÇÈ; ÇÓÈÑß Ýí ÇáÞÓÝ ÓÈ ØÇÆÑÇÈ áíí æØÇÆÑÈÇá áíáæßÈÈÑ; æÁáÞÈ ÍæÇáí ÓÈÚ ÚÓÑÈ ÞÐíÝÈ ÞÈíÑÈ; ÁäÇ ÇáÓæÇÑíí æÇáÑÓÇÓÇÈ ÝííÈ ÚááÇ æáÇ ÍÑÍ; æáíáÈ ÈÑÇ æÇÍÇ .æáíáÈ ÍáíÚ ÇáÈíæÈ Ýí ÇáÞáÚÈ; æáßá ää ííÑí Áíí ää Þá ÇáÞÑíÈ Óæí ÇáÑÁÈ ÁÓíÈÈ ÈííÓ ÈÓíØ

:ÝÁÚÓíáÇáá Ýáá áÇ íÈÓÑæä

ÍíÈáí ÇáíÇí ÚÈÍ ÇáÞíæÓ (äæØÞÈ äæÓÇæí-ßÇÈá) -ÍÝÚá Çááá - ÞÇá: Ííá ÇáÓíæÚííá ÇáÈáíÈ æÁÍÐæÇ íÓÁáæä Úáí; ÝÑÁæáí ÝÓÁáæáí Úá ÇááæíÈ ÝÁÚÓíÈäá ÁíÇáÇ æÁÓáí ÝíáÇ ÚÈÍ

ÇáÞĭæÓ æÇáÐĭ ÁĭÐ ÇááæĭÉ ĭÚŃÝáĭ; æŮĭĭ ÇáÓĭæŮĭĭá ĭæÇáĭ ÁáÝ; æĀĭÐæÇ ĭÚÐÈæá Ááá ÇáÞŃĭÉ
.æĭÓÁáæááá Úáĭ; ÝÞÇáæÇ: áÐÇ ÇáÐĭ áŃ ÁáÇáßá
ÞÇá ÚÈĭ ÇáÞĭæÓ: ÝÐáÈÈ æááÈ Ýĭ ÇáĭĭÞÈ æĭĭæÇ ÇáĭĭÞÈ; æáá ĭÉĭÈæá Úáĭ Ýĭ Þá áßÇá
.ÝĭáÇ; æáßá áá ĭÁÈæÇ Ááĭ ÇááßÇá ÇáÐĭ ÁáÇá Ýĭá
:ÇáÁŮĭÇá áÇ ĭŃæá ÇááĭÇáĭĭá

ĭĭÈáĭ ÚÈĭ ÇáÞĭæÓ ÞÇá: ÓŃÈÈ ÇáØÇÆŃÇÈ ÞáÇÈá ÚÇÓĭÉ ÝáááÇ; æßáÇ ÈáÇÈÈ ÁáÇ æÇÈáĭ
æĀÓĭ Çááá (ßÇá ÁÓĭ Çááá ĭÇÓŃÇ ÁáÇáĭ); -ÓĭÞá ÁÓĭ Çááá - æÈÞĭáÇ áÇÆáĭá áá ÇáÓÇŮÉ
ÇáæÇĭÉ Ááĭ ÇáÓÇĭÓÈ æßá Ç ØÇÆáĭá; æßÇáÈ Ůĭ É ÇáŮĭæ ĭæÇáĭ áÇÆĭĭ ĭÈÇÈÈ æĭæÇáĭ ÁáÝĭ
ĭáĭĭ; ææÓáæÇ ÁáĭáÇ; æÝÈÓæÇ ÚáÇ ØæĭáÇ æáĭá ÁáÇááá; æáá ĭŃæáÇ æŃĭŮæÇ; ÝŮáĭáÇ ÁÝÞáÇ
.ŃĀĭáÇ áßÇá ÁÞĭÇááá ĭæááÇ

:ĭáÉ Ýĭ ÇáÓáá ÈŮáŃ ÝĭÁÈ Èá ÈĭÈÝĭ
ĭĭÈáĭ Óĭĭ ÞŃĭá áá (ÈÇŮ ĭÇĭ-ÓÞŃĭ) Ýĭ ĭæŃĭ ÞÇÈá ÞÇá: ÞáÇ Áĭĭ ÚÓŃ ÓĭÓÇ (áĭÇáĭÇ); ÝĭÇÁÈ ÞæÉ
ÞÈĭŃÈ æĀáÞÈ ÚáĭáÇ ÞáÇÈá ÚÇÓĭÉ; æÇÓÈÓáĭ ááÇ ÓÈÈ; æÈÞĭáÇ ÈáÇÈÈ ÁĭÇá ĭÇÆŮĭá; æßáÇ
áÈŮÈĭá æĀáÇááÇ Óáá ááÈĭ áĭÓ Ýĭá Áĭĭ; æÈŮĭ Þáĭá ŃĀĭáÇ ĭáÉ æÝĭáÇ ÇáŃĀÈ; ÝÁŮØÈáÇ ĭÈÓÇ
.æĭáĭÈÇ Èá ÓŃáÇ; ÝáÓĭáÇ ÞáĭáÇ ÝÇáÈÝÈæÇ æŃÇÁáÇ Ýáá áŃ ĭáÉ æáÇ ÁÈŃ
ĭĭÈáĭ áĭáĭ ÞŃĭá ÞÇá: ĭááÇ ÈĭÈÇ Ýĭ ÞÇÈá ááŮáá ÚááĭÉ; ÝĭÇÓŃÈ ÇáĭÈÇÈÇÈ ÇáááØÞÈ ÇáÈĭ áĭá
ÝĭáÇ; æĀÐÇ ÈÓĭæŮĭ ĭÓæÈ Úáĭ ÈáĭÞĭÈá ÝÓĭĭÈ ÇáÈÈÈ; æÝĭ áÝÓ ÇáæÞÈ ÇÓØĭáÈ ÓĭÇŃÈÇá
.ÝÓŮá Çáĭáæĭ ÚáÇ æáĭæáÇ

:ÇáÓĭŃÈ ÇáÈĭ ÝæÞáÇ ÇááØÇĭÝ
ĭĭÈáĭ áĭáĭ ÚÇáŃ ææÓÇæĭ (ßÇÈá) ÞÇá: ÞáÇ áÞŃĀ ÇáÞŃĀá Ýĭ ĭĭÞÈ ÝĭÇÁÈ ÇÈáÈÇ ÚÓŃÈ ØÇÆŃÈ
ÞÓÝÈ ÇáĭĭÞÈ; ÝæÓŮáÇ ÇááØÇĭÝ ÝæÞ ÇáÓĭŃÈ; ÝÞáŮÈ ĭáĭŮ ÇáÁÓĭÇŃ áá ĭÐæŃáÇ; ÁáÇ
.ÇáÓĭŃÈ ÇáÈĭ ÝæÞáÇ ÇááØÇĭÝ Ýáá ÈÓÈ

:ĭÈĭÈ Çááá ÈáĭáÞ ÁáŮÇÁá
ĭĭÈáĭ ÇáĭÇĭ áĭáĭ áÇÓá ÞÇá: áÇĭáÈáÇ ÓÈŮáÇÆÈ ĭÈÇÈÈ æáÇÞáÉ; æĭæŃŃ ÇááĭÇáĭæá; ÝÈÞĭáÇ
ÈáÇÈÈ; æßÇá ÈĭÇáÈĭ ĭÈĭÈ Çááá ; ÝÇáĭáÞÈ ÁáŮÇÁá; æÈÞĭáÇ áĭÇÓŃĭá ÓÇŮÈĭá; æÈŮĭ ÓÇŮÈĭá
.ĭáŮ ÁáŮÇÁá æĀĭĭáÇ ÈØáá; Èá ÁáÓß ÈÈØáá æĭÇÁ Ááĭ ÇááŃßÓ; Èá ÚÇáĭæá æáÇ ÓÇá áĭÇáĭÇ
ĭĭÈáĭ áĭáĭ áÓĭá ÞÇÆĭ ÞÈĭÈÈ Ýĭ ÞÇÈá ÞÇá: ÇÈÈÓÝ ÇáÓĭæŮĭæá áßÇááÇ ÝÇŮÈÞáæÇ (12) ÓĭÓÇ
áááá Áĭĭ; æÇŮÈŃÝæÇ Áá ÞÇÆĭáá áĭáĭ áÓĭá; ÝÐáÈÈ áÁÓÁá Úá Áĭĭ Ýĭ ÇááĭÇÈŃÈÈ ÝÞÇá Áá
.ÇáĭßæáÈ ÈÓÁá Úáß ÝÇáŃÈ

:ÁáÇÓ ĭÓáæá ÇáĭáÇÓÈ áŮáÇ
ĭĭÈáĭ áĭĭ ÚÇáŃ æŮÈĭ ÇáŮÇáŃ ÞÇáæÇ: ÞÓÝÈáÇ ÇáØÇÆŃÇÈ ÈÇáÞáÇÈá Ýáá ÈÈÝĭŃ ÈŮÓ
ÇáÞáÇÈá; ÝĭáŮáÇáÇ ææÓŮáÇáÇ Ýĭ ØŃĭÞ ÇáĭÈÇÈÇÈ; ÝÈÝĭŃÈ ÁŃÈŮ ĭÈÇÈÇÈ æÓÈŮ ÓĭÇŃÈÈ;
æĭÇÁÈ (16) ĭÈÇÈÈ ĭĭĭÈ æÞÈáÈ ĭáÓÈ áá ÇááĭÇáĭá; Ýĭáááá (14) áĭÇáĭÇ ; æŮáĭáÇ ÓáĭáÇ Úáĭáá
ŃĀĭáÇ áŮáÇ ÓÈŮÈ ØÝæÝ ĭÓáæá áŮáÇ æáÇ áŮŃÝ áá Áĭá ĭÇÁæÇ æáÇ áŮŃÝáá; æĭáÈÓæá áÈá
.áÈÇÓáÇ; æÈŮĭ ÇáÓáÇÈ æÇáĭÝá ÇÝÈÞĭáÇáá Ýáá áĭĭáá

:ÇÓÈÓáĭ ĭæá ÚŃÓá
ÇÓÈÓáĭ ÝĭÓá ÞÈá ŃáØÇá (1402áŮ) Èĭæáĭá; æÞĭ æÓáÈ ĭáÇÓÈá Úáĭ æÓæá ÞÓæÈ ÚŃÓá; æÞĭ ĭĭÈáĭ
áĭáĭ æĭĭ æĭÇá ĭá Áá ŃÇÆĭÉ ĭáá ÁÞæĭ áá ÚÓŃ ÚŃÓá; æáÇ ÓÇáÈ ÞØĭÝÈá ÚáĭáÇ æáĭ ÈŮÈÞ ÚÓŃÇ
; æáÇ ÓÇáÈ ÞØĭÝÈá Ýĭ ÞŃĭÈ ÈĭÓĭá-ÓÞŃĭ

:ÇááĭŃÇá áá Þá áßÇá
ĭĭÈáĭ áĭáĭ ÚÇáŃ æŮÈĭ ÇáÓÈæŃ ÞÇáæÇ: ÞáÇ ÁŃÈŮĭá áĭÇáĭÇ æŮáĭáÇ (21) ÈáĭÞĭÉ; æßÇá áŮáÇ
áæáæĭ ĭŃĭ; ÝĀŃÓá ÁáĭáÇ ĭÈÇÈÈ æáÇÞáÉ; ÝáĭÁáÇ Ááĭ ÇááÓĭĭ áÁá ÇááĭÇáĭá ĭŮÈÞĭæá Áá Çááá
.ĭáĭ ÈĭÈá æĭáĭáÇ
.ŃĀĭÉ ÇáÓĭæŃ áŮ ÇááĭÇáĭá-
.Þá ÇáÞÐÇÆÝ ÇáÈĭ ÁáÞĭÉ ĭæá ÇááÓĭĭ áá ÈáÝĭŃ -
ÇÓÈÓáĭ ÁĭĭáÇ æÈŮĭ ĭæáĭá ĭÆáÇ Ááĭá æáæ áŮØĭ ÈÇáÈŃÇÈ ÝĭáááÇá áÝáá ÝÈÞĭÉ ĭĭ ááĭÈ-
.ÁÓÈæŮ ÈŮÈÞ ÚÓŃÇ

.ŃĀĭÉ ÇááĭŃÇá ÈĭŃĭ áá Þá áßÇá; ÈĭááÇ áÇ ĭæĭĭ áĭÇáĭæá áßÇá ÇáĭÇĭÈ-
ĭĭÈáĭ áĭáĭ ÁáĭŃ -ÓÇÈØ Ýĭ ÇáĭÓ; ÇÈá ÚáŃæ áĭáĭ- ÞÇá: áÇĭáÈáÇ (170-180) ĭÈÇÈÈ áá áŃßÓ ÞÇÈá
áŮ (1700) ĭáĭĭ; æĭĭÈÈ ÇááŮŃßÈ ÇáÓÇŮÉ ÇáÓÇŮÈÈ ØÈÇĭÇ ĭÈĭ ÇáÈÇááÈ áÓÇÁ ; æĀÓÇÈÈáĭ
ÈáÇÈ ŃÓÇÓÇÈ: ŃÓÇÓÈ Ýĭ ÇáĭÓÇá ÝÇáÞØŮ ÇáĭÓÇá; æŃÓÇÓÈÇá Ýĭ ÇáĭÇÞĭÉ; æáá ĭÓÈÓáĭ ááÇ
.æÇĭĭ; æĭØááÇ ĭÈÇÈÈĭá æÞÈááÇ (170-180) ÓĭæŮĭÇ

:ÇááØŃ ÇáÁÓÝŃ ĭÞÇæá ÈÇááØŃ æÇáŃĭÇĭ
ÇááØŃ ÇáÁÓÝŃ ÚÇÓÇÈ ÓÇáÈ ÈáæÈ Çáĭæ æÈĭŃŃ ÇááĭÇáĭá ÝĭáÇáæá; ĭĭÈáĭ ÚÈĭ ÇáŮÝÇŃ æŮÈĭ
ÇáÞĭæÓ ÞÇá: ÞÇá ÇááĭÇáĭæá ÈÓŮĭá æÇáŮĭæ ÁáÝ ĭÈÇÈÈ æŮÓŃÈ ÁáÇÝ ĭáĭĭ; æßĭáÇ ááÈŮŃ
Úáĭáá; ÝĭÇÁÈ ÇáØÇÆŃÇÈ æĀáÞÈ ÈÇááØŃ ÇáÁÓÝŃ; ÝáÈÈ Ńĭĭ æáÓá ÇááØŃ ÝæÞ áŮÓßŃáÇ

ÝÐØ; æǺÍÐ ÇáǺØÑ ÇáǺŒÝÑ; æßÇǺÈ ÇáǺÈÇÆÌ ÇŒÉŒǺÇÌ (72) àìÇǺìÇ ; æǺǺÇ ÇǺÑæÓ ÝÐÌ ÐÈǺ
.ǺǺǺǺ ǺǺÝÇǺ æŒŒÈÇÆÈ

:ÐŒÉ ÙÌÈÈÈ ǺǺìßÈæÑ ÙÈÌ ÇǺǺǺì
ŒŒÈ ÇǺǺìÇǺì ÈǺǺæÇǺ ÇǺŒÇÆÑÈ ÈÙ (ǺǺ.Èì.Ìì) ÝÇÌÈÑÐ (80%) ǺǺ ÌŒǺ; æßÇǺÈ ÌÑÈÈ ÇǺǺìÈÑÇÐ
ÈÇǺìÈ æÈÇǺÈÈ; æǺÐÇ (99%) ìǺæÈ; ÝÙÇǺìÈǺ Ýì ÇǺǺìÇǺì; æÈÙÌ ŒǺÑ ßÇǺ ìÇǺì; æÐÇǺ ÇǺìßÈæÑ
ÙÈÌ ÇǺǺǺì ÌÑÌ ŒŒÝÍÙ ÇǺǺǺ ÈÑŒŒŒÈ ÝǺŒŒÈÈ ŒÌÑǺ æìÑÌÈ ǺǺ ÙǺÑǺ æßÇǺÈ ŒŒÈ ÇǺìÑÌ Ýì ÙǺÑǺ
(12-15) ŒǺÈìǺÈÑ æǺìÐÈ ùǺǺÇ ÐŒŒÇ ǺǺ ÇǺǺùÌÈ æÇǺßÈÌ æÇǺǺǺÙÇǺ æÑǺìÈǺÇ Ýì
ÙǺÑǺ; ÝÙÇǺìÈǺ æŒŒÝì ÈìǺì ÇǺǺǺ ; æǺæ ìÇǺì; æÈÙÌ ÇǺǺŒŒÈ æìæÇ ǺǺ ùǺìÈǺ æßÈìǺ æǺǺÙÇǺǺ
.ßǺǺÇ ǺǺ ìǺŒÇ ŒŒǺ
ÙÈÌ ÇǺŒÈæÑ ìÐǺ: ÐÈìÈÈ Èììì (29) ŒìæÙìÇ ; æÐÈǺÈ ùǺ ùǺæÙÈì (400-500); æìŒǺǺÇ (50-55)
.ìÈÇÈÈ æŒŒìÇÑÈ

:ŒìÑ ÙǺì ìßÈÑ Ýì ÇǺǺùÑßÈ ÈÙÌ ÇŒÉŒǺÇìǺ
ììÈǺì ÙÈÌ ÇǺÑìǺǺ -ÐÇÆì- ÐÇǺ: ßÇǺ ŒìÑ ÙǺì ÌÇǺ æǺæ ÈÇßŒŒÈÇǺì ìÇǺì ùǺǺÇ; æßÇǺ ìÐǺ: ÇǺǺǺǺ áÇ
ÈÑìǺÇ ǺǺì ÈÇßŒŒÈÇǺ ÆììÇǺì; æÝì ÇǺìǺǺ ÇǺÐì ÇŒÉŒǺì ÝìǺ æŒŒ ǺǺÈŒŒǺ ÇǺìììǺ æÐÇǺ: ǺǺÇ ǺǺ
ŒÇǺ ÇǺǺǺ ÇǺìǺǺ ǺŒŒŒŒì; æǺŒǺ ÇǺǺùÑßÈ; æÇǺÈǺÈ ÐììÑÈǺ Ýì ÇǺǺùÑßÈ; ÝÐÇǺ ìÇŒÈ
.ÇǺŒìæÙìǺ: ìÇ ÇÈÈ ǺìǺǺ ǺŒŒÈǺÇ ǺǺǺÇ æǺŒŒŒ ǺǺì ÑǺŒǺ ÝìÇǺÈǺ ÇǺŒǺÐÈ ÌÈÈ ǺŒŒŒ
.æÈÙÌ ÇŒÉŒǺÇìǺ ÈŒŒǺìǺ ŒǺÙÈ ŒǺÈǺ Ýì ÇǺǺùÑßÈ ìßÈÑ

:ÇǺÐÑǺǺ ÇǺßÑìǺ ìǺì ǺǺì ÝÈì
ììÈǺÇ ÙæÈ ÇǺǺǺ ŒìÐ Òìì ÐÇǺ: ŒŒÈÈ ÇǺǺìÇǺì ǺǺì ÝÈì ÑŒŒŒÈ Ýì ŒìÑǺ ÝÐÝŒ æǺŒǺ
ùÑÐǺ; æÐÇǺ ǺŒÈÈ; ÝìÇǺ àìÇǺì ǺìÑ æÝÈŒ ìÈÈǺ ÝǺì ÇǺÑŒŒŒÈ ǺŒÈÈ ìǺì ÇǺǺŒŒÝ ææÝÈÈ
.ÝìǺ

:ŒǺì ìǺŒ ÑŒŒŒŒ
ììÈǺÇ ǺŒŒŒ Ýì ÒìÑ ðÇÆì Ýì ÈÑßì ÈÑß Ýì æìÑ ǺǺ ÇŒÉŒǺì ÙǺìǺÇ àìÇǺì ÇŒǺǺ ÑÈÇǺì; ÝÇìÈŒŒ
ÑŒŒŒ ǺǺǺŒ ÈǺ; ÝìÇǺ ÇǺǺìÇǺìæǺ æìÇǺææÇ ǺìÐ ÇǺÑŒŒŒ ǺǺǺ ÝÑÝŒ ÈŒǺìǺǺ; ÝùǺìǺÇ ìÈÈÈ
.ǺǺǺÈÈ ÈÇǺŒŒŒÈ æǺìÐÈ ÇǺÑŒŒŒ ǺǺ

:ÇǺǺŒŒÈ ÒÐÞÝ ÌÈÈ ŒìæÙì
ììÈǺì ǺìÑ ǺǺì ìǺ -ÈæǺì ÙÇǺǺ ǺǺ ǺǺìÑ- ÐÇǺ: ÌŒÈ ÇǺŒìæÙì ÇǺǺŒŒÈ ÈÐŒŒÈ ÈǺ ÐÇŒì ÝŒŒ ÇǺìÐ
ÇǺÑǺÈ ÇŒǺǺÇ (Èì Èì ÌÇǺ) ǺǺ ÐÑìÈ ÈÇììÈÈ ŒŒÈ; ÝÑÝŒÈ ÇǺǺÑǺÈ ǺǺ ÈŒŒ ǺŒŒŒ ǺǺ ÙǺìǺÇ
ìÇǺ ìǺìÐǺÇ; ÝùÇì ÙÇŒÈÈ ; æùǺì ÇǺŒŒìÐ ÇŒŒìǺ ùǺ ŒìÇÑÈ ÝǺÈÈ; ÝìÇǺæÇ ÈǺ ǺìÝǺæǺ Ýì
ÇǺÐÑìÈ; ÝùǺìǺÇ ÌÝÑæÇ ÇǺÐÈÑ æìæÇ ÝìǺ ǺÝùì; ÝǺÑÇìæÇ ǺǺ ìÝÑæÇ ÐÈÑÇ ǺìÑ; ÝÐÇǺ
ÇǺǺŒŒ ǺÑìǺæÇ ǺǺÝŒŒÈ ŒÈìǺæǺ ÇǺǺÝùì Ýì ßǺ ÌÝÑÈ; ÝìÝǺæǺ; æÈÙÌ ÌÝǺǺ ǺÝùÈǺ ÇǺǺŒŒ -Ǻì
ÐÞÝÈǺ ÌÇÑìÇ -; ÝìÝǺæǺ ǺÑÈ ǺìÑì ÝǺÝùÈǺ ÇǺǺŒŒ ǺÑÈ ǺìÑì; æǺÐŒǺ Ǻì ǺìÑ ǺǺì ìǺ ÌÇÑŒ
.ìßǺÈìÇÑ ǺǺì ÑǺìÈ ǺÐÇ ÈùìǺì
:ÇŒÉŒǺÇìǺ ǺìÑ ǺùÇ æÈìǺ ÈǺìÐÈǺ

ììÈǺì ǺìÑ ǺǺì ìǺ ǺǺ ÇǺǺìÇǺì ǺìÑ ǺùÇ ÇŒÉŒǺì ÝǺǺŒ ÈÑŒŒŒÈ; ÝìÇǺ ÇǺÑæŒŒ æìÇǺææÇ ǺìÐ
ÈǺìÐÈǺ ÝÑÝŒ ÈŒǺìǺǺ; ÝǺÝÑÙæÇ Ýì ŒìÑǺ ÈǺÈÈ ǺìÇŒǺ æǺǺ ìÝǺÈǺÇ; ÝìÇǺ ÐÇÆì ÇǺǺìÇǺìǺ
.æÇŒŒǺ ǺŒŒŒ Ýì ÌÈÈ æÈÇÑß ǺǺ ÈÇǺŒŒŒÈ ÝǺÝǺÈǺÇ ǺǺ

:ǺùÑßÈ ÌæǺÈÈ
ììÈǺì ÙÈÌ ÇǺǺǺ ÌÇǺŒ -ìÑì ÇǺìÇǺÙÈ ÇǺǺŒŒŒÈ-ÇǺǺìǺÈ ÇǺǺǺæÑÈ-; æǺæ ǺǺ ÇǺǺŒŒǺìǺ Ýì
ÇǺìŒÈ ÇǺǺŒŒǺì Ýì ǺǺŒÈ ǺÑÇÈ ÈǺìǺì ÇǺǺì ǺììÈ ÇǺǺǺ -ǺŒǺǺ ÇǺǺÑÈÈÇŒŒÈ- æìǺìÈÈ ŒÈìÇǺ
-ÇǺÐÇÆì ÇǺùÇǺ ǺǺìŒÈ ÇǺǺŒŒǺì- æǺŒŒŒæÇ ÙǺì ǺÐÇ ǺǺǺ ìæǺ (20) Ììì (10/1/1986Ǻ) Ǻì ÇǺÑæŒŒ
ÈÐǺÈ ŒÈǺÇÆÈ æìǺŒŒÈ ÌÈÇÈÈ; æìæÇǺì ǺǺÝ ǺÇÐǺÈ; æßÇǺ Ùìì ÇǺǺìÇǺìǺ ǺÑÈÙǺÇÆÈÈ
àìÇǺì; æìÇÑÈ ÇǺǺùÑßÈ ŒÈÙÈ ǺìÇǺ; æǺŒǺ ÇǺÑæŒŒ; æßÇǺÈ ÇǺǺÈììÈ ÐÈǺ æìÑì (334) ßÇÝÑÇ
; æÈìŒìǺ (25) ÌÈÇÈÈ; æùǺǺ ÇǺǺìÇǺìæǺ (46) ßǺÇŒŒǺæÝ; æÇŒÉŒŒǺ ǺǺìÇǺìǺ (113) ßÇÝÑÇ ; æßÇǺ
. Ùìì ÇǺŒǺìÇǺ ÌǺŒÈ æùìì ÇǺìÑì ÙŒŒìǺ ǺÝÑÇ

:ǺŒŒÈ ìǺæ ǺǺ ǺǺÝ ŒìæÙì
ììÈǺì ÌǺìÈÈ ŒÈìÇǺ -ÐÇÆì ÇǺìŒÈ ÇǺǺŒŒǺì Ýì ǺÑÇÈ- ÐÇǺ: ßǺÇ Ýì ǺùÑßÈ æßŒŒÈ ÑìǺì; ÝǺßÈÈ
Ýì ÇǺÈìÈ; ÝùǺǺ ÇǺÑæŒŒ ǺǺì ǺŒŒÈÑ Ýì ÇǺÈìÈ; ÝǺìǺæÇ ǺÐÈǺì Ǻæ ǺŒŒì; æßÇǺ ÌǺŒÈ
ǺǺÝÇÑ; ÝÐÇǺæǺÇ ÇǺÑæŒŒ æßÇǺ ÙììǺǺ ǺǺÝ ŒìŒ ùǺ ÌǺÈǺì ǺÑÈÙǺÇÆÈÈ ÌÈÇÈÈ æǺÇÐǺÈ; æìÇÑÈÈ
.ÈìǺÇ ǺùÑßÈ; æÈÝŒŒŒ ÇǺǺǺ ǺìæÈ ǺǺǺǺ
.ÐǺÈ ǺìǺìÈÈ: ßìÝ ǺìæÈ æǺǺÈ ǺŒŒÈÑ; ÝÐÇǺ: ßǺÈ ǺǺŒì ÙǺì ÇǺŒŒ

:ǺÇ ǺìÑì ßìÝ ǺìææÇ ǺǺ ÇǺìŒŒŒ
ììÈǺì ÌǺìÈÈ ŒÈìÇǺ ÐÇǺ: ßǺÇ ǺÑÈÙÈÈ; ÝììǺÇ ǺÑÇÈ; æŒŒÈǺÇ ÈǺÈÈ ŒìÇÑÇÈÈ
ǺǺǺìÇÈÑÇÈ; æììǺÇ ŒŒÇŒÇ ÈìǺ ÇǺÈŒŒÈìǺ; ÝìÇŒŒÈǺÇ ÇǺìÈÈÈÈÈ ÝǺìæǺÇ ǺǺ
.ÇǺìŒŒŒ; æÈùìÈǺÇ ßìÝ ǺìææÇ

:áìæÉ ää Èíá ÇáÓíæÚííá
ÍíÈáí ÍáíÝÉ ÒÈÍÇá ÞÇá: ÍíáÈ áÇÛÈÍÇá ÓíæÚí ÒÈÍÇá; ÝÁÍÇØ Èí ÛÍÍ ÒÈÍÇá ää ÇáÓíæÚííá (ÍæÇáí
.ÈáÇÈäÇÆÉ); æÄäÇ Úáí ÇáíÑÇÍÉ ÇááÇÑÍÉ; æÁÍÐæÇ íØáÐæä Úáí ÇááÇÑ æáìÇáí Çááá ääää

:ÇáÓáíí ÚáÇä áíáí íÒÈÑ ÑÇÝÚÇ ííá
ÍíÈáí ÇáÞÇÆÍ ÛÈÍ Çáíáíí áÓÇÛÍ ÁÑÓáÇä: Äää Ýí ÒáÑ íäÇíÑ ÒÇäæä ÇáÈÇáí ÓáÈ (1986á) ÒÇäÈ
ÓíÇÑÈ áááìÇáíá ÑÇÍÛÉ ää ÒÇáí (ÒæÈ-ÒÑæÈ-ÈÒÈÍÇ) Ááí ÈÚá Úáí ÍíæÍ ÈÇÒÓÈÇä; æÝí ÞÑÍÉ
(áÇÑ ÈÑÇÍÑÓ: ÇáÁÍæÈ ÇáÁÑÈÚÉ) áÓáÈ ÍæááÇ ÇÈäÈÇ ÛÓÑÈ ØÇÆÑÈ áíææÒÈÈÑ; æÁØáÐæÇ
ÇááÇÑ Úáí ÇáÓíÇÑÈ; æÇÓÈÓáí ÁÍÍ ÛÓÑ áìÇáíÇ ; æÒÇä Èíááá ÚáÇä áíáí; æÒÇä ÇÓÈÓáÇÍá Ýí
ÇáÓÇÚÉ ÇáÈÇááÈ áÓÇÁ; æÝí ÇáÓÇÚÉ ÇáÚÇÓÑÈ ää ÒÈÇÍ Çáíæä ÇáÈÇáí ÍÇÁ äæáæí áÓÑ
Çáíá; ÝÚáíáÇ ÇÞÈÑÈ ää ÚáÇä áíáí ÑÝÚ ÚáÇä áíáí ííá æÒÈÑ; æÈÞíÈ ííá áÑÝæÚÈ ÍÈí ÞÑÁ áÓÑ
.Çáíá ÇáÝÇÈÍÉ æÇááÚæÐÈíá æØáÈ äää Áä íáÓá ííá ÝÁäÓááÇ

:Íá áíáí ííÑÞ ÌÈÇÈÈ ÈÍÝáÈ ÈÑÇÈ
ÍíÈáí ÇáÞÇÆÍ Çááæáæí ÛÈÍ Çáíáíí æäæáæí ÒÇä áíáí -ÇÈä Úá äæáæí ÁÑÓáÇä- æäæáæí Óíí ÛÈÍ
ÇáíÞ æÇáíáíÚ ää (ÈÒÈÍÇ-ÁæÑÚæä); Áä Íá áíáí ÍíÈää ÞÇÆÁÇ : ÒáÇ ÇÈáí ÛÓÑ áìÇáíÇ ; æÐáÈäÇ
áÓÑÇÚÉ ÇáÁáÚÇä; Èä ÚíáÇ áíáÇ ; ÝÓááÈ ÇáØÑíÞ; æÁÐÇ Èí Ýí ÍÇÍá áÚÓÒÑ ÓíæÚí; æÒæÈ Áíáí
ÇáÒáÇÓíáæÝ Ýí ÒÈÝí; æÚáíáÇ ÁáÓÒæÇ Èí ÞÇáæÇ ää ÁáÈ; ÞáÈ: ÁäÇ ØÇÁÈ Úáá áìÇáí ÁÑÍ
ÞÈáßá; ÝÁÍÐá ÇáÓíæÚíæä Ááí ÇáÞÇÆÍ ÇáÑæÓí; ÝÓÁáá: áÇÐÇ ÈÑÍí; ÝÁÚÇÍ: ÁÑÍí ÞÈá
ÇáÑæÓ æÁíÑÇÍáá ää ÁÝÚÇáÓÈÇä; ÝÞÇá ÇáÞÇÆÍ: ÁÑÍí Áä ÓÓÁáß ÒíÝ ííÈÑÞ ÑÓÇÓÒá
ÌÈÇÈÈäÇ; ÝÞÇá Íá áíáí: ÁááÇ ÈÒááÈ áÇ Ááá ÁáÇ Çááá æÇááá ÁÒÈÑ áæ ÑáíáÇ ÍíÑÇ ÍÑÞáÇ
ÌÈÇÈÈä; ÝÞÇá ÇáÑæÓí: áÐá ÌÈÇÈÈ ÝÁÍÑÞáÇ ÒáÇ ÈÍÚí; æááÇ ÓÞØ Ýí íí Íá áíáí; æØáÈ áÇÁ
ááæÓæÁ æÈæÓÁ æÓáí ÑÒÚÈíá; æÍÚÇ Çááá Ýí ÓíæÍá Áä íáÓÑá Úáí ÇáÞæä ÇáÒÇÝÑíá; æÁä íÚáÑ
.Ííáá; æíÁíí æáíá áÒÇÍÉ ÈÁÚÍÇÁ Çááá ÁÑÚÇáÇ ááá æÁÐáÇáÇ ; æÁØÇÁ ÇáíÚÇÁ
æÈÚÍ ÇáÓáÇá Íáá ÍÝáÈ ää ÇáÈÑÇÈ æÇáíÓí ÝÑáÇáÇ Úáí ÇáíÈÇÈÈ; æÁÐÇ ÈÇáíÈÇÈÈ ÈÓÈÚá
áÇÑÇ ; æÚáíáÇ Áíí áá ÇáÓÇÈØ ÇáÑæÓí ÇáÈÍÉ ÇáÚÓÒÑíÈ æÓá ää ÇáÒáÇÓáßæÝ; æØáÈ äää Áä
.íáÓí Ááí ÞÇÚÍÈä ÈÁäÇá æÓáÇá

:ÞÐÍÝÉ æÇÍÍÈ ÝáÓá ÇááÓÑ
ÍíÈáí äæáæí ÒÇä áíáí (ÁÑÚæä-ÈÒÈÍÇ) ÞÇá: ÒáÇ ÈäÇáíÈ áìÇáíá áíáÈ ÚáíáÇ ÌÈÇÈÈÇä æÚÑÈÈ
áíÑÚÉ; ÝÁØáÐæÇ ÚáíáÇ ÇáÑÓÇÓ; æáÝí ÇáÑÓÇÓ Òáá; æää íÈÐ ÁáÇ ÞÐÍÝÉ æÇÍÍÈ; ÝÞááÇ: íÇ
Çááá íÇ Çááá áÇ ÈÍÚá ááßÇÝÑíá ÚáíáÇ ÓÈíáÇ; Çáááá áíáÇ; æÁØáÐÈ ÁÍÑ ÞÐÍÝÉ (ÁÑ; Èí; Í 7)
ÝÁØÇÈÈ ÌÈÇÈÈ; ÝÇÓÈÓáá ÇáíáíÚ; æÚáááÇ ÌÈÇÈÈíá æáíÑÚÉ; æÈáÇÈíá ÇáíÈÇÈÈíá áÚ
.ÇááíÑÚÉ ÝÈÍáÇ ÈÚÍ íæáíá ÞáÚÈ (áíß áíáí)

:ÞáÚÈ ÇááìÇáíá áÁæí Úáí ÇáÞØÝ
ÍíÈáí ÇáÞÇÆÍ ÛÈÍ ÇáíÈÇÑ (ÓæáÚÑ-ÚÓáí) Áä ÞáÚÈ ÒáØÝ ÒÇäÈ Èíí ÇáááíÓíÇ Èä ÝÈÍáÇ
ÇááìÇáíæä; æääÐ ÓÈÚ ÓææÇÈ æÇáØÇÆÑÇÈ ÈÐØÝáÇ æää ÈÓÈ ÍÈí ÇáÁá ÈÁÍ ÁÐí; æää ííÑÍ
ÝíáÇ æÇÍ; ÈíááÇ ÇáááØÞÈ ÍæááÇ áíáÑÈ; æáÐÇ ÁÓÈÍ áÚÑæÝÇ áíí ÇááÓÇÁ æÇáÁØÝÇá Ááá
ÁÐÇ ÍÇÁ ÇáÞØÝ Úáí ÇáÞÑÍÈ Áæí ÇáÓÚÝÇÁ Úáí ÇááìÇáíá áÁááá íÚááæä Áä ÇáÞáÚÈ áÇ
.ÈÓÈÈáÇ ÇáØÇÆÑÇÈ æáÇ ÐÐÇÆÝ ÇáíÈÇÈÈÈ
.æÞÇá ÛÈÍ ÇáíÈÇÑ: ÈíÈí ÈÌÇäÈ ÇáÞáÚÈ æÁááí æÇáíáí ááá Ýí ÍÓá ÍÓíá ÈÍáÇÍÈ ÑÈ ÇáÚÇááíá

:ÇáÓíæÚíæä áÇ íííáæä ÛÑÝÉ ÛÈÍ ÇáíÈÇÑ
ÍíÈáÇ ÛÈÍ ÇáíÈÇÑ ÞÇá: áÇÍÈááÇ ÇáíÈÇÈÈÈ æíÇÓÑÈ ÇáÞÑÍÈ ÇáÈí ÒáÈ ÝíáÇ æÇÓááÇ (ÓÓÈ
ÒæááÇ); æíÇæááÇ ÇáíÑæí ää ÇáíÓÇÑ ÁáÇ Áä ÇáíÓÇÑ ÁÍÇØ ÈÇáÞÑÍÈ ÒÇáÓæÇÑ
ÈÇááÚÓá; ÝíáÓÈ Ýí ÛÑÝÉ æÞáÈ: íÇ ÑÈ ÁäÇ ÁíáÓ Ýí áÐá ÇáÚÑÝÈ æÁáÈ ÍíÑ ÍÇÝÚÇ æÁáÈ
ÁÑÍá ÇáÑÇÍáíá; æÍíá ÇáÓíæÚíæä Òá ÈíÈ æÒá ÛÑÝÈ æää ííÚæ áÒÇáÇ ÁáÇ ÝÈÓæä Óæí ÇáÚÑÝÈ
.ÇáÈí ÁáÇ ÝíáÇ

:ÇáÒáÈ áÇ íáÈÍ Úáí Ííæá ÇááìÇáíá
ÍíÈáí ÛÈÍ ÇáíÈÇÑ ÞÇá: ÒÇä Ýí ÞÑÍÈ (áÑí) ÓíæÚí ÒÈÍÇá æÚáíá ÒáÈ ÒÑÓ ááíÑÇÓÈ æáÇ ííÚ ÁÍÇ
ííá ÇáÈíÈ ÁáÇ æáíá Úáíáí; æÐÇÈ íæä Ííá ÝíÓÇá Çááá áÞÈá ÇáÓíæÚí Ýáá íáÈÍ ÁÈÍÇ ; ÝÞÈá
ÝíÓÇá ÇáÓíæÚí Èä áÑÈ Úáí ÍÑÇÍÈ áÇÑÍÉ; ÝáíÞ Èä ÇáÒáÈ; ÝÁØáÐ Úáíá ÇááÇÑ; Ýáá íÑÍÚ; æÈÐí
.íÈÈÚá ÍÈÈ ÐáÈ; æÓÇÑ áÇ íÓÈØíÚ ÝÑÇÞá

:ÇáÓÈÇÈ ííáí ÇááìÇáíá
ÍíÈáí ÛÈÍ ÇáíÈÇÑ ÞÇá: áÇÍÈááÇ ÇáíÈÇÈÈÈ Ýí ÞÑÍÈ Óáßí áÒÇ æíÇÓÑÈäÇ; æíÇÑÈ ÈíááÇ æÈíááá
áÚÑÒÈ; æÞÈá ÓÈÈ ää ÇááìÇáíá; ÝÁÑÍáÇ Áä áÁÍÐ ÌÈÈáá; æáßá ÇáíÈÇÈÈÈ æÇáØÇÆÑÇÈ Ýí
ÇáÁÑÓ æÇáíæ; æáßááÇ ÓáááÇ Úáí ÁÍÐ ÇáÓáíÇÁ; ÝÓÇÞ Çááá ÇáÓÈÇÈ æÚÓÈäÇ æÍáááÇ
.ÇáÓáíÇÁ

:IUYÑ íÇØÈ ÁÍÇá ÇáÓáíí ÓíÑ áíáí
ÇÓÈÓáíí ÓíÑ áíáí íæä ÇáÓÈÈ (29/3/1986a) Ýí Çáálæä ÇáÝÌÇÆí Úái ßáÑ Úái áUÓßÑ ÁÓÇæÈ Èä
Óíí; æÓíÑ áÐÇ ßÇä ÈØÁÇ ää ÀÈØÇá ÇáíáÇí; æäæ ÓÞíÞ IUYÑ; æIUYÑ íÓáí ää ÇáíáíÚ
ÈÇáÁÓÈÞÇæÈ æÇáÓÍÇÚÉ; æäæ ää ÁæÇÆá ÇáálÇáíá Ýí ßáÑ; ÝÌÇÁ IUYÑ áU Áííá ÓíÑ áU ÁÓÍ
Çááá ælá ÇáÑíáä æíæÓÝ æÚÈÌ ÇáÈÇÞí æÈÌÁæÇ ÈÈØáíÑ áUÓßÑ ÁÓÇæÈ Èä Óíí ÈÚÍ Áä ÇÍÈäá
ÇáÑæÓ; ÝÇÓÈÓáíí ÓíÑ áíáí ælá ÇáÑíáä; ÍÇÁ IUYÑ æÞÇá áÁííá ÓíÑ áíáí: Áä ßáÈ ÓáííÇ
ÝÇÈÈÓá áí; ÝÇÈÈÓá ÓíÑ áíáí ÍÈì ÈÌÈ ÁÓáÇää; æUáíáÇ IUC Áäá áÈÑì ÇáÀÈÈÓÇæÈ; ÝÑÁáÇ
.Áí áÇá áíáí æäá ÈÑ Ááí ÇáÀÈÈÓÇæÈ
: IUYÑ íÓÑÈ ÈÞæÈáÈ ÝÌÑÍÈá ÍÑÍÇ ÍÝÍÝÇ
ÑÁíÈ Ýí ÍÝá IUYÑ æÝí ÈØää ÁÈÇÑ ÞæÈáÈ ÈÝÌÑÈ Ýíá æáßá ää ÈÁÈÑ Ýíá

:áÇÓä íÞæá ááÓáíí ÓÁÍÝá ÈÌÇæÈß
æÍU ÇááÇÓ íáÇÒÈ íá ÇáÑíáä ÇáÈØá ÈØáÈ äáíÈ æÍÓä ÚáíÞ; æÁÐÇ Èáíáí áÇÓä íÞæá: ÓÁÍÝá
ÈÌÇæÈß íÇ íá ÇáÑíáä; æÈÚÍ ÓÇÚÇÈ ÁÚÇÑÈ ÇáØÇÆÑÈ ÝÁáÞÈ Úáíá ÞÐíÝÈ áÇÈÇää æÇÓÈÓáíí
æÍÝá ÈÌÇæÈ íá ÇáÑíáä; ælá ÇáÑíáä ÁÍí ÇáÇÈØÇá ÇáÚUÇá ÇááÑæÞíá

:áíáí ÁäÇá ÈáÞíá ÇáÞÐíÝÈ ÝæÞ ÇáÓíÑÈ
ííÈäÇ ÚÈÌ ÇáÈÇÞí (íæÑ-áUÓßÑ ÍßáÈíÇÑ) íæä ÇáÁÑÈÚÇÁ (24/4/1986a) æÈÑíá ÍßáÈíÇÑ (æÚÈÌ
ÇáÈÇÞí ÞÇÆÍ Ýí ÈUáÇá) Áä ÇáííÓ áíá Úái ÇáálÇáíá æÇÓÈÑßÈ ÇáØÇÆÑÇÈ; ÝÌÇÁÈ ÈÌÇæÈ
(áíáí ÁäÇá) ÞÐíÝÈ ØÇÆÑÈ ÝíááÈä ää ÇáÁÑÓ æÁáÞÈä ÝæÞ ÇáÓíÑÈ; ää æÓáÇíá; Èä ÇÓÈØÇÚ
ÇáÓíæÚíæä Áä íííáæÇ ÇáääØÞÈ; æÈÞí áUáí Úáíá ÝæÞ ÇáÓíÑÈ; ÝÌÇÁÈ áíáæÚÈ ää ÇááÓÇá ÈÈÍÈ
Ýí ÇáääØÞÈ ÝÑÁæä ÝæÞ ÇáÓíÑÈ; ÝUáæä ÑæÓíÇ ÝáØæÇ ÇáÓíÑÈ ÝÓÞØ (áíáí ÁäÇá) æÈÌÁ
íÝÑß Úíáíá ßÁää áÇÆä; Èä ÓÁá Áíá ÇáálÇáíæä; ÝÁíÐÈä ÇááÓÇÁ Ýííá ää Èíá ÍÓÇÑ ÇáÑæÓ
.æÓá ÇáálÇáíá

:ÓÑíÑ Ííí Ýí ÇáÓíÑÇÁ
ííÈäÇ ÚÈÇÓ ÞÇá: ßáÇ áíáæÚÈ ää ÇáálÇáíá ÝáÇÍÈäæÇ ÇáíÈÇÈÇÈ ää ßá íáÈ; æÇáØÇÆÑÇÈ ää
ÝæÞáÇ; æÇáÓÍÈ ÇáálÇáíæä æÈÞíáÇ ÓÈÈ ÁäÝÇÑ ÝæÞ ÓíÑÈ áÑÈÝÚÈ ääÈÚÑ ÇááæÈ Áæ ÝÑØÈ
ááÁáÓÍÇÈ; æÈÞíáÇ ÈáÇÈÈ ÁíÇá ÈáÇ ØÚÇá æáÇ áÇÁ; ÝÁÑÓá Çááá ÚáíáÇ ÇáÚáÇá æÇááØÑ
íáÓá ÚáíáÇ áUÓá áäæääÇ æÁáÇääÇ; æÇÓÈÑíáÇ Èä ÇáÓÍÈäÇ æäá íßá Ýí ÇáááØÞÈ ÁíÈ ÓÍÇÈÈ ÍÈì
Úá ÁíæÇääÇ ÇáálÇáíæä ÇáÞíá íÑÞÈæäÇ ää ÈÚÍ Áä ÇáØÇÆÑÇÈ ÁáÞÈ ÚáíáÇ ÇáÚÇÓÇÈ
ÇáÓÇáÈ; æÝí ØÑíÞ ÇáÓÍÇÈäÇ áÞíáÇ ÑíáÇ ÍÑÍÇ ; ÝíáááÇá ÞáíáÇ Èä ÈUÈæÇ ÍÈì ÁUáí Úái
ÁííáÇ ää ÇáÈÚÈ; æßÇá ÇáíÑíí íÓáí (ÁäæÑ); æUáíáÇ ÁUáí Úái ÁííáÇ IUC Çááá Áä ííÓÑ ááÇ
ÓíÆÇ áíáá ÇáíÑíí Úáíá; ÝÓÑáÇ ÞÑÇÈÈ áÇÆÈ áÈÑ Ýí ÇáÓíÑÇÁ ÝæííáÇ ÓÑíÑÇ ÝíáááÇá Úáíá;
æÓÑáÇ ÍÈì ÁæÓááÇá Ááí ääØÞÈ ÁáíáÈ; Èä ÈÌÁáÇ æÈÍÈ Úá íáá áíááá Úáíá; ÝáÑÈ áíáæÚÈ ÁíÑì ää
:ÇáálÇáíá áÓÈÑííá ÝæííæÇ (ááÇ ÁäæÑ) áÓíí Úái ÇáÓíÑíÑ Ýíááæä Ááí ÁÈÇííáí.Óíí Áíáí ÓÇá
ííÈäÇ Óíí Áíáí ÓÇá ÞÇá: ßáÇ ÓáÈ (1978a) Ýí ääØÞÈ ÍíÑÇá Ýí ääØÞÈ (ÈÑÍ ÁÓíÑì: ÇáÈææØ
ÇáálæÑ) Ýí äáÑ ÇÓáá (ÓÈì ßÇáíæÇ: äáÑ ÇáíÓÈ ÇáßÈíÑ) ÝÌÇÁÈ ÞæÈ Ááí áÐá ÇáááØÞÈ áíæ ÁáÝ
æáÇÆÈÇ íáíí áU ÁáíÇÈäá; æÈÚÍ Çáálæä ÇáÓÍÈ ÇáálÇáíæä æÈÞíáÇ ÍáÓÈ ÚÓÑ ÓÍÓÇ ; æÞÇáæÇ:
ÈíáÇ ää ÇááÓíáÈ ÇáÁÝÓá Áä áÞÈá ääÇ; ÝáíááÇ ÝíáÑáÇ (45) ÓíÇÑÈ æáÓÝÍÈ æíÈÇÈÈ
æÇííÈ; æäá íßá ÚáíáÇ Áí áÓÇí ááíÈÇÈÇÈ; æÁááÇ ÇÍÈÑÞÈ ÇáíÈÇÈÈ ÈÈÝííÑ ÈUÓ ÇáÞÐÇÆÝ Ýí
ÓíÇÑÈ ÍÑÈÈ ÁäÇääÇ ÝÓÑÈäÇáÇ ÝÈÝíÑÈ æÁíÑÞÈ ÇáíÈÇÈÈ; æßÇáÈ áÐá ÇáÞæÈ áÈíáÈ Ááí
.íæÓÈ; æßÇá ÝíáÇ ÁßÈÑ ää ÓÈÈ ÁáÇÝ ÈäíÞíÈ; æÞí Íæßá ÇáÓÇÈØ ÇáÓíæÚí ÇáÞí íÞæí ÇááÚÑßÈ

:ÁÓÍÇÈ ÇáÁáÈÓÈ ÇáÈíÓÇÁ íÞÇÈáæä
ííÈäÇ æííí Çááá (ÈUáÇá) ÞÇá: áíáÈ ÇáÞæÈ ÇáßÇÝÑÈ Úái ääØÞÈ ÈUáÇá; æÈÚÍ áÚÑßÈ ÍÇáíÈ
ÇÓØÑ ÇáálÇáíæä Áä íáÓÍÈæÇ æßÇá Úíí ÇáÓáíÇÁ æÇáíÑíí ßÈíÑÇ ; æáßá ÈÞí ÇáÞÈÇá áÓÈáÑÇ
íæäÇ ßÇááÇ ÈÚÍ ÇáÓÍÇÈ ÇáálÇáíá; æUáíáÇ ÞÇá ÇáÓíæÚíæä ááÁáÇáí ääÇáß áíÇáíæä íáÈÓæä
.ÇáÈíÇÓ æUáí ÑÁæÓáá ÇáÁßÝÇá æäá íÞÇÈáæä ØíáÈ Çáíá

:Íí ÈÚÍ (76) ØUáÈ
ííÈäÇ ÓíÝ Çááá (ÈUáÇá) ÞÇá: ÍÓáÈ áÚÑßÈ æÈÞí Áíí ÇáálÇáíá æíííÇ ; æÓUÑ Áäá áÇ íáßá Áä
íÞÇæä; ÝÇáÓÍÈ æÑáí áÝÓá Èíá ÇáÓáíÇÁ; æáØí áÝÓá Èíá ÇáÓáíÇÁ; ÝÌÇÁ ÇáßÝÇÑ ÝÑÁæÇ
ÇáÓáíÇÁ æÁíÐæÇ íÓÝæä ØíæÑáá ÈØUá ÇáÓáíÇÁ; ÝØUáæÇ áÐÇ Çáíí (76) ØUáÈ; ÝÈÞí ÍíÇ
. ; æíÇÁ ÇááÇÓ ááÞá ÇáÓáíÇÁ; ÝÓáÚæÇ ÓæÈÇ ÍÇÝÈÇ Ýíááæä æÚÇáíæä æäæ ÇáÁá Íí

:ÇáÚÑÞ ÇááÚØÑ ää ÍÈíá ÇáÓáíí
ííÈáí áíáí ÓÇÍÈ -æäæ áíUí ÚÇá ÍÑíí ÇáÓÑíÚÈ Ýí ßÇÈá- ÞÇá: áÞí ÑÁíÈ ÇáÚÑÞ íÝíÓ ää ÍÈíá
ÇáÓáíí Úíí áíáí ÈÚÍ ÈáÇÈÈ ÁíÇá ää ÇÓÈÓáÇíá; æÚÍí áíáí áÐÇ ää ØáÈÈ ÇáÚáá Ýí ÒÑáÈ ÞÑÈ
.ßÑííÓ; æßááÇ áÓíáÇ ÇáÚÑÞ Úá ÍÈíáá ÝÇÍÈ ÑÇÆÍÈ ÇááÓß æÝÇÓ ÇáÚÑÞ áÑÈ ÁíÑì

:ÇááæÑ íÑì ää ÞÈÑ ÇáÓáíí
.ííÈáí ÓÇÑ ææÇá áíáí ÓÇÍÈ; Áäá ÑÁí ÇááæÑ íÑì ää ÞÈÑ ÇáÓáíí Ýí ÒÑáÈ

:CáUaÇa ífai ÇáàlÇáííá
ííÈaÇ ÞÇÖÍ ÚáÇà ÑÈÇáí ää ÈÛàÇà ÞÇá: ÞàÇ àlæÚÉ ää ÇáàlÇáííá; æßÇà ÇáÝÓá ÕíÝÇ ; æÁÛÇÑÈ
ÚáíáÇ ÇáØÇÆÑÇÈ; æÈÌÁÈ ÈÞÏÝàÇ; æÚääÇ Áää áÇ ääÇÏ; æÁÐÇ ÈÇáÚaÇà íÈÀÓá ÝæÞ
ÑÁæÒäÇ ííæá ÈíäaÇ æÈíä ÇáØÇÆÑÇÈ; æäÓá ÇáäÏÑ æáá íßá Ýí ÇáÓäÇÁ ÁíÈ ÚaÇaÈ Óæí
.ÇáÈÐÚÉ ÇáÈí ÝæÞ ÑÁæÒäÇ; æÇáÓíÈäÇ Áääíá àØæÆíá

:ÓÚÑÈ ää ÞÇÖÍ ÚáÇà áfáí
ííÈáí àØÍÚ Çááá æÚÈÍÞ Çááá ÞÇáÇ: ÞÇà ÈíäaÇ àlÇáí ÕÇáí íÓàí ÞÇÖÍ ÚáÇà áfáí; æÚáíáÇ ÇÓÈÓáí
ÇÝÈÞíáÇ ÇáÐííÑÈ ÇáÈí ÞÇaÈ Ýí ÍæÒÈá; ÝÈíÈäÇ ÚááÇ Ýáá àlÍáÇ; ÝÓáíáÇ ÑßÚÈíá æÞááÇ:
Çáááá Áä ÞÇà ÝáÇà ÓáííÇ ÝÁÑaÇ ÁíÇá Ýí ÇááaÇá áííáaÇ Úáí æßÇà ÇáÐííÑÈ; ÞÇá ÚÈÍÞ Çááá
ÝÑÁíÈä Ýí ÇááaÇá íÞæá áí: ÇáÐííÑÈ Ýí æßÇà ÞÐÇ ÈíÈ ÇáííÑ; ÝÐàÈäÇ ÝæííáÇáÇ; ÞÇá àØÍÚ
Çááá : æÞí ÁíÐÈ ÓÚÑÈ ÞÏíÑÈ ääá ÝæÓÚÈäÇ Ýí ÇááÓíÝ ÇáÐí Ýí ííÈí ÝØÇáÈ ÇáÓÚÑÈ ÈÞíÑ
.àÓÝ ÁÓÈÚ; ÝÁÓÈíÈ Øæá ÇÓÈÚíá
. ÞáÈ (ÁäÇ ÚÈí Çááá): áÞí ÑÁíÈ ÇáÓÚÑÈ áÚ àØÍÚ Çááá

:ÑÁÓ Óáíí Ýí ÞáíÒ
ííÈáí ÓÇÑ ææÇá áfáí ÕÇíÈ -ÞÇÆí Ýí lÇlí æáæ ää ÕÑáÈ ÞÑÈ (lÇÑííÒ-ÈÈÈíÇ); æÞí ÐßÑáÇ Áää
íÑíí ÞáíÈ ÇáÓÑíÚÉ Ýí ÞÇÈá- ÞÇá: ÓáíáÇ áÚÑßÈ; æÈÚí ÇááÚÑßÈ ÇÝÈÞíáÇ ÈÚÓ ÇáàlÇáííá; æää
áííá; Èä ÑÁíÈä Ýí ÇááaÇá æÞÇá áí: ÁäÇ ææíæí Ýí æßÇà ÞÐÇ; ÝÐàÈäÇ ÝæííáÇá lÓíÇ ÈáÇ
.ÑÁÓ; ÝÁíÐáÇá æíÝáÇá
æÈÚí ÝÈÑÈ íÓáÈ áÚÑßÈ æÁÓÑáÇ ÓíæÚíÇ ÝÓÁáaÇá ää ÞØÚ ÑÁÓ áÐÇ ÇáÓáíí; ÝÞÇá ÞØÚá
ÇáÓíæÚí ÝáÇá; ÝÁíÐá Ááí ÈíÈä; æÝí Çáíæá ÇáÈÇáí ÇÝÈÞí ÇáÑÁÓ ää æßÇáá ÝÐàÈ Ááí æßÇà
ÇáíÈÈ Ýæíí ÇáÑÁÓ Úáí ÇáíÈÈ; ÝÞØÚá áÑÈ ÁíÑí æÁÑÓáá Ááí ÞÇÆíá ÇáÑæÓí; ÝæÓÚ ÇáÑæÓí
.ÑÁÓ ÇáÓáíí Ýí æßÈÈä; ÝÇÝÈÞíá; Èä ÐàÈæÇ Ááí ÇáíÈÈ ÝæííæÇ ÇáÑÁÓ Úáí ÇáíÈÈ
æääÇ ÇíÈÇÑ áÁáÇÁ ÝlÇÁæÇ ÈÁíí ÇáÚáaÇÁ ÇááæÇáíá ááÓáØÈ ÝÓÁáæá Úá ÕÑ áÐÇ; ÝÞÇá Áä
áíÓÈä Èíáá ÈÇáÈæá áÇ íÑíÚ ÇáÑÁÓ; ÝæÓÚæÇ ÇáÈæá Úáí íÈÈä ÈÚí Áä ÞØÚæÇ ÑÁÓá Ýáá
.íÝÈÞí ÇáÑÁÓ æáá íÑíÚ Ááí íÈÈä

:ÑÓÇÓÈ ÈÓíÈ ÚáÑá Èä ÈäÒáÞ æÈÞÚ ÁäÇáá
ííÈáí ÓÇÈ ÚÑÈí ÇÓáá ÁÈæ íÈíÈ ÞÇá: ÞáÈ Ýí ÞáíáÇÑ æßáÈ ÁäÇ æÁÝÚÇáí Úáí
ÇáÓíßæíß; ÝlÇÁÈ ÑÓÇÓÈ Óíßæíß ää ÈÚíí æÁÓÇÈÈ ÚáÑ ÇáÁÝÚÇáí æÁáÇ ÁáÚÑ; Èä ÇáÓáÞÈ
.Úá ÚáÑá ÞÁáaÇ ÈäÓáÞ Úá ÓÝííÈ ÝæáÇÐ; ææÞÚÈ ÁäÇáá Èä ÁíÐÈ ÇáÑÓÇÓÈ æÇíÈÝÚÈ ÈäÇ
áÚ ÞÑÇáÇÈ ÁÝÚÇáÓÈÇá
ííÈáí ÁÈæ ÚÈííÈ ÞÈá Úíí ÇáÁÓíí (1403áÚ) Èíæáíá Áæ ÈáÇÈÈ ÞÇá: ÁÚííáÇ ÞÇÚíÈ ááÓíßæíß
-ííáÈÑæÝ- (ZKI) æßá Ç ÈáÇÈÈ ÁÓíÇÏ; ÝlÇÁÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÈÚí àÓÝ ÓÇÚÈ ÈÞÑíÈÇ ; æÕÑÈÈ
.ÈÁæá ÓáíÈ (ÑÓÈ ÕÑíÚÈ) ÝÁÓíÈÈ ÇáØÇÆÑÈ áíí (25) æÓÞØÈ ÁäÇáaÇ
.íÈä ÇáÓíæÚííá

ííÈáí ÁÈæ ÚÈííÈ ÞÇá: áÞí ííáaÇ ÁæÑÚæä ÈíÈÇÈÈ æÇííÈ; æáíí ÇáÓíæÚííá áíÝÚíÈ (120)
ääá; æÚáíáá (ÁÑ.Èí íí7); æÚáíáá ÞÐáß (60) áíÝÚ (106) äää Õí ÇáíÈÇÈÇÈ; æÇíÈáaÇ ÈáÇÈÈ
áÚÓßÑÇÈ; æÈÞí ÇááÚÓßÑ ÇáÑÇÈÚ æÚÑÝÈ ÇáÑæÓ æÝíáÇ íÓÈ ÇáÁíÈÇÑ (17) ÑæÓíÇ Úáí Þæá
Çáíáæí ÇáÐíá ÇÓÈÓááæÇ; íÞæá ÁÈæ ÚÈííÈ áÞí ÞàÇ ääÓß ÇáÓíæÚííá ÁííÇÁ Ýí ÍaÇíÞáá æÁíííáá
.ÈÑÈíÝ æÇáßáÇÓíáßæÝ ááíÁ ÈÇáÑÓÇÏ áÑáí lÇæÈäá æää íÈßæá

:áÚáá ÇáÈÞí ÈÇáíæÑíÈ
ííÈáí ÈíÑ áfáí ÑæíÇáí ää ÍæÓÈ ÈÈßÈíÇ ÞÇá: áíáÈ ÚáíáÇ ØÇÆÑÈÇá æíáÓæá íÈÇÈÈ
æáÓÝíÈ; æßáÇ ÈáÇÈÈ ÚÓÑ ÓíÓÇ ; ÇÓÈÓáí ÇÈaÇá ÁííáaÇ áfáí Ááíá æÚáÑá (35) ÓáÈ; æáÞí
ÇíÈáá ÈÚí ÈáÇÈ ÓÇÚÇÈ æäÓá äää Çáááí; íÞÓá ÈíÑ áfáí Ááí ÑÁíÈ áÐÇ ÈaÝÓí; æíÑÞ ÇáàlÇáíæá
. ÈäÇáí íÈÇÈÇÈ; æÇáÈÏÑ ÇáàlÇáíæá æÝÑ ÇáÑæÓ æÞÈáaÇ (45) ÞÇÝÑÇ

:ÇáÑæÓ íÞÑæá ÈÇáßÑÇáÇÈ
ííÈáí ÁÓaÇÚíá ÁÈæ lÇÑ Áä ÑæÓííá ÕÑíÇ Ýí æÞÇÈáÈ ÓíÝíÈ Ýí ÓáÑ ííÓáÈÑ (1983á) ÝÞÇáÇ:
ÞàÇ áÑí ÁÓíÇÁ ÚííÈÈ lÇÑÞÈ ááÚÞá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; äääÇ Áä àlÇáíá ÈÚÑÓæÇ áÞÇÝáÈ áaÇ
ÝíáÇ ÇáíÈÇÈÇÈ ÇáßÈíÑÈ ÝÞÇáæÇ áaÇ: ÓááaÇ; ÝÁÑíáÇ ÞÈááá æÁÐÇ ÈäÚÑßÈ ÈíæÑ ÚáíáÇ ää
.Þá æßÇá Íæá Áä áÑí ÁííÇ ; æÈíáÑÈ íÈÇÈÇÈ æäÓáaÇ

:íí ÇáÓáíí Úáí ÇáíÑí
ííÈáí ÑíáÈ Çááá æÇíí lÇÑ ää ÕÑáÈ ÈÈßÈíÇ ÞÇá: ÇÓÈÓáí áfáí ÞÓíá ææÓÚ ííá Úáí ÇáíÑí; ÝlÇÁ
ÓÇíÈä áfáí ÑÓæá æíÇæá ÑÝÚ ííá ÝÑÝÓ; ÝlÇØÈä æÞÇá: ÁäÇ ÕÇíÈß ÁäÓá ííß
.æÁÑíÚáÇ; ÝÁáÓá ííá

:ÇááæÑ ííÑí ää ÞÈæÑ ÇáÓáíÇÁ

ÍÍĒáí NíáĒ Čááá æÇÍÍ íÇÑ ÞÇá: ÇÓĒŌáí ãÐÇ ÇáÚÇã ääÇ ĒáÇĒĒ ŌáíÇÁ; ÇáÞÇÆÍ ÇáŌÍÍ ÚĒĪ ÇááíÍ; æÑæŌÍ ÍÇã; æáíáí ÁíæĒ; æÍŸäÇää; ÝÑÁíĒ Čáá æÑ áĪĒ ĒáÇĒ áíÇá ÍÍÑÍ ää ÞĒæÑáá; ÝĒĪĒĒ .áá Ááá ÇáÞÑĪĒ (ŌÍÇÞ) ĒÇáá æÑ ÝÇĪĒŸÍ Čáá æÑ

:ÑæŌÍ íÞæá: Čááá ĀĒĒĒ ĒŌáŌá ÞáæĒäÇ
ÍÍĒáí NíáĒ Čááá ÞÇá: ĀŌÑäÇ ÑæŌíÇ ÇŌáá Ýíí ÞÇá áäÇ: äÇ ÍŸäÇ ää ÑŌÇŌÇĒĒä æäÇ ÑŌÇŌĒä; æáíá ää Čááá ĀĒĒĒ ÞÇäĒ ÞáæĒäÇ ĒáĒŌ æĒĒĒĒÍŸ ÞĀáá ŌáŌÇá; Ēä ŌÁá: áá (Čááá .ĪĀĒĒ) áíÇŸÚ Āæ ÞÐÇÆŸ; Áí äæÚ ää ČáŌáÇÍ ãÐÇ

:ää ĒĒÇÑ ČááíČáíá
:ÍÍĒáí áíáí ŌÇĪá ÇĒä Úä ĀÑŌáÇä ää ĀæÑŪæä ĒĒĒĒÍÇ ÞÇá
ĸíáŌ áíÇŌä ĒÍÍĒĒ ÝÑŪĒäÇ Ēä ÇáĒáĀĒ æäÇ ÁÍÍÍ ĒÍŸ -1
ÇáŌæÇÑÍĪ ĒĀĒÍ ää ČáÚÍæ æŪáíäÇ ĒŌáäÇ ĒĒĒÍ áíæ ČáÚÍæ æĒĒáĒ ÞÐÇÆŸ ČááíŸŪÍĒ. æĀáíĒä -2
.ĒŪÑíŸ Ēáíáí ŌÇĪá
.ČáĀŌá: ŌÇá áíáí ŌÇĪá
.ČáŪáÑ: (35) ŌáĒ
ĸääÐ Ēä ĒĪĀĒ ÇáÞĒÇá
.ää ÁíÇä ĒĒÇÞí (1973á)
ĸääÇÐ ĒÞÇĒá

áíá áíÇáí äáÞÇĒáĒ ČáŌíæŪíá ĀŪÍÇÁ ČáĀŌáÇä æÇáíá; áĀááá íÑííæä Āä íŌŸÆæÇ äæÑ Čááá
.ĸ æŌáíÇáí äÇ ĪäÇ ÁÍÇÁ
ĸáá ĒŪä Āáíá ĒáĒŌÑæä Úáí ÑæŌíÇ
.Āä ŌÇÁ Čááá áíá äĀáá æŪĒĒÍ ĀääÇ äĒĒŌÑæä
ĸäÇ ÚáÇäĒ ČááŌÑ
.ĀääÇ äÑí Ýí áá ČáíĒäÇĒ ÞŌÇíÇ ÍÇÑÞĒ ááŪÇĪĒ
ĸÍĒäÇ Úä ĒŪŌ äÐä ČáĒÇÇäÇĒ; æáá ĀáĒ áŌĒŪÍ ááÞŌá
-:ÞÇá: áŪä

ÇÓĒŌáí ŌÇÑ áíáí ČáŌÇŪĒ ČáíÇáŌĒ ŌĒĒÍÇ ; æĒÞí íÞÇĒá ÍĒĪ ČáĒÇŌŪĒ æÇááŌŸ ŌĒĒÍÇ -1
.ĸ Áí ĒŪÍ ÇŌĒŌáÇĪá ĒĀÑĒŪ ŌÇŪÇĒ æáŌŸ
ĸáá ĒĀá ĀÍÍ ŪíÑĒ
.ÞÇá: áŪä; ŪĒĪ Čááá ÍÇä
.ČáÞäÇĒá ŪŌÑ ŌÇŪÇĒ ĪæäÇ æáá ĒŌĒäÇ Áí ŌŪíĒ -2
.ČááíÇŌä ĒŪÍ Āä ČáĒáĒ ČáĒáĒ ää ĪÍÍ -3

ÞÐÇÆŸ ČááÇæä: ÞÇä ČáÚÍæ íŌáÞ ČááÇæä ÚáíäÇ æáíá áÇ ĒŌÞŌ ÚáíäÇ ÞÐÇÆŸ; Ēä äÑí -4
.ČáÞÐÇÆŸ ĒŌÞŌ Úáí ČáÚÍæ æĒáŸÍÑ ĀäÇä äÇŪÑäÇ æŌÇáŪäÇ
ŪÍÍ ČáÚÍæ ÞÇä Ýí ÍÇĪá ČáíĒáĒ ÝÑÞĒĒä -ČáŸÑÞĒ ĒäÇáíĒ ŪŌÑ ĀáŸÇ - ĒíáäÇ ÞÇä ŪÍÍ -5
ÇááíÇáíá Ýí äÞíáĒ ČáíĒáĒ (12) ŌÍŌÇ ÇÓĒŌáí äááá ŌĒŪĒ; æĒÞíäÇ äÞÇæä Īæáíá; ÁÍÑÞäÇ
.ĪĒĒĒĒá æÇáŸÍÑĒ ĀÑĒŪ ĪĒĒĒĒ ää ČáĀáŪÇä
.æíÇÁ ČááíÍ Ýí Čáíæä ČáĒÇáĒ ää áíÇáí íÞÇáí æĀÑŌáÇä
ĸÍŸ æŸÞĒä

ĒŪæä Čááá ; Ýí Āæá íæä ÞĒáäÇ äÇÆĒ Īáíí æĒŪŌáĒ ŌĒĒ ĪĒĒĒĒ; æŸÍ Čáíæä ČáĒÇáí ÁÍÑÞäÇ
.ĪĒĒĒĒ ää ĒĀĒäÇ ĀĪĒÇÑ ČáĀŪÍÇÁ ČáĒĪ ÞĒáĒ æĀĪĒÞĒĒ

:ČáŌáí íŌÍĒ ĒŌæĒ äÑĒŸŪ
ÍÍĒáí áíáí ŌÇĪá Úä ÇŌĒŌáÇÍ ÞÇÑÍ ŪĒĪ ČáÑíáá (ÍÇŸŪ ÇáÞÑĀá) ÞÇá: ÇÓĒŌáí ČáŌÇŪĒ ČáĒÇáíĒ
ŪŌÑ ŪáÑÇ ; æÍŸáĒä æÞĒ ČááŪÑĒ æŸÍ æÞĒ ÍŸää ÞÇä íŌÍĒ ŌÍĒÇ ŪÇáíÇ ; ááäÇ æŌŪĒ ČáííÑ
ŌÍĒ; ÝÞáäÇ ãÐÇ áíŌ áíĒÇ æĒĒĒÑ ČáĀáĒ ĒáÇĒ äÑÇĒ; æÞÇä Īæá ČáÞĒĒ ĪæÇáí äÇÆĒ áíÇáí áááá
. íĒĒæä; æÑÇÆĪĒä ÞÇáŪŌÑ; æääá ŌÇáíá ČáŌÍÍ ÝĒĪ Čááá æíáí Čááá

:ČáŌáá äááæĀ ĒĀŌÍÇĒ ČáĒÍÇĒ ČáĒÍŌÇÁ
ÍÍĒáí ŪĒĪ ČáæÇÍĪ Ēä ÝíŌ áíáí æÞÇä ŪÞíÇ Ýí ČáíŌ Ýí ÁíÇä ĒĒÇÞí; æáÑĒ æÇáŌä
áááíÇáíá; æáæ íÞÇĒá Ýí áííÇá; ÞÇá: ĀŌÑĒ ŌÇĒŌÇ ŌíæŪíÇ ää áíÇŸŪĒ äÑÇĒ ÇŌáá ŪĒĪ
.ČáæáÇĒ; ÝŌĀáĒä: ääÇÐÇ ŌááĒ äŸŌĒ; ŸÞÇá: ĒĀĪĒ ČáŌáá ááíÆÇ ĒĪæĪ íĀŌĒä ČáĒÍÇŌ

ĸÁíá ÑíÇá ČáŌÇŪÞĒ
ÍÇÑ ČáííĒĒ Ýí (ÍÑÇ): ÍÍĒáí áäÇ áíáí æáŌŪæĪ (ÞáíäÇÑ-ĒæáíĒ) ÞÇáæÇ: ĒŪÍ Ūíí ČáŸŌÑ ŌáĒ
(1403áŪ) ĒĪáŌĒ ÁíÇä áíáäÇ Úáí áíáæŪĒ ää ČáŌíæŪíá ŸĀŌÑäÇää; ÝŌĀááá Áíá ÑíÇá ČáŌÇŪÞĒ
.ČáĒíá áŪĒä; áĒÇŌáá áĒÇŌ ČáŌÇŪÞĒ; áĀÁÇÁ ÍÇÑĒæäÇ; ÞÇá áŌŪæĪ: æáá íĒä áŪäÇ æÇÍĪ áááá
:Ōáíí íÑŸŪ ííá

ÍÍĒáí áäÇ áíáí áŌŪæĪ æŪĒĪ Čááíí ÞÇáÇ: ÇÓĒŌáí áŪäÇ áíáí íáíŸ (ŌÇáĒ Úáá); ŸÞÇá áá ČáŌÍÍ ŪĒĪ
Čááíí (ŌÇáĒ ŪÇáá): íÇ ÁÍÍ ĒĒáá áŪäÇ; ÝÑŸŪ ČáŌáíí áíáí íáíŸ ííá; Ēä ÞÇá áá ČáŌÍÍ ŪĒĪ Čááíí
.íÇ ÁÍÍ ĀÑÍŪ ííĒ; ŸĀÑÍŪäÇ

:ÑÇÆÍÉ ÚØÑÍÉ ää ÇáÓáíí
ííÈáí ÚÑÈ äæÇÒ ÞÇá: Þí ÑÁíÉ ÇáÓáíí íá áíáí ÈÚÍ ÇÓÈÒàÇíá ÈÓÈÚÉ ÁíÇä ÑÇÆÍÉä
ßÇááÓß; ææÈÒ ÞÈÑä Áíí ÇááíÇáííá ÇÓää ííá áíáí æßáÈ ÍÇÒÑÇ ; ÑÁíÉä ää íÈÚíÑ; æÑÇÆÍÉä
.ÚØÑÍÉ; æßÇä ÇááÈÒ ÈÚÍ ÓáÑíá
ííÈáí ÇáÚÞíí ÚÈÍ ÇáæÇíí ÞÇá: ÍíáÈ áÚ àíæÚÉ ää ÚØÑÈ àíÇáíá æÇáÁæÇÑ äÒÇÆÍ; æÇáÚíæ
äÓÈíÞÚ; æáßáää ää íÑæäÇ; æííáÇ ÍÇíá áÚÓßÑ ÇáÑæÓ; æÞÈááÇ ÚííÇ ÒÈíÑÇ äää; æáßá ää
áÚÑÝ ÇáÚíí; áÁää áíÓ Èíáää ää ÇáÓíæÚííá ÇáÁÝÚÇä(1) [Áí áÁíÈÇÑää Úä Úíí ÇáÞÈáí ää
.ÇáÑæÓ]. æíÑíáÇ æíÑí Áíí ÇááíÇáíá ÈÚÍ íÑæíáÇ ää ÇááÚÓßÑ

:áÚ áíáí ÓíÞ ÓßÑí
ÒÇÈ ÈíÑí ää ÇáíÇáÚÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ää ÇááííáÈ ÇááæÑÈ; æÇÓÈää ÞíÇíÈ ÇáíÈàÇÈ ÍÚÚÚÚæá
ßÇÈÚÚÚæá ÝÚÚÚÍ ÈÓßÑí æíæÑí ÒÇÈæá; æÞí Úáá ÚíÈ ÚááíÇÈ äÇííÈ Ýí ÒÇÈæá; æÓÑÈ ÞÓÑ
ßÇÑáá ÚíÈ áÑÇÈ; ææÒÇÑÈ ÇáíÝÇÚ; æÇááæÇÁ ÇááíÑÚ Ýí ÒÇÈæá; æäÇíßÑæíÇä (ÁÓßÇä
ÇáÓÈÇØ ÇáÑæÓ) æáíáí ÓíÞ ää ÞÑíÈ ÈÓßÑí; æÈÇÈÑÇß ÒÇÑáá ää ÞÑíÈ ÒáÑí; ÈíáááÇ ááÑ
ÓÚíÑ; æÞí äáÚ áíáí ÓíÞ ÓßÑí ÈÇÈÑÇß ÒÇÑáá Áä ííá ÁÑÇÓíá æÈÓÇÈíáá; æááÚ ÇááÇÁ Úä
ÞÑíÈ ÒáÑí; æÞí ÁÑÓá ÇáæÒÑÇÁ ÇáÓíæÚííá íÑíæä Áä íÓáí áááÇÁ Áä íÓÞí ÈÓÇÈíá ÒÇÑáá
æÞÇÈá äÈáÚ ää ÇááÇá; ÝßÇä íÑÝÓ æíÞæá: ÁäÇ áÓÈÚÍ Áä ÁÚØíßä äÇÓÆÈä ää ÇááÇá äÞÇÈá Áä
.ÈÓááæÇ

.æßÇä íÞæá: æÇááá Ááí áÁíßä ää ÁÑÓ ÒÇÈæá ÁßÈÑ ää ÒÇÑáá áÝÓá æÁØÈÞ ÚáíáÇ ÇáÁÓáÇä
ííÈáí áíáí ÓíÞ ÞÇá: áßÈÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÈÓÑÈ áÑßÓí (ÈÓßÑí) ÈáÇÈÈ ÁÓáÑ Òá íæá áÑÈ; æÝí
ÈÚÓ ÇáÁíÇä áÑÈíá Áæ ÈáÇÈÇ ; æÐáÈÈ áÑÈ áÁÑí áÑßÓ ÁÓáÇÞ ÇááÇ ÚáíáÇ; æßáÈ áÚ
ÇÈáíá; ÝæÓááÇ Ááí ÁÑÓ Óááá; ÝáÇíáÈáÇ ØÇÆÑÈÇä ááíæßæÈÈÑ æÈÞíÈ ÈÞÓÝáÇ áÓÝ
ÓÇÚÉ; æÈÓáíáÇ ÚíÈ áÑÇÈ; æßÇáÈ ÇáÞÐÇÆÝ æÇáÓæÇÑíí æÇááÑÓÇÒ æÇáíæÒßÇ ÈØáÞ ÚáíáÇ
ää ÇáØÇÆÑÈíá; æÈÚÍ Áä ÁÝÑÚÈ ÇáØÇÆÑÈÇä ÍæááÈáÇ ÐáÈÈÇ; æÈÚÍ Þáíá ÓáÚÉ ÁÓæÇÈ
ÇáÑÓÇÓ ää ÇáíÈá; ÝÞáÈ: áÐá ÒÇÆÈáÇ ÈÈíá Ááíáá; ÝÐáÈÈ áíæáá æÁÐÇ ÈÇáÑæÓ Þí ÍÇæÇ
Ýí Çááíá æÇíÈáæÇ ÇááßÇä; æßáÈ Úáí ÈÚÍ ää áÇÆÈ Ááí áÇÆÈ æíáÓíá áÈÑÇ ; ÝÝÈíæÇ ÚáíáÇ
ÑÓÇÓÇÈää; æßÇä Úííáá ää ÈáÇáíá Ááí áÇÆÈ íáíí ÓæÝíÇÈ; ÝÓÑÈ ÁäÇíáá: ÁäÇ áíáí
ÓíÞ; áäÇÐÇ ÈÓÑÈæááí! ÁäÇ ÞÇÆíßá; æÈÞæÇ íØáÞæä ÇááÇÑ ää (3-5;3) ÓÇÚÇÈ íÈí ÇíÈÑÞÈ
íáíÚ ÈíÇÈí æÝíáÇ ÁßÈÑ ää ÈáÇÈíá Ááí ÁÑÈÚíá ÑÓÇÓÈ æáá ÁíÑí áááÇ ÍÑíÇ æÇííÇ ; Èä ÝÑÑÈ
ää áßÇáí Ááí ÓíÑÈ Úáí ÈÚÍ áÓÝ ÒíáæáÈÑ æÇÞÝÇ æÇááÑÓÇÓ íáááÑ ÒÇááØÑ Úá í; ææÓáÈ
ÇáÓíÑÈ; æÁÐÇ Ýí ÇáíáÈ ÇááÞÇÈáÈ ää ÁÑÈÚíá Ááí ÓÈíá íáííÇ ; æÁíÐæÇ íØáÞæä
ÇááÇÑ; ÝáÓíÈ ááíÈ ÑÈÚ ÓÇÚÈ áíæ ÚÇÈÈ áÞÇÈáÈ æÇááÑÓÇÓ íØáÞ ÚáíáÇ ää Òá áßÇä æáá ÁíÑí
ÍÑíÇ æÇííÇ Èä ÞáÈ: íÇ ÑÈ ÁäÇ áÇ ÁÚÑÝ Ýí ÈÇÑíí ÇáÁÓáÇä Áä Çáííí Þí ÇáÈÓN Úáí
ÇáÁíáÇá; æáÇ ÁäÇ ÁÑí Áä Çáíííí ÇáÓæÝíÇÈí Þí ÇáÈÓN Úáí ÁíáÇááÇ; æáá ÇáÚíÇÆÈ ÒÐáß ÒáÈ
ÁÓÑÈ Úáí ÇááÇæä ÝÇáÈáÈ ÇáÞÐÇÆÝ æáá íÈÞ Óæí ÍáÓ ÐÇÇÆÝ ÝÇÓíÈ ää ÈíÑí ää ÞÈá Ýí
ÇáÁíÇä ÇáÚÇíÈ; ÝÞáÈ ÁíÓNæáÇ; æÞÑÁÈ (æáÇ ÑáíÈ ÁÐ ÑáíÈ æáßá Çááá Ñáí) ÝíÑíÈ íáíÚÇ
.Èä ÇáÓíÈ ÇáÑæÓ

:ÇáÚÑÞ íÈÒÈÈ ää æíá ÇáÓáíí
ííÈáí áíáí íæáÓ ÞÇá: ÒÇä ÑíáÈ Çááá ÍÇä àíÇáíÇ Ýí (áæíÑ); ÝÇÓÈÓáí; ÝíáááÇä ää (íæÓ) áÇííÈ ää
.ææÇíí (áæíÑ) Ááí áÇííÈ ÁíÑí ÝíáÇ ÇÓááÇ (ÍæÈáíí); ÝßÇä ÇáÚÑÞ íáÒÈ æááÚÑÞ ÑÇÆÍÉ ÚØÑÍÉ

:ßÐÈäÇ ÍÈí íÓíÞ ÇááÇÓ
ííÈáí Áíáíí ÞÇÆí Ýí (ÈíÇÈ) Ýí ääØÞÈ (ÈÑæÇä) ÞÇá: ÒáÇ áÇÆÈí àíÇáí; áíááÇ Úáí ÞÇÝáÈ ää
ÍáÓáÇÆÈ ÌÈÇÈÈ æÁáíÈ; ÍØááÇ ÁÈáÈíá æÓÈÚíá ÁáíÈ; æÚáááÇ ÓíÇÑÈíá ááíÆÈíá ÈÓæÇÑíí ÁÑÓ
ÁÑÓ; æáíÝÚ ÁæÈæÓ (122) ááá æÐíÇÆÑ; æßÇä Ááá ÇáááØÞÈ íÑÞÈæä ÇááÚÑßÈ ää
ÈÚíí; æÚáæÇ ÁááÇ ÞÈááÇ íáíÚÇ ; æÈÚÍ ÇááÚÑßÈ æííáÇ Ááá ää ííÑí ááÇ æÇíí; æáá íÓÈÓáí ááÇ
Áíí; æßÈÈáÇ Ááí ÈíÓÇæÑ Ááá ÇÓÈÓáí æíÑí ááÇ ÈÚÓ ÇáÁíæÈ ÍÈí íÓíÞ ÇááÇÓ
æÇááÓÁáæä; ÝÁÑÓá ÁáíáÇ ÍßáÈíÇÑ ÈÚÓ ÇááÓÇÚíÇÈ áÁÓN ÇáÓáíÇÁ; ÝÚáíáÇ æÓáÈ
.ÇááÓÇÚíÇÈ ÓíßáÇ; ÝÓÁæÇ Úä Ðáß ÝÞááÇ ää íÓÈÓáí ááÇ Áíí

:Óáíí íáææ ÓÚÑá
ííÈáí áíáí íæáÓ ÞÇá: ÇÓÈÓáí Óáíí ÝæííáÇä ÈÚÍ ÈáÇÈÈ ÚØÑ íæáÇ Þí ØÇá ÓÚÑ áííÈä íæä Áä
íÈÚíÑ; æßÇä Þí ÍÝä Ýí (íæÈáíí); æÈÚÍ ÓÈÈ ÁÓáÑ ÍÇÁ Áááá áíØáÈææÇ Úáá Ááæ Íí Áä
.áíÈ; Ýíááá ÇááÇÓ Úáí áßÇä ÞÈÑá; ÝÝÈíæä Ýæííæä Òíæä Áä ÍÝä ää íÈÚíÑ Ýíá ÓíÁ

:ÓíÇÚÉ Ááá ÇáÞÑÁä Ýí ÒáÑ
ííÈáí ÁÓÍ Çááá -ÞÇÆí áÚÓßÑ ÁÓÇáÈ Èä Òíí Ýí ÒáÑ- æÝÇÑæÞ -Áíí ÇááíÇáíá Ýí ÇááÚÓßÑ-
ÞÇá: ÒÇä ÓííáÇ æÁÓÈÇÐáÇ áíáí Ááíá ááßÓí Úáí ÓÇØÆ ááÑ ÒáÑ ÞÑÈ ÞÑíÈ -ÈÓÈ- (ææÓßæ
ÇáÓÚÑí) ÝÈíÁÈ ÐÇÇÆÝ ÇááÇæä ÈäÓá Úáí ÇáÓíí; ÝÇÓÈííÇ ÇáÓÈÇÈ Áä ÝÑæÇ áÈÈÇÈ
ÇáÓíí; æáßá ÍÚÝÑ -Áíí ÇáÓÈÇÈ- ÁíÈÈÁ ÈÚÍ ÞÐíÝÈíá; æÇíÈÈÁ ÁÓÍ Çááá Èä áíáí Ááíá ÈÚÍ
ÁÑÈÚ ÐÇÇÆÝ; æáíáí Ááíá áÇ íáÈÒ áá ÚÓæ; Èá ææ ÓÇßá íÞÑÁ ÇáÞÑÁá ÇáßÑíá; æáíÓ áá Áí
ÓÇÈÑ íÓÈÑá ää ÇáÞÐÇÆÝ; æÓÞØÈ Íæáá Áííí ÚØÑÈ ÞÐíÝÈ; æßÇáÈ ÇáÁííÈÈ Úáí ÈÚÍ áÓÝ

Yí ððá ÇááíÙÇÈ ÇáÚÓíÈÈ ÈÈäÒá ÇáÑ ÍáÈ ÇáÁááíÈ ÈÀÑÓÇá ÇáÑ í ÇáÚÇÖÝÈ ÇáÓííÈ ÇáÈí ÍÈ ÚááÇ ÇááíÇáíæá; Áááá áá íÑæÇ áÈááÇ Yí ÀæÇÓØ ÍíÓáÈÑ ÍÈ ÇáÈáí íÓá Ááí áÈÑíá; æáÞÍ ÞÁÚÈ ÇáÑÍ ÇáÁÓíÇÑ ÇáÞÍáÈ ææÓá ÈÑÍáÇ Ááí ÈíÒÇæÑ; æÞÍ ÁÈÑÈ Úáíáá ÇáÑÍ ÝÈÍÁæÇ : ÈÇáÁáÓíÇÈ. ÞæÇ íÞæá Çááá ÚÒ æíá æÑÍ Çááá ÇáÐíá ÞÝÑæÇ ÈÚíÚáá áá íáÇáæÇ ÍíÑÇ æÞÝí Çááá ÇááÁááíá ÇáÞÈÇá æÞÇá Çááá (ÇáÁíÓÇÈ: 25) .(ÞæíÇ ÚÓíÓÇ

Ðææ ÇáÈíÇÈ ÇáÈíÓÇÁ: ÍÈÈæÇ Óíí ÚáÑ ÁáíÑ áÚÓÞÑ ÍÇÍ; æææÒí ÍÇá ÇáÞÇÆÍ -3 ÇáÚÓÞÑ; ææÞíá ÁíáÇÓ ÞÇÆÍ Áíí ÇáíÈáÇÈ; ÞÇá: ÝÑ áá ÞæÇÈ ÇáíÓ ÇáÁÝÚÇáí ÁáíáÇ áíáæÚÈ; æíÈÈ Áííáá -æÞÇá áá ÞáíáÇÑ- ÞÓÈ ÚíÈÈÈ ÞÇáíÇá; ÝÞÇá: ÚáíáÇ ÞÇáÈÈ ÈÈÇÈÇÈ ÇáÑæÓ áÈíáÚÈ Yí ÇááÑÞÒ -ÞÑÇÑÚÇ- æáíá YíáÇ æíæááÇ ÁÐ ÁÞÈá Ñíá Óíí ÈíÇÓ ÇáÈíÇÈ; æÇÞÈÑÈ áááÇ ííá (ÁÑ.Èí.Í); æÁíÑÐ ÁÑÈÚÈ Yí ÇáÓÇÚÈ ÇáÈÇáÈÈ ÈÚÍ ÇáÚáÑ; ææÒí ÈÓÞíáÈ æÇØáÆáÇá; æáíá äØáÞ Úáíá ÇááÇÑ áá Þá æÞÇá æáá íÓÑá ÓíÁ; æÞÇá: Èä ÑÍÚ Ðáß ÇáÑíá Ðæ ÇáÈíÇÈ ÇáÈíÓÇÁ ÈÚÍ ÓÇÚÈíá Áæ ÈáÇÈ Èä ÁíÑÐ ÈÈÇÈÈíá Èä Ííá æÈííá ÓÞíá Ááí ÇááßÇá ÇáÐí íÈíáÚ Yíá ÇáÑæÓ; æÐÈÍ ÇÈáíá æíáá ÑÁÓíááÇ Èííá; Èä äÒí æÚáíá ÇáÓÞíáÈ æÇáæÞÇÑ; æÓíÞ Çááá :ÇáÚÚíá ÁÐ íÞæá

Èáí Áá ÈÒÈÑæÇ æÈÈÞæÇ æíÁÈæÞá áá ÝæÑáá áÐÇ íáííá ÑÈÞá ÈíáÓÈ ÁáÇÝ áá ÇáááÇÆÈÈ) (Áá ÚáÑÇá: 125) .(áÓæáíá

: áíÓæÇ ÈÒÑÇ

ÍÈÈáí ÍáÇá áÇÒÑ ÞÇÆÍ Yí ááØÞÈ (Áíæ-ÈííÓÇá) ÞÇá: ÞáÇ æÈíáíá Yí ÞÇÝáÈ áíá ÈííÓÇá; æÝí ØÑíÞæÇ Ááí ÈííÓÇá ÈíááÇ ÞáÇ ááÑ Yí ÈÚáÇá Yí (ÍÑÇí æáíÇá) ÞÇÈááÇ Þáíá ÑæÓí; æÞÇá Úííáá ÓíáÇ ÍÇ ; æÈíÁÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÈÐÖÝáÇ áá ÝæÞáÇ; ÝáÖÈáÇ (ÇáíÑíáæÝÇÈ) æÒÑáÇ áÞÇæá ÇááÓÇÈ ÇáÑæÓ æØÇÆÑÇÈáá; æÇÓÈáÑÈ ÇááÚÑÞÈ ÇÈáÇ ÚÓÑ íæáÇ ÝíÇÁáÇ ÑÓæá áá ÇáÑæÓ ÞÇá: áíá áÝÈÍ áíá ÇáØÑíÞ ÈÒÑØ Áá ÈÓááæÇ ÇáÈáÇÈíá ÇáÐíá ÁÓÑÈáæáá; ÝÞááÇ: ÁááÇ áá áÁÓÑ ÁííÇ ; áíá ÇáÐí ÍÈ ææ Áá ÇáÓáÇÁ ÁáØÑÈ áØÑÇ ÚÓíÑÇ æÓÇá ÇáæÇí æÇíÈáá ÇáÓíá áááá ÈáÇÈíá ÑæÓíÇ; ÞÇá ÑÓæá ÇáÑæÓ áááíÇáíá; áÞÍ ÞÈá áá ÇáÑæÓ ÍáÓáÇÆÈ; æÁÓÞØÈ .ØÇÆÑÈÇá; æÇáÑæÓ íÞæáæá ÇááíÇáíæá áíÓæÇ ÈÒÑÇ æáíááá áá Çáíá

:ÝÇááá ÍíÑ ÍÇÝÚÇ æææ ÁÑíá ÇáÑÇíáíá

ÍÈÈáí ÚáÇá áíáí ÚÑíÈ ÁáíÑ ÇááíÇáíá Yí ÞáíáÇÑ Yí ÁÑÈÚ ááÇØÞ (áÚÑæÝ- ÁÑÚÓÈÇá- Èæáíß-ÓíÇá) ÞÇá: ÞáÇ ÍáÓÈ æÓÈÚíá áíÇáíÇ Yí (ÁÑÚÓÈÇá-ÓÈÑí); ÍÇÁÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÓÇÚÈ (30;9) áíÇ; æÞááÇ áá ÇáÈíÈ; æÁáÑÈáá Áá íÑíæÇ; æÈÚÍ ÍÑæíáÇ ÈíáÓ ÍÞÇÆÐ ÓÑÈÈ ÇáÚÑÝÈ æíÑ ÞÈ ÍÈÍ ÇáíáÇÓíáæÝ; æÞÇá áá Èíá ÇááíÇáíá ÇáÞÇÆÍ áíáí áíÈæÑ; æÞÇá ÈÈÇÈ ÇáÚÑÝÈ ÝÓÞØÈ ÇáÞÐíÝÈ ÝíááÈá Yí ÇááæÇÁ Èä ÁáÞÈá ÈÚííÇ ; æíÝá Yí ÇáÈÑÇÈ; æáá ííÑí ááÇ Áíí áÚ ÁááÇ Yí .ÇáÓÈÇí ÍáÚáÇ ÈáÇÈáÇÆÈ ÚÓÝæÑ áíÑæíÈ æáÞÈæáÈ; æÞÇá æÒá ÇáÞÐíÝÈ ÁáÝ Þíáæ ÍÑÇá æÞÇá Áíí ÚÓÑ áíÇáíÇ ÈíÈ áíáæÚÈ áá ÇáÁÓíÇÑ; ÝáÇííÈáá; æÈÚÍ Áá ÈÑÞæÇ ÇáÓíÑÈ ÍÇÁÈ ÞÐíÝÈ ÝíáÚÈ ÍáÓÇ æÁÑÈÚíá ÓíÑÈ Øæá ÈÚÓáÇ ÁÞÈÑ áá ÚÓÑÈ ÁáÈÇÑ æÁáÞÈáÇ Úáí ÈÚÍ .ÍáÓáÇÆÈ áÈÑ

:ÇáíÞÈæÑ áíÇ Íá

.ÓÈÈÐí ÞÓÈ áíÇ Íá ææÑÇ Úáí ØÑíÞ ÇáíáÇí áÞÑæá ÞÈíÑÈ ÞÇíáÈ; ÍÇÓÈ Yí ááØÞÈ ÈÚáÇá æáíÓ äÓÁ ááÐ áÚæáÈ ÁÚÝÇÑá Yí ÇáíÑÞÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Yí ÈÚáÇá; æÚáíáÇ ÇÈÈÍÁ ÒÈÇÈ ÇáíÑÞÈ ÇáÁÓáÇáíÈ íÞÇææáá Íáá ÍÇæí ÞÇá áá ÁæÇÆááá; æíÇÁÈ ÁíÇá ÈÑÇÞí æÇáÈÝ ÇááÇÓ Íæáá ÝááÚ áíáá; æÁÓÈÍ íííá ááÚíæ ÇáÑæÓí ÇáÓÑÈÇÈ ÇáÞÇÓáÈ; æÇÓÈáÑ Úáí Ðáß ÓáæÇÈ ÍÈí ÍáÈ ááíÈá; ÁÐ ÍÑí áÈÚÓíÈ Áæ áÈááÆÈ ÈÚÓ ÍáÈíá; æÞÇá áÚá ÍÑÇÓá; æÚáá ÈÐáß ÇáÓíÑÈ Úá Úá .ØÑíÞ Úíæááá; æáíáæÇ ÈÞæÈ ÞÈíÑÈ; æÇÓÈÓáí áíÇ Íá ÈÚÍ Áá ÍÇÝÚ ÍÇÝÚ ÇááÓÈáíÈ ÍÈÈáí áíáí áÚíá Áíí ÇáÞÇíÈ ÇáÐíá ÞÇææÇ íÚááæá ÈíÈ ÞíÇíÈá ÞÇá: ÝÑÍ ÇáÓíæÚíæá ÈÞÈáá ÝÑÍÇ ÞÈíÑÇ ; æÁÚááæÇ Áá áá ÓíØæÝæá ÈíÈÈá Yí ÈáíáÑí (áÑÞÒ ÈÚáÇá) æÓÇÆÑ ÈÚáÇá æáíÓ; ææÓÚæÇ Úáíá ÍÇÑÓÇ ÝÞÇá áíÇíá ÇáÓáíí ÞÈíÑÇ íÓíí æææ áÞÈæá: ÁÚØæáí ÓáÇíí ÓÁÞÈááá; Èä ÁáÓá áÐÇ ÇáíÑÓ áááíÇáíá; æíÈÈ áÐÇ æÁÞÈá Áíí ÇáÓíæÚíá Yí ÇáááØÞÈ áíÓÝí ÓíÑá; ÝÁÑÇí Áá íÑÞáá ÈÞíáá; ÝÓáÈ Þíáá æÚÑÝ áÐÇ Yí ÇáááØÞÈ ÞááÇ; æÑÁí ÇáÓíæÚíæá áÐá ÇáíÑÇáÇÈ áá ÍÈÈ áíÇíá; Ýáá ííÑáæÇ Úáí ÇáÁÞÈÑÇÈ áá ÍÈÈá; æíÇÁæÇ ÈÈáÇÈÈ ÁÞÝÇá æÁÚØæáÇ áÚááÇÁ ÇáááØÞÈ; æÞÇáæÇ ÞÝæáá ÈáÇ; Èä ÞÇáæÇ: áá ÈáÓææÇ áÇ ÍÇá ÝíÞá ÁáÈÇá .áÁáÇÁ

æíÝá áíÇíá; æÁÓÈÍ Çáá æÑ ííÑí áá ÞÈÑá; æÁÓÈÍÈ ÓííÇÈ Çááá ÁÞÈÑ íííáÇ æíÑíí ÍáÝá ÍÓÍ ÞÈíÑ áÇ íÓáÚ ÁáÇ ÓæÈáá Íæá Áá ÈÑí ÁÓÈÇíáá; æíÓá Áááá Yí ÈíÓÇæÑ ÍÓáÇ ÓííÇ ; æíÇÓÈ ÓæíÈá æÁíæÇáá; æÞÇá Áíæá áá Çááíá íÚæ Çááá Áá íÑíáá ÁíÈ ÈÚáÑ ÓáÇÈá æÈíÝÝ áÓÇÈá; æÁÐÇ ÈÈÇÈÈ áá ÇáÓáæÑ ÈÓÞØ áá ÇáÓÞÝ ÐÇÈ ÑÇÆÍÈ ÚÓÑíÈ áÝÇÈá; ÝÁíÞÚ ÁíæÇÈá áíÑíáá ÇáÁíÈ ÇáÑÈÇáíÈ; ÝÁÑÇíæÇ Áá íæÞÚæÇ áíáí íÇÓÑ Úííáá -Òæí ÁíÈ ÒæíÈá- ; æáíááá ÁííÑÇ ÞÇáæÇ äÓÚ ÈÇÈÈ ÇáÓáæÑ Yí ÍÇíá ÇááÓíÝ; æÈÚÍ ÇáÝíÑ áÑíá áÐá .ÇáíÑÇáÈ; æÝí ÇáÓÈÇí ÝÈíæÇ ÇááÓíÝ Ýáá íííæÇ ÓíÆÇ áÐá ÇáÞØÈ ÇáÁííÑÈ ÍÈÈáíÇ áíáí íÇÓÑ; (ÑÆíÓ ÇááíáÈ ÇáÓíÇÓíÈ Yí ÇáÁÈíÇí ÇáÁÓáÇáí .áÁÝÚÇáÓÈÇá)

æÈÐí ãíÇ Íá íááÃ Úái äÝÓ ÒæÌÈá ÍíÇÈáÇ æßááÇ ÒæÐ ááÐíÇá; æßááÇ ÚÑÕ ÚáíáÇ ÁáááÇ ÇáÓæÇÌ
ÐÇáÈ áá ÆÈÒæÌ ÍÈì Áßæä ÒæÌÈá Ýí ÇáÌáÈ; æÐááÇ íáÑ ÆÓÈæÚ Íæä Áá ÈÑì äÝÓáÇ áÚá Ýí ÇáÌáÈ;
.Èá ÁÍíÇáÇ Òá áíáÈ ÈÑì äÝÓáÇ áÚá; æáí ÈÍÇæá ÇáÁá ÍÝÚ ÇáÐÑÁá ÇáßÑíá
:ÐÐíÝÈ áÇæä ÈÓÍÈ ÒÈÝá

ÍÈæí áÍáí ÆÒÈÑ ÐÇá: ÆÓáÐÈ ÚáíáÇ ÐÐíÝÈ áÇæä ÝÓáÚÈ ÆÓíÒáÇ; ÝÇÓÈæáíÈ Úái ÇáÁÑÕ; æÈÐí
ÒÇÍÈì (ÒÑÌÇä) æÇÐÝÇ ; ÝÕÑÈÈ áÑæÍÈ ÇáÐÐíÝÈ ÒÈÝá ææÐÚÈ ÍáÝá æáá ÈáÝÌÑ; ÝÈÌÁ íÓÈä
.áÌæÚÈ äá ÇáÁÍæÈ ÈÌÇáÈä íÐæä ááá: ááÇÐÇ ÈáÐæä ÇáÍÇÑÈ ÚáíáÇ; ÝáÈäáÇá Ááí ÇáÐÐíÝÈ

:ÇáÐÐíÝÈ ÈÑÝÚ ÇááÌÇáí ÝæÐ ÇáÓÌÑÈ
ÁáÐÈ ÇáØÇÆÑÈ ÐÐíÝÈ ÝÍááÈ ÇááÌÇáí ÁáÇá æÁáÐÈä ÝæÐ ÇáÓÌÑÈ; æÈÚÍ íæä ÒÇáá áÑÈ
.ÇáÑÁÈ Úái ÇáÓÌÑÈ; ÝáÒÈ ÇáÓÌÑÈ ÝÓÐØ ÇáÑÌá ÝÝÈÍ Úíáíá æßÇáÈÇ ááæÁíá ÈÑÇÈÇ

:äÝÑÕ ØÚÇá æäÒÈÇÍ íæí
ÍÈæí áÍáí ÒÈÍÑ æÌÇæí ÐÇáÇ: ÒáÇ æÈæÌáíá äá áÑÒÕ ÌÇÌí Ááí ÓíÍ ÍÇá; æÚái ÇáØÑíÐ ÈÐßÑáÇ Áá
ÇáÁÍæÈ ÇáÚÑÈ ÐÍ ÆæÒæáÇ Úái äÝÑÕ ØÚÇá æäÒÈÇÍ íæí; ÝæÐÝáÇ ááÈÒÇæÑ; ÝÐááÇ áÑÍÚ
áÁÍÒÇÑáÇ; æáßááÇ ÁÓÈÈÐááÇ ÇáÑ ÍæÚ; ÝæÇÓááÇ ÇááÓíÑ; æÝí ØÑíÐáÇ æÍÌáÇ äÝÑÒÇ ÍííÇ
ááØÚÇá äá íÓÈÚáá äá ÐÈá; Èä ÒÑáÇ; æÈÚÍ Ðáíá æÍÌáÇ äÒÈÇÍÇ íæíÇ ; ÝÓÈÌÇá ÇáÐí íÓÈÌÈ
.áÚÈÇÍá

:áíÈ áí Èäá ÑÚíÝ
ÍÈæí Óí ÇÝ ÐÇá: ÒáÈ ØÇáÈÇ ÝÐíÑÇ ; æßÇá ÍÝÚ Çááá Ááíá áÍÑ áÍÑÓÈáÇ; ÝÁÑÓáí Ááí
ÇááÓÈÓÝí ááÚáÇÌ; ÝáÓÍÈ ÍæÇáí ÚÕÑÈ ÒíáæáÈÑÇÈ; æÈÚÍ ÇáÚáÇÌ ÍÑÈ; ÝæÌÈÈ áÈÈÒÇ
; æÇáÈÈÒ ÒÇÍá; ÝÈááíÈ Úái Çááá äæ ÒÇá Úáíí Èäá ÑÚíÝ (4;3) ÑæÈÍÈ ÁÝÚÇáíÈ; æáÇ Áá áÓÍÈ
ÈáÇÈ ÍØæÇÈ ÍÈì æÐÝÈ ÓíÇÑÈ áÍÑ ÈáÍÈ ÒÇÈá; ÐÍ ÌÇÁ áááÑÇÐÈÈ; ÝæÓá ÇáÑÚíÝ ÝæÌÈá
áÇÐÒÇ ; ÝÚÇÐÈ ÒÇÍÈ ÇááÈÈÒ æÁÍÐ íæÒÚ ÇáÍÈÒ Úái äá Ýí ÇáÓæÐ; ÝÁÍÐÈ ÑÚíÝÇ Èä áááÈ
.Áá ÁÍÐ ÁÍÑ; æáßááí ÈÐßÑÈ Ááí ØáÈÈ äá Çááá ÑÚíÝÇ æÇÍÇ

ÍÈæí ÓíÑ Úáá (ÈÚáÇá): ÁÚÇÑÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÝÌÍÍ ÁÍÍ ÇááÌÇáíá; ÝÐáÈÈ ÁáÇ æÒÇÍÈí áÍáí
ÆÒÈÑ áÁÍÒÇÑ ÓíÁ äá ÇáÚáÇÌ æÇáØÚÇá ááíÑí; ÝÁÚÇÑÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÚáíáÇ áÑÈ
ÁÍÑí; ÝÁáÐÈ ÚáíáÇ ÐÐíÝÈíá ÇáÝÌÑÈ æÇÍÈÈ æáá ÈáÝÌÑ ÇáÁÍÑí; ÝÍááÈáÇ Ýí ÇááæÇÁ æÁáÐÈáÇ
.Ýí ÇáÈÑÚÈ æÝæÐáÇ ÒæáÈ äá ÇáÍÇÑÈ; æáßá äá íÓÈáÇ ÁÐí

:ÍáÓ ÑÕÇÒÇÈ Úái ÈØáí
ÍÈæí ÁáÒÑ Íá ÌÇá (ÌßÑÌÇÑ) ÐÇá: ÁÒÇÈÈáí ÓáíÈ äá ÒáÇÓáßæÝ ÝÇÍÈÑÐÈ ÍÍ; Èä ÁÒÇÈÈ
ÇáÑÒÇÒÇÈ ÇáÈí Ýí ÍÒÇáí ÝÝÓáÈ ÇáÑÒÇÒÇÈ ÇáÍáÓÈ Úá ÁÚáÇÝáÇ æáá ÈáÝÌÑ æÇÍÈÈ Úái
.ÈØáí; æÑÁíÈ ÁÈÇÑ ÇáÑÒÇÒ Ýí ÍÍ ÁáÒÑ Íá
ÍÈæí áÚáá ÈæÑ ÐÇá: ÒáÇ ÁÍÍ ÚÕÑÈ ÁÓÑÈ Ýí (äæ Ñ-ÒÑÍÇÈ) Ýí ÈíÈ æÇÍÍ; ÝÕÑÈÈ ÇáØÇÆÑÈ
.ÇáÈíÈ ÈÐÐíÝÈ ÒÈÍÑÈ; ÝÇáÝÌÑÈ Ýí ÒÇÍÈ ÇáÈíÈ; æáá íáÈ ÁáÇ ÍÇÍÈ

:æÚáááÇ Úáíßá ÇáÚáÇá
ÍÈæí áÚáá ÈæÑ ÐÇá: ÒáÇ Ýí ÐÇÝáÈ áÍááÈ ÈÇáÓáÇÍ æÇááÁá æÈæÌáíá Ááí äæ Ñ; æÚái ÇáØÑíÐ
ÐáÚÈ (ÍÇæí) ØæááÇ ÍæÇáí (3) Òá; æáÇ ÈÍ Áá äáÑ äá ÌÇáÈáÇ áíáÇ ; æÇáÐáÑ ÈÍÑ; ÝÍÝáÇ ÒÈÍÑÇ
Áá ÈÍÒÑáÇ áíÑÇá ÇáÐáÚÈ; æáßá ÚáíáÇ æÓááÇ ÐÑÈ ÇáÐáÚÈ ÒÇÐ Çááá ÁáíáÇ ÚáÇáÈ ÝÚØÈ
.ÇáÐáÑ; æÓÑáÇ Ýí ÇáÚáÇá; æÈÚÍ Áá ÐØÚáÇ ÇáÐáÚÈ ÇÍÈÝÈ ÇáÓÍÇÈÈ æÚáÑ ÇáÐáÑ

:ÒæÇÑí ÈÍÑÐ ÓÐÝ ÇáÚÑÝÈ
ÍÈæí áÍáí ÁÝÓá -ÁáíÑ ÈÒÈÍÇ- ÐÇá: ÈÍÁ ÇáÐÓÝ ÚáíáÇ æßáÇ Ýí (ÑÐíÇá-ÌÇÍ); ÝÁáÑÈ ÈáÇÈÈ äá
ÇááÌÇáíá ÒÇáæÇ Ýí ÇáÚÑÝÈ ÇáÈí ÒáÈ ÝíáÇ ÝÐÇáæÇ: áá áÍÑì ÍÈì áÓáí; ÝÍÑÌÈ æÚáæÇ Ýí
ÇáÚÑÝÈ; ÝÁÓÍÈÈ ÇáÚÑÝÈ ÈÈáÇÈÈ ÒæÇÑí; ÝáÑÚÈ áÁÑì ÁÈÇÑ ÇáÐÓÝ ÝæÌÈÈ Áá
ÇáÓæÇÑí ÈÐÈÈ ÓÐÝ ÇáÚÑÝÈ ÈáÇÈÈ ÈÐæÈ; æáßá ÇáÚÍÈÈ ÁáÇ äá áÍÍ ááÇ ÁÈÑÇ áÇ Ýí
.ÇáÚÑÝÈ æáÇ Úái ÁÑÓáÇ
:ÑÒÇÒÇÈ ÇÍÈÑÐÈ ÇááÍá

ÍÈæí ææÓí ÍÇá -ÇáÐÇÆÍ ÇáÚÓßÑí ááÓíÍ Óí ÇÝ- ÐÇá: ÁØáÐæÇ Úái ÍÇáí ÍÇá ÆÒÈÑ äá ÚÕÑ
ÑÒÇÒÇÈ äá ÇáßáÇÓíáßæÝ Úá ÈÚÍ íÓá Ááí ÚÕÑíá áÈÑÇ ; ÝÁÒÇÈÈ ÒíÑá æÍÌáÈ áÍáá; æÇÓÈÐÑÈ
.ÁáÇá ÐáÈä æáá íáÈ

:æÍÑì äá ÇáÈÆÑ
ÍÈæí áÇÆÈ æææí ÚÈÍ ÇáÑíáá ÝÍÇÆÍ -ÐÇÆÍ ÍÑßÈ ÇáÁáÐáÇÈ ÇáÁÓáÇáí Ýí ÚÓáí- áÐá ÇáÐÓÈ
.ÇáÚÍÈÈ ÇáÈí ÁÓÈÍÈ æÈæÇÈÑÈ Èíá Ááá ÚÓáí
æÁßí áÐÇ ÇáßáÇá áí Ýí ÈíÈÍ ÇáÐÇÆÍ ÚÈÍ ÇáÑíáá ÝÍÇÆÍ áÝÓá Ýí (21/5/1986a); ÐÇá ÒÇá áÒÑ
.Çááá äáÒæÑ Èá áÍáí ÒÇáí áÇÓíÇ ÝÁÈÒÑ ÇáÍÈÇÈÇÈ áÐÈáÈ Úáíá
æßÇá Úáá áÍáí ÒÑíá ÐÇÆÍÇ Ýí ÇáááØÐÈ áááÌæÚÈ; ÝÍÇÝ Áá ÁáÓßÈá ÇáÍÈÇÈÇÈ Íí Ç Áá íÓØÑ
Ááí ÇáÁÚÈÑÇÝ ÈáßÇá Úáá; ÝáÑÈ; ÝÁÍÐÈ Çáí ÈÇÈÇÈ ÈØÇÑíá; ÈíááÇ ÒÇá áÇÑÈÇ æÇÍá

ÈÀÈÑÇ ÆãÇãá; ÝÃãðì ÈãÝÓã Ýì ÇãÈÆÑ; æßÇã Ùãðã ÌæÇáì ÈãÇÈìã æÈÑÇ ; ÝÌÇÁ æÇÐÝÇ æãã
.ÌÒÈ ÈÃÐÌ
æÙãìãÇ æðÙ Ýì ÇãÈÆÑ ÈÌÁ ìÝßÑ ÈÇãìÑæì; ÝæÒÙ ÙãÇãÈã Ýì ÇããÇÁ ÇãÐì ìÑì äã ÈÆÑ Áãì
ÈÆÑ ÌÈì ìÑì Ùãì ÓØÌ ÇãÃÑÒ áÙã ÇããÇÓ ìãÈÈãã Äã Ýì ÇãÈÆÑ ÁÌÇ æãßã Ìæã Ìæì; ÝÈÌÁ
ìÙßÑ ÇããÇÁ ÌÈì ìÑì ÇããÇÁ æÈÙßÑÇ ÝìãÈÈã ÇããÇÓ Áãìã; æãßã ÙÈÈÇ ÌÇæã; æÙã ÇããÇÓ Äã
ÓÈÈ ÈÙßìÑ ÇããìÇã ææ áÙÈ ÇãÃØÝÇã ÇãÐìã ìãðæã ÇãÈÑÇÈ Ýì ÇãÈÆÑ; ÝÌÇÁæÇ æÁÙãðæÇ
.ÝæãÈ ÇãÈÆÑ; ÝìÆÓ äã ÇãìãÇÒ; æãßã Ùìã Çããã áÇ ÈÓãæ æãÇ ÈãÇã æãÇ ÈÙÝá
(ÇãÒÇÝÇÈ: 143-144) .(ÝæãÇ Äãã ßÇã äã ÇããÒÈÌã äãÈÈ Ýì ÈØãã Áãì ìæã ìÈÙÈæã)
æÈÙÌ ìæãìã ÈÌÁ ìÑì ÁãÇÒÇ ÈÃÒßÇã ÇãÒãìÇÁ ÇãÐìã ÇÓÈÒãìæÇ Ýì ãÐÇ ÇãÙÇã; äããã ÇãÒãì
ãÒÑ Çããã ; æÇãÒãì ÇãÐÇÑì ÙÈÌ Çããã ìãã ßã äããÇ ØÙÇãÇ äã æìÃãã äããÇ æìÒÈÙ; æÇãÒãì
ÌÇÁ ãìãì ðì ÇÓÈÒãì ÈÙÌ æðæÙ ãÒÑ Çããã Èã ãìãì Ýì ÇãÈÆÑ ÝÙãìãÇ ÑÃã Ùã Äãã ðì ÇÓÈÒãì
.ãÃãã äã ìßã ìÙãã ÈÃÓÈÒãÇÌã
æßÇã ÌÇÁ ãìãì ìãÈì ÈÇãÒÇì; Èã ØãÈ äã ÌÇÁ ãìãì Äã ìÑìã äã ÇãÈÆÑ; ÝÃÙØÇã æÈÌÇ äã ÇãìÒÈ;
æðÇã äã ÇÒÑÈ æÇÌÙã áß ÌÑÌÇ ; ÝðÇã áÇÐÇ ÆÓãÙ Ýì ãÐÇ ÇãÒìÑ ÇãÃÒã; ÝðÇã äã ÁãÇ
ÃÒÇÙÌß; æÈÌÁæÇ ìÒÑÈæã ÝßÃãã ßÈÌÈ äãìã; æìÑì äã ÇãÈÆÑ ÈÙÌ ÙÒÑìã ìæãÇ ; æÇãÃã ßã
.ÇããÇÓ ìÒæÑæãã æìÒãÙæã äãã ÇãÐÒÈ
ÇãÈÙãìð: äÃãÇÁ ÇãÒãìÇÁ ÁãÇ äã ÇãããÇÆÈÈ Ææ äã Çãìã ÇããÓãã; æðì æðÙ æÈã áÐÇ ÇãÒãìÙ áÙ
ãìãæÙÈ äã ÇãÒìÇÈÈ æÇãÈÇÈÙìã; ÈÙÑÒÈ äãÇ Ýì ÇãìÒÁ ÇãÃæã äã ÁìÇÈ ÇãÑìãã Ýì ìãÇÌ
.ÇãÃÝÙÇã

:ÌæÙ ÇãìãÇã äã Ùìãì ÇãÒãì ÌÈÇÈÑß
ßÇã Ì. ÈÇÈÑß äã ÇãÃØÈÇÁ ÇããÈÌÒÒìã; æßÇã äã Äãã ÇãæÑÙ æÇãÈðæì æÇãÒãÇÌ; ßãÇ ìÒãì äã
ßÈìÑ äã Äãã ÇãììÑ; æßÇã ìÙÇãì ãÑìÒã ÈÇãÃÌÙìÈ ÇããÆÈæÑÈ ðÈã Äã ìãÇæãã ÇãÙãÇÌ; æÇÈÌÐ
ÈÇÈÑß äã ÇãÃæÑÙæã æßÇãÇ ãìãÇÌã; æÇÓÈÒãì ÝìãÇ ÝÃìÑæã ÈÙÌ ìæãìã äã ÇÓÈÒãÇÌã; æÙãìãÇ
ÙÇÌ ÆÈãÇÃã äã ÇããìÑÓÈ ææðÝæÇ Ùãì ÑÃÓã ðÑÝÈ ÙìãÇã ÌæÙ ÇãìãÇã æÇãæìÇÙ
æÇãÓÝðÈ; ìðÓã áì ÁÌÈÑ ãìãì ÁÌì ðÇÌÈ ÇãÒì ÒìÇÝ Äãì ÑÃìÈ áÐÇ ÈÙìãì; æÙãìãÇ ãÒãÈ ÌæÙãã
.ÁÌÐÈ Äãã ããìãÇ æãÒìÈ ÌæÙ ÇãÒãì

:ÇããìÇãì ÒãìÇì ìã ÈÌÈ ÇãÑìã
ÌÈÈãì ÒãìÇì ìã ðÇã: ßãÈ ðÑìÈÇ äã ÈÑÙÈ áÇÁ; ÝìÒã ðÒÝ ÙãìãÇ; ÝÃãðÌÈ ÈãÝÓì Ýì
ÇãÈÑÙÈ; æßÇã Ýì Ýãì ÇãÙãß; ÝÃÑÌÈ Äã ÄãÝÙã äã Ýãì; ÝæÒÙÈ ìì Ùãì Ýãì áÃÈÒðã; æÝì áÐã
ÇããìÙÈ Äãðì ÌãÒÈ ÈÃãÝÓãã Ýæðì; æìÇãÈ ðÐìÝÈ Ùãì ÌÇÆØ ðÑìÈ äã ÇãÈÑÙÈ ÝæðÙ ÇãìÇÆØ
ÝæðãÇ; ÝÇÓÈÒãì ÇãìãÒÈ æãã Ýæðì; æÈÌÁ Ìã ÁÌìãã ìÓìã Ýì Ýãì æÃãÇ áÇ ÆÓÈØìÙ Äã ÁÌÑß
.ÒÝÈì; æÇãÐì ÆÈðì ãìÑì ÇããÝÓ áÝÈæìÇ äæ ìÇì ÇããÈìã æÒÙÈæãÇ Ùãì Ýãì áÃÈÒð ÇãÙãß
æÈðìÈ ÈÌÈ ÇãÑìã æÇãÒãìÇÁ ÌæÇáì ÈãÇÈÈ ÆÑÈÇÙ ÇãÒÇÙÈ; æßÇã ÇãÑìã äã ÇãÈÑÇÈ æÙìÑã
. Ýæðì æÈÑìã ÝÌÇÁ ÇããÇÓ æÃÒÇìæÇ ÇãÈÑÇÈ æÇãÒãìÇÁ Ùãì æìÑÌÈ ÌìÇ

:ÇãÙÑðÈ ÈãÈÙÑ ÌÑæìãã ðÈã Äã Èãìã
ÌÈÈãì ÌÇæì ðÇã: ßãÇ Ýì áÇÒã Ììã -ÌÇÌ- Ýì ÌÇÑ ÝÒÑÈÈ ÇãìÇÑ ÈÇãÒæÇÑì; æÃÒÇÈÈ ÇãìÇÑ ÁÌì
ÙÒÑ ÒÇÑæìÇ ; ÝìÑìãÇ äã ÇãìÇÑ ãÒÑÙìã; æÈÙÌ Äã ÌÑìãÇ ÈÐßÑãÇ ÒãÇìãÇ ÝÙìãÇ
.æÃìÐãÇã; æÙãìãÇ ÌÑì ÁÌÑ æÇÌì äãÇ ÇããÇÑ ÇãÈìÈ æãã ìÒÈ ÁÌì ÈÃÐì; Òãì ÁÌÑãÇ ÆÓìÈ ÈÌÑì

:ðÐìÝÈ ÌÑðÈ äãÇÈÒã æãã ìÒÈ ÈÃÐÌ
ÌÈÈãì áÙãã ÙÈÌ ÇãÙãì ðÇã: ßãÇ Ýì ÈÙãÇã ÝãÇìãÈãÇ ÈãÇãì ØÇÆÑÇÈ; æÈÙÌ ÇããÙÑßÈ ðãÈ
ÆÈÝðì ÇããìÇãìã; ÝæìÈÈ ÑìãÇ ÙÇÑìÇ äã ßã äãÇÈÒã; ÙìãÇã ÈãÙÑÇã æãÇ ÌÈßãã; ÝìãããÇã Äãì
ÇããÑßÒ; æÈÙÌ ÒÇÙÈìã ÆÝÇð; ÝÓÃããÇã áÇÐÇ ÆÓÇÈß; ðÇã áÇ ÁÙãã; æðì ÆÓÇÈÈã ðÐìÝÈ
.ÝÃìÑðÈ ÈìÇÈã æãã ììÑð Ìãìã

:ÃÒìÇÈ ÇãÈìÇÈ ÇãÈìÒÇÁ
ÌÈÈãì ÇãÙðì ÙÈÌ ÇãæÇÌì ðÇã: ßãÇ ÈãÇãìÈ æìãÓìã ãìÇãìÇ Ùãì ÌØ ðãìãÇÑ -ßÇÈã Ýì ãìÇã- ÝãÑÈ
ÇãðÇÝãÈ; æßÇã áÙãÇ (4) ðÇÐÝÇÈ (ÃÑ.Èì. Ìì) ÝÃÒÑãÇ æÇÌìÇ æÙÒÑìã ÒìÒÇ ; æìÒããÇ (65)
ÒìÇÑÈ æãÒÝìÈ; æãÑÈ ÁÌì ÇãÒÈÇØ; æìÑìãÇ ÌãÝã ãØãÈ äãã Äã ìÈæðÝ; æÈÙÌ Äã ðÈÒãÇ Ùãìã
ÓÃããÇã äãÇÐÇ ÈãÑÈ æÃãÈ äã ÈØãð ÑÒÇÒÈ æÇÌìÈ; ÝðÇã: ÙãìãÇ ãÒãÈ äã ÇãÒìÇÑÈ ÒÇãìÈ
ÃÙìÇìÇ ßÈìÑÈ äã ÇããÇÓ Ìæãì æìãÈÓæã ÈìÇÈÇ ÈìÒÇÁ; æßÇãæÇ ìããÃæã ÇãÒãã
.æÇãìÈã; ÝÝÑÑÈ áÇ Äããì Ùãì Òìã ÌÇÆÝÇ äããã

:ÃÑÈÙÈ ÙÒÑÈ ÑÒÇÒÈ ÈÌÈÑð ÌÓì ÒÇãì ðãìãÇÑì
ÌÈÈãì ãìãì ÒÇãì ðãìãÇÑì äã ÈÙãÇã ðÇã: ÆÓÇÈÈãì ÆÑÈÙÈ ÙÒÑÈ ÑÒÇÒÈ æãã ÁÌÓ ÈÃãã; æÃãÇ
ÑÃìÈ ÁãÇßã ÇãÑ ÒÇÒ Ýì Ììã; æðãÙæÇ ÁÌì ÙÒÑ ÙÝÑÇ äãì æãã ÆÓÈ ÈÃãã; æðì Òìãæãì ÁìÇã
. ÌÝìÙ Çããã Æãìã ÒãÈ; æÙÐ Èæãì ÈÇãßãÑÈÇÁ æãã ÁÌÓ

:ÑÒÇÒÈ ÈÌÈÑð ÇãÝã æÈìÑì äã ÇãÑÃÓ

ÍĪĒáí ŌÇáí ĐáíáÇÑí: ĀŌÇĒĒ Íá ÍÇá ÑŌÇŌÉ Ýí Ýáá æĪÑĪÉ ää ÚáĐá ää ÇáÍáÝ æää íŌĒ ĒĀĐĪ æää
.ÍŪÇáí; æÇáĒÇáí ĀŌÇĒĒá Ýí ÇáÝá æĪÑĪÉ ää ĀŌÝá ÇáÚáĐ æää íŌĒ ĒĀĐĪ.. ĀŌää (Íá ĀĐÇ)

:ÇáŌĒÑ æÇáĒĒĒĒĒ
ÍĪĒáí ŌÇáí ĐÇá: ĐŌÚĒ ĪĪ (ĀäÇÑ Īá) Ýí ÇááÚÑĒÉ ÝÍáá ĪĪ æŌáÇÍá ĒÇáíĪ ÇáĀĪÑĪ æÚÇĪ Āáí
.ÇááÑĒŌ
.ÑĀÍĒ æÇŌ ÍÇá ää ĒŪáÇá ĀŌÇĒĒá ÑŌÇŌÉ Ýí ÍÝáá æĪÑĪÉ ää ÑĀŌá ää ÇáÍáÝ æää íŌĒ ĒĀĐĪ

:ÍÇá áÍáí ĪÑĪ ÇáŌáÍÇÁ ÍĀĒáä
ÍĪĒáí ÍÇĪ áÍáí Íá ää ĒáĪŌ ää ĀäÇá ŌÇĪĒ ĐÇá: ĐŌÝĒ ÇáŌÇÆÑÇĒ ŌĒĒÉ ää ÇááÍÇáÍá; ÝÇŌĒŌáĪ
ŌĒĒ æĒĒĪ ÍÇá áÍáí ÍíÇ; ĐÇá ÍÇá áÍáí: ÝĒáĒ ääĒŌÍÇ Ēíáää ĪĐÑÇ ää ÇáĐÇÇÆÝ; ÝŪáÍáÇ ĀÑÝŪ
.ÑĀŌÍ ĀÑÇää ÍĀĒáä ÇáÑ Ō æÇá áÍá
æÚÇĪ ÍÇá áÍáí Āáí ĒíĒá æÇáí ä íáŌÍ ĒíÇĒá; æĀĐŌá áĀĒíá Āá í ää ĀÍáŪ ÇáĒíÇĒ áĐá ĪĒĪ ÇŌĒŌáĪ;
.æÝí Çáíáä ÇáĒÇáí ÇŌĒŌáĪ ÍÇá áÍáí; áĐĪ ĀĐŌá áí ÍÇĪ áÍáí Íá Āá á ĪĪ Ēá ÍÇá áÍáí ĒáĐÇ

:ĀÍá ÇáÝÑŌÇá Úáí ÇáÍíáä
ÍĪĒáí áĪÑ ĐíáĒ ÍÇá ĐÇá: áÇĪáĒáÇ ŌĒĒáä ĪĒÇĒĒ æĀáíĒ; æĒáÇ ĒáÇáíĒ ää ÇááÍÇáÍá.. æĒÇá äŪáÇ
ĐÇĐÝ (ĀÑ. Ēí. Īí) æÇĪĪ áŪ ĀĪĪ ŪŌÑĒ ĐĪÝĒÉ; ÝŌÑĒáÇ ĪĒÇĒĒ ÝĀĪÑĐáÇáÇ Ēá æĪÍáÇ Āá
ÇáĐÇÇÆÝ ÇáŪŌÑ ÇáĀĪÑĪ ĒĪáä ŌæÇŪĐ; Āí ŪĪÑ ÍÇáŌĒ ááŌÑĒ; ÝÇááŌáĒ ÇáÍ ĒÇĒĒĒ; æÇáŌá
ĀáÍáÇ ĪáŌĒ ää ÇáÍáä ÇáŌíáĒŪáí; ÝŌĀáäÇ: ĀÍá ÇáÝÑŌÇá ÇáĐíá ĒÇáæÇ Úáí Ííááää æĒÇáæÇ
.ŪĪĒ ÁáÇÝ; ÝĐááÇ áää: Āá áÇ ĒáÇáíĒ ÝĐŌ Ēáá íŌĪĐáäÇ
.áĐá ÇáĐŌĒ Í ĪĪ ĒĒ ĒáÇ ĀäÇá ÇáĀŌĒĒĒŌÍ Ōí ÇÝ

:áĪÑ ŌáÇá ĪÑÝŌ ĒŌáíá ŌáÇÍá
ÍĪĒáÇ äĀáæÑ ĒÇĒĒĒ -ĐÇÆĪ Ē ĒĒ- ÇáÍŌĒ ÇáĀŌáÇáí ĐÇá: ÇŌĒŌáĪ áĪÑ ŌáÇá æĒĒĪ ÍÇááÇ ŌáÇÍá;
æĪÇÁ ÇááÍÇáÍáä æĪÇáæÇ ĀĪĐ ŌáÇÍá ÝÑÝŌ ÁÝáÇĒá; ĪĒĪ ĪĒĒ ĀáÇ (æĀáÇ ĐÇÆĪá) ÝááĀĒá
ĒÇáŌáÇĪĒ æĐáĒ áá: áĐÇ ÇáŌáÇÍ áíŌ áĒ ĀááÇ ááÍáÇĪ æÇááÍÇáÍá; ÝÁÝáĒ ÇáŌáÇÍ; æĒÇá Ýí
ÇáŌŌĒĒĒ ŪŌÑĒ ää ŪáÑá; æĐĪ ĒÇá ÇáÍíĒĒ Ýí ÍÇÍá Ē ĒĒ Ýí áÝŌ ĐÇŪĪĒ ÇáÍáÇĪ Ýí íáä
ÇáĒáÇĒĒ (23/11/1406áŪ) ÇááæÇÝĐ (29/7/1986á); æĀĐŌá Úáí ŌĪĒ áĐÇ ÇáĐáä ĒÇĒĒĒ; æŌáĪ
.ĒáĐÇ áÍáí ŪÇáÑ; æä ŪÑ ŪĒĪ Çááá; æÑŌáä
æĐĪ ŌáĪáÇ Āá áÇ ÑĀÍáÇ ĒĀá ĀŪíáäÇ áĐá ÇáĐŌĒ; æÇáĐŌĒ ÇáĒĪ ĒáÍáÇ: ÍĪĒáÇ äĀáæÑ ĒÇĒĒĒ
Ýí ĐÇŪĪĒ ĒĒĒ ĒĒÇÑĪĪ (29/7/1986á) æĒĪŌáĒ áĀáÇÁ ÇáĀĪáĒĒ ÇáĒáÇĒĒ ÇáŌáäæĪ áÇ íáí: ÇŌĒŌáĪ
ĀáŌÑ Īá æĒÇá Ýí ŪáÑ ÇáæÑáĪ Ýí ÇáĒÇáäĒ ŪŌÑĒ -Ýí ĒáÇÍ ŌĪĒ- ää áŌÇÝÇĒ áÍáí ĀŪÇ
-ÇááæĒĒ-; ÝĪĒáÇ ĀáÍá; ÝæĐÝĒ Ūá íáíáá; ÝÇŌĒĒĒ ĒĒá ÍŌĪá Ūá Çáíáíá; Ēá ĒĪÑĒ Āáí
ŌáÇáá; ÝÇŌĒĒĒ ĒĒá ÍŌĪá áĪá ÇáŌáÇá; æĀĪĪÑÇ æĐÝĒ ÝæĐ ÑĀŌá; ÝÑÝŪ ÑĀŌá æŌĪÑá
.áĪÑÇáí; Ýáá ĀĒá ĒÇáŌáÇĪĒ; ÝŪÇĪ ĒáÇ ĒÇá Āáí æŌŪá ÇáŌĒĪŪ

:áĪ Çááá ÇááĀááá ĒÇáĒĪ
ÍĪ ĒáÇ ĀÍŌÇá Çááá ĐÇá: ĒáĒ ĐÇÆĪÇ Ýí äáŌĐĒ ááÍá æĪáĒáí æĪÇĪ; æĒá Ç ĪáÇáí áÇÆĒĪ
áĪÇáí; ÝÍÇááÇ ÍĒáá ĀĪĪ ÇáĐÑĪ -ĪÑáí-; ÝÑÝŌ Āáá ÇáĐÑĪĒ ÁíáÇÁáÇ -ĪáÝÇ ää ÇáÍáæáĒ-
ÝŌÑáÇ Āáí Ōáá; æÇŌĒĒíáÇ ŪĪáíá æĀĒááÇááÇ; æÝí áĐá ÇáĀĒáÇÁ ĒÇáĒĒ ÇáÍáĒáĒ ĐĪ ĀŌŌáĒ Ýí
ĀĒĒáÇ ĀĒĒŪáÇÆĒ ää ÑĪÇáÇĒ ÇááíáíŌíÇ; æÇŌĒáäæÇ Đáá ÇáĪĒÇá ĪáááÇ Īáá Āá äŪáá; ÝĀáŌá
Çááá ĒĪÑÇ ää ÇáŌáÇÁ ää ĀÑ áá áĒíáÇ Ýí ĒĒĪÑ ĪĪáá æĒĒÇÝĒá; ĪĒĪ ĒáĒáĒ ĒĀæŌáÇ ää æĐŪ
ÇáĒĒĪ ŪáíáÇ; ÝÇŌŌÑĒáÇ Āáí áŪÇĪĒĒ ÇáááŌĐĒ; æáĪÇáÇ Çááá ĪáíŪÇ; æáááÇ Çááá Ēá ÇáĒĪ
.áĪŌá ÇŌĒĒĒ ĒÇá ää ÇáááĒá Āá ĒĒáá ÍŌÇÆĒáÇ ÝÇĪĪĒ

:ĒĪáĪÑ ĒáÇĒĒ ŪŌÑ ĪĒÇĒĒ
ÍĪĒáÇ áĪĪÑ áĪÇĪĒ Çááá ää (ÇááæĒĒ) -æáæ ĐÇÆĪ ĐÇŪĪĒ ĀĒĪ ĒĒÑ ÇáŌĪĐ- ĐÇá: ĒáÇ Ýí ĪĒá ĒĪÑá
áŌÑŪ ÇáĀáŪÇá; ÝÝáĪĒáÇ ĒĐÇÝáĒ ää ÇáĪĒÇĒĒĒ ĪáÇáí áÇÆĒĒ æĪáŌíá ĀáíĒ; ÝÍÇĒĒ ĒíááÇ
áŪÑĒÉ ÇŌĒáĒĒ ŌÇŪĒ æáŌÝ; æáŌá ÇáŪĪá ĒŪĪ Āá ĪáÑáÇ ĒáÇĒĒ ŪŌÑĒ ÁáíĒ; æää ĪĐĒá äáÇ
. ĀĪĪ. æĒÇá áĐÇ Ýí ŌĒĒáĒĒ ŌáĒ (1985á); æĒÇá ŪĪĪ ÇááÍÇáÍá ĀĪĪ ŪŌÑ ŌĪŌÇ
ÍĪĒáÇ ÇáÍÇĪ áÍáí áĒĪ Āáá Ýí (29/11/1405áŪ) Ýí (ĀĒŌĒÇá) ĐÇá: ĒáÇ ĒáÇáíĒ ŪŌÑ áĪÇáÍÇ
; ÝÍÇŌÑĒáÇ ĀĒĒŪáä ĪĒÇĒĒ æŌÇÆĒĒĒá (áíáæĒĒĒ) æĒÇá ÇáĐŌÝ ŌĪĪÇ ää ÇáĪĒÇĒĒ
æÇáŌÇÆÑÇĒ; æĀŌĒĒĒ ŌáÇÁ ÇáĐÑĪĒ ŌÍÇĒ ää ÇáĪĪÇá; ÝÍŪáäÇ Çááá ŪŌ áĪá; æĒĒŌááÇ
Āáíá ĒŌÇáĪ ÁŪáÇááÇ áíáĐáÇ ää áĐÇ ÇááĀŌĐ; æĪáĒĒ ĀĒĒŪ ĪĒÇĒĒĒ æĐĒá äää ĪáŌĒ
.æŌĒŪáä; æÇŌĒŌáĪ äáÇ ÇĒáÇá æĪÑĪ ĀĒĒŪĒ; æÇáŌĪĒĒ ÇáĐáĒ äáŌáäĒ

:ŌĐĪĐ ŪáÇá ŌĪĪ ĪÑĪ Ýí ÇáááÇá
ÍĪĒáÇ ÇáÍÇĪ ÁÍŌÇá Çááá ĐÇá: ÍĪĒáí ŌĐĪĐ ŪáÇá ŌĪĪ ĐÇÆáÇ : ÇŌĒŌáĪ ÑĪá ŌÇá ĐÇÆĪ ÇáÍŌĒ Ýí
ÍÇĪĪ Ýí äáŌĐĒ (ĪáĒáí) áŪ ĀĪĪ ŪáÇá ŌĪĪ Ýí áŪÑĒÉ; æĪÝáÇááÇ æĒĪÇáĒĪá Ýí ĀŌŌ
ÇááŪÑĒÉ; ÝÑĀÍĒ Ýí ĐÇĒ áíáĒ Ýí ÇáááÇá ĀĪĪ ÇáŌáĪĪ íŌĒáĪáĪ ĐÇÆáÇ : ĀĪÑĒáí ÝĀá ÇáŌíáĒŪáä
ĪÑĪáä ĀĪĐ ĪĒĒĪ; ĐÇá: ÝŪááĒáÇ ĀŌŪÇĒ ÁÍáÇá; Ēá äáĒ; ÝŪáÑ áí áĒĒ ĀĪÑĪ ĪÑĪ: ĀĪÑĒáí ĪĒĪ áÇ
ĪĀĪĐ ÇáŌíáĒŪáä ĪĒĒĪ; ÝĐáĒ ĀáÇ æĀĐÇĒĒĪ áŪ ĀĐÇĒĒĒ ÑĪá ŌÇá Ýí áÝŌ ÇááíáĒ; æĒáĪááÇ áĪá

ÇáÐÈæÑ; ÝæííÇ ÇáÓíæÚííá Úái ÇáÐÈÑíá íääæá ÈÍÝÑ ÇáÐÈæÑ; ÝÁØáÐáÇ Úáííá ÇááÇÑ ÝææÇ áÇÑÈíá; æää ÇááÚáæá Áä ÇáÓíæÚííá íáíÁæá áÁÍÐ ÌÈÈ ÇáÐÇÍÈ æíØæÝæá ÈáÇ Úái àÑÇΒΟά .áÀÒÇáÈ ÇáÑ ÙÈ ää ÐáæÈ íæáííá; æÁÐáÇÚáá ÈÁä ÇáÐÇÆÍ ÇáÑ áíÈ ðí áÇÈ

:áÇ ÁÚáá ÑíÝ ÍÒáÈ ÇááÐáÈ

ÍÈÈÇ ÈÇÈÑΒ Ýí ÐÇÚÍÈä ÈÑΒ íæä (29/7/1986ä) ÐÇá: ÍÒáÈ ÈíááÇ æÈíá ÇáÑæÓ áÚÑΒÈ; æÝí ÁÈäÇÁ ÇááÚÑΒÈ ÇÐÈÑÈ äáí ÇÈäÇá ÍÈì æÓáÇ Úái ÈÚÍ äÈÑíá äáí áíáØΒÇ Èí ÍíÇ ; ÝÁØáÐÈ ÚáííáÇ ÇááÇÑ Ýáá ÁÒÈäáÇ; ÝÐáÈ Ýí áÝÓí áÐÇ ÍæÝ áÓÚÝ ÁíáÇáí; ÝÐáÈ áÇ Ááá ÁáÇ Çááá áíáí ΝÓæá Çááá Èä ÁØáÐÈ ÚáííáÇ ÇááÇÑ ÝÁÑÍÈäáÇ ÐÈíáíá; æΒÇá Úái ÈÚÍ ÙÓÑíá äÈÑÇ ÈáÇÈÈ ää ÇáÑæÓ; ÝÁØáÐÈ ÚáííáÇ ÇááÇÑ ÝÐÈäÈäá; æÝÍÁÈ ÈÐíáÈ ÌÈÇÈÈ ÌÈì ÕÇÑÈ ÝæáÈ áíÝÚáÇ ÁÈÚÍ äáí Úá ÇáíÈÇÈÈ; ÝáááÈ Áä ÁÚáæ ÇáíÈÇÈÈ; æÁÐÇ ÈÇáíÈÇÈÈ ÈÚΒÓ ÌÑΒÈáÇ ÝÍÁÈ æÈÑÍÚ; æΒáÈ Áíáá (ÁÑ. Èí. Ì) Íæä ÐÐÇÆÝ; æÇááÇÓáΒæÝ; æÝÍÁÈ ΝÁíÈ áÝÓí Ýí æΒÇá ÁíÑ Úái ÈÚÍ (25) äÈÑÇ ää æΒÇáí ÇáÁæá; æÈíáí æÈíá ÇááΒÇá ÇáÁæá ÓæÑ àÑÈÝÚ íÓÈÍíá Áä .ÁÈÓáÐá Ýí ÇáíÇáÇÈ ÇáÚÇÍÈ; æíÈì ÇáÁä áÇ ÁÓÈØíÚ Áä ÁÝÓÑ áÐá ÇááÐáÈ

.Èä ÐáÈÈ Ááí ÇáÁíæÈ ÇááíÇáííá æÁÍÓÑáÇ ÐÐÇÆÝ ááÚ (ÁÑ Èí Ì) æÁíÑÐáÇ ÈáÇÈ ÌÈÇÈÈ

:æíÇæáí ÈÇáÈí áí ÍÇÁ

ÍÈÈÇ áíáí áÇÓä ää áæíÑ -æΒÇá æÐÈ ÇáííÈ Úáí ÇáÚáÑ Ýí ÓÑÍÇÈ íæä ÇáíáíÓ (21) íæáíæ (1986ä)- ÐÇá: ΒáÇ Ýí ÍÇÍ; æΒÇá Áíí ÇááíÇáííá -æÇÓáá áíáæí- äÒÇÈÇ ÈÇáíá; æΒÇáÈ ÕæÇÑíí (B.M.14) ÈÐÓÝ ÚáíáÇ; ÝÐáÈ áá: ÇÈÈÚÍ ää áÐÇ ÇááΒÇá ÍÈì áÇ ÈÓíÈΒ ÇáÓæÇÑíí; ÝÐÇá: ÁáÇ áÑíÓ áÇ ÁÓÈØíÚ Áä ÁÈÍÑΒ; æÈíááÇ ΒÇá äÓØÍÚÇ æÁÐÇ ÈÒÇÑæí íÐÚ Úái ÈÚÍ áÓÝ äÈÑ ää Νíáá; ÝáÓá Ýí ÇáÁÑÓ æáá íáÝíÑ; ÝáÈ ää ÝÑÇÓä áÐÚæÑÇ æääÑÈ; æÈÚÍ Áä ÇÈÈÚÍ ÐÑÇÈÈ ÍáÓíá äÈÑÇ ÇáÝíÑ ÇáÓÇÑæí (æáÐá ää ÇáÚíÇÆÈ Ýí ÇáÚáá ÇáÚÓΒÑí); áÁä ÇáÓÇÑæí íáÝíÑ ÈáíÑí ááÇáÓÈä .ÇáÁÑÓ; æÚÇÝÇá Çááá ää Çáíáí

:ÁìÒÇíáá áÇ ÈÁΒááÇ ÇááÇÑ

ÍÈÈÇ ÓíÑ áíáí (áæíÑ) Ýí (31/7/1986ä) æÐí ÈÚÍíáÇ Úáíá Ýí ÓÑÍÇÈ Ýí ÚáÇá ÇááÓáÓ ÐÇá: ÍÈÈáí Áíí ÇáÐÇÍÈ ää ÙÓáí ÐÇá: ÇáÈÌÁ ÁáíáÇ ÇÈäÇá ää ÇáÓíí ΒÇáÇ ää Íæáí ÇáíΒæáÈ; æÒÇÑÇ íÐÇÈáÇá áÚáÇ; æÝí Áíí ÇááÚÇÑΒ ÐÈáÇ áÚÇ ; ÝÁÑÓááÇ æÑÇÁ Ááááá Ýí ΒÇÈá áíÁíÐæää.. æää ÚÇÍÈ ÇáÓíí Áä ííÑÐæÇ ææÈÇáá ÝíÇÁæÇ ÈÇáíØÈ æÁæÐíæÇ ÇááÇÑ ÚáííáÇ; æÈÚÍ Áä ÇáØÝÇÈ ÇááÇÑ .æííæÇ ÌÈÈíááÇ ΒáÇ áí.. ÝÐÇá ÇáÓíí áÁáÇÁ áíÓæÇ ääÇ.. Èá äáΒá; ÝÁíÐáÇááÇ æíÝáÇááÇ

:ÝÁÙÓíáÇáá Ýáá áÇ íÈÒÑæä

ÍÈÈÇ ΝÓÇ ÍÇá ää ääØÐÈ ÌÇÑíí (ÇáÐÑí ÇáÁÑÈÚ) ÐÇá: ÍÒáÈ áÚÑΒÈ Ýí (Íæá Βæá ÍÑá) ÝíÑí ÚÈÍ ÇáÑÁæÝ Áíí ÇááíÇáííá ÐÑÈ ÇáááÑ; ÝÁíÐÈä ÓáÈ ää Çááæá; ÝÑÁí Ýí ÇáááÇá ÐÇÆíá ÇáÓáíí ÚÈÍ ÇáÚáí íÐæá ää ää íÓÈØíÚ ÇáÑæÓ Áä íÐÈÓæÇ Úáíí; ÐÇá ÚÈÍ ÇáÑÁæÝ: æíÇÁ ÇáÑæÓ áíÚÈÆæÇ .ÁæÇáí ÇááÇÁ ää ÍÇáÈí; æÚÈÁæÇ ÇááÇÁ æÇáÓÑÝæÇ; æáá íÈÚΝÓ äááá Ááí Áíí ÈÓæÁ ÍÈÈÇ ÚÈÍ ÇáíÈÇÑ ää ÕÑÚá ÓáÑ ÐÇá: Ýí ΝáÓÇá ÇááÇÓí (1405áÚ) ΒáÇ ÓÈæá áÝÑÇ Ýí ÚááíÈ Õí ÇáÐØÇÑ Ýí ÐÑíÈ (ΒÈÈ Ííá); ΒáÇ ÈáÇÈÈ Ýí ÍáíÐ æÇÍí; ÝÓÐØ ÕÇÑæí Ýí ÇáíáíÐ; æÇÓÈÓáí .æÇÍí äáÇ ÇÓáá (ÁáíáíÑ ÚáÇá áíáí) æää äÓÈ ÈÁÐí

:Íá ÇáÓáíí íΒÈÈ áÝÙ ÇáÓáÇíÈíá

ÍÈÈÇ ÚÈÍ ÇáíÈÇÑ ää ÕÑÚá ÓáÑ -æáæ ää ÇááíÇáííá ÇáÐíá íÚááæá áÚ ÓíÑ ÁÚÇ- ÐÇá: Ýí (1/7/1986ä) ÇÓÈÓáí áÚáÇ Óáíí ää ÈÚáÇá ÈÚÍ Áä ÐááÇ ÈÚááíÈ Úái àÑΒΒÓ ää àÑÇΒÓ ÇáÓíæÚííá Ýí áíáí ÁÚÇ; æáÝÝáÇá ÈΒÝá; ÝÑÁíÈ Áä Íáá ðí ΒÈÈ Úái ΒÝáá áÇ Ááá ÁáÇ Çááá áíáí ΝÓæá Çááá .; æÐí ΝÁí áÐÇ áíáæÚÈ ää ÇááíÇáííá áÚÍ

:ÈÓÈíí ÇáííÑ æÇáÓíÑ

ÍÈÈÇ áÐíÈ Çááá Èä ÚÈÍ ÇáÓáÇá ää ΒÈÈ Ííá áíÇÝÚÈ áíáí ÁÚÇ; æáæ Áíí ÍáÓÈ ÁíæÈ íÇáíæá Ýí áííÑíÈ áíáí Á ÚÇ ää áæÚÑ; ÐÇá ÌÑÈ áÚÑΒÈ íæä ÙÑÝá ÓáÈ (1404áÚ); ÚáááÇ ÝíáÇ ÁΒÈÑ ää áÇÆÈ ÁáíÈ Èíá ÌÈÇÈÈ æÓíÇÑÈ æäÓÝíÈ; æÇÓÈÓáí äáÇ Óáíí æÇÍí ÇÓáá áíáí áÚíá -æáæ ÇáÓáíí Çááííí Ýí ÇááÚÑΒÈ- æÐáÈ ÌÇÑÓÇ Úái ÇáÓáíí íæä ÙÑÝÈ æáíáÈ Úíí ÇáÁÓíí; ÝÓáÚÈ ÇáÓíÑ æÇáííÑ æÇáááÑ ΒááÇ ÈÐÑÁ ÇáÐÑÁä; ÝÚááÈ Ááí Ýí Íáá Áæ Áä í áÇÆá; æääÇáΒ ÁáÇá íÐÑÁ ÇáÐÑÁä; æáΒáí ÈÁΒíÈ Áä í áÓÈíÐÚ; æΒá ÓíÁ Íæáí íÐÑÁ ÇáÐÑÁä; æΒÇáÈ ÇááÚÑΒÈ Ýí ΒÈÈ Ííá Úái ÇáÓÇÑÚ ÇáÚÇá Èíá ΒÇÈá æΒÇÑíÓ; ÁáÇ ÇáÓáíí áíáí áÚíá ää ΒæááΒÇÑ ÝÐí ÁÑÓá Ááí Áááá Ááí ΒÇÈá ÐÈá ÇááÚÑΒÈ Èíæá; æÐÇá ááá ÁäÈä ÈÓæáá ÓáÇÈ ÇáÚíí Ýí ΒÇÈá æÁáÇ ÁáÇ ÝÁÓáí ÓáÇÈ ÇáÚíí Ýí ÇáíáÈ Áä ÕÇÁ Çááá ; æÈÚÍ Áä ÇÓÈÓáí ΒÇáÈ ΝÇÆíÈä ÈÚÈÐ ÝæÐ ÇáíÈá

.æÇáæíÇá; ÍÈì Ííá Ááí Áä Βá ÓíÁ íáÝí ØíÈÇ æáØΒÇ

æÐí ÍÈÈáí áÐíÈ Çááá áÐÇ -Ýí àÑΒΒÓ áÚáá ÈæÑ Ýí ÓÑÍÇÈ Ýí áæΒÑ- Ýí ÇáÈÇÑíí ÇááÐΒæÑ ÁÚáÇá .Úáí ÇáÚÓÇÁ ÁáÇá ÍáÚ ää ÁíæÇáá ÇááíÇáííá; æÇÓÈÚÍ ááΒÓá Úái áÐÇ

:ææÑ Úái ÇáÓÑíÐ

ÍÈÈÇ ÌÑÇá Íá Ýí ÓÑÍÇÈ ää áæΒÑ Ýí àÑΒΒÓ áÚáá ÈæÑ ÐÇá: ΒáÈ Ýí ÈÑí ää á ÝÈÑÇÁí áí ÌÈÑ æÓæá ÇáÐæÈ Ááí ääØÐÈ áíáí ÁÚÇ ää áæ Ñ; ÝÚÓáÈ Úái ÇááÓíÑ Ááí áæ Ñ äáÒÇÚÍÈ ÁíæÇáí; ÝíÑíÈ

ÒÈÇÍÇ ää ÈÑí ääßá ææÒáÊ Ýí ÇááÓÇÁ Ááí ÌæÈáíí; æÚáíäÇ æÒáÊ ÌæÈáíí ääáÊ Ää ÆØæí áíáÊí Ýí ÌæÈáíí; áÄä ÇáØÑíÐ æÚÑÉ æÇáÚáÇä ÌÇáÓ; ÝÞáÊ Ýí äÝÓí ßíÝ ÁÓÈÑíí æÁÍæÇáí áíÇÒÑæä æáÇ íÓÈØíÚæä Çáäæä; ÝÚÒáÊ Úáí ÇáÓíÑ; æÚáíäÇ ÈÌÁÊ ÇáÓíÑ ÑÁíÊ äæÑÇ íáíÑ áí ÇáØÑíÐ; ÝÊáÝÊ Ìæáí áÄÑí äÓíÑ äÐÇ ÇáäæÑ Ýáá Áíí ÓíÆÇ ; æßÇä áÚí ÊáÇÈÈ ää ÇááìÇáííá (ÒÇÈØ ÄáÇä Çááá æÇÈäÇä ÁíÑÇä); ÝÓÁáæáí ßíÝ ÈÑí ÇáØÑíÐ æÈäÓí ÈÓÑÚÈ; Ýáá ÁÞá ááá Úä ÇáßÑÇáÊ; æÞáÊ ááá ÄáÇ ÁÚÑÝ ÇáØÑíÐ ää ÞÊá; æÈÞí ÇáäæÑ áÚí ÍÈì æÒáÊ Ááí äÓíí ÒÑÚä ÒáÑ ÞÑÈ ÇáÞæÊ ÍíÈ æÒáÊ Ýí ÇáÈÇáíÊ áíáÇ ; ÝÓÁáÊ ÄáÇä ÇááÓíí Úä ÇáÞæÊ; ÝÞÇá; áÞí äÒáäÇ Çááá .ääÐ ÚÒÑ ÁäÓ; æÇÓÈÚÍ Ää íÞÓä Úáí äÐÇ

:ÌäÇÁáá ÈíÑí ÈÚí ÓáÊ æäÖÝ

ÍíÈäÇ ÍÇì ÒÑíÇÑ áíáí æáÚáá ÈæÑ æáÚáá ÌÇææí ÞÇáæÇ: ÇÓÈÓáí ÌáÓÈ æÄÑÈÚæä ää ÇááìÇáííá æíÝææáá ÞÑÈ ÈÚÓáá Ýí ßÈÈ Ííá (Èæá ÐáíäÇÑí); æÈÚÍ ÈäÇáíÊ ÚÒÑ ÒáÑÇ ÞÓÝÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáááØÞÈ; ÝÚáÑÈ ÈáÇÈ ÌÈÈ ááÓáíÇÁ æáá äÈÇÑß ÒÇá æíÇíí áíáí æáÈíá; æßÇáÊ ÇáíäÇÁ áÇ ÒÇáÊ ÈíÑí ää ÌÑæíáá; æÞí ØÇáÊ ÁÚÇÝÑáá æÓÚæÑ ÒæÇÑÈáá; æÑÇÆÍÈáá ßÇáÚáÈÑ; æÞí Óáí .áÐä ÇáíÇíÈÈ ÁÈÈÑ ää ÈáÇÈäÇÆÈ ää ÄáÇáí ßÈÈ Ííá ßÇä äÐÇ ÇáííÈÈ Ýí ÒÑíÇÈ ää áæ Ñ ñÓÇÁ ÇáíáÚÈ (1/8/1986ä) Ýí äÑßÓ áÚáá ÈæÑ ÄáÇä ÌáÚ ää .ÇááìÇáííá

:ÇááæÑ íÑí ää ßá äßÇä

ÍíÈäÇ ÞÇÓí ÒáÑÇí Ýí ÒÑíÇÈ ÞÇá: ÍÓáÊ áÚÑßÈ Ýí ææÓÇáí -ÞÊá ÓáæÇÈ- ÇÓÈáÑÈ ÈáÇÈÈ ÁíÇá; ÇÓÈÓáí ää ÇááìÇáííá ÈäÇáæä; æÞÊá ää ÇáÑæÓ ÁáÝ æÈäÇááÇÆÈ; æßÇä ÇáÑæÓ ää ÇáßæäÇáíæÒ; æØÇÑ ÇááÇÓ ÌÑæä ÇááæÑ ää ßá äßÇä Ýí ÇáááØÞÈ; æáÁíÇä ßÈíÑÈ ßÇáÈ ÇáíäÇÆä ÇáíÒÑ ÈíØ Úáí äÓÇÑÚ ÇáÓáíÇÁ æÈÈÈÞá ää äÒÑÚ Ááí äÒÑÚ; æÞí ÑÁí .áÐä ÇáÚÇáÑÈ ßÈíÑ ää .ÇááÇÓ ÈáÚæÇ äÈáÚ ÇáÈæÇÈÑ

:ÇáíÚÇÁ íäÒá ÇáÈáí

ÍíÈäÇ Íá áíáí ÞÇá: áíáÊ ÇáÞæÊ æßÇä ÚííäÇ ßÈíÑÇ ; ÝÇÒØÑ äæáæí ÈÒÑß æáÚá ÈáÑÇä Ááí ÇáÇáÓíÇÈ Ááí ÌÈá ÓáØÇá ÓíÝ; ÝÚØØæÇ ßÈíÑÇ ; ÝÑÝÚ äæáæí ÈÒÑß íííá Ááí ÇáÓáÇÁ æíÚÇ ØæíáÇ ÞÇÆáÇ : Çáááá ÄáäÇ ÚÈííß æíÑíäÇ Ýí ÒÈíáß æÇÈÈÚÇÁ äÑÓÇÈß ÝÇÓÞáÇ; ÝÁÑÓáÊ .ÇáÓáÇÁ ÈÑíÇ ÝÁßáæä

:Ááí áÚáæÈ ÝÇáÈÒÑ

ÍíÈäÇ ÌÑÇä Íá Ýí ÒÑíÇÈ ää áæíÑ Ýí äÑßÓ áÚáá ÈæÑ äÐÇ Çáíáä ÞÇá: ÍÚÚÚÇÁÈ ÇáØÚÚÇÆÚÚÑÇÈ æÞÓÝÈ äÑßÓäÇ Ýí ÒÑíÇÈ Ýí ÇáááÇÑ; æáá íßá áííäÇ ÒæÇÑíí æáÇ äÓÇíÇÈ ááØÇÆÑÇÈ; ÝÑÁíÈ Ýí Çááíá äæÑÇ Úáí áíÆÈ ÇáÓæÇÑíí ÈíÑí ää ÇáíÈá ÇááìÇáííá äÈíáÈ Ááí .äÑßÓ ÇáÓíæÚííá

:ÑÇÆÍÈ ÇáÓáíí ááÇ ÚÈí Çááá Èíá Úáíá

ÍíÈäÇ ÇááááíÓ Úáí äÓÇÚÍ ÒÝí Çááá ÞÇÆí ÇáíÒÈ Ýí áíáí ÁÚÇ (áæßÑ); æßÇä ÇáííÈÈ Ýí ÞÇÚÍÈ áíÑ ÚÈí Çááá Ýí ÒÑíÇÈ; ÞÇá: áíáÊ ÇáÞæÊ ÝÁÑÓááÇ äáÇ ÚÈí Çááá áÚ ÚÈí ÇáÞíæÓ ÈáÚá áíÒÑÚæä ÄáÇä ÇáíÈÈÈÈ; ÝÑÁÈä ÇáÞæÊ ÝÒÑÈÈä ÈÞÐíÝÈ äÇæä; ÝÇÓÈÓáí æÁÓíÈÈ ÚíäÇ ÚÈí ÇáÞíæÓ; ÝÝÞí ÈÒÑá; Èä ÐáÈäÇ äÈíÈ Úá äáÇ ÚÈí Çááá ; ÝÇÐÈÑÈäÇ ää ÍííÈ ßÇáÈ ÈÚÈÞ äáäÇ ÑÇÆÍÈ ÒÈíÈ ÚÒÑÈ; ÝÞÇá ÇáÞÇÆí ÍÚÝÑ ÇÈíÈæÇ Ýí áÐä ÇáííÈÈ áÚá áÐä ÑÇÆÍÈ .ÇáÓáíí; ÝííáäÇ ÇáííÈÈ ÝæííäÇ äáÇ ÚÈí Çááá ßáÇ ÈæÞÚ ÇáÞÇÆí

:ÈÑßÈ ØÚÇä ÇááìÇáííá

ÍíÈäÇ ÇááááíÓ Úáí äÓÇÚÍ ÒÝí Çááá ÞÇÆí ÇáíÒÈ Ýí áíáí ÁÚÇ (áæßÑ); æßÇä ÇáííÈÈ Ýí ÞÇÚÍÈ áíÑ ÚÈí Çááá Ýí ÒÑíÇÈ; ÞÇá: ÇÓÈÑíÈ áÄááí ÌáÓÈ æÈáÇÈíá ÓíÑÇ (265) ßíáæ ÒÑÇä ää ÇáØííá; æÇáÁÓÑÈ äßææÈ ää ÓÈÈ ÁÓíÇÓ; æáÐÇ íßÝíäÇ ÚÇíÈ ááíÈ ÒáÑíá; æÞáäÇ ÈáÑ æíÈÈ ää ÇáæíÈÈÈ ÇáÈáÇÈ ÁáÇ æíÁßá ÚáíäÇ ÇááìÇáííá; æÈÞí äÐÇ ÇáØííá ÈÓÚÈ ÁÓáÑ æáá íáÝí; ÍÈì áÇíÑÈ ÇáÁÓÑÈ ÝÁÚØíÈä áíÇÑáÇ; æßÇä Þí ÈÞí äáá ÇáÈáÈ (84) ßíáæ ÒÑÇä; æáÇ Ðáß ÁáÇ .ÈÇáÈÑßÈ ÇáÈí ÍáÈ Úáí ÇáØÚÇä

ßÑÇáÇÈ ááÚÑÈ

:ßÑÇáÈ ÇáÓáíí ííí

ßÇä ííí Ýí æÞÈÈá ÚáÑá; æÞí ÐÇÈ ÁíáÇÒÇ Ýí ÞÓíÈ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí; æßÇä ÒÇÈÇ æÈÑÝÇ Ýí .ÚÇÆáÈ ÐÇÈ Úáí; æáíÑ ÇáÁáá æÇáíäÇä æÚÇÓ ííÇáí æÇÓÈÓáí ííí; æßÇáÈ ÑÇÆÍÈ Ìáá ßÑíáÈ ÚííÈÈ; áá íÈÞ Áíí ÁáÇ æÚíÈ ää ÑÇÆÍÈ ÇááØß ÇáÈí .ÈÚÈÞ ää Ìáá æáÞí ÍíÈ ÁÈæ ÇáíÓá ÇááÞíÓí.ÝÞÇá: áÞí ÓááäÇ ÑÇÆÍÈ ÇáÓáíí ííí Úá ÈÚÍ (500ä) ÍíÈ ßáÇ äÓíÑ ÈÇáÓíÇÑÈ ÍáÝ ÓíÇÑÈ ÇáÁÓÚÇÝ ÇáÈí Èíááá; æÈÚÍ ÈÓíÚ ÇáíäÇÒÈ æÚæíÈäÇ Ááí ÇáÈíÈ

ÑBÈÇÇ ÇÁÓÍÇÑÈ æÍÑÌàÇ; æBÇæÈ ÑÇÆÍÈàÇ ÈÚÈÐ ãÓBÇ ; ÝÓÁáÈáí ÒæÍÈí áá æÓÚÈ ÇáÚØÑ Úáí
.áÝÓB Áá Ýí ÇáÓÍÇÑÈ; ÝÁÍÈÈ ÈÇááÝí; æÐáÈ ÁáÇ ÍááàÇ ÇáÓÁÍ
æáÐÍ ÍÍÈáí ÆÈæ ÍáÒÈ Ááà ÈÚÍ ÚæÍÈá Ááí ÈÍÈá áá ÈÓÍÚ ÍàÇÒÈ ÍÍ ÒáíæÑ ÞÇáÈ ÒæÍÈá: Áí ÚØÑ
áÐÇ ÇáÐÍ æÓÚÈá Úáí áÝÓB; æÍÍÈáí ÆÈæ ÇáÍÒá Çááíáí æBÈíÑæá Áá ÇáÚÑÝÈ ÇáÈí ÒÍ ÝíáÇ
-æÓÚ ÝíáÇ- ÍÓÍ ÇáÓÁÍ ÍÍ Ýí ãÓÈÓÝí ÈÍÑ (ÈÍÓÇæÑ) ÈÞÍÈ ÈÑÓá ÒÐÇáÇ ÇáØÍÈ ÝÈÑÈ ÁÓÈæÚ
. ÈÞÑÍÈÇ

:BÑÇæÈ ÇáÓÁÍ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ

BÇá ÚÈÍ ÇáæáÇÈ áá ÚÇÆáÈ ÚáíÈ; æáæ Èíá àìæÚÈ áá ÇáÁÍæÈ Ðæí ááÇÒÈ Ýí ÇáíæáÈ; æBÇá ÍÚáá
Ýí ÒÑBÈ ÁÑÇáBæ; ÝáíÑ ÇáíáíÇ æáÚíááÇ; æÍÇÁ ÍÚÍÓ Èíá áÒÇÈ ÁÝÚÇáÓÈÇá æÍÈÇááÇ ÍÐÈÇÈ
.ÇáÓÚæÈ æÇáíæÚ; æÍÈÒæÍ ÇáÍÈÒ áÚ ÇáÓÇÍ Ýí áÚÚá ÁæÞÇÈá
BÇá ÍÒÑ Úáí ÇáíáÇÍ; æÍÑÌ Áá ÓÍÇÚ ÇáÁáÈ ÇááÓááÈ ÈÓÈÈ ÈÑB ÇáíáÇÍ; æBÇá áÇ ÍÈÑÇÍÚ Úá
ÑÁíá Áá ÇáíáÇÍ ÝÑÓ Úíá æáÇ ÁÐá áæÇáÍÈ æáÇ áæÇáí Ýíá; æBÇá ÍÈÍÈ Úá ÇááæÈ (ÇáÓáÇÍÈ) Ýí
. ÒÈíá Çááá
æÝí ÇááíáÈ ÇáÈí ÒÈÞÈ ÇÓÈÒáÇÍá ÑÁí Ýí ÇáááÇá ÍÍ; æBÇá ÍÍ ÞÍ ÁÒÈÍ ÑáÒÇ áBá ÚÑÈÍ ÍØÁÍ
Ááí ÇáÓáÇÍÈ; æÚáíáÇ ÑÁá ÍÇØÈá ÍÍ: ÁÁáÈ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ ÍÞÇ ÿ ÝÞÇá Ýí ÇáÒÈÇÍ æÈÒÑ
ÁÍæÇáá Áá Çáíæá íæá ÇáÓáÇÍÈ; Èá ÐáÈ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ áÚ ÚÈÍ ÇáÓÁí æáÇáÇ Ýí ÇááÓÍÍ ÞÈá
ÇáÚááíÈ ÈÓÇÚÈ; ÝÑÁí ÚÈÍ ÇáÓÁí ÚÈÍ ÇáæáÇÈ ÍÇÚÈ ÇáÑÁÈ ÍáíáÈ; ÝáÈ áá ææáá áááá Çáæíá
.æÞÇá: íÇ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ ÁáÈ Óáí áÐÍ ÑÁÍÈB áÚ ÇáíæÑÍÈ
æÈÚÍ ÇÓÈÒáÇÍááÇ Ýí (ÓááÇá-ááíÑáÇÑ) æÍÝáááÇ ááÇB ÍÍÈáí ÁÈæ ÍÇæí -ÒÇÈ ÚÑÈí- ÞÇá: ÓáÚÈ
ÇáÁÝÚÇá ÍÈÍÈæá Úá ÍÑæí ÇááæÑ áá ÞÈÑ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ æÞÈÑ ÓÚæí ÇáÈÍÑí; ÝBáÈ ÁÑÇÞÈ
ÞÈÑááÇ ÁÈáÇÁ ÍÑÇÓÈÍ; æÝí áíáÈ ÇáÁÈáíá ÇáÓÇÚÈ ÇáÍÇÍÍÈ ÚÒÑÈ ÁáÇ ÑÈÚÇ ÑÁÍÈ ÇááæÑ
.ÍÍÑí áá ÇáÞÈæÑ æÍÓÚÍ Ááí ÇáÓáÇÁ; æÚáíáÇ ÍÓá ÇáÓáÇÁ ÍÚæí BÇáÞæÓ Ááí áÝÓ ÇáÞÈÑíá
æÞÍ Ñæí ÇáÓÑÍÓÍ Ýí ÒÑÍ ÇáÓÍÑ ÇáBÈíÑ (1/235): Áá ÇááÓááíá ÍÝææÇ ÁÈÇ ÁíæÈ ÇáÁáÓÇÑÍ Ýí
ÈáÇÍ ÇáÑæá ÝÓÚÍ áá ÞÈÑá ææÑ Ááí ÇáÓáÇÁ; æÑÁí ÐáB áá BÇá ÈÇáÞÑÈ áá ÐáB ÇááæÓÚ áá
ÇááÒÑBíá ÝÍÇÁ ÑÓæááá áá ÇáÚÍ ÝÞÇá: áá BÇá áÐÇ ÇááíÈ ÝíBá; ÞÇáæÇ ÒÇÍÈ ááÈíáÇ..
.ÝÁÓááæÇ

:BÑÇæÈ ÓÚæí ÇáÈÍÑí

ÁáÇ ÓÚæí ÇáÈÍÑí ÝÍÈÈ Úá ÁÍáÇÒá æáÇ ÍÑÌ -áÍÓÈá BÐáB æáÇ áÒBíá Úáí Çááá -; BÇá ÍÚáá Ýí
ÇáÓÚæíÈÈ ÚááÇ ÐÇ Ííá áÍÈÑá ÈæÚíÝÈ ÑÓáíÈ; BÇá áíBÇáíBíÇ Ýí ÓáÇÍ Çáíæ ÇáÓÚæí; æÁÍÐ
.ÁÍÇÒÈ æÍÇÁ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇá
BÇá áÈÇáÇ ááØÇÚÈ; BæÈ ÁÑÇá áÒÍÇÞÇ æÇÞÚÍÇ ááííÈ (áá ÍíÑ áÚÇÓ ÇááÇÓ Ñíá ÁÝÚÇáÓÈÇá
.ÝÑÓá ÍØÍÑ Úáí áÈáá BááÇ ÓáÚ áÍÚÈ Áæ ÝÓÚÈ ØÇÑ ÁáíáÇ ÍÈÈÚÍ ÇááæÈ áÚÇáá)(1) [ÍÍÈÈ ÓÍÍ]
BÇá ÍÈÍÈ Úá ÇááæÈ; áÓÍ ÒæÍÈá æØÝáÇÈá ÇáÈáÇÈ; ÞÇá áí ÐÇÈ áÑÈ: áÐÍ áÓÍÈ ÒæÑ
ÈáÇÈÍ; æÐÇÈ áíáÈ ÑÁÍÈ ÇÈáÈÍ ÈÍÇÚÈáí æÈÓÍáí ÈÍáÇá ÇáÁÈæÈ ÁáíáÇ; ÝÈáÈáÈ áá ææáí
áÐÚæÑÇ æUNÝÈ Áá áÐá áá ÁÍáÇá ÇáÓÍØÇá; áÁá ÇÈáÈÍ ÈÑÍÍ Áá ÈÓÍáí ÁáíáÇ ÝÁÈÑÇÍÚ Úá
ÇáíáÇÍ; æÝí ÇááíáÈ ÇáÁÍíÑÈ áá ÍíÇÈá ÝæÞ áÐá ÇáÁÑÓ ÑÁí ÇáíæÑÍÈ ÈÍÇÚÈá; ÝÈÒÑ ÁÍæÇáá
.Ýí ÇáÓÈÇÍ Ááá Çáíæá Óáí; æÇÓÈÓáí ÓÚæí áÚ ÚÈÍ ÇáæáÇÈ

:ÞÓÈ ÚÈÍ Çááá ÁáÓ

ÞÇá ÚÈÍ Çááá ÁáÓ: ÒÑáÇ Ýí ááÇÑ ÒÇÝ æÇááÓÇÝÈ Èíá ÇáÞÑÍÈíá ÁÍí ÚÒÑÈ ÒÇÚÈ; æÈÚÍ Áá
áÓíáÇ ÒÈÚ ÒÇÚÈÈ ÈÍá ÇáÈáí ÍÈÓÇÞØ; æÚØÍÈ ÇáØÑÞ; æÚÇÈÈ áÚÇáááÇ; æáUNáÇ Ýí Bá áBÇá
áÚááÇ áÑí ÇááæÑ Áæ áÓáÚ BáÈÇ. Áæ áÑí ÍÇÈÈ Ýáá áíÍ ÓÍÆÇ ; ÝíáÓáÇ ááÈUN ÇááæÈ; æBÇá Ýí
ÇááíæÚÈ áíÇáí BÇá ÞÍ æÇíá áÝÓ ÇááæÞÝ ÁÐ ÍÍÈ áÚá Ááá BÇá Ýí áìæÚÈ ÁÍÑí æáÇÞæÇ áíáÈ
áÓá Úáíáá ÇáÈáí ÝíáÇ ÝáÇÈæÇ ÍáíÚÇ ; æáá íáì Óæí áÐÇ ÇááíÇáí ÇáÐÍ ÍÓÇÍÈáÇ; æÇáÁá ÚÇÍ ÒÈÍ
ÈáB ÇááíáÈ ÍÝÒÚ ÍíÇá áÐÇ ÇááíÇáí; ÝáÞÍ áíÇ Ýí ÇááÑÈ ÇáÁæáí ÈÁÚÍæÈÈ; æÈÓáÑÈ ÇáÚíæá Ýí
.æíá ÚÈÍ Çááá ÁáÓ ÈØáÈ ááá Áá íáí Ííá Ááí ÇáÓáÇÁ ááíÚÇÁ
ÞÇá ÚÈÍ Çááá ÁáÓ: BÇá ÍÈáíáÇ ÈáÇÈÈ ÁÚÍÇÁ; ÞØÇÚ ÇáØÑÞ; æÞØÚÇá ÇáÐÆÇÈ ÇáíÇÆÚÈ
ÇáÈí ÈÚÍÑ ÁÍíÇáÇ Úáí ÇááíÇáíá ÝÈÝÈÑÓáá; æÇáÈáí ÇááÇÓá ÇáÐÍ ÁÐÇ ÇÓÈáÑ Ááí ÇáÓÈÇÍ
.áÈáÇ ÍáíÚÇ
æáííÈ Íí Ááí ÇáÓáÇÁ ÁíÚæ; æáBá ÁÓÈÇÈ ÇááíÇÈ Ýí áUN ÇáÈÒÑ ÞÍ ÇáÞØÚÈ; æÈÚÍ ÇáíÚÇÁ
ÈÚÒÑ ÍÞÇÆÞ ÈæÞÝ áÒæá ÇáÈáí; æÈæÞÝ ÇááæÇÁ ÇáÈÇÑÍ ÇáÐÍ ÍÓÈÑ Çáæíæá; æBÇáÈ
ÇáÓÇÚÈ ÇáÓÇÈÚÈ áÓÇÁ; æBáÇ áíáÓ ÇáÞÑÝÓÇÁ; æÓáÈ Úíáí æááÈ ÝáÇ ÇÓÈÍÞÚÈ ÁáÇ Úáí
ÓæÈ ÁÍ íæÞÚáí ÍÞæá: áæáæí ÁáÓ ØáÚ ÇáÝÍÑ; ÝÞáÈ æáá ÁÓÍÞ Áá áÐÇ Çááíá ÇáØæíá ÞÍ áÑ
.áBÐÇ æBÁááÇ áæ æáÓÈ ÈÑÞ; æáá ÁÐÞ ææáÇ ÁáíÁ æáÇ ÁáÚá áá ÈáB ÇááíáÈ
æÈÚÍ ÐáB BááÇ áÑÑáÇ ÈÞÑÍÈ ÍÍÈ ÇááíÇáíæá ÇáÐíá ÍÓÇÍÈæááÇ Úá ÁÈÑ ÇáíÚÇÁ Ýí ÁáÞÇÐ
.ÇááíæÚÈ ÈBÇáááÇ æáá ÍÓíÑæá Ááí áÓÍæáíá áÚÍÈíá

:BÑÇæÈ ÚÈÍ Çááá ÇáÚÇáí

Úáá ÞáíáÇ æÁÍÑ BÈíÑÇ : áÐÍ ÒÇÑ ÁÍÍ ÁÞÇÑÈá Ýí ÁÓáÇá ÁÈÇÍ ÝÁÑÓáá áíÑí ÇáíáÇÍ
.ÇáÁÝÚÇáí; ÝÁÓÇÈÈá ÞÐÍÝÈ áíÝÚÍÈ æááÇ íáÒ Úáí ÍáÇíá ÁÓÈæÚ; æíÝá Ýí (ÒáBáí)

ÍÍĒáí ĀĒæ ÓÍÇÝ ÞÇá: ÍÍĒáí ãŨÑ áÍáí -ÞÇÆÍ Ōáßáí- æææ Ñíá ĒÐĒ æããáÍŌ ŌÇÍÞ; ÞÇá: ÞÇá ÇĒæÇá
ãã ÇáálÇáíá ÇáÁŸŪÇá æÇÞŸíá Úáí ÞĒÑ ŪĒÍ Çááá ÇáŪÇáí; ŸŌáŪÇ ĒŌĒÍÇ ãã ÇáÞĒÑ; ŸŸÑÇ
ãÇÑĒíá ÍÇÆŸíá; ŸÁÍĒĒÇ ãŨÑ áÍáí; ŸÞÇá áãÇ: ãÐÇ ÞĒÑ ŪĒÍ Çááá ÇáŪÇáí; æÇáĒŌĒÍ íãŌáÞ
.ãã ÞĒÑá
æÞÍ ŌÁáĒ ĒæŸŌÍ -ĀÇ ŪĒÍ Çááá - ãŨÑ áÍáí æãíææŪĒĒ ãã ÞÇÍĒá ŸĀßíæÇ áí Āã ÇáĒĒĒÍÑ áÇ ŌÇá
.íŸÍ ãã ÞĒÑá

:ßŸÇáĒ ĀĒæ ÇáÍŌá Çááíáí
ĀĒæ ÇáÍŌá Çááíáí ŌĒ ÇÞ Āáí áÍĒĒ ÇáálÇáíá; ßáãÇ ŌáŪ ãŨÑĒĒĒ Ÿí æÇÍĒĒ ãã æÇÍÍ ŸŸŪÇáŌĒÇá
.ÞŸÍĒĒĒ ãã ÇáÍĒĒ Íáá ÇáÁŪÞÍĒ æÇáĀáĒŌĒĒ æÇááŌÇŪÍÇĒ æãŸŪ ĀáíáÇ
æŪáíãÇ ÍŌá Çáálæã ÇáÁÍĒĒĒ Ūáí ãŪŌßŸ ĩæŸ Ÿí áíŌÇá (1986a) ãĒ ãŌŸŪÇ ; æíáá ãŪá
ÇááŌÇŪÍÇĒ æíá ĩæŸ; æÇáŌÇÆŸŸĒĒ ĒÞŌŸŸ; æíá ÁÍÍ ÇáßáæŸŸ; ŸÍÇÁĒ ÞĒÍŸĒ æĀáÇáĒ ÇáĒĒá
ŸæÞ ÇáßáŸŸ; æĀŪáÞĒĒ ĒÇĒ ÇáßáŸŸ; ÞÇá ĀĒæ ÇáÍŌá: æĒÞíáÇ ĒáÇĒĒ ĀŸĒÇŪ ÇáŌÇŪĒ æãĒŪÑ
ÇááæĒ æãĒáŸŪ ĒÇáŌáÇÍĒíá ŸÍÇÁĒ ŌÇÆŸĒĒ ÁÍŸÍ æÞŌŸĒĒ; æßÇáĒ ÇáÞĒÍŸĒ ÇáÁÍĒĒ ÇáĒÍ
ĀŌÇĒĒ ĒÇĒ ÇáßáŸŸ; ŸŸĒĒĒ ããÇ ĒŪŸĒĒ ŸŸŸÍĒ ŪáÇ æíŸÍáÇ ãã ÇáßáŸŸ ŌŸŸŪÇ æŪÍáÇ ãã ŪÇáá
.ÇáÁÍĒĒ æÇáĒŸŌÍ Āáí ÍáíÇ ÇáÍÍÇĒ æÇááÇŌ

:ßŸÇáĒ ŪĒÍ Çááá ÇáßŪĒÍ
ÇáÁÍ ŪĒÍ Çááá ÇáßŪĒÍ ãã ÞŌŸ ßÇá íŸŸŌ Ÿí ĀãŸÍßÇ; ŸĒŸß ÍŸŸŌĒĒ æÍÇá ÍÁÍ ŸŸÍŌĒ
ÇáÞĒÇá; æĒáĒĒ Āáí ÞáÍáÇŸ æĒÞÍ ĩÞÇĒá ŸíáÇ ÞŸÇĒĒĒ ĒŌŪĒĒ ĀŌáŸ; æÞÍ ĀŌÇĒĒĒ ŸŸŸŌĒ ĒÍĒ
.ßŪĒá æíŸÍĒĒ ãã ÇáßŪĒĒ ÇáÁÍŸ æãá íßŸŸ ãã ŪŪá æãá íŌĒĒĒ ĒĀĐÍ

:æíŸÍ ĩá ÍãŌĒ
ßÇá ãÐÇ Ÿí ÇáááŪĒĒ ÇáĒÇáĒĒ ãã ŸãŌÇá ŌáĒ (1406áŪ) ÍíĒ ßáĒ ÍÇáŌÇ ĒÍĒ ÇáŌÍŸĒĒ ĀĒææ
ÇáÞŸĒĒĒ Ēíá ÇáŪáŸ æÇáŪŌŸ; æĀÐÇ ĒĀŌæÇĒ ĒãŌáÞ ãã ÍíáĒĒ ĀĒÍ ÇáÍŌá ÇááÞÍŌÍ ĒŌĒŪÍĒ Ēí
æĒŌĒĒĒĒí ááĀŌŸŸŸ; ŸãŸŪĒĒ Āáí ÇáÍíáĒ; æĀÐÇ ĒÇáŌÇĒ ĩãŌĒĒ Ÿí ÍÇáĒ ĩææíĒ; æßáĒ ÞÍ ÞŸĀĒĒ
Āã ĒŪŌ ÇááŌŸŸĒíá ĒÇááá ßÇáæÇ ĩĀĒæã Ēáá ááĀáÇá ÁÍáí Ēã ĩáĒá æÇĒá ĒíáíĒ æíŸŸĒæã
.ÇááŌŸŸĒĒ ĒÇááŪÇá æÇáŪŌÍ ŸíŸŸÍ Çááí
æßáĒ ÞÍ ŌáíĒĒ ŪÍĒ ÍÇáÇĒ áááŌŸŸĒíá æĀÍæÇá Çááá ŸŪáá; ŸĒÍĀĒ ÁÍÇŌĒĒ Çááí ÞÇÆáÇ : ÁÍŸÍ
ĀÍáÇ ÇáßÇŸŸŸ; ŸÞÇá áí: ĀãÇ ãŌáá; ŸÞáĒ: ĀãĒ ßÇŸŸŸ; æßÇáĒ áÍÍ ĒŪŌ ÇááŸŸŸĒĒ ĒĀÍæÇá Çááá
.ãã ÍáÇá ŌáĒÍĒ ĒæÇáÍ ŌáĒÍĒĒ Íááá Çááá ĀĐ Āãá ßÇá íŪÇáÍ ÇááŌŸŸĒíá ĒÇááá
ÞáĒ áá: ÁÍŸÍ ĀÍáÇ ÇáßÇŸŸŸ æĀáÇ ŌÁÍŸŸĒ ĒÇáÞŸĒĒ; ÞÇá: ĀãÇ áÇ ÁŌÍÇĒ ĒÇáÞŸĒĒĒ ĀáÇ
ÍŌæŸŸŸ ; æßÇá íŌÍĒ æíŸŸÍ; æÞÍ ĀãŸĒĒ ÇáŌĒÇĒĒ Āã ĩÞŸĒæÇ ÇáĒÞŸĒĒ; æßááÇ ÇŌÍÇĒĒ ÇáĒĒæĒ
.ÇŌÍÇĒ Ÿí ÇáŌŸŸŸĒ ÞÇÆáÇ : ÍŌĒáÇ Çááá æãŸŪá ÇáæßÍá
æãá ÍáÇá ÇááæÇŸŸ ÞÇá: ĀãÇ ĩáí ãã ŌŸÞ ÇáĀŌĒÇáĒ; ÇŪĒæÞĒĒ ÇááŌŸŸĒíá; æĀŸŌááÇ ÇáĒÇĒÇŸ ŸŪ
ÍãŌíá ĀáŸŸŸ ááŸŸŸ ŸŸŸ æãáŸŸÞĒĒ Ēíá ÇááŸĒĒ æŌæíá
æßááß ŌÁá ĒŪŌ ÇáŌĒÇĒĒ ÇáÍÇŸŸíá Çááí: ĀĒŪáá ãã Çááí íßááß; ŸÞÇá ŸŪá ŪÇáá íĒĒáá ĒãÇ áÇ
.íŪáá; íÞæá Ūáí ßÇŸŸŸ æĀáÇ ãŌáá
Ēã ĀÍĒĒĒ ĀŸŸĒĒĒ ĒÍĒÇÆÍ; æĀÍĒĒ ŌíŸŸ Çááá íŸŸĒĒĒ ßááß; æÇáŌĒÇĒĒ íĒæãá ÇáĒÞŸĒĒ; ŸãÇ Āã
ÞŸĒĒĒĒĒ ĩãŌíá ĀÍĒĒ æÇĐ Ā ŌíŸŸ Çááá Ÿí ĀĐá ĩãŌĒĒ ĀĀáá æŸÍ Ÿí ÇáŌÍÍĒ Āáá (ĀÐÇ ĀĐá ÇáĀÐÇá
.Ēæáí ÇáŌÍŌÇá æãá ŌŸŸŸŸ)

æĒŪÍ ÇáĀÐÇá ĩãŌ Çááá æÇŌĒĒÞŪ ĩãŌĒĒ; æŪáíãÇ ŌáíáÇ ÇáŪŌŸ ĀãŸĒĒ ÇáŌĒÇĒĒ Āã ĩÞŸĒæÇ
ÇáÞŸĒĒĒ ĩĒÍ ŸŸĒĒĒ ÇáŌáŌ; áĀá Çáíáæã ĩæã ĩãŪĒĒ; æŌÇŪĒĒ ÇáĀŌĒĒĒĒ Ūáí ÇáŸĒĒĒ ÇáŸŸÍ Ÿí
.ĀÍŸ ŌÇŪĒĒ ãã ÇáááÇŸŸ
æÇÞĒĒĒÍ Ūáí ĀĒæ ÇáÍŌá ÇááÞÍŌÍ Āã æÞŸĒĒ ŌæŸĒĒ ÇáĒÞŸĒĒĒ; æãÇÍáÇ ĩãŌĒĒ æíáŌĒĒĒĒ; æãÇ Āã
ÞŸĒĒĒĒĒ ĒĒŌŪ ĀÍÇĒ ĩĒÍ ÍÇÁĒ ÍÇÁĒ ÇáŌŸŸŸ áíáŌĒĒ; æĒÍá Çááí íŌÍ: ÍŌĒáÇ Çááá æãŸŪá
ÇáæßÍá; æÇŌÍÇĒĒ ĒáÇæĒĒ ÇáÞŸĒĒĒ ãã ÇáŌĒÇĒĒ; æÇŌÍÇĒ ŌŸŸŸĒĒ Çááí; ŸĒÍĀĒĒ ĀŸŸĒĒ ŌÍŸ ĩãŌĒĒ
æĀÞæá áááí: ÁÍŸÍ íÇ ßÇŸŸŸ; ŸÞÇá: ŌÁÍŸĒĒ æãßáí ŸŸáá; ŸÞáĒĒ áá: ÁÍŸÍ íÇ ßÇŸŸŸ æĀáÇ ĀŸŸĒĒ
ŌÍŸ ĩãŌĒĒ; ŸÞÇá: ŌÁÍŸĒĒ. ĀÍæÇ áí ŌŸŸÞÇ ; ÞáĒ áá: ÁÍŸÍ. ÞÇá: ŌÁÍŸĒĒ ãã ŸÍáá æŪáíãÇ ÇŌĒĒÞŪ
.íãŌĒĒ
æŌĀáĒĒ ĩãŌĒĒ: áá ÍŸÍ; ÞÇá: ŸŪá; ÍŸÍ ãã Ēíá ÇáĀŌĒĒĒ ÇáŌŪÍŸ æÇááí íááá æßÇá áá ĀĒŸ ßÇáá
.ŌŪĒĒ

æĒŪÍ ĀĐá ÇáÍÇĒĒĒ ŌŸŸĒĒ ĀŸŸÞĒĒ ĩãŌĒĒ ĩĒÍ ĀŸÍÞÇ ÍŸÍ; æíĀßÍ áí ĩãŌĒĒ Āã æÇŸĒĒ ĩãŸÇá ßÇáĒĒ
ĒĒÇĒŪá áááá æŸŸÍÇáá; ÞÇá: æĒŪÍ ĩæã ÇáááŪĒĒ ãã ĀŸ ĀĐá ÇááÇŸŸ ÇááŸŸĒĒĒ ÇáĒÍ ßÇáĒĒ áÇ
ĒŸŸŸÞáí ĀĒÍÇ ; æĒŪÍ Đáß Çáíáæã ŌÇŸ ĩãŌĒĒ íŌáí ŸŪáÇ ÇáĒŸŸĒĒĒ ĒŪÍ Āã ßÇá ãã ÞĒá áÇ íŌáíãÇ
ŸŪáÇ; æĒŪÍ ĀÍÇá ÍÇÁáí ĩãŌĒĒ æÞÇá áí: ĀãÇ ÁŌŸŸĒĒ ĒŸŸĒĒĒ ĒÇáĒĒ; æĒÍĀĒĒ ÁÍŌ ĒÇááŌ æĒÇáÍÇĒĒ
.Āáí ÇáŌæÇÍ; æßáĒĒ ŌíáĒĒ ÇáŸĒĒĒĒ ÇááÇŌíĒ áÇ ÁŌŸŸĒĒ Āáí ĒÍÇĒĒĒ Āáí ĒÍÇĒĒĒ Āáí ŌæÇÍ
æßÇá íŪáĒĒ áí ÍÇÆáÇ ; æÞÍ ŸÇĒáí Āã ĀĐßŸĒ Āáá Ÿí ÍÇÁĒĒ ÇááæÇŸŸ ŸŪ Çááá ÞÇá áí: ĒáĒĒ ĩãŌĒĒ
ÞĒá ŪŌŸíá ŪÇáÇ ŪáíãÇ ßÇá ŪáŸáá ŌĒ ŌáæÇĒ; ÞáĒĒ Ÿí ŸŸŸŸ: ŌĒÍÇá Çááá ; Āã ĀĒŸ ÇáÞŸĒĒĒ
ŪŪíá ĨÇ ÍÇŌ Ē ĀÐÇ ÞŸĒĒĒ ÇáááŌæã; ŸáĀáÇá ÇáŌĒÇĒĒ ÇáÍÇŸŸĒĒĒ Ÿí ŌĒÍá Çááá æÞÍ Ōá ÞæÇ
.ÇááíãÇ ĒáÇĒÇĒ ĒĒŸĒĒĒ ĀÍáÇŌááá ĀŸĒĒĒ Çááíá æŪÇŸŸí Çááá ĀÍÇáÇ ĩãŌĒĒ

íæā (25) NāÖÇā (1405āU) BÇā ÆÈæ ÇáÍŌā íYŊ ÌāIbā pŊÈ ÒIŊÉ; ÝÇÚÈŊŌā ÌDÚ ÒIŊÉ; ÝÄŊÇÌ
pØÚā; ÝÄIŌŊ ÒÇÈ ÌŌÇÆŊI ÈāØÈ āpØÚāÇ; æÈIÄ ÌŌŊÈāÇ; ÝÄŌÇÈÈ ÒŊÈÈ pæIÈ ŌÇp (pØÈÈ)
. ÆÈI ÇáÍŌā; æāBāāÇ āā ÈIŊI ÈIÄI Çāāā

:pØÈ ÙÈI ÇáUŌÍŌ ÇáŌÈŊI

ÍIÈāI ÙÈI Çāāā ÇāāāāI pÇá: ÇŌÈŌāI ÙÈI ÇáUŌÍŌ pÇŌā ÇáŌÈŊI -āā ÌÈā ÒÈŊ- ÇŌÈŌāI ÝI ÌÈā
(āæ BāÇā) æāā ÍYā ÚāI ÇāpÈāÉ ÝYÈI ÚāI ÙÈI ÇāæāI ÇáŌāIŊI ÝæIā BāÇ āæ; ææII ÈIā ÈāŊÇ
. æUāIāÇ ÄIŊIāÇā ÈIÄÈ ÌŊÇIā ÈāŌY ÌāÇ

:āÐÇ ÆÈæ ÛÇŌā ÝUāI āāæÇāā ÝÇÄŌIæÇ

Äā ÄŌÈÈÈ ÇáŌŊY ÝI ÇāIāIÇ BÈIŊÉ; Ýāāāā āā ÈŊYUā pÈIāÈā ÈÄŪIÇIāÇ; æāāāā āā ÈUāŊā
ÈŊæÈā ÈÐāÈēÇ æIāÇāIŊāÇ; æÈUŌāā āā ÌÈŊŌā Úāāā æIÇI Ðāāā; æpāIā āā ÇāÐIā ÌŊYUāā ÇāāIŪ
. æÇāāIÇI ÇāÄIāŊ ÇāÐI ÍŌ ÇāÈÇŊI æIŌāÚ ÇāÄāIÇI æIŌI ÇāāÇāß

æāā ÈIā ÇāÐIā ŊYUāā Ìāāā æÄUāŊÈāā ŌāÇIÈāā ÝBÇā ææÈāā ÍIÇÈ æYŊÇpāā æŪIÇÈāā ÍŌæŊ

.ŌāIÇÄ æÇŊIāÇ ÄIŌÇIāā ÝI ÝáŌŌIā æÄYUÇāŌÈÇā; æāā ÈIā āā ÛŊYÈāā ÄÈæ ÛÇŌā

ÄÈæ ÛÇŌā -āIāI ÙÈäÇā- ŌÇÈ ÛŊÇpI æāI ÝI ÄŊÈIā ÝI ÄŌŊÈ äÈæŌŌÈ ÝI äŌÈæÇÇÇ ÇāÄIÈäÇŪI
æÇáUāāI æÇāāÇāI; æŌÈ BÈÇpI ÇáŌÈÈÈ; æāBā ÝI Ìæ āBÝāŊ ÌŌÇŊI ÇāāŌāāIā æIāÇI
ÇāÄŌāÇā; ÝBÇāÈ äŌÄÈā äŌÄÈ ÛÇIÈ; āā ÈÈæāā íI IÇāIÈ ÈÇÄÈŊÈIÈ; æāā ÈÈUāIā ÚāÇIÈ āUāā

.ÈÇÄÈæIā ÇāŊæI æÇáÈpÇYI æÇāIāpI

æāā ÌŊÇÄ ÇáŌIÇŌ ÇāāÇāÈÈ āUāæŊ ÇāāŌāāIā BÇā ÄÈæ ÛÇŌā āā ÈIā ÇāÐIā āŊææÇ ÈÈpIÈ

.ÄäŌÇāIÈāā ÍYÇŪÇ ÚāI ŊæIā ÇāÈI ÈIā ÌāÈIā; æÈIÄ ÇāÈIÈā ÝI ñŊÈā ÇāāŌIāÈ

æāā ÌāÇā áYI ØŊIðāÇ æŌIÈ āIāÈāÇ ÈIÄÈ ÇāāYŌ ÈÈIā ÄāI Çāāā ; æÇÈIā ÄæāÇ ÄāI ÇāpŊĀā Ìāāā
āā āUāIā ÇāUÐÈ; æIÈUāā ÇāpŊÇÄÇÈ æÄIßÇā ÇāÈäÇæÈ æÇáÈŊÈIā; æÈIÄÈ äYŌā ÈÈÄIÈ ÈÄIÇÈ

.ÇāpŊĀā

pÇā áI āā ŌBā āUā: BāÇ ÄIÇäÇ æÈIÈÈ ÈÄāæŊ ÇāIāIÇ æāæ ŌÇāÈ; ÝIāŌā āā ÈIāāÇ Ìæā Äā
āŌŪŊ; ÝāYÈpIā æÄÐÇ Èā ÇŪÈŌā ÝI ÛŊYÈ ÄIŊI ðŊĀ ÇāpŊĀā; æBÇā íÈÈ ŌIÇā ÇāÄÈāIā

.æÇāIāIŌ æIðæā ÇāāIā

ŌŪYÈ äYŌā ÈŌāÈ ÇáUāā ÝI āāÈÇā; æIYŪ ÇāpŊĀā; æāā ÌÈp āāā ÄāÇ ÌŌÄÇā ÚāIāÇ pÇÈÄÈā

.āÄæā āŊÈ ÝI ÈIŌÇæŊI; æāBāā ÄÈā ÍYŪ ÇāpŊĀā ÝI ÈāIŌIŊ

BÇāÈ ÇāāpÇÈāÈ ðÈā ÚÇā æāŌY; ŊÄIÈ ÚāI æIāā ÄŌŊÇpÈ; ÄŌpŊ ÇáŌŪŊ; ÈÇŌā ÇāÈŪŊ; ŊŌIā
ÇāŌāÈ; æÄÐÇ ÈBāā YÈpIŊ; æIÈYÈŊ Úā āÈā ÌÈ ÇāIāÇā; pÇā áI: ÄŊII Äā ÄæÇŌā ÈUāā
ÇāpŊÇÄÇÈ; ÝpāÈ āā ÈBÝIß ÇāÄā ŊæÇIÈ ÍYŌ Äp Äāā Ìā ÈÇāāŌāāIā aÇ ÍŌŪāāā ÌÈI Úā ÄæāÇIāā
æÄāYŌāā.. ÇāÄā ÌÇÄ ÌæŊ ÇāIāÇI; æŊÇIŪāI ÈBāāÈ Äæ BāāÈIā; ÝpāÈ āā: āÐÇ āæ ÇáŌÈIā ÝI

.ÇāāŊIāÈ ÇāŊÇāāÈ

æÈIÄ ŊäŌÇā ÝÄIð ÇáŌÈÈÈ ÌÈäUāā ÄāIā ÝI ŌāÇÈ ÇāÈŊÇæI; æāBāāāÇ ÈŌāÚ ÇāpŊĀā ŪŌÇ

.ØŊIÇ BāÇ ÄäŌā

æYI āÐā ÇāYÈŊÈ BÇā Äāāā ÌāIæ ā ÚāIā ÈÇáUæIÈ ÄāIāā; ÝpÇā: áÇ ÚæIÈ ÄāIßā; æIÇÄæÇ

ÈIŌIÈÈā áÈBāāā ÝI ÇāÈāIYæā pÇÆāÈ: āā ÄÈŌæI aÇ ÌāÈ ÍIÇ ; ÝŊI ÚāIāÇ pÇÆāÇ : ÈŌæI ŪIŊI

.ÝāÇ ÚæIÈ ÄāIßā; āāÇ ÇāIÇÈ æāāÇ ÇāāāÇÈ

æÇāÈŌY ŊäŌÇā; æÈIŊBÈ pÇYāÈ ÈāIŌIŊ āIŊÇYðāÇ ÄÈæ ÛÇŌā; ææI Ú ÈIŌÇæŊ æIÇUā

.ÇāÄIŊ

æŌā ÄÈæ ÛÇŌā ÄāI (ÄIāI ŌÇā äŌŪæI) ÈŌā ÈāIŌIŊ æÄŌI ÇáŌāÇā; æUāIāÇ ŊĀā ÈāŌB Èā æpÇā:

.áÇ ÈYÇŊpāI ÝI Ìā æāÇ ÈŊIÇā; æāÇ ŌYŊ æāÇ ÍŌŊ; Úā āāI ÇāpŊĀā æÇāāUÈ ÇáŪŊÈIÈ

æÇāŌāp ÄÈæ ÛÇŌā ÝI äŌIŊÈā ÇāāÈÇŊBÈ; æÈIÄ ÄIāI ŌÇā ÍŪI āā ÇāāIæÇÈ ÇáÈŊÈæIÈ

ÇāpŊĀāIÈ ÇāŊæIÈ āā ÇāpÇIÈ ÇāÐIā Ìæāā; æāā ÌIÇŊ ÇāāIÇāIā ÚāIā; æIāÇā ÚÇā BÇā pI ŊÈI

āÇÆÈIā āā ÇāpÇIÈ æÇāIæI ÚāI BÈÇÈ Çāāā ÈāÇæÈ æÈIæIÇ ; æUāI ŌIÇā ÇāÄÈāIā

æÇāIāIŌ; æUāI pIÇā ÇāāIā; pÇā ÙÈI ÇāæÇII -ÄII ÇāÄIæÈ ÇáŪŊÈ ÝI ÈIIŌÇā-: ÇŌÈäUÈ ÄāI ŌÇÈ

ÄYUÇāI ÌÈāæ ÇāpŊĀā ÈāÇæÈ ŌIŊIÈ āU āIÇŊI ÇāIŊæY; ÝŌÄāÈā āā ÄI ÌÇāUÈ ÛŊÈIÈ

.ÈIŊIÈ; ÝpÇā ÈIŊIÈ ÚāI íI ÄÈI ÛÇŌā ÇáŪŊÇpI

æÈUāp ÇāāIÇāIæā Èā ÈUāpÇ ÙIÈÈÇ ; ÝŌÇŊ áÇ ÌÈIŊB ÄāÇ æIðæāæ: ÌÇÄ pÇŊI ŌÇIÈ (ÄI

.ÇāāIÈŊā); æÐāÈ pÇŊI ŌÇIÈ

æÄpÈā ŊIÈ; æÈIÄ ÄÈæ ÛÇŌā ÍŪI ÇāÄIÇā ÌÈI ÌÄÈI ŊäŌÇā; æYŊŊß ÍIā pÇÆāÇ : Äā ÚāI ŌāÇIÈ

ÝI ŊäŌÇā; æIÇÄ ÇāIæā ÇāŊÇÈÚ ŪŌŊ āā ŊäŌÇā (1406āU); æIÇÄÈ āUā āŪŊBÈ ÄāIŊÇÈ

ÈUāÇā; æÇŌÈÄÐā ÄÈæ ÛÇŌā äIŌÇŊß ÝI ÇāāŪŊBÈ æIYIŊ ÈÇÈ ÇāpāUÈ ÇāÈI ÌāÇIāæāāÇ; æÄÐā

.āā

æŌIā ÇāāŌÄā ÄŌāÇÄ ÇāÄIæÈ ÇāāŌÈŊBā; ÝBÇāæÇ āÇÆÈ æUŌŊÈ äā ÇāāIÇāIā; æŌIā ÈIÇāÈ

.ÇŌā ÄÈI ÛÇŌā BāāÈ ŌāII

pÇā ÙÈI Çāāā ÄāŌ: ÐāÈ äāÄI ÇāÐI ŌIā ÇāÄŌāÇÄ -ŌYI Çāāā -: ÄāÈ äŌÈŪIā ÚāI ÇáŪŊÈ; áIā

ÇÈäÇā; ÈŊIŊæā Äā ÌÐāÈ æÇII ÄāI ŊÈā æIÈpI æÇIIç pÇā ŌYI Çāāā : ÄpŌā Äāā āā ÌŊIŪ āā äÐā
.!çÇāāŪŊBÈ ÍI Ä; pÇā ÙÈI Çāāā ÄāŌ: ÄāÈ ÈÈÄāI ÚāI Çāāā ; Äæ ÈUāā ÇáŪIÈ
pÇā ŌYI Çāāā ÄāÇ áÇ ÄUāā ÇáŪIÈ; æāßāI ÄpŌā Äāā āā ÌŊIŪ; ÄæāÇ ÈŊI æŊŊ ÇáŌŌÇIÈ ÈIā
.ÚāIā; ÄāŪŊ ÄāI æIāā; Èā ÄpŌā ÈÇāÈÈ æŊÇÈUÈ Äā ÄÈÇ ÛÇŌā ŌāII ÝI äÐā ÇāāŪŊBÈ

æĀYØÑ ÇáàlÇáIæä İaiÚÇ ÇÓÉÚİÇİ áááÚÑBÉ UİÇ ĀÈİ ÚÇÖä (æŌÇá ÞááİÑ); ææŌá ÇáàlÇáIæä ÇáÞáÚÉ; æYÈİÉ Úáİáá ÇáÑŌÇŌÇÉ; æÈÞİä BÇááİÉ; æÉŌÑÚÉ İÇØYÉ æŌÚ ÇáĀáÚÇä ÈİÉ ÈÇÈ ÇáÞáÚÉ æYİ ÑáÇ; ÝÇááÇÑ ÇáÈÇÈ æÞŌä ää ÇáİÇÑ; æÇááÇÑÈ áÚá áÚáæİÇÈ ÇáÝÇÑ; æİÈ ÇáÑÚÈ Ýİ ÞáæÈáá; æÇáŌáÞ ÇáàlÇáIæä İBÈÑæä; æBÇä ää ĀæÇÆááá ĀÈæ ÚÇÖä æ (ŌÇá ÞááİÑ) ; ÝĀŌÇÈÈááÇ ÑŌÇŌÇÈ æÇÓÉŌáİÇ; ÝBÇäÇ ääÇ ÝÞØ ÇáŌÇÆáİä ÇáŌáİİä İæä Āä İŌÉŌáİ .ÚİÑáaÇ

æŌİ ĀÈæ ÚÇÖä Āáİ ÑÈä; æáÞİ BÇáÈ ŌÇÚÞÉ äŌáÈ ää ÇáŌáÇÁ Úáİ äYæŌ ÇáàlÇáIä ÚáİaÇ ÑĀæÇ .Āä ĀŌÈÇĐáá æĀáÇááá æáÞÑÆáá Þİ äŌİ æÈÑBáá æÞİ BÇä æÞÚ ÇááŌÇÈ ŌİİÇ Úáİ Āİáİ ŌÇá äŌÚæİ æÚáİ ÇáàlÇáIä; æÈİĀÈ ÇáĐBÑİÇÈ ÇáİÈİÈÈ Èİáá ÇááBÇä BĀáá Øáá İÇÈİ Þİ ÚÈÈÈ Èä ÑİÇİ ÇáİáÑ; Ýİİä Çáæİæä; æŌÇİ ÇáŌáÈİ; æĀŌÈÞ ÇáİŌá; æÚá È ÇáæİŌÈ; æĀáBÑ ÇáàlÇáIæä ĀáYŌáá æáá İÈŌÇÁáæ: BİY ÇáİÇÈ Èİæä ĀŌÈÇĐáÇ İÞÈá ÇáYİÑ æÈÞÇä ÇáŌáÇÈ æáá İŌİ áBÇä ĀÈİ ÚÇÖä Ýİ ÇáĀáÇáÈ; İİáŌæä ŌáÇÈ ÇáYİÑ áİáÞÈ : ÇáÞÑĀá; æáBá áBÇä ĀÈİ ÚÇÖä İÇá ŌÑİ ŌæÈ ÇááĀĐä Ýİ İáÇaÇ æÞİ ÝÞİÈ áĀĐáaÇ ÈáÇáá .ÝİÈĪĀ ÇáÈBÇĀ æİáYŌ ÇáÞæä

.ĀĐÇ æŌÚ ÇáŌÚÇä ÝáĐÇ Ōİá ĀÈİ ÚÇÖä; ÝÈÈĀÑÞ ÇáĀİYÇä æÈÈİÇYİ ÇáİæÈ Úá ÇááŌÇİÚ æBÇİ ÇáÞæä İŌÇÈæä ÈÇááĐİÇä İŌáÇ Úáİ ÇáYÑÇÞİ; áÚ Āááá ÝÇÑÞæÇ ää ÞÈááá ĀÈÇĀáá æĀŌÞÇĀáá; æÑĀæÇ ĀáÇY ÇáÞÈáİ; æáBá Āİ äŌÇÈ İáá İá ÈÇáÞæä ÈÚİ Āä ĐáÈÈ Ñæİáá ää Èİä .ÚáÑÇáİáá

æÇŌØÑ Āİáİ ŌÇá Āä İáÞá ÇáàlÇáIä ÈÚİÇ Úá ÇááBÇä ÈäÇáİ ŌÇÚÇÈ áİáŌİáá ĐBÑİÇÈ ĀáÇááá; æaÇ ää áÚÑBÈ ÈÚİ Āáİ ÑÇÈ ĀáÇ æáŌÇá Þá İlÇáİ İÞæá: Çáááá ĀáİÞáİ ÈĀÈİ ÚÇÖä Ýİ ÇáŌÇáİİä

Ñİá Çááá ĀÈÇ ÚÇÖä ÝáÞİ ÈáÚ ÇáááŌáÈ Āä ŌÇÁ Çááá ; æÑÞİ Ýİ äÈæÇá ÇáĀİÑ ääÇB ÝæÞ ÞáÈ İÈá ŌÇáİ; İYÑ ÞÈÑá Āİáİ ŌÇá äŌÚæİ ÈäYŌá áÚ ÇáàlÇáIä; æBÇáÈ İáÇŌÈ äáİÈÈ äŌáæİÈ æİÚ .ÈáÇ ĀÈæ ÚÇÖä áĐá ÇáİáİÇ ÇáŌáİÈİ; æáŌİ ÈÚİ Āä ĀİĐ ÇáÞáæÈ Ýİ ÑİáÈ Çáİáæİ ÇáĀÈİİÈ Āä ÞÈÑá Ýİ ĐÑİ ÇáááİæBæŌ áİŌáİ Āä áĐÇ ÇáİáÇİ İáÇİ ĀŌáÇáİ ÚÇááİ æáİŌ ÞÈÇá Þæä İÇŌ .ÈÇáĀYÚÇä

.ÝááİÆÇ áB İÇ ĀÈÇ ÚÇÖä æáÑİæ Çááá Āä İİáÚaÇ ÈB Ýİ ÇáYÑİæŌ ÇáĀÚáİ Āáá ŌáİÚ ÞÑİÈ áİÈ .æáÞæá: áĐÇ ĀÈæ ÚÇÖä ÝÚáİ äææÇáá ÝÇáŌİæÇ æÚáİ ØÑİÞá ÝÇŌáBæÇ

BÑÇáÇÈ ÇáYáÈİä

ĀİÈÑaÇ ÇáĀİ áİáİ ŌæÇY Èä Úáİ aÇÆÈ ÑÆİŌ ÇááIæ ÇáÈæÑİÈ ááŌĀæä ÇáİÇİáİÈ Ýİ áİÇYÚÈ -1 (áÇaÇæ) ÇáŌáÇáİ ÈĀáá BÇä İŌáİ ÇáŌÈİ Ýİ äáŌá Āİİ Çááİáİä Ýİ ÞÑİÈ (BÑÇáÈ) ÈÈáİÈ (BÑÆÇa) ; æBÇä áÚá ÇÈÆÇä ää İÑÇŌá æááÇ ÇáÞÇÆİ (ŌÇİÇÈ) æÇáÞÇÆİ (ŌÇáİ); ÝİÇŌÑáá ÇáİŌ ÇáİBæáİ ÇááBæä ää ĀÑÈÚ ÝÑÞ Ýİ áĐÇ ÇáááŌá; ÝááÇ ÇáÈáİ ää ÇáŌáÇÈ äŌá ää ÇáááŌá áÚ İÇÑŌİá æáæ .İÞÑĀ ĀæÇÆá ŌæÑÈ (İŌ) İÈİ æŌá Āáİ Þæáá ÈÚÇáİ: (Ýáá áÇ İÈŌÑæä)

ÝŌÇÑæÇ Èİä ĀYÑÇİ ÇáİŌ İæä Āä İÑÇáá Āİİ áááá; æáŌæÇ Ýİ ŌİÑáá; æáİ Çáá Çááá ää ÈáB .ÇáİÇáÈ ÇáİÑİÈ; æĀá Ç ÇáĐİ İá ÇáİŌ Úáİáá ÝÞİ ÞÈáá ÇáİŌ ÈŌÈÈ YŌá áĐá ÇáÚááİÈ ĀİÈÑaÇ ÇáĀİ ÇááĐBæÑ ÈĀáá BÇä Ýİ İæä ää ÇáĀİÇá İŌÈÑİİ áÚ İÇÑŌİá ÇáÞÇÆİ (ŌÇİÇÈ) -2 æÇáÞÇÆİ (ŌÇáİ) Úáİ İæÈ äáÑ ŌŪİÑ Ýİ ÞÑİÈ (BæÑİæ) ÞÑİÈÈ ää (BÑÇáÈ); æYİ ÈáB ÇáĀÈaÇĀ ÝæİÆæÇ ÈáİĀ ÈäÇä ÝÑÞ ää ÇáİŌ ÇáYáÈİáİ; ÝÈÈÇİáæÇ áÚ ÇáİŌ ÇáİBæáİ ĀŌáÇÞ Çáá ÇÑ İÈİ ÈáBá ÇáİŌ ÇáİBæáİ ää áİÇŌÑÈáá ááİÈ ÚŌÑ ŌÇÚÇÈ; æŌá İ ÇáĀİ áİáİ ŌæÇY ÑBÚÈİá; Ýáá Ç ÇáÈáİ ää ÇáŌáÇÈ ÞÇá áÑYİÞáİ áÇ Èİ Āä áÚÇİÑ áĐÇ ÇááBÇä ÝÞİ ÇŌÈáYĐÈ ÑŌÇŌÇÈæÇ; Èä ÞÑĀ áĐÇ Çáİ ÚÇÁ (ŌÈİÇá Çááá áÇ Āáá ĀáÇ ĀáÈ; İÇ ÑÈ Þá ŌİÁ ĀáÈ æÇÑÈá æÑÇŌÞá :æÑİáá ÈÑİáÈB İÇ ĀÑİá ÇáÑÇİáİä); Èä ÞÑĀ

(İŌ: 9) (æİÚááÇ ää Èİä Āİİáá Ōİ Ç æáá İáYáá Ōİ Ç ÝĀÚŌİáÇáá Ýáá áÇ İÈŌÑæä)

ÝáŌáÈ ÇáĀáŌÇÑ ÇáŪŌİÑÈ ÝİĀÈ ÝáŌæÇ Āáİ áBÇä ÞÑİÈ ää Āİİ ÝÑÞ ÇáİŌ ÇáİBæáİ İæä Āä ÈÑÇáá áĐá ÇáYÑÞÈ; İÈİ áİæÇ ää ŌÑáá æÑİÚæÇ Āáİ ÞæÇŪİáá ŌÇááİá; æÞİá Āä ÈŌÚÈ ää .ĀYÑÇİ ÇáİŌ áÞæÇ äŌÑÚáá Ýİ áĐá ÇááÚÑBÈ

ÞÇáÈ ÇáÞæÇÈ ÇáYáÈİáİÈ æYİáÇ ĀÑÈÚÈ ÈæÇİÑ İÑÈİÈ æŌÇÆÑÈİä İÑÈİÈİä ÈáÇİáÈ -3 ÇáàlÇáIä Ýİ áÚŌBÑáá ÑÞá (4); ÝİÈÈ áÚÇÑB Èİááá æÈİä ÇáàlÇáIä ÇŌÈáÑ È ĀBÈÑ ää ŌáÑİá; æYİ ĀİÑ Āİ Çá áĐá ÇááÚÇÑB ÑĀİ ÇáÚİæ Çáİá ÇáBÈİÑ ÇáĀŌæİ Çááæä ÞÇÆáÇ Úáİ İÈá ÞÑİÈ áááá; ÝİÇYæÇ ááá İÈİ ÝÑ æÇ Āáİ áBÇä ÚÇİÑÈá Āİİİ ÝÑÞ ÇáàlÇáIä; ÝİÇÁÈ ÇáŌÇÆÑÇÈ ÇáİÑÈİÈ ÇáYáÈİáİÈ ÈÑİİ ĀáÞÇÁ ÇáÞáÇÈá Úáİ áĐÇ ÇááBÇä Úá Ç áááÇ Āä ÇáàlÇáIä áÇ ŌÇáæÇ äæİáİä Ýİá; æYÚáÇ ĀáÞÈ áĐá ÇáŌÇÆÑÇÈ ÇáİÑÈİÈ ÞæÇÈááÇ Úáİ áĐÇ ÇááBÇä æÞÈáÈ ĀÑÈÚÇ .æŌÈİä ŌİŌÇ ää ÇáİŌ ÇáYáÈİáİ

ÇŌŌİá ÇáàlÇáIæä ÈæáÇİÈ ĀÈæ ÚáæÑÈ Ýİ ÈáİÈ (BÑŌÈÇá-áÇaÇæ ÇáİáæÈİ) áÚ ÈŪŌ ÇáÞæÇ -4 ÇáYáÈİáİÈ Ýİ ÇáÈİÑ; ÝÞÇä ÇáÞÇÆİ ÇáàlÇáİ æŌÑİ ÈĀÚáİ ŌæÈ: İÇ áÇáB İæä Çáİá Āİ ÇB áÚÈİ æĀİ ÇB áŌÈÚİá; ÝÚáİÆĐ ĀÈÑÞÈ ÇáŌ áÇÁ æáŌá ÇááŌÑ ÇáŪŌİÑ ÝŌá ÇáÚİ æ æÈYÑ Þ .İÇÆYÇ

İİ Èáİ ÇáĀİ ÇáàlÇáİ (İÇÑÈ ĀæÈæ) Āä á İİÈÈ ÇáĀŌÈÈÇBÇÈ Èİä ÇáÞæÇÈ ÇáYáÈİáİÈ -5 æÇáàlÇáIä Ýİ ÈáİÈ (ÝÇáİáÈÇáİ) ÈáİÇYÚÈ (ŌáŌÇá ÞİÑÇÈ); æBÇä Úİİ ÇáàlÇáIä ÞáİáÇ İİ Ç

; æáßá ÇáÚÍ æ ÑÁáá ßÉíÑ; æÍË Áá Çáá áá àÇlà ÇáÚÍæ áá Ç ÈÓÈÈ Ýí ÇáÓÍÇÈá áá áíÇá
 .ÇááÚÑßÉ ÍË áÐÇ ÚÇá (1972á)
 ÁËÈÑáí ÇáÁÍ ÇááÐßæÑ ÁíÓÇ Áá á ÍË ÇÓÈÈÇß Íææí Èíá ÇááìÇáíá æÈíá ÐæÇÈ ÇáÚÍæ Ýí -6
 ÈáííÉ (ÝÇáíáÈÇáì) ÇÓÈÈÑ ÈáÇáí ÓÇÚÇÈ; æÍÚÇ ÇááìÇáíá ÑÈ áá -ÓÈÍÇáá- ÈÇááÓ Ñ Úáí ÚÍæ
 .áá; ÝÝÇÌÁáá áÐá ÇáÁáØÇÑ ÇáÚÓíÑÈ áá Ç ÁÍ í ÈÇáÚÍæ Ááí ÇáÁáÓÍÇÈ
 Íí Èáí ÇáÐÇÆÍ ÇááìÇáí (ÚÈÍ ÇáÚáí àÇáìæ áÇíæá) ÐÇÆÍ ÇááìÇáíá Ýí ááØÐÈ (ÍÇÈÇ áÈæáíá) -7
 ÈÈáííÉ ÍáÇá ÈáíÇÝÚÈ (ÑÇÌÇ ÈæÇíÇá): Áá á ÍË íæá ÇáíáÚÈ ÒÈÇÍÇ ÈÈÇÑÍ (8/6/1969á) Áá
 áÇíáÈ ÒÑÍÈ áá ÇáíÓ Çáíßæáí áÚÓßÑ ÇááìÇáíá Ýí Èáß ÇáááØÐÈ; æáá íßá ááÇáß Ýí ÇááÚÓßÑ Óæí
 ÁÑÈÚÈ áá ÇááìÇáíá; ÁáÇ æÈáÇÈÈ áá ÑÝÇí æÇÓÈÈÑ ÇáÁÓÈÈÇß Èíá ÇáíÇáÈíá ÍáÓÈ ÚÓÑÈ
 ÍÐÍÈ; æÚáíàÇ ÁÓÈÈ ÑÝÍÐí ÚááÈ Áá á ÇÓÈÓáí; ÝÈÒÑÚÈ Ááí Çááæáí ÇáÚáí ÇáÐÍÑ æÒÑÍÈ: íÇ
 Çááá Áíá ÇáááÇÆßÈ; Áíá Çáá ÒÑ; ÝÚáíÆÐ ÓáÚáÇ ÒæÈ ÑÓÇÓÇÈ áá ÍáÝáÇ ÈÈíá áíæ ÇáÚÍ æ
 æÓæÈ Çáá Íá ÇáßÈíÑ; æßÐáß ÒæÈ ÇáÑ íí ÇáÓÍ íí; áá Ç ÁÍ í Ááí ÇáÓÍÇÈ ÇáÚÍæ ; ÝßÇáÈ
 .ÍÓÇÆÑáá: ÓÈÚÈ áá ÇáÐÈáí; æÈÓÚÈ áá ÇáíÑí; æÚáááÇ ÑÓÇÓÇÈ æÈáÇÍÐ
 æÐÍ ÁËÈÑáí ÇáÁÍ ÇááìÇáí (ÓÚÈÇá) Áá ÁÍ ÇááìÇáíá ÍÚí (ÑæÈá) Íí Èá ÈÁá á æÐÚÈ -8
 ÇÓÈÈÇßÇÈ ÍææíÈ Èíá ÇááìÇáíá; æÈíá ÇáíÓ Çáíßæáí áá ÝÓíáÈ æÇÍË; æÐáß Ýí ááÑ ÈÇÈíÑÇá
 ÈÈáíÈ (ÍíáÇÆÍ) ÈáíÇÝÚÈ (áÇíí áíÇá) Ýí ÚÇá (1974á); ÝáÇíáÈ ÇáÈáÇÓÍ Ýí áÐÇ ÇáááÑ ÈÚÓ
 ÁÝÑÇÍ ÇáíÓ ÝÐÈáÈ ÈÚÓáá; æÐÇá ÇáíÓ ÈÁÓáÇß Çáá ÇÑ Úáí ÇáÈáÇÓÍ Íæá Áá íÓÇÈ ÁÍ
 .áááÇ; ááÇ ÁÈÇÑ ÇáíæÝ æÇáÑ ÚÈ áíí ÁÝÑÇÍ ÇáíÓ æáÇÐæÇ ÈÇáÝÑÇÑ áá áíÇá ÇááÚÑßÉ
 Íí Èáí ÇáÁÍ ÇááìÇáí ÚÈÍ ÇáíÐ Áá á Ýí ÚÇá (1972á) ßÇá ÇáÁíæÇá ÇááìÇáíá æÚÍáá ÈáÇÈÈ -9
 ÚÓÑ áÐÇÈáÇ ÍËÇÓæá ÇáÈíÑ Úáí áÑßÈ áááæÁ ÈÇáÁÓáíÈ æÇáÐ ÍÇÆÑ æÇáÁíæíÈ; æáá Ýí
 ÚáíÈáá Ááí ÇáÝáÈíá ÁÐ áÚÈ Èáá ÇáÈíÑ ÍÈ ÇáÐáÈ Úáíáá ÇááÑßÈ ÝÝÐÍæá; Ýáá íßá áÚáá Ýí
 ÇáÈíÑ ÁáÇ ÈÑáíá æÇÍí ÝÇÑÚ; ÝÈÚá ÐæÇ Èá ÍÈí áßÈæÇ Ýí ÇáÈíÑ ÈáÇáíÈ ÚÓÑ íæáÇ Èíæá
 ØÚÇá æáÇ ÒÑÇÈ; æáÓÍ È ÇáíæÚ Áßá ÈÚÓáá ÐØÚÇ áá ááÇÈÓáá; æÁßá ÈÚÓáá ÍÓÈÇ á íáÇ áá
 ÇáÈíÑ íØÝæ; ÝÈíááÇ áá Ýí áÐá ÇáíÇáÈ ÇáíÑÍÈ ÇÐÈÑÈÈ Ááíáá ÁÓáÇß ÓÚíÑÈ íÈáÇæáæááÇ
 ÈÓáæáÈ æíÓÑ; æÝí ÈÚÓ áÐá ÇáÁí Çá ÍË Áá ÍÇááá ÍæÓ Çáááí áÐØæÚÇ íØÝæ; æáØáÈ Úáíáá
 ÇáÁáØÇÑ ÇáÚÓíÑÈ ÝÓÑÈæÇ áááÇ; æÐí áÇÈ ÁÑÈÚÈ áááá ÚÑÐí Ýí ÇáÈíÑ; æßÇá ÇáÁÍ (áÇÈíá)
 ÁÍ Çáá Çíá áá ÇááæÈ; íÐæá Áá á Ýí íæá áá áÐá ÇáÁí Çá Ýí ÇáÈíÑ ÁÐ ÓÚÑÈ ÈÓÚÝ ÓÍÍ ÍÈí
 ÚááÈ Áá í ÓÁáæÈ; ÝÐáÈ áÁÓÍÇÈ: áÚá í ÁáæÈ ÐÑíÈÇ ; Áá í ÓÚÝÍ Íí Ç æáÇ ÁÑí ÁáÇ
 ÇáÚáÇá; ÝÈíááÇ áæ Ýí Èáß ÇáíÇáÈ ÁÐ ÑÁí æáÑÇ ; Èá ÑÁí ÒæÑÈ ÁÈíá -æÐÍ ÈæÝí ááÐ Óáá-
 Úáíá ÚáÇáÈ íáí íá Ááíá; æáá ÇáÚÑÍÈ Áá ÁÍ ÁÓÍÇÈá í ÍÚí (áÇÝæáÇÈæ) ÐÍ ÑÁí ÁíÓÇ áÐÇ Çáá
 æÑ æáÐá ÇáÓ æÑÈ ÇáÚÑíÈÈ; ÍÈí ÍÐ Ñ ÇáÁÍ (áÇÈíá) áá Áá íáÇæáá íá; æÐÇá áá: Áá áÇæáÈá Íß
 ÓÈßæá áá ÇááæÈ; Èá ÁÚáí Úáíá æÚáí (áÇÈíá); æÝí Çáíæá ÇáÈÇáá ÚÓÑ áá æáíáá Ýí ÇáÈíÑ
 . ÍÇáÈáá ÈÇíÑ áá ßæÑíÇ æÁáÐÈÈáá áá ÇáÚÑÐ ÈÝÓá Çááá
 æÁííÑÇ æÈÈáá Ááí Çááá Áá íÑíáÇ ÇáíÐ ÍÇ æíÑÓÐáÇ ÇÈÈÇÚá; æÁá íÑíáÇ ÇáÈÇÓá ÈÇÓáÇ
 æíÑÓÐáÇ ÇíÈáÇÈá; æÁá íáÒÑ ÇáíáÇí æÇááìÇáíá; æÁá íÝÚ ÈáÑÇÈ ÇáíáÇí ááÁÈÑÇÑ; æÁá
 ííÑááÇ ÇáØÚÇÈ æÇáÁÓÑÇÑ; æÁá íÓÑáÇ áÚ ÇááÈíá æÇáÓÍíÐíá æÇáÓáíÇá æÇáÓÇáíá æÍÓá
 .ÁæáÆß ÑÝíÐÇ

ÈÓá Çááá ÇáÑíáá ÇáÑííá

áÚÑÇ ááíÇíÈ ÇáááíÈ áæíæí ÇáÝÆÈ ÇáÑÇÆÍÈ ÇáÐÇÆÍÈ ÇáÈí ÈÐæá ÈíæÑ ÇáÁáÇáÈ æÇáÈæíá
 ÝæÐ ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ; íÈááá ÇááÝæÓ æíÓÐáæá ÇáÁÑæÇÍ æíáæá ÇáÐáæÈ ÈÁí ÇáÐßÑ
 .Çáííá; æÈÇáæí ÇáÑÈÇáí ÇáßÑíá; áá ÍáÇá ÇáÈæíáÇÈ ÇáÁáíÈ æÇáÈæÓíÇÈ ÇááÈæíÈ ÇáÁáíáÈ
 æÈÚÍ ÓÐæØ ÓáíÇá Çáíá ÇáÐí ÝíÑ ÇáíáÇí ÈÇáÁíí ÇááÈæÓÆÈ æÇáÐáæÈ ÇááÓíÆÈ ÈææÑ
 ..ÇáÐÑÁá
 ÑÁíáÇ Ááá áÇ Èí áá ÝÈÍ ÚÑíá ÁÓæí ÇáÓÑÇÈ íÈæáí áÐá ÇáÝÆÈ ÈÇáÈÐÇÝÈ æÇáÈÑÈíÈ
 :æÇáÈæÚíÈ æÇáÈáÇá ÝÝÈíáÇ áÚáíÇ ÓáíáÇá
 (áÚáí ÇáÁáØÇÑ ÇáÚÇáí)
 .áÚáá íÈíáá ÍÒÁÇ áá ÇááÓÁæáíÈ; æáÑíæ Çááá ÇáÐÈæá
 :ááÇÍÚÈ
 .áá ÁÑÇÍ ØÈÚ ÇáßÈÈ ÝíÒÇá Çááá ÍíÑ ÈÒÑØ Áá íßæá ÑíÚá ááíáÇí ÇáÁÝÚÇáí